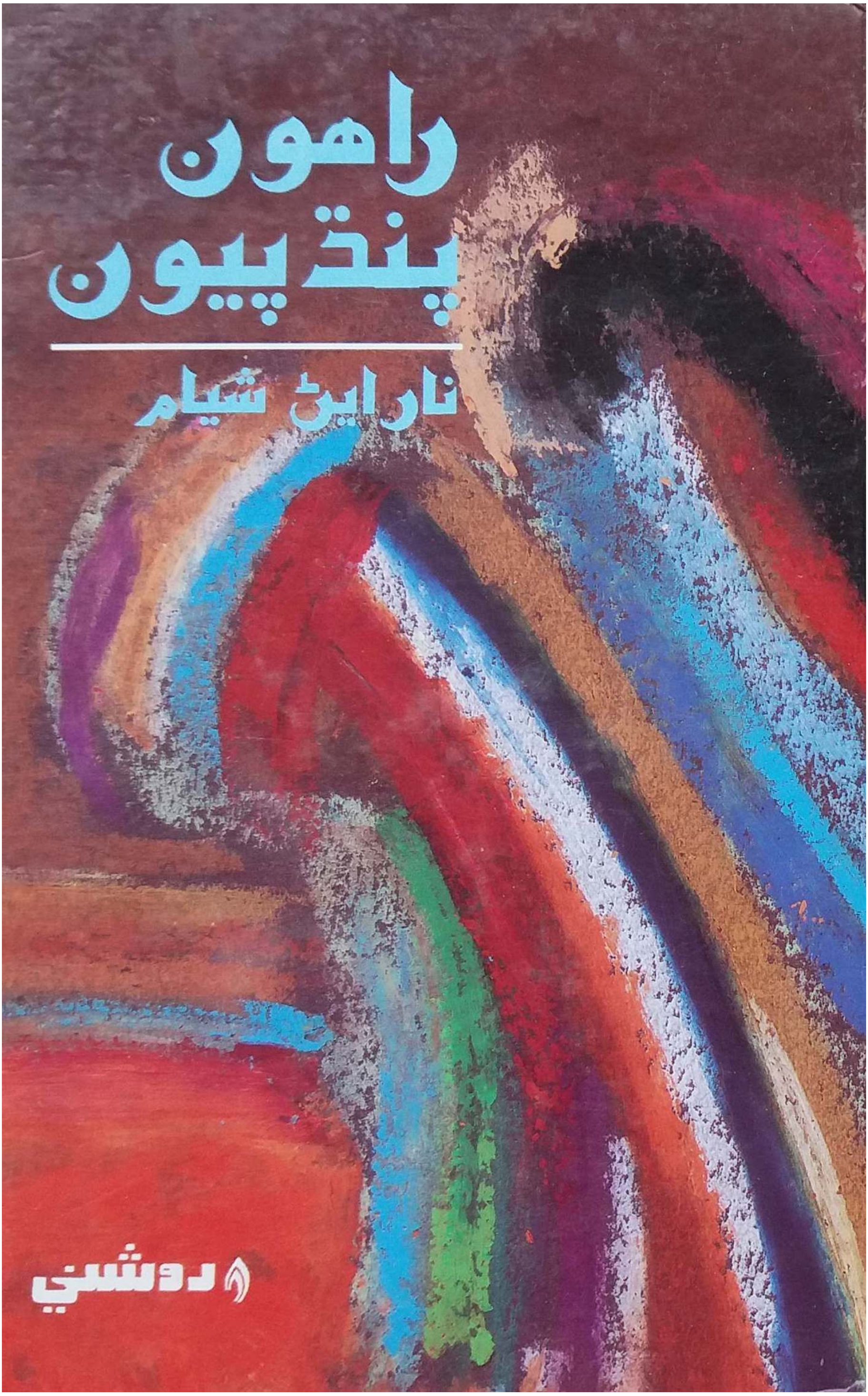

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

راهون پنڌ پيون

(مڪمل غزل)

نارايڻ شيام

سهيڙيندڙ

مصطفيٰ نانگراج

روشني پبليڪيشن
ڪنڊيارو
1998ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

Roshni Book No. 125

راهون پنڌ پيون

(مڪمل غزل)

شاعر: نارائڻ شيام

سهيڙيندڙ: مصطفيٰ نانگراج

ڇاپو: پهريون © روشني 1998ع
ڪمپوزنگ ۽ پرنٽنگ: فائين ڪميونيڪيشن، حيدرآباد، سنڌ.
ڇپائيندڙ: روشني پبليڪيشن، ڪنڊيارو، سنڌ.

ٽائيٽل ڊزائين: عبدالرسول عباسي

RAHOON PANDH PAYOON

(Complete Ghazal)

Poet: NARAYAN SHYAM

Compiled by: Mustafa Nangraj

First Edition: © Roshni, 1998.
Composed & Printed By: Fine Communication, Hyderabad, Sindh.
Published By: Roshni Publication, Kandiaro, Sindh.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

انتساب

اُن جي نالي
جنهنجي مٽيءَ هن جيءَ کي نمود ڏني،
۽
اُن جي نالي
جنهن لوليءَ ۾ هيءَ ٻولي ڏني-!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سڻاءُ

دل کي آهن دليل پنهنجا — مصطفيٰ نانگراج

غزل جي پهرين سٽ

صفحو

غزل جي پهرين سٽ	صفحو
جڏهن آئين سامهون ڏسي مسڪرائيندَ	17
هتي سان منهن ڏڪين چو تي اکين ۾ ڪي لڪائين ٿي	18
هيڏو اُپ ۽ هيءَ موڳائي	19
هتي ڪيڏي ورهه جي پيڙ مني	20
آهيس لاشعور ۾ ڇا پيڙ ايتري	21
تو سڏيو متيا سڄي سنسار کي	22
تو اُميدن کي آسمان ڪيو	23
منهنجو اڄ ڪيڏو نہ سرهو سواس هئو	24
سکيو سڏ ۾ سڏ ڏيندو يا ڪِي سڏيندو؟	25
هيءَ جا رنگ رتي سرهاڻ	26
اڇي تڪ لاهہ، ڏس پِي، سوچ پِي سمجهہ، ويهہ وڻ هيٺان	27
شيامر، لفظن سان رهان تو هاڻ مان	28
سامهون نہ جي هجيمر تہ ساٿس ڪتان رُسان	29
نيڻن آڏو روپ جو درسن	30
ڪچنار ٽار ٽار رڱا گل بهار ۾	31
نت نوان روپ نيڻن جي آڏو هُيا	32
ڏٺي ڏيان ڪوئي ٻُڌي چو نہ ها	33
جنهن نزاڪت سان هيٺہ قول سجايا	34
پڙهندو ڏٺمَ ڪتاب، پريئہ چرڪ: ”هيءَ ڇا؟“	35
مون ڏسي توکي ڪئي محسوس جا	36
سورٺ چنگ کي ڇوريندي	37
تون تہ لنبي مثنوي ٻڌجي پئين	38
متان پاڻ کي پاڻ لڪايو	39
جوئي آهيان سوئي آهيان	40
ٺهڪن تي اعتبار نہ آنسن تي اعتبار	41
اِن ڪان تہ اکيون نہ ملي هجن ها	42
هي پنڙيون هوائون هي ڪاريون گهٽائون	43
هوند تارن جو ڪو ٻٽيو همراز	44
ساهہ اوندهہ ۾ ٽيو ڪٽڻ دشوار	45
دوزخ وهمر، بهشت حڪايت	46
چوڻ کي هتي شمع هڪڙي وسائي	47
خلوص شوق رکي ڪر تہ جستجو ڳُل جي	48
هُيو پونر آيو تہ سانگائتو	49
پن ڇڻ جي تال تي هو ترانو بهار جو	50
موج طوفاني متان ڪشتي ڪڏايون ٽا اسين	51

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جاڳڻ کان پوءِ دل نه پوي اضطراب ۾ 52
رهان تو دور ته چاهي اتي وسي ٿي دل 53
لوڪ جي اک کان لڪائي تنهنجو نت پوڄن ڪندس 54
زندگي ٿي زندگيءَ جي لاءِ محنت جو سبب 55
اڄ اڄ سائي وڻ جي هيٺان 56
پيار کان، پيڙ کان بچي سگهندين 57
مون ۾ آهين تون وهم ٿي پايان 58
هي اسان جوئي حافظو آهي 59
مون ڏٺو هر روز جيڪي تا ڪريو 60
نگاهه تنهنجي بدن تان ڪڇي ڪڇي نه ڪڇي 61
تو ڏينهن ڏٺي ديپ ته پاريو هو 62
ننڊ نيٽين اٿئي نه ڪا ڇاڪاڻ 63
پيار نه پاسي ساپيا جهڙو 64
لنيو پٺي پڪيءَ ڇا گهٽي مهل ڪان 65
نه جي پهڻ تان هلندي ٿاڙيا ها 66
پاڻ ۾ تنهنجو منهنجو لاڳاپو 67
تو رستي تي ڇو منشڪيو پٺي 68
ويندي ويندي ائين ڏنائين ڇو؟ 69
جيسين توسان پرين ! اڇي ڪڏجان 70
ڪهڙي سرحد، هي ته بيحد جو جهانُ 71
پاڻ ۾ پاتو ليو هيڪر نه تو 72
نه گل حقيقت نه تون حقيقت 73
اجهو اُس پٺي چنبڙي اِئن گلن کي 74
اڄ به ڪلهه جان پرهه ڦٽي آهي 75
دوست، جڻن موت ۾ تو ڪيڪاريو 76
ڏسي ڪنهن کي ٿي دل لڇي ڇو پٺي 77
مون نه جواني ۾ هي تنهنجا انگ سڊول ڏٺا 78
شوالي ۾ وڃي گهنڊ ڪڏهن هوم وڄايو 79
بادلن جي ڇانو – اُس جي راند پرمايو مون کي 80
مون ته سمجهو ايندي دعوت عيد جي 81
”شيام“ پنن جي پيڙي ناهي، گيتن ساڻ پري 82
ڪارگر ڪنهن ريت آئينو ٽٽي 83
انهن ئي اکين آگ دل ۾ لڳائي 84
تنهنجي هي ماڻ ته ديوار نه ڪا جئن پاسي! 85
راهي ڪوبه نه اوسيڙو ڪو 86
تهه تهه ورائي هوند ڏٺئه انڌڪار جو 87
هيرو صراف جي ڳولا ۾ هٿون هٿ هلندو 88
دل ۾ پاوَ مانيٽا ڪنهن جي روپ جاڳايا 89
ڌرم جو ا ٿن وجود آهه ضد جشن پاسي 90
اُونداهي جا دوار کُلي پيا 91
چنڊُ اڱر ۾ چڙي، بند ڪمري ۾ اچي 92
صورت جون رنگتون ۽ محبت جون صورتون 93
ڇڪي گهونگهٽ تو منهن ڇپايو پي 94

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رهيس تولئہ قربائتي شخصيت مان	95
ايڪانت ياڪ سار سکهئين ڪِينِ جا سهي	96
رستي جي پر، وڻ وڻ هيٺانِ سُس پس ڪري هوا	97
ڪٿن چوان تصوير هوءَ هوبهو تنهنجي هئي	98
اڄ هلي اڄ اٿاهہ ساگر ڏي	99
ڏسي مون ڏي رکي رکي مُرڪيو	100
شام جو وڏنديءَ وئي اونڌهہ گهٽي	101
بنان سمجهہ سمجهو مون جنهن سلسلو	102
توکي ڪيتريون ڪيم پنهنجي دل جون پارتون.	103
هُئي زندگي رڃ جي ريت جان	104
ايندڙيون پيرَ بہ چمنديون لهرون	105
گيت جو سر ۽ لَي جي سمجهون	106
مان تہ هڪ يادگار پيڙهين جو	107
ڏنو مون چنڊ ڪڙيو سج لٿي ڪان پهرين جو	108
اَسهہ چپ چاپ اُپ جي آهہ تارن ڪان ٿي نوراني	109
ڪيترا رستا ۽ ڪيڏا موڙ هئا	110
ڪيڏي موهڻي پريم جي مايا	111
ويچار ڪو ٽڪرايو اچي دل جي تَهن سان	112
هن ئي وڻ جي ڇانگيل ٽاري	113
هتن رڻ پٽ جي سخت سفر تي نڪتو آهين ڏينهن تتي	114
سخت سيارو سِج سامهون پڻ سارو جسم ڪنبي ٿو	115
ڏسي گلاب سرءُ ۾ ٽڙيل خوشي تہ سَري	116
فضا خاموش، پوين پهر، چُپ تارا، اڪيلائي	117
ٽاريج شعاع ڪري ۽ ڪا شي چمڪي جنهن ڪوهيڙي ۾	118
آهيان تہ بوند پوءِ بہ لهرون ڏسي ڏسي	119
جُونَ جي هنيئڙاڪ منجهند جي سمي	120
اَڌيءَ رات ڏٺو مون جاڳي	121
آرتي جو آواز اچي جنهن هر مندر مان سانجهيءَ جو	122
رهنديون اڪيون تہ ڪين رئڻ ڪانسوا ڪڏهن	123
ڪيڏوئي انڌڪار هجي پل نيڻن ۾ سو نُور هجي	124
دل ۾ غم ۽ منهن تي ملال.	125
ڪٽي پٿرن تي بہ ڦل ڦل رکيا سين	126
لفظ ائن جادوگري دل تي ڪئي	127
هر اڱڻ ۾ نہ هتا گل، هئي بيشڪ چانڊاڻ	128
لهندڙ سورج پُٺ پري	129
دل اڪين ڪي ڪتان ڪري قابو	130
رات گهڙيون ڪي آهہ اجا پي پر بہ سمهي ڇا هاڻ ڪريون	131
هتي حسن ڪي هٿ پلا ڇا ڪي آيو	132
اڄ ستل سورن کي جاڳائي ڏنم	133
صبر خاموشي ڪريان ڪيئن اختيار	134
جتي عمر گذري وئي پٽڪندي ئي	135
پرانهون پنڌ پي ناهي، پلي جي ناهہ ويجهائي	136
منهنجي غم کي پرين! سنواريو تو	137

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ديرِ تائين سمنڊ ڏسندي جنهن تڪس پوئيم اکيون	138
وقت جي چيرين جون ٻس چمڪيون سهي	139
رهي تي دور ته چاهي اتي وسي تي دل	140
دؤر بدليا ائين زماني جا	141
رکي رکي پئي تو ته نهاريو مون ڏي ٽيڏين نظرن سان	142
گهر جي اڱر ۾ نئو ورني ويٺي ولڙ سنواري	143
منهن سچ ڏانهن هميشه جنهنجو	144
توکي جهوري ڌرم ۽ ايمان جي	145
ڳالهائڻ ته اڇهرو آهي	146
ڪونه ڪڍيو ڪڏ جنهن سان رهجي	147
ناءُ تڪ آندي نديءَ جي ڌار ۾	148
ڪنڌ نئڙائي ڏنئه اڄ ته مونکي ڪٿن نه مٿان	149
جيون پورو موت بہ پورو	150
صبح جو واري ۽ ويراني رهي	151
حياتيءَ ڪانسوا دُنيا ۾ آهي چيز ٻي ڪهڙي	152
سمجهہ ڪينڪي جو پڙهندي	153
دل غمن ڪان نہ آهہ ڪا آجي	154
ديوتا ڪهڙو هو مندر ڌاران؟	155
چيم جيڪي چيل ڪنهن ٻئي جو ناهي ائن ته ناهي دوست	156
ڪجهہ اڳاهون وقت کان تي تو سکهي، سکهندين چئي؟	157
پوڄا جي لاءِ وٺڻ تي گهريو مون گلن جو هار	158
دوست! ايڏيون دوائون ڇاجي لاءِ؟	159
مرڪ منهن جي نہ آلاڻ اک جي ملي	160
نفيس گل ڦٽي نڪرن کهٽيئي روز مٽيءَ مان	161
ستل همت کي جاڳائي ڪپي بيچارگي آهڙي	162
دوربينيءَ سان ڏٺم اُپ ۾ نرنجن هٿو ڪٿي؟	163
دوزخ جو ۽ بهشت جو هيءُ ذڪر زوردار	164
ٻري مسجد ۾ ۽ مڙهيءَ ۾ ڏيو	165
عقل ڏيکاريا اکين کي هر قدم خطرا نوان	166
هُو پنهنجو نہ هئو، پل هجي ڇو نہ ڌاريو.	167
آئي آهہ بهار جي موسم سوچين وينو ائن ڇا ڇا	168
جنهن پُور پچائيندي اک ننڊ ۾ آرسائي	169
هيءَ دنيا جهڙي پئي آهي	170
واقف ته پئي لڳو پر نالو نہ ياد آيو	171
ڪنهنجو پيرو ڪوئي چارو پئي ڪٿي	172
جنهن لاءِ تو صبح کان ڪيو سازن جو اهتمام	173
ڪائي ڪائي سمنڊ سمنڊ جي ويرن جا جهٽڪا	174
سُور ڪائي شعور پاتوسين	175
سمجهہ بيشڪ گهاءُ گهري ڄاڻ ڪي	176
ڪوئي سک لاءِ گهٽو رليو هوندو	177
پوپٽ جهڙي حيات ۾ ڪو رنگ تو ڀريو؟	178
خوشنما سپنا جي سانڍيم ساهہ سان	179

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گونجيو گيت فضا ۾ کهڙو 180
”متان گل چنيں!“ رڙ ڪيئہ دور کان 181
سيڪي جي هڪ نگاهہ ۾ ڏسجي سکهي بہ ها 182
سچو ڏينهن پاتم ڪُچڻ مان ڪڙائي 183
سچ سامهون جڏهن ڪڪري آئي 184
قسمت ٻڌائي جنهن ٿي خالي هٿين هجي 185
ڪڏهن اڳ ۾ نہ ڏيکاري هئي تو بيوسي اهڙي 186
اي شور ڪاڏي دنيا، چپ پيي ذرا ٿئين ها 187
ويندي نيٺن منجهہ لقاءُ 188
جيڏانهن ۽ جڏهن بہ هليس جنهن بہ جاءِ تان 189
تنهنجن شعرن مان پئي هر هر جهاتي پائي مرڪي جا 190
سچ بنياد آهي سپنن جو 191
وقت ۾ جي پيو بہ ڪي ناهي 192
چانوَ ۾ تنهنجي نگاهن جي هُئم گهاريون گهڙيون 193
دل ۾ باهہ دکي جا آهي جي نہ ڪوئي پيي ٽاريندو 194
ڇو ڇرڪين جي آهٽ ٿي ڪا ايندي آهي اِئن نہ قضا 195
مرڪندي ڪٿن نہ جڏهن جسم جدا جيءَ جهُريا 196
اڄ نہ سهي پر هڪ ڏيهاڙي 197
روشني اهڙو وٺي جادو ڪري 198
عزت اٿم ايتري بيشڪ نہ ڪٿي 199
مَليل هر مُنهن تي آهي رنگ رِولي 200
ڪرٽي ڪرٽي تي ڪئي صبح پڇيا: 201
اُس نہ تِکي ڇايا بہ ڇڏي 202
وڃائي پيار جي نظرن جو اعتبار ڏٺم 203
مونکي هيساءِ نہ تون موت جو پاڇو بڻجي 204
پل وڏو انسانُ کان انسان جو پاڇو هُجي 205
هٿا ٻاهرَ تہ ستائڻ وارا 206
رات جي پيڙ سمائي جيءَ ۾ 207
پيچ پنيءَ جي خاموشيءَ ۾ سسڪيءَ جو آواز 208
آهي صرف پٽڻ جو نانءُ 209
هُو جو اڳ هر هاڻ ڪٿي سو 210
صبح ٿيڻ کان اڳ بيداري 211
ڪنهنجي مَهڪي فضا ۾ رعنائي؟ 212
ڪڏهن پلجي بہ ڪائي ڳالهہ تو چوري نہ مون چوري 213
درد جو دهرو دانُ، سين لءِ هڪ جهڙو 214
سونپيو پاڻُ تو ماڻُ رکي 215
ٻاهر آهي پڪ طوفانُ! 216
مليون نگاهُون جڏهن چال وقت جي بہ رُڪي 217
جهيٽو هُڳاءُ، هُنجو پکو ڏيان ڪيترو 218
هوا جو ائين ڪوئي جهونڪو لڳي ويو 219
ڏيري ڏيري لهرن کي اِئن واري پي ويٺي 220
مون جا چوري تنڌ اُنهيءَ جي جهيٽي جهيٽي جهانءِ 221
ڪير ساگر مان نہ ڪو جل نکتو. 222

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

223 بهار آهيم هٿ وَس جا ٿو ڏيکارڻ اُها چاهيان
224 وڻڙيا ڪڪر، سُڳنڌ اَڏاڻي
225 تنهنجي سار جي جوت جلي
226 نه دل پنهنجي نه تون پنهنجو
227 بدلجي نيٺ تنهنجي سادگي ڳُوڙهي ڳجهارت ٿي
228 دل ۾ درد جي وير چڙهي سا
229 ڪنهنکي آيو نه ڪجهه نظر آهي
230 ڪين مون سان وڏاءِ پيار ائين
231 صبح تنهنجي جو اُجالوئي ته مان
232 ڪو هوندُ ڏسي حقيقتون هي
233 چاهيو هو مون ٿي، تنهنجي ته اندر ۾ ڪجهه نه هو
234 بنا عمل ۽ اُمنگ ڏاران ٻه زندگي ڪا؟
235 دنيا آهي ۽ دل آهي
236 رهبر جي ميجو، جي نه ميجو ڪيس هتايو
237 ڏني ڏپ جي ڪري اڄ پنهنجو پاڇو پڻ وٺي آئي
238 نيٺ پتڪي ڪٿي پهتو آهيان
239 ڪهڙن پورن ۾ دل پيئي
240 اک نه تارن ۾ ٻڏي، سج ڏي نهاري نه سگهيس
241 پنيارِ جو پيرو پڻ ليي نه سگهيو
242 بي رخيءَ ڪي ٻه ڪٿن روا نه چوان
243 حق حق دم دم حق ٿي ٻول
244 متان شيام ٽوڙين نگاهن جو ناتو
245 جي ٻري پاريم انهن مان نت نيون
246 مان هوسِ هتي ٿي ته اڙي چنڊ، اي ستارو
247 ڪيڏو سُورن جو سامان
248 ڪٿن چانوَ لءِ ديوار جي پاسي ۾ نهاريو
249 ڪنهنکي ساريو ڪنهنکي وساريو
250 ورهه ۾ اِئن ايڪانت لڳي پئي
251 چپ نه چُريا اک ڳالهايو پئي
252 ڏسي شڪل پنهنجي پيم شڪ انهيءَ ۾
253 منجهند مهل گلن جو واس
254 راهي ڪريو ٿي اورِيرو جنن هجي هجي
255 ڳنجار جي ٻه لار هئي اڄ هڳاوَ ۾
256 جي ڪلهه ڪلي نگاهه ملائي هلي ويا
257 ڳالهائيندي نَيڻ جهُڪيڻ ڇو؟
258 اُرهڙ جي آس، هيڏو رستو
259 چنچل مرڪ، نگاهه لچاري
260 دور ڪنارو رات انڌاري
261 اکين ۽ دل جي شمعن کي ته پاريو شيام آهيئي
262 منهنجي دل ٿي ائين شڪي آهي
263 رات بيشڪ اُماس جي آهي
264 دل جو راز نه خود کي ٻڌايو
265 مومل مومل سٽ مُنجهايو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سهڻيءَ کي لهرن تي هٿايو 266
اُن تہ سپن جي رات وهائي 267
وِساهہ مرڪ تي نہ ڪو انسن تي اعتبار 268
اچڻ جي هئي نہ ڪا اُميد يا وعدو ڏنل تنهنجو 269
ڪڏهن جي، ڪنهنجي ڪنهنجي ۽ ڪتان جي ياد اچ پيئي 270
ڏٺي ٿهڪ ساريءِ فضا کي پريان 271
ڪمري ۾ هئي چپ چپات 272
ڪن ۾ وهائوءَ جو هيءُ جلوو 273
پيڙا دل ۾ پيهي ويئي 274
ڦٽي باڪ، هاڻي ڪنديئن ڇا جلي؟ 275
جند جلائي جڳ ۾ جيءُ 276
هل جذبات جي وَهہ وَهندو 277
سپنا پيڙيون، راتيون دريا 278
اڄ نہ ايذاءُ ڪنڊن رَسايو 279
سپنن جا ڪي ٽڪرا ڏيئي 280
وهائو تڪيان، باک ڏي يا نهاريان؟ 281
آهہ ظاهر ڪي گلستان ۾ 282
زندگي عين دوست جو ديدارا 283
هُو پري ڪان اُهاءُ جو احساس 284
وٺي واريءَ ڪٿا ورڻ وارا! 285
جنهنکي سيني ۾ دل ملي هوندي 286
صرف وچ سير ڏانهن مائل جو 287
رڳو پير ڪڻ ڳس ۽ چارا گهٽا 288
ڪڏي غير دل مان اچي اڄ ملو پيو! 289
تڪي ناهہ رفتار جي ڪاروان جي 290
بي صدا پازيب جي جهنڪار آهہ 291
اوهانجي دُور منزل ۽ اڳهَا آهن هلڻ وارا 292
اسانجا پير اوندهہ ۾، اسانجي روشني دڳ ۾ 293
غم جي بحر ۾ طوفانن جا جهٽڪا ۽ ٿڦيڙا سڀ سهندا 294
لڙيا لڙڪ معنيٰ خوشي ناهہ ڇا؟ 295
مٺا خار پانيا مون ماڪيءَ جي ميٺ 296
حسن کي ضد نہ هو حجاب نہ هو 297
هڪ نظر ۾ سوين زمانا ها 298
لڙڪ روڪي پلي مُسڪرائي 299
چاهہ لڪائڻ جا ڇڏ حيلا 300
نيڻن وانگر چنچل جوين 301
زندگيءَ تي، جي دوست! سوچيندين 302
دل کي ڪنهنجو پيار مليو 303
پاند کهڙو نہ جو پنل آهي؟ 304
هت دوزخ، هت جنت آهي 305
چاندني رات ۽ اڪيلائي 306
خزان حال دل جو گلن کي ٻڌايو 307
ڪٿي ڪا سار اڄ، آئي معطر ٿي صبا آهي 308

هڪ مصور ڪي صديون ٿيون تہ هو ديوانو ٿيو 309
رچ جي فريب ۾ نہ اچي، ڇا ، ڪيءُ ڪمال؟ 310
رهي پتنگ جلائڻ جي شمع ڪي تي هَوس 311
مُلن ماڻهن جو هي ملڪ جتي پٿر جا پُتلا 312
ڪجهہ جاڳ جو، ڪجهہ خواب جو نيڻن تي اثر آهہ 313
گل جي رنگ تي دل هرڪي، جو مون گل ڏانهن نهاريو 314
سنگ نہ ساز نہ اُن سان لاڳ 315
اڱ اڻ ڇاتل ڪِرڻي لاءِ 316
روشني راهہ تيَ، اٿين ناهي 317
دل ڪي ڄر آئي، اڪ ڀني، ڇاهي! 318
رخ تو اِئن بيِ رُخيءَ جو ڏيکاريو 319
نس نس ۾ هوس جي ڄڻ هڪ سرهڻي لهرائي 320
تو لهہ ڳوليم ڀني آڪاس 321
توڙڙي ڪل خوشي، گهٽي آهي 322
تنهنجي موجودگيءَ جي خوشبو ۾ 323
خاموشيءَ جو سڏ پڙلاءُ 324
جي بہ وينا هنا، هُنا دانا 326
ڪٺڻ اونده ۾ ساهہ ٿيو دشوار 327
اُجلي نيڻن جي ڪارڻ 328
سور تہِ ساڻ اٿين جئن 'هاٿي' 329
علمر ڪُندي، زنجير حيات 330
چارڻ، سورٺ ناهي راڳ 331
ڏيري دمر ڪٺ، ڏيري هلَ 332
ڪونہ ڪنارن تي ويساهہ 334
تنهنجو لاڏ پريو انداز 336
چنڊ ٻيج جو سنهڙو سنهڙو 337
ناهي خواب خيال جا ڪوٽ 338
سڀاجهو عشق، ڏٺي حسن سادگي اُنجي 339
حسين دامر ۾ ڪير هو جو نہ آيو؟ 340
اتي ڇرڪي، بس ڪاوڙي، مسڪرائي 341
جوڀن ۽ روپ ساڻ، اُمنگ انگ انگ ۾ 342
جيڏي پنهنجي سونهن لڪايئہ 343
ڇا ٿيو بند ٿيا ميخانا 344
حسن تہ ڪوئل! جادو آهي 345
دل جي معصومر هاڻ ڀي آهي 346
گهري اونده ۾ آئي گهرائي 347
پڇيمر مسڪرايئہ، گهريمر وئين آلي 348
نيڻن ۾ خوش خواب تي آيو هو ڪير؟ 349
مرڪي بند ڪِلي تو ڪولي 350
جي ڪٽي پنهنجو هٿ مون وڌايو پرين! 351
لنگهي مون اڳيان، پوءِ مُڙي تو نهاريو 352
شيامر، مون ڪنهن تي هرڪ ڇو هاريو؟ 353
هڪ ٺي اشارو پاٺي ڪُل ڪائنات چمڪي 354

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دنيا جو سارو حسن اُتم هڪ نهار ۾	355
اسين سوز ۾ ساز جو روپ ڏاريون	356
عشق نہ شال ڪڏهن ضد واري	357
مسڪرايو تہ سهي، لڙڪ لڪايو تہ سهي	358
ڪونہ تارن جو ڪو ٻٽيو هم راز	359
ڪونہ تارن جو ڪنهن ٻڌو آواز	360
ڦرڻ رنگ پوپان، ملڻ بوءِ گل سان	361
محبت بگاڙيو، صحبت سنواريو	362
پرين! ننڊ ۾ پڻ مون توکي پڪاريو	363
اُئين، ڪيڪاريئہ ڪلي ۾ هاڻ مان	364
پيون ياد جنّن رات تنهنجون رهائيون	365
ٻڏل دل کي آخر ۾ تاري چڙهيوسين	366
جو سيني ۾ چٽڪي اٿم زخم ذاتي	367
اهي نگاهون، اهي ادائون، اهي اِشارا اڃان بہ آهن	368
پنهنجو پنهنجو سور سين ڪي	369
ڪجهہ وڃائي بہ تا پائڻ وارا	370
ٻاڻ نظرن کان لڪائڻ وارا!	372
مون چگي شمع فڪر ٻاري رات	374
گلزار ۾ گلن جون اکيون شبنمي ڏسان	375
نہ فرشتن ۾ نہ حيوانن ۾	376
نگاهن، ادائن، اِشارن جي ٻولي!	377
سڄي جهانَ جيَ اوندهہ جي زور لائيندي	378
بهار ۾ بہ ڪڏهن تازگي نہ هوندي آهہ	379
مرڪ راحت کي جنهن ڏني هوندي	380
برق سان پنهنجو قدم شيام ملائين تہ مڃانءِ!	381
هڪ سرڪ سان بي سڌ نہ ٻٽايانءِ تہ چنجانءِ!	383
ستارن سان خوابن کي بيشڪ سجاءِ	384
جو ستارن تي اُئين جهاتيون لڪي ٻاتيون: هاءِ	385
دل هتّن ملول ڇا لءِ ٻلا ٻانئجي پٽي	386
باهہ مجبور جي محفل کي لڳايون، ساقي!	387
توکي بهار جو قسم، جام تي جام ڏي پري	388
ساراهہ ڪريان راهزنيءَ جي ڇا عطا جي	389
نردوش بدن چندرڪرڻ ٻاڻ پسائي	390
ٽاريءَ تي گل: گل تي شبنم، شبنم تي چانڊوڪي	391
ٻاڻ انڪار ڪرين، زور ٻرين ٻاڻ پٽي	392
وعدي جي رات ويم ٻاءُ پلڪ ننڊ ڪٽي	393
ادا شوخ چنچل معطر بدن جي	394
وِيٽي ويٽي جي ڪتيون تي اڄ اُهي راتيون ڪتي	395
آرزويءَ ڪمال ڪير ڪري؟	396
آدميءَ جي بہ زندگي ڇاهي!	397
ايءَ اُن جي عجب سخا نہ آهي؟	398
نظارو لاجواب آهي برابر لاجواب آهي	399
ڀڄان تو دور دنيا کان جو چاهيان تو نہ تنهائي	400

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

401 اکين تي ٿو چڙهي رنگ شباب آهسته آهسته
402 ماهپارن کي ڏسڻ جي مهل آهه
403 بلبل کي بس اُهوئي اچان انتظار آهه
404 بي سود بهار آهه نه جي جام شراب آهه
405 هر قدم اهڙي طِرح اِڪتي وڌائيندا هلو
406 جي مڙيا بادل هُو ڪارا ڇا ٿيو؟
407 هڪ جوانيءَ جوئي سهارو هو
408 پاڻ ٿي حال ٻڌڻ لء هئين آتو اهڙو .
409 تون هئين يا ڪوئي تو جهڙو هو
410 امي گهريون گهريون ۽ ڪاريون اکيون
411 ڪهڙي دنيا مُنيءَ جي ڳالهه ڪريون
412 حال دل ڪولي زبان ساڻ ٻڌايان ڪٿَن مان
413 شمع محفوظ ٿي وسامڻ کان
414 شڪسته دل جي ڪري بحث ۾ نه پونداسين
415 جي درد ٻئجي ڪوئي سنياري ته ڇا ڪريان
416 شوق گلزار ۾ اڪڙين جي ٿهارن سان ورونهن
417 پري آه، دل ۾ ٿي خود ٻاهه ٻاريم
418 ڇڏ رسڻ جي ريت راڻا، آءُ ته پرچون پاڻ ۾
419 مسرت ۽ راحت جا رنگين سپنا! تبسم ٿي تارن جي اڄ انجمن ۾
420 دِنيا سان رک ثابت لاڳ
421 پرندن جا نغما ۽ گلُ گلُ جي رنگت ۽ حسن مجسم جو انداز نازڪ! .
422 عشق کي ٻئجي، وري منجي وجڻ جو آهه شوق
423 هميشه بخت جي در تي اميدوار ٻه ڏس
424 ايءَ نڪهه، آفاق جو دامن اُڊوڙ
425 خَبر جيِ دائري کان بس ٿيا 'ڪلهه' ۽ 'سيان' ٻاهر
426 تو ۾ ٿي دلبر وسي، دل کي نه اِئن پرماء ڪجهه
427 اي زندگي! وٺان ٿو مان پنهنجي خَبر جي واٽ
428 هيڏو روشن هجر جي رات
429 بشاش ستارن جي شرارت کي ٿيو ڇا؟
430 ٿوهه جواني چنچل ڏارا
431 نالي ٻڌڻ سان دل ائين تڙڦي سگهي نه ها
432 تصور ۾ مون جي ڏٺا روپ تنهنجا
433 . منجي دنيا کي سنئين راهه لڳائڻ وارا
434 مٺو سرور هي جهرڻن جو، گيت نهرن جو
435 . ڪلپنا نيٺ ڇا ٻڌائيندي؟

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دل کي آهن دليل پنهنجا

شاعري موسمن جو گلدستو آ ۽ شاعر اُن جو هنڌان هنڌان سيرون ڏئي ويل گُلدان ـــ! عجب حالت ٿي هجي گُلدان جي ـــ سارو جيون گُلن جي محافظي ڪندي ڪندي ۽ پنهنجو پاڻ وڃائيندي گذاري ٿو ڇڏي. هونئن ته موسمن جو ڦيرو ڏاڍو ننڍڙو آ؛ سرءُ، سيارو، بهار، اونهارو ـــ! ڪيئن نه چئن لفظن جي بي تڪلف دائري ۾ سمائجي ٿي وڃي موسمن جي موجودگي ـــ! ڪيتري نه محدود ٿي ٿئي موسمن جي موڙي؛ صرف چئن لفظن جي برشن جو ٿي ته ڪينواس آ موسمن جي موجودگي! پر اِهو ڪير ٿو چوي؟ـــ ۽ اِهو ڪنهن جي لاءِ آهي؟ سڀ سوال سين لاءِ ناهن هوندا ـ سوالن جي سخا اِها ٿي ته آهي ته احساسن جي تهداريءَ ڏانهن اڱر کڻن ٿا. ڇاڪاڻ ته ائين آسانيءَ سان ڪير مڃيندو ته اِنهن چئن موسمن جو ڪينواس ڪو ايترو ئي ننڍڙو آهي- پاري ۽ ڇِٽَ جي تِڪَ ڪيڏي نه ڏکهي آهي جو ماڻهو موڳا ٿي سَوِڙين، بند ڪمرن، هيٽرن، ٻاهه جي مچن، وڻن جي ڇانوَن، پنکي جي هوا ۽ اي سيءَ جي ٿڌن ڪمرن ڏانهن ڊوڙون پائن ٿا ـــ ها پر مسئلو اِهو آهي ته پاري ۽ ڇِٽَ جو توڙ ته آهي ني! ڪٿي نه ڪٿي ته بچاءُ ٿئي ٿو، ليڪن من جي موسمن جي لامحدوديت جو ڪهڙو توڙ آهي؟ ڪهڙو بچاءُ آهي؟ـــ

دهلي هيڏي ساري بستي
شيام تڏهن ٻي دل ويڳاڻي!

مَنُ بدن جو دربانُ سدائين عقل جي هٿن مان ڪنهن نئين نويل ڪبوتر جيان پڙڪو کائي ڇڏائي ٿي ته ويو آهي ـــ!

دل کي آهن دليل پنهنجا ئي
عقل کي جن جي ڄاڻ ئي ناهي!

شيام خود موت ٻڌي مست ٿي جهومي ۽ نچي،
زندگيءَ جي سا مٺر راڳڻي ڳائين ته مڃانءِ!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

موسمون الائجي ڪيتريون آهن جي شاعر جي مَنَ اڳيان تي هڪ ئي ويل لهن ۽ اڏن ٿيون — هُو نہ جِي ٿو سگهي ۽ نہ مري ٿو سگهي؛

الائي ڪهڙيءَ گهڙيءَ اُن مان شيام نڪتاسين
وطن ورڻ تہ ڇا، سرحد ڏسڻ نصيب نہ ٿي!

اِن دُکَ جو سُکُ آهي ڪوئي؟!— ڪوئي بہ ناهي، جنهن شخص؛

شيام پٺ جي پيڙي ناهي، گيتن ساڻ پري.

تنهن کي ڇا ڏئي سگهياسين؟!— هڪ نئين بنهہ نڪور ڪرب ڏيارينڌڙ جلاوطنيءَ جي موسم!!

آخر ۾ عرض تہ هيءَ شيام جي سمورن غزلن کي سوڏي، سهيڙي جيڪو مجموعو "راهون پنڌ پيون" مون تيار ڪيو آهي، اُهو اِن ڪري نہ تہ ڪو شيام غزل جو ڊگهو، بندرو، سوڙهو يا ويڪرو شاعر آهي، جيئن عام طور تي لکيو آهي، بلڪ مون اِن ڪري تيار ڪيو آهي، جو هو 'شاعر' !— ۽ شاعر هجڻ جي ناتي مون اِهو پاڻ تي قرض ٿي ڄاتو تہ مان شيام جي شاعري سهيڙيان. ۽ اُها مون سهيڙي ورتي، جنهن جو هي پهريون ڪتاب غزلن تي مشتمل آهي، جنهن جي آخر ۾ محققن جي سهولت لاءِ ڏسٽي (Index) بہ تيار ڪري ڏني اٿم تہ جيئن تحقيق ڪندڙن لاءِ شيام تي ڪم ڪرڻ ۾ آساني ٿي سگهي تہ ڪهڙو غزل ڪهڙن ڪهڙن ڪتابن جي ڪهڙن ڪهڙن صفحن تي آيل آهي. ڏسٽيءَ ۾ ڪتابن جي ڇپجڻ جا سال بہ شامل ڪيا ويا آهن — ۽ ٻيو تيار ٿيل مجموعو آهي، شيام جي باقي سموري شاعريءَ تي مشتمل — جيڪو بہ جلد اوهان تائين پهچي ويندو.

هن سڄي ڪم لاءِ مان پنهنجي پياري دوست/ ياءُ روشني پبليڪيشن ڪنڊيارو جي روح روان عليٰ نواز ڪانگهري جو تمام گهڻو ٿورائتو آهيان. جنهن جي مدد سان هي ڪم پنهنجي منزل تي پڳو ۽ ان کان علاوه مان پياري عبدالرسول عباسيءَ جو بہ ٿورائتو آهيان.

سدائين گڏ
مصطفيٰ نانگراج
سنڌ زرعي يونيورسٽي ڪالوني
ٽنڊوڄام
18- نومبر، 1997ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

غزل

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جڏھن آئين سامھون ڏسي مسڪرايئہ
ڏنئہ پيو بہ ڪو ھئو تہ جھٽ سر جھڪايئہ!

ٻڌءِ ڪنھنجون ڳالھيون نہ تي ڏيان سان جي
تہ چو ڪنڌ پنھنجو نہ سڌ تي ورايئہ؟

اڪيلو رھڻ ڪان ڊنين ڪيترو تي
اڪيلو رھڻ ھاڻ ڪٿان راس آيئہ؟

ورائي ورائي مُڙي مون نھاريو
مگر مرڪ ھڪڙيءَ لءِ ڪيڏو سڪايئہ!

ڏسڻ سان تيم جا خوشي دل جي حاصل
ملي ان جو گھيرو اُفق سان ملايئہ!

اڪين ۾ تي ڪومل مڌر ٻاوَ مھڪيئہ
ڪٿي گل تي جئن ڳل تي ڏيري گھمايئہ!

سڄو وقت تو وٽ ھُيس سو بہ ير ۾
اچانڪ چڪي شيام چاتيءَ لڳايئہ!

○

○

هتن سان مُنهن ڏيکين چو تي اکين ۾ ڪي لڪائين ٿي
وِتي ڏس آڱرين وچ ۾ وجيئي ڪٿن نہ تي وڌندي!

هُيس پُورن ۾ وينو پر ڏنم تو ڏانهن جڏن آخر
چيئہ تقڪي هٽي ڳل تي: اُتي هل تي وئي سانجهي!

الاجي ڪيڏي دوريءَ تان ستارن پٺي ڪٽي ٿم ٿم
ڏسي سيني ۾ دل ڌڙڪي ۽ دل ۾ سار ڪا چٽڪي!

ڏٺو مون صبح فيروزي اکين ۾ اس ڪٽي جاڳيس
هُيم لڻءَ لڻءَ ۾ هيرن جهڙي پر جهرمر بہ ٿارن جي!

جواني جنم يوميءَ مان ڪٽي نڪرڻ ڪي اڄ سارين
ٻنهي مان ڪنهن ٻهاني ٻي ڏسي هاٽي نہ ڪا سگهبي!

○

○

هيڏو أپ ۽ هيءَ موڳائي
ايڏي جهولي ڪنهن ٿهلائي؟

دک دک آهي تنهن هوندي بہ
دک دک جي پنهنجي گهرائي!

پانيم ڪنهن بہ سوچيو ويٺي
پنهنجي دل مون اِئن پنڪائي!

خالي خالي من جو مندر
مورتي ان مان ڪنهن چورائي؟

چيٽ بہ آهي دک بہ نہ آهي
سُرهي ناهي تہ بہ سرهائي!

گهر مان انبر ڏانهن أڏائي
گهٽجي گهٽجي اڄ تنهائي!

ڪوبہ نہ هئو تہ بہ سمجهہ آهي
ڪنهنجي سار اِجهو اِئن آئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هئي ڪيڏي ورهه جي پيڙ مِٽي
سچ ملڻ ۾ نه سا ملڻ جي خوشي!

رات هڪ ٻئي جي دل جي دک دکي
دوُر رهندي اسان تي صاف ٻڌي!

صبح کان اڳ وهائُو تاري تي
مون ته تنهنجي پرين، نگاهه ڏٺي!

اِئين ساڪيات ڏيان ۾ آئين
مون کي محسوس تنهنجي خوشبوُ ٿي!

وقت جان مون وٽان لنگهي وئين تون
وري آئي نه ويل سا موٽي!

روپ راڏا جو هانوَ ۾ تي هوس
چا ته پئي شيام جي نگاهه سِڪي!

○

○

آهيس لاشعور ۾ ڇا پيڙ ايتري
هر شخص جو لڳي تو اِئين ٿي دُکي!

هبڪي پڇيائين: ير ۾ بيو ڪير هي آتي؟
پاڇو ڏنو مون پنهنجو ڏنم جڏّن ذرا ڦِري!

منزل طرف وڌي نہ سگهيس ايڏو اڳيرو
بيهي قدم قدم تي ڏنم پٺي مُڙي مُڙي!

ڪيڏو نہ صاف هاڻ تو رستو نظر اچي
تورو ٿي اڳ ۾ ڏوڙ اُڏائي تي ڪيتري!

ڏنڌلو پريان منار پُراسرار تو لڳي
خالي تڏو مفاصلو، تارن جي روشني!

پنهنجا ٿي تنهنجي مرڪ ۾ پاتائين شيام جو
بس اجنبيءَ بہ پاڻ ڪي ڀانيو نہ اجنبي!

○

○

تو سڏيو متيا سڄي سنسار کي
ڇا ڪريان پوءِ زندگيءَ کي، ڏس تہ ڏي!

جو تو سمجهين سچ جو سچ سمجهي ڏسيم
پيچ تہ سچ سمجهہ اِئين ڇاجي ڪري!

پل اُڏام آواز جي رفتار سان
تي هوا پڻ ڪنهن جڳهہ يت تي پوي!

سوچ جي پاتال مان اچ متيرو
وات جو پتر بہ تارو تو لڳي!

’ڪجهہ‘ ڏسڻ چاهيم نظر آيو نہ ڪجهہ
هونءَ نظر آيو مونکي ڇا ڇا نہ تي!

مون ڏٺو سپنو تہ سپنو پيو ڏسان
ائن سجاڳي آئي جاڳڻ کان اڳي!

زندگيءَ جي الجهڻ کان شاعري
ڪا گهڙي سنتوش جي مون واسطي!

○

○

تو اُميدن کي آسمان ڪيو
بس نگاهن جو گم نشان ڪيو!

سهڻي صورت ڏنم جذهن بہ ڪٿي
نيڻ ٻوٽي مون تنهنجو ڌيان ڪيو!

ڳالهہ مان ڳالهہ ويئي خود بڻجي
لفظ کي لفظ داستان ڪيو!

تو تہ آڱر رکي چپن تي ڪٿي
پر اکين مشڪندي بيان ڪيو!

پيار مان منهنجي دک جي ڇهري تي
ڇَپ رکي تو مٺو نشان ڪيو!

سهي تارن جا ڏنب سانت رهي
ڪنهن کي اوندهہ نہ رازدان ڪيو!

پنهنجو فوٽو ڏسي ٿيم تصديق
اڳ نہ جنهن جو هُيم گمان ڪيو!

○

○

منهنجو اڄ ڪيڏو نہ سُرهو سواس هئو
ڪنهنجو ائين سواسن ۾ منهنجي واس هئو؟

منهنجي ٻانهن ۾ هُئين، مونکي مگر
جسم پنهنجي جو ڪٿي احساس هئو!

حسن آئيني اڳيان چُپ سوچ ۾
عشق ورتو اوچتو سنياس هئو!

هيڪلائيءَ جي حياتي جيئندي
ڪيترو پاڇن مٿان وشواس هئو!

واءُ جو جُهوٽو گهڙيو هئو باغ ۾
پر جو نڪتو سو تہ گل جو واس هئو!

ڏيمي ڏُن ٻنسيءَ جي، گوڏولي سمي
شيام ۾ ميرانجهڙو آڪاس هئو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

سُکيو سڏ ۾ سڏ ڏيندو يا ڪي سڏيندو؟
سڏيندو اهو سُور جيڪو ونڊيندو!

زماني جي نتهڻ اُسن ۾ بہ ڪوئي
پيڻ جو ڪٽي قــول، ڇا سر ڏڪيندو؟

وري ڏي وري ڏي اهــي گـل وري ڏي
چين خار پر تو ۾ وشواس ٽيندو!

ڏسي وٽ ڏســي وٽ اڙي اڪ ڏســي وٽ
وري هن ڪناري نہ غوراب ايندو!

گلن ڪانسوا پڻ الا، سونهن ڪيڏي
چڏيندين تہ ماحول توکي چڪيندو!

ڪڙيو چنڊ آهي ڪٽي جوت سج جي
مگر خوب دنيا کي چانڊاڻ ڏيندو!

○

هيءَ جا رنگ رتي سرهاڻ
اي گل، سانديئه ڪنهنجي ڪاڻ؟

هردم نيڻن ڪي سنتوش
سونهن سدا ٿي سک جي ڪاڻ!

پاڇو پاڇي ساڻ ڇُهي
ماڻ اڇوتو ڇهاءُ ماڻ!

اوُنداهيءَ جي پيڙا ڪان
ڪيڏو ساٿي تي چانڊاڻ!

فڪر نہ ڪڻن ٿي گذري رات
رات بہ گذري پوءِ ڇا هاڻ؟

منهنجي لوڪ پَچار ڪئي
تنهنجي چو نہ ڪيم واڪاڻ!

○

○

اڃي ٽڪ لاهه، ڏس پي، سوچ پي ڪجهه، ويهه وڻ هيٺان
ميسّر هئو ڪٿي پاڇي جو هيءُ سڪ سڄّ اُڀرڻ سان!

مڌر سنگيت جيون جو ۽ سندر روپ جيون جو
ٻُڌو پي ڪنهن ڪڏهن ڪن سان، ڏٺو پي ڪنهن ڪڏهن اک سان؟

خبر ناهي تہ هيءُ سنسار سپنو آهہ يا ساپيا،
انهيءَ ڪي ٿي ڏسان جاڳي انهيءَ ڪي ٿي ڏسي جاڳان!

سجاڻل نرم هٿ جان ڪتڪتائن هير جو جهوُنڪا
اُٿي ويهي رهان، مرڪي، اڪيون ٻُوٽي وري ليٽان!

ڏسي مونکي پريان ايندو چئي جيءُ جيءُ اڌامئين چڻ
پرن جان ٻانهون ڦهلائي اچي ياڪر پريئہ حُب مان!

لڪايئہ شرم پنهنجي کي، لڪايئہ درد پنهنجي کي،
ملائي اک نہ ڪنهن سان تو ڪراهيو ڪين پيڙا ڪان!

لُڙهيس جذبات ۾ مان ڪين سنڌوءَ جو ٻُڌي نالو
ڪيم محسوس ڇا ڇا شيام، توکي ڪيئن سمجهايان؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

شيام، لفظن سان رهان ٿو هاڻ مان
نيٺ هوندس مان بہ هڪڙو تن منجهان!

گيت جي رنگين لفظن کي ڇُهي
اک ڏسي ٿي توکي کهڙي رنگ سان!

تنهنجي لفظن جون اِهي آرائشون
حُسن خود پائي ليا هر لفظ مان!

اڄ تہ پيرن کان وڏي دل اڳيرو
۽ هليس پئي هڪ اڃاتل راهہ تان!

ڏگ ڏسي گهر وٽ بہ پهچائي ويو
هيءَ نہ ٿيو ڪانئس ڪٿي نالو پڇان!

جٺن ڪَتيون آهستہ ڪر موڙڻ لڳيون
ذهن ييي چپ چاپ جاڳيو ننډ مان!

○

○

سامهون نہ جي هجيم تہ سائُن ڪٿان رُسان
سامهون هجي تہ ڪيئن رُسان، ڇا رُسي سِگهان؟

خالي بہ ڏينهن ٿي تہ نہ تتوڪي ڏٺو اتم،
اڄ ٿو ڏسان، ڀانءِ نئون چنڊ ٿو ڏسان!

ڳالهيون ڪيون ٻين بہ اُهي ڄڻي اسان ڪيون
ڪيڏيون برڀون لڳن سي ٻين جون جڏهن ٻڌان!

ساڳيا ٿي لفظ، ڳالهہ نہ ساڳي مگر هئي
نظرن ڏنا انهن کي ٿي مطلب نوان نوان!

اُڀ هيٺ وقت، جاءِ نہ هر ڳالهہ لاءِ، پر
مرڪي ڪڏهن ڪٿي ڪو پڇي حال تو جيان!

پٿر جو ديوتا ٿي تہ هئو جنهنجي جسم ۾
چرپر ذرا بہ ڪانہ ٿي تنهنجي ڇهاوَ سان!

دنيا وسيع هيتري ڏسندو رهيس رڳو
ڇا ٿي ڏسڻ گهريم سو نہ سمجهس اڃا بہ مان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

نيڻن آڏو روپ جو درسن
من ۾ روپ روپ سان روشن!

امرت جو ۽ سندرتا جو
ساروئي هڪجهڙو ورنن!

پنهنجي پاپ جي شڪل ڏٺي مون
تنهنجو مکڙو اُجلو درپن!

من ته ائين چئي قول نڙيل کو
بند ڪليءَ جان پر تنهنجو تن!

پتڪي پتڪيو عمر سموري
پوءِ به هئو ڪنهن جاءِ پڌل من!

گهري گهري پياس جو آنيؤ
تنهنجو منهنجو جيون - بندن!

تون تن من جو سهڻو سنگم
مان ته ڪڏهن من شيام ڪڏهن تن!

○

○

ڪچنار ٽار ٽار رڱيا گل بهار ۾
هر انگ هن جو حسن، فقط حسن پيار ۾!

’سهڻي‘ بدلجي ’ڪيڏي نه سهڻي‘ بڻي پئي
لڄ ڪان وڏيو لڪاءُ به وڌندي چمار ۾!

جاڳائي دل ڪي، خواب ڏسڻ لاءِ ڏئي وئي
اهڙو به ڇا هو تنهنجي انهيءَ هڪ نهار ۾؟

آڪاڙ ۾ به ڇانوَ املتاش جي ٿڌي،
منجهند جي ويل سوني لڳي انتظار ۾!

پرسان هئين يا پر ۾ هئين يا اڳيان هئين
ڪيڏو هئين تي ٽار هئو ليٽي بخار ۾!

جڻ جڻ ڏٺئه اکيون ڪٽي، نرمل ٿي من ٿيم
تنهنجي نظر ۾ هوس ڪ گنگا جي ڌار ۾!

سچ جو ئي ڪوئي عڪس هئي هونءَ ته ڪلپنا
پر ڪلپنا ئي سچ بڻي اي شيام پيار ۾!

○

○

نت توان روپ ڏيٺن جي آڏو هُيا
پر نہ موٽي نظر آئي صورت اُها!

دل جي سُورن جون ڳالهيون تو مون سان ڪيون
سُور تنهنجا نہ پر مون کي پنهنجا لڳا!

هيءَ اُداسي ۽ دُوريءَ پري دلڪشي
رات ساري ستارا رهيا تمڪندا!

سونهن آئي ٻٽي پيار ويس ڏني
دک پري زندگيءَ جا ڪٽيا ڏينهڙا!

شيام ڪيڏي هٺي سونهن سرچاوَ ۾
ڪنهن نہ مائي مگر سا رُسڻ ڪانسوا!

○

○

ڏئي ڏيان ڪوئي ٻُڌي چو نہ ها
چوڻ چاهين ها تون اگر ڳالهہ ڪا!

اچين روبرو هونَد سيڪي ڏسياڻ
لڪان ڪئَن لڪڻ لاءِ آهي بہ جا؟

ڪلهي تي رکيئہ ٻانهن منهنجي جهلي
جڏهن سب پريان ٿي پري تي ويا!

هِتي کو هُتي تهڪ چٽڪي پيو
وسائل هئي هونءَ تہ ساري فضا!

شڪايت ڪري شيام ڪئَن سات جي
هئي جنهنجي منزل ٻين کان جدا؟

○

○

جنهن نزاڪت سان هُيئہ قول سجايا
زندگيءَ جا تو ڪيا رنگ سوايا!

مون فقط قول رئي تي تہ رکيا هئا
تو ئي پر پوئي اهي هار بڻايا!

تنهنجي سپني کي ڇهي ڪين سگهيس مان
توڙي تو ساڻ هُيم نيڻ ملايا!

ڪالهہ انڪار ڪيئہ نيڻ جهڪائي
اڄ تو انڪار ڪري نيڻ جهڪايا!

شام کان دل جي اُداسي وئي وڌندي
رات ڇايا جي مٿان ٿي پئي ڇايا!

ننڊ تارن نہ ڪئي رات سڄيءَ ۾
پُونءِ جا خواب انهن ڇو نہ ڦٽايا؟

ڪنهن اکين مان ٿي ليـاڪا ائَن پاتا؟
شيام ڪايا بہ رهي منهنجي نہ ڪايا!

○

○

پڙهندو ڏئنهن ڪتاب، پريئه چرڪ: ”هيءَ ڇا؟“
اهڙو هرويرو به ڇو سمجهئه مونکي ڀلا؟

اهڙو به شرم ڇا لءِ جو سچ کان شڪي ٿجي
۽ ڳالهه ڪا ڪجي نه ڪڏهن ڪُوڙ ڪانسوا!

ڳالهين ڪندي به ڪوئي پيو هوءِ ڏيان ۾
نڪتي هئي ته شرم ڪرڻ جي نه ڳالهه ڪا!

ڪنڌڻ ۾ هٿ وجهي ڇني آئينءَ تون گل ڪٿي
تنهنجا اِئين ته هٿ به گلن کان نفيس هئا!

احساس جون نزاڪتون نڪريئه نگاهه ۾
ڪنهنجي ته سنگ ۾ هي نظارا اٿئي ڏٺا!

اڳ ۾ تون بات چيت ۾ ڪيڏو رُکو هئين
تو اڄ به لفظ ڀي جي ڇپيا پيار مان ڇپيا!

منهنجا ٿي هٿ جهلي تو ڪٿي منهنجو مُنهن ڏڪيو
تنهنجن اکين ۾ ياوَ مگر مون ڏسي وتا!
○

○

مون ڏسي توکي ڪئي محسوس جا
سونهن آهي نانوَ تنهنجي سان اُها!

آرسي آڏو رکي ڪا مهل پئي
پنهنجي منهن جا رنگ ڦرندا مون ڏٺا!

ڪِي بہ ڳالهايو نہ تو يا مون، مگر
ڳالهہ جا نڪتي اجا وسري نٿا سا!

مون ڏسي توکي لکيو، ليڪن هنڌَر
هي پڙهي مون تي ٿي لکندا ڪي پيا!

سُونهن وينگس جي مني ڪويل جي لات
ڪنهن سفر بس ۾ ڪندي ماٺي بہ جا؟

رکَ وسائل رات جي باقي رهي
صبح ڏوٽيون ويا چِڏي جوڳيئڙا!

○

○

سورٺ چنگ کي چوريندي
بيجل جو سُر کوريندي!

رات تکي، تارا به تکا
ڏونگر سسئي ڏوريندي!

نوري جي توريندي مڇي
موتين سان ٿي توريندي!

گهري نرم أداس نگاهه
ساري ڪاڪ ڪڪوريندي!

چام اڳي پوءِ ليلا جو
ڪؤنرو اورڻ اوريندي!

مارئي پيڻ عُمر جي تي به
مارن لءِ جيءُ جهوريندي!

ساهه ۾ ساندي سهڻيءَ کي
سنڌوُ گهوروُن گهوريندي!

○

○

تون تہ لنبي مثنوي بڻجي پئين
هونند تنديڙو ڪوئي هائيڪو ٿِئين!

ڪيترو رُئنديِن، اکيون پنهنجون تہ ڏس
چا، اڳي تيندو رهيو ناهي اِئين؟

ڪٿ نہ مُرڪي هُو ويو خاموش ٿي
روئي روئي تون تہ سُڏڪن ۾ پِئين!

پٽ تي سامهون فريم ۾ فوٽو ڏسي
در جي چوڪٺ تي اچي ويهي وئين!

وقت جي ڌارا سدا وهندي رهي
پوءِ پيي هڪ ڪن رهي جنّ جو تيئن!

○

○

متان پاڻ کي پاڻ لڪايو
منهن آئيني کان به ڇُپايو!

هيءَ پنهنجي سڏ مان ئي سڏ هئو
ڪنهن ٻئي جو آواز نه آيو!

اُس کان ڪيسين تائين لِڪبو؟
ڇانوَ ۾ ترسڻ آهه اجايو!

هر هر موٽيس ڇوُواٽي ڏي
منزل جي دڳ ڪنهن نه لڳايو!

پاڇو پاڇي ۾ جڏهن رلمِل
دک ۾ دک اِن ريت سمايو!

شيام حيات جو آرهڙ اِئن هئو
سر تي اُس، پيرن ۾ سايو!

○

○

جوئي آهيان سوئي آهيان
هر ڪنهن لءِ تہ بہ ساڳيو ناهيان!

مان ڪئن توکي ضد تان لاهيان
ڪئن سمجهايان ڇا تو چاهيان؟

تو بن منهنجي ڪهڙي هستي
سو ڪجهہ آهيان جو ڪجهہ ناهيان!

ڪانئر سڌبس جي پٽ ڏيندس
پر توسان ڪئن سينو ساهيان؟

رات جو پاند تہ پڪڙيم هٿ ۾
منهن سان سج کي پڻ ساراهيان!

تون تہ نہ آئين بس بہ نہ بيني
پير سان ليڪا پائي ڊاهيان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تهڪن تي اعتبار نہ آنسن تي اعتبار
اهڙي جٿڻ جي لاءِ تڏهن ٿيا تہ بيقرار!

اُس تيز، دوُر تائين ڪو آيو نظر نہ ٿي
وڻ وڻ جي ڇانوَ ۾ ٿي ڪيو راهہ انتظار!

بجلي بتيون ٻريون ٿي سڙڪ جي ٻنهي طرف
پاڇن ٿي هر قدم تي ڪيو مون لاءِ ڏنڌڪار!

چاتل مفاصلن کان گهڻو دوُر دوُر شيام
تنهنجي نہ هت هٿڻ ڪري دل جو ويو قرار!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اِن ڪان تہ اڪيون نہ ٿي هجن ها
”انڌو تہ نہ آنهہ؟“ چو چون ها!

مون سان تہ بہ پير گَڏ هلن ها
ٿابو ڪائي ڪِري اُٿن ها!

جن پاڳ ڪي آزمايو هيڏو
پنهنجو بہ ذرا اُدمر تہ ڪن ها!

بي عقل بہ ڪو ڪڏهن چريو ٿيو؟
ڪم عقل ڪڏهن تہ سوچ ڪن ها!

ڌرتيءَ تي ڪِرڻ ڪان؛ هي سڪل پن
بهتر هئو هوا جي سر چڙهن ها!

ڳوڙها جي وهيا هيا نہ رئندي
ڪلندي نيٽن منجهان ڇُلن ها؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هي پنڙيون هوائون هي ڪاريون گهٽائون
اِئين ٿي جو آيون ستيو ڪي اتائون!

تمنّا جا جهونڪا غمن جون گهٽائون
هي تڏڙيون هوائون جهڙاليون فضائون!

ڪٿي ڳالهه منهنجي نه هڪدم مڃائون
مگر هيٺ پي ڪا نه ڪڏهين ڪيائون!

سوالن جو هڪ سلسلو هئي حياتي
ڪٿي اک ڏٺائون سيئي حل ڪيائون!

ڪڏهن ڪٿَن ڪڏهن ڪٿَن پرين! پيار تنهنجو
گهٽن ۽ وڌن چنڊ جون جئَن ڪلائون!

رُلو حسن خود عشق سان، پوءِ ڇاڪان
ادائون نياپا، نگاهون پڇائون؟

○

○

هوند تارن جو ڪو ٻڌيو همراز
چا، وتن سوز هئو نہ ڪوئي ساز؟

غنچي غنچي جو همزبان ٻڌجي
چُپ ۾ سُرهو پڌان پيو آواز!

هر نظر غور سان تڪيان ويٺو
آنءُ چاٺان اکين جو راز ۽ ناز!

آسمان آهہ حد نگاهن جي
دُور اُن کان خيال جو پرواز!

نيڻ ٻُوٽيل ۽ منهن تي ماٺ مڙهيل
شيام ڪنهن سان تہ آهہ راز و نياز!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ساھہ اوندھہ ۾ ٿيو ڪٽڻ دشوار
شمع ٻاري رکو مزار مزار!

سهسين طوفان، سهسين واچوڙا
ڇا تہ ڌرتيءَ جي دل تي آھہ غبار!

ڪير ٻڌندو ضمير جو آواز
رڙھي لوٽن مٿان رڙي پينو ٻار!

ڏين ڪن لاءِ امن جو پيغام
ڪن ڏنو جنگ ڪي ٿي ڏين قرار!

اڌ سڙيل لاش، جنگ جو ميدان
رات ڪاري هڏيءَ هڏيءَ ۾ شرار!

مردو ڦوڪي مساڻ مان موٽيا
مُنهن ۾ ماٺهن جي امن جو اظهار!

ڪير هونءَ جوت لاءِ سوچيندو،
ڇانئجي ڇانئجي اچا انڌڪار!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دوزخ وهم، بهشت حڪايت
دنيا جهڙي تهڙي حقيقت!

گل سان خار، چڪڙ ۾ ڪُوٽي
سطحي چاهت، بي ته نفرت!

سڪ دک جي نہ هٿَڻ ۾ ناهي
سڪ ۾ ڪنهن بہ ڪئي نہ قناعت!

پاڻ ۾ موهہ نہ هوءِ تڏهن پيي
آئيني جي ايڏي ضرورت!

ڏنڊلي ڏنڊلي ياد پويٰ ٿي
ڪنهن جي صورت، ڪنهن جي صحبت!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چوڻ ڪي هئي شمع هڪڙي وساڻي
اُجهاڻي سڄي زندگاني اُجهاڻي!

الا، پيڙ لڙڪن لڪائڻ جي ڪيڏي
جُهري جندڙي ۽ لڳي دل تي ساڻي!

اچا مٿيرو غم جي ڪنڊن جون نوڪون
خوشيءَ ٻڌجي خوشبُو گهٽوئي اُڏاڻي!

مٽي مرڪ تنهنجي رهاڻين جي وچ ۾
سنڌ سوچ جي سُر جي مون موج ماڻي!

ڪليو جڻ ڪنول، پونر نڪتو اُڏامي
ڦٽي باک ۽ راتڙي پڻ وهاڻي!

○

○

خلوصِ شوق رکي ڪر تہ جستجو گل جي
ڪٿي وڃيئي نہ گل تائين پاڻ بو گل جي!

خميدگي ڇا تبسّم جي آھہ آبرن ۾
نگھہ نگھہ مان بخوبي بڪي نمو گل جي!

ھجي ھا رنگ تصوّر جو پڻ نہ شامل جي
ڪري تہ ھا ڪوئي دنيا ۾ آرزو گل جي!

اگرچہ پونر جي لءِ بيقرار آھي گل
مگر ڪندو تہ ڪندو پونر جستجو گل جي!

خوشيءَ مان منھن تہ پٽيائين مگر پَٽيو ٿي رھيو
چمن ۾ ٿي نہ سگھي ڪابہ گفتگو گل جي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ھُيو پونر آيو تہ سانگائتو
ٽڙيل گل ھيو چا تہ زيبائتو!

سُنھري ستارن جون ساڪون پرين
سنيالج ڪجنءِ ڪم نہ جوکائتو!

مِٺين سان مَتَيندين محبّت گھٽي
اھو ماڻ پيي ناھہ ڪارائتو!

ڪنول جي وني اوٽ مرڪي تو ڪير
بکي باک ۾ ڪھڙو قربائتو؟

مِٺيءَ جان سباجھي لڳي ٿي ھوا
مزو ٿئي اچين تون بہ سانگائتو!

پرين، جٺن پروڙيو مون تنھنجو سياءُ
سريو جيءَ ڪي سک بہ سيبائتو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پن ڇڻ جي تال تي هو ترانو بهار جو
گوُنچا ٿيا ۽ آيو زمانو بهار جو!

هرجا جڳ جي شوق جو دلڪش ظهور آهه
هولين جو شور گانو بجانو بهار جو!

رنگين جذبا دل ۾، اکين ۾ حسين خواب؛
مگڻي جا ڏينهن يانءِ زمانو بهار جو!

گيندا ڪتي گلاب تہ مُگرا ڪتي ٽڙيا
اک اک جي پهچ ۾ آ خزانو بهار جو!

گهونگهٽ هٽايو حسن ٻٽيو عشق بي ڏپو
هڪ ٿي مليو ٻنهي کي بهانو بهار جو!

احساسِ رنگ و بو جون سلامت نفاستون
ناهي فقط بهار زمانو بهار جو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

موج طوفاني مٿان ڪشتي ڪڏايون ٿا اسين
موت سان تاڙي هٿي شرطون پچايون ٿا اسين!

اڳيرو ٿي راهه خود ڏيکاري منزل جو نشان.
وقت جي رفتار سان گڏ وک وڌايون ٿا اسين!

ڇو خزان جو غم ڪندا سي آهه جن ماڻيو بهار
اڄ گلن جي مرڪ ساري مسڪرايون ٿا اسين!

هر تصور کي ڪريون ٿا خوشنما صورت عطا
خواب کي مرڪز نگاهن جو بڻايون ٿا اسين!

ڪلهه جي گيتن واسطي ڪلهه جا ٿي سَر ۽ ساز هٿا
"اڄ نوان نغما نون سازن تي ڳايون ٿا اسين!"

هونءَ ته پنهنجي دل کي پڻ پنهنجو نه ٿي سمجهو اسان
شيام اڄ هر دل کي دل پنهنجي ٿي ڀانيون ٿا اسين!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جاڳڻ کان پوءِ دل تہ پوي اضطراب ۾
هن سان متان، او ننڊ، ملائينم خواب ۾!

باقي بهار آهہ رهيو ڏينهن ڪيترا،
ڏس پنکڙيون بچيون بہ ڪي آهن گلاب ۾؟

هٿ ۾ کليل ڪتاب ۽ سامهون کليل دري
تنهنجي نظر ۾ ڇا هو ۽ ڇا هو ڪتاب ۾؟

گل ڏانهن گهُوري مون ٿي ڏٺو گل ٻڻ جو خواب،
يا پاڻ گل ٿي شيام ٻڻ جي هو خواب ۾؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

رهان ٿو ڏُور تہ چاهي اِتي وسي ٿي دل
ٿيو ملڻ کان بہ وڇڙڻ گهڻو گهڻو مشڪل!

ڪٿي نصيب، ٿيان باڪمال خوبين ۾
اٿم هي ڏک تہ نہ خامين ۾ پڻ رهيس ڪامل!

رکي نگاهہ ۾ نڪتس مگر ٻڌايان ڇا
وڃائجي وئي وچ راهہ ۾ مون کان منزل!

چڙهيو هو اِئن تکو طوفان، رخ مٽيو غوراب
نظر نہ هاڻ اچي ڏُور تائين ٿو ساحل!

وکون وڌياسين جي تن جو ڪرين ڇو شيام شمار
اڃا تہ آهہ اسان جي پري پري منزل!
○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

لوڪ جي اک کان لڪائي تنهنجو نت پوڄن ڪندس
مُورتي تنهنجي مان من مندر ۾ استاپن ڪندس!

تون تہ پاهڻ ۾ رهئين چيتن بڻي پراڻن بنا
تنهنجي نوراني نظر سان هانوَ کي روشن ڪندس!

شام تائين قول تي تون منهنجي لءِ ڪلندو رهئين
صبح تائين ماڪ تي مان تنهنجي لءِ رودن ڪندس!

گيان اهڙو ناهہ ڪو "ليلاوتيءَ" ۾ پيي لکيل
تنهنجي تورن جو پلارا ڪئَن پلا ورنن ڪندس؟

پاڻهي ٻڌبي ٻيائيءَ جي بہ ٻولي آهہ جي
بس، اڳيان درپن رکي پنهنجو ئي آراڌن ڪندس!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

زندگي تي زندگيءَ جي لاءِ محنت جو سبب
ذهن پنهنجو، پنهنجي دل، هٿ پنهنجو برڪت جو سبب!

ڪو ڪِريل يا ڪوئي ڪيرايل اُتي تيندو ڪڙو،
ڪو پيو بڻجي ڪٿان سگهندو بغاوت جو سبب؟

هرڪو گڏ ويٺو اچي جيسين نہ ديوارون هيون
چارديواري بڻي محدود صحبت جو سبب!

هڪ جي مظلومي ڏسي ڪهڪاءُ اُيريو ڪيترو
پر بڻيو چاڪاڻ سو ڪنهن بئي کان نفرت جو سبب؟

نيڻ مون کولي رکيا سنسار جي جنسار لاءِ
ذهن لاءِ هر ديد بڻجي پيئي عبرت جو سبب!

شيام جوڙيان شعر گل جي سونهن ۾ سرهاڻ جا
جو نہ تنهن کان ٿي پوان خود ان نزاڪت جو، سبب؟

○

○

اڄ اڄ سائي وڻ جي هيٺان،
چانوَ نہ ملنديئہ سڪل وڻن ڪان!

مون تہ سَڏيئہ جئن مون کي بچائين،
پاڻ ٻڏجي وئين رنگ ڏسڻ سان!

اهڙو ڪوئي خواب ڏنو مون،
پاڻ کي هاڻ نہ ساڃيو پايان!

ڪهڙا ڏاهہ ڏسيان مان توکي،
پنهنجي دل جي پاڻ نہ ڄاڻان!

ڪنهن درپن ۾ ڪهڙي سچ جي،
مايا ڇايا، مان بہ تہ سمجهان!

دنيا ساري رڻ جو جرڪو،
پر نہ جئڻ لئہ چاهہ هرڻ جان!

رات سموري تارن کي پڻ،
رڻ ۾ رُلايئہ "شيام" پاڻ سان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پيار ڪان، پيڙ ڪان بچي سگھندين
اِئن تہ ڌرتي تي ڇا رهي سگھندين!

زندگي ڪي تہ زندگي وانگر،
موت جي ڇانوَ ۾ ٿي جي سگھندين!

آدمي يا فرشتو يا شيطانُ،
ڪٿن جٿن ڪان سواءِ ٿي سگھندين؟

خواب ۾ ننڊ ۽ اُنھي ۾ خواب،
اي سُتا، ڪھڙو سچ ڏسي سگھندين؟

علم ۽ عقل جي اُتاھينءَ تان،
من جي پاتال ۾ لهي سگھندين؟

ڇا، اُساتيل اِنھن نگاھن سان،
مُرڪ جي زهر کان بچي سگھندين؟

هٿي وينين تہ پنجو پاڙن جان،
گل جهلي شاخ جا لُڏي سگھندين؟

ڪن لڳائي تہ پُونءِ سان رک ”شيام“
لئہ سندس گيت جي ٻُڌي سگھندين!

○

○

موون ۾ آهين تون وهم ئي پايان،
دل کي ويسهه تہ تو ۾ آهيان مان!

وقت کان پنهنجو پاند آجو ڪر،
ڇُٽي پوندين، سچي خدائي ڪان!

ناهه انڪار خودڪشي کان ٻي،
پر بہ جي ڪجهہ وري سري ان مان!

جس جئڻ ۾ نہ ڪو مرڻ لَي سبب،
زندگي اهڙي زندگي کي چوان؟

منهنجي تقدير پاڻ کي جيتڻ،
منهنجي تدبير جنگ دنيا سان!

ڳَهِرو ڳَهِرو گهٽو ڏسين جئن تو،
نيٺ پنهنجن ۾ هوندين ڏارين جان!

پنهنجون نظرون بہ "شيام" ڏس تہ سهي،
اِئن هٽائيندين اک نظارن تان؟

○

○

هي اسان جو ئي حافظو آهي،
حادثن ۾ نہ سلسلو آهي!

زندگي ڪي نہ آهہ ڪا معنيٰ،
جا پُڏايئہ ڏني بہ تو آهي!

آزمودو دليل سان اُلجهيو،
جو تيو آهہ ڪئن تيو آهي؟

سوچي سوچي گهڙي گهڙي جيئي،
زندگي اهڙو مسئلو آهي!

آدمي ڪجهہ نتيجي طور نہ آهہ،
اجا اڻپورو تجربو آهي!

آدمي ۾ نہ آدمي هڪڙو،
پل ڏسڻ ۾ پيو نہ ڪو آهي!

عڪس تنهنجو نہ آهہ تو جهڙو،
آئنو تو ڇهي ڏنو آهي؟

شيام رولُو تي جو نہ راهون رليو
پنهنجو رستو نہ اُن لڌو آهي!

○

○

مون ڏٺو هر روز جيڪي تا ڪريو،
ايشور جي پوءِ بہ تا هامي پريو؟

ڏاهو ڏاهي ڪي پٺي ڏينئي هليو،
هڪ چرئي بيٺي چيِنِ: ساچهہ ڏريو!

چا، خوشِيَ جو ٺهڪ هو تو جو ڏنو،
گهري خاموشِيَ نہ تي سُڏڪو پريو؟

ننديڻ جون ياد اڙٻنگايون پيون،
ڪِل بہ آئي، پڻ ڏڪارو ڏک سريو!

جيئجي، جي ڪجهہ ڪجي، سهجي بہ ڪي،
ويهي سک مائڻ مان آخر چا وريو؟

آهہ اُپ يي بار سر تي، جو جُهڪيؤ!
پونءِ ڪي هٿن چو تا شرمندو ڪريو؟

”شاعري جزويست از پيغمبري“،
”شيام“ ڪي شاعر سڏيندو ڪو چريو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ٽڳاهه ٽنهنجي بدن ٽان ڪڄي ڪڄي ته ڪڄي،
اگرچه ٽوڙي ٽهاري ٽيڻس ٽي دل ۾ لڳي!

ٻتي ٻري ٿي ته ٻاڙيسري جي گهر ۾ ٿي،
ٽڏهن به مون کي چو آئي نه ننڊ رات سڄي؟

انهي طرح ته نه ڏس ٻيهي ٻيبي وک ٽي،
رڪيئين ته پوءِ نه سگهندين ڪڏهن ٻچايي ٻچي!

رهيئين خيال ۾ ڪنهن تاڻ جي گم سُم،
هُئَه چين تي، مگر بنسري وڃي نه وڃي!

چمن جي سونهن به اک کي ڪڏهن ٻري نه سگهي،
ڪڏهن ته ”شيام“ ڪو هڪ گل ڏسي ڏسي نه رڄي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تو ڏينهن ڏني ديپ تہ باريو هو
احساس انڌاريءَ جو ڏياريو هو!

ڪا عمر تي پرڏيهہ ۾ رهندي،
ڏيهي بہ ملندي لڳو ڏاريو هو!

هٿن روئي وڇوڙي ۾ پلا ڪنهنجي؟
تو جسم کي يا پيار کي ساريو هو!

ماتيٺي هُٺي ماٺ جي تنهنجي،
ڪنهن دل ۾ هي طوفانُ اُتاريو هو؟

هر ڏينهن ڪٽيو ڪوڙ ڳٽيندي مون،
هر رات مون تارن ڏي نهاريو هو!

ڪنهن سوچي مرڻ مهل چيو پٺڪي:
مون پاڻ کي جو جئري ئي ماريو هو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ننڊ نيڻين آتئي نہ ڪا چاڪاڻ،
خواب ميڙي ڪرين ڪنا چاڪاڻ؟

ڪنهن جو يَڏُ هوءِ، اَهنج ڪوئي هوءِ،
ڊوڙندو پئي وئين پلا چاڪاڻ؟

مان تہ سچ جي تلاش ۾ نڪتس،
گڏ هلِي پوءِ بہ ڪلپنا چاڪاڻ؟

روح ابدي هجي ڪٿي نہ هجي،
راز سلجهيا نہ موت جا چاڪاڻ؟

مان تہ ڪن ڏيئي "شيام" ويٺو هوس،
تو ڪئي 'هُون' نہ ڪائي 'ها' چاڪاڻ؟

○

○

پيار نہ ياسي سايپا جهڙو،
سپنو جهڙو روپ هو اهڙو!

ڪيڏو آهہ چٽو اُپ تيرو،
پوءِ بہ لڳي ٿو سپني جهڙو!

چنڊ منديو ماتڙاڻ هو سارو،
سچ نڪتو پوءِ سپنو ڪهڙو؟

تنهنجو رخ، منهنجو ڏک اُتَن ٿي،
پڙچئين ليڪن جهڙو تهڙو!

نيٺ وڃائڻ ڪاڻ هجي جا،
اهڙي شي جو پائڻ ڪهڙو!

”شيام“ آمُلهہ يا بي مُلهہ جيون،
ڪتجي ڪئن، ڪو ماڻ نہ اهڙو!

○

لنيو پئي پکيءَ ڇا گهٽي مهل ڪان؟
اُٿيو هوس اڄ ننڊ مان دير سان!

اُڏيو اِئن پکي وڻ تان جهٽڪو ڏئي
ڏکي سج به چرڪي پئي پوئتان!

گهڙي ڪن به تہ چنڊ جي عڪس کي
ڏٺو مون نہ جمنا جي پاڻيءَ مٿان!

اوهان جي مٺي گيت جي تال تي
اڙي گوپيو، ڪيستائين نچان؟

هوائن ۾ پتڪي ڪيئہ پئي تلاش
گهٽو هيٺ گل جون جڙون واس ڪان!

ڪيائين ڇهي حسن جي پرک تي
پيو عشق انڌي جي لءِ ڇا چوان؟

ڪڏهن شيام ڪنهن پي جي ڳاتو ملهار
سدا دل ۾ احساس جاڳيا نوان!

○

نہ جي پَهڻ تان هلندي ٿاٻڙيا ها
ڪِريا چانئُٺ تان گهر ۾ جئن گهِڙيا ها!

اڄا يي گُهنج پيشانيءَ تي تن جي،
ڪڏهن جي دوست چرچي ۾ چڙيا ها!

مٽي هي مند ماڪي جان، مگرُ هي،
مَڪين جا ميڙ ڇا ڪارڻ چڙيا ها؟

هوا ۾ فراڪ هڪ مٽتي ڪجيو پئي،
مگر نظر جا ميڙاڪا مڙيا ها!

اڄوڪي ڏينهن جي هي رات موڳي،
اڄوڪي ڏينهن ڪيڏا گل ٽڙيا ها!

هيو سنسار سارو ننڊ ۾ "شيام"
اڄوڪي رات ڪي تارا ڪڙيا ها!

○

○

پاڻ ۾ تنهنجو منهنجو لاڳاپو
ڀانءِ رشتو غزل جي بيتن جو!

چاهه مان آئين پر اچڻ کان پوءِ
تنهنجي چاهت کي مون اُداس ڏٺو!

مون ادائون ڏٺيون نه تنهنجون جي
اوکو سمجهڻ هئو راڳ مالا جو!

ڪجهه ته سوچي اڪيُون جهڪائي ڇڏيئه
چپ ته چورئه ڇڏيُئه نه ڪي ٻه ڇنو!

هلڪي هلڪي اچي ته ڪا خوشبو
دل مگر آهه پياري پاري ڇو؟

سونهن آهي سدا ڪنواري "شيام"
ڇا هو مومل کي مينڌري سمجهو؟

○

○

تو رستي تي ڇو مشڪيو پئي،
هلندي هلندي ڇا سوچيو پئي؟

ڪيڏو ڪَنَ جي ويجهو چَپ ها،
ڇئن اکين ۾ ڪي چمڪيو پئي!

هاڻي تون ته هُئين چُپ، ليڪن،
تنهنجي چپ ڪو خال پريو پئي!

چُپ هوندي پي چُپ نہ هئين ڪي،
تو رڪي رڪي ڇو مشڪيو پئي؟

ليٽي ڪلهہ هٿ ڪي جو ڏنو مون،
مون اڄ هٿ بيهي ڳوليو پئي!

لڪندي تنهنجا وار چُڙيل هئا،
خط جي خوشبو هي بہ ڏسيو پئي!

سُرهي اُس چپ چاپ هئي، ۽،
رنگ لُڏيو نہ هڳاءُ چُريو پئي!

ڏنـدي ڪـناري جـار سـُهـاڻـي،
وڻ تان اُپ ۾ ڇو اُڇليو پئي؟

○

○

ويندي ويندي اِئين ڏناٿين ڇو؟
ڇوري ڇپ پيي نہ ڪجهہ ڇيائين ڇو؟

جي نہ ڪرٽي هُيس، لکي تي سگهيو،
خود اڇي جو نہ هٿن ڪيائين، ڇو؟

ڇو ملين جي ملي ڪِلي 'نہ' سگهين،
وقت ڪنهن وٽ وڃي وڃائين ڇو؟

مهڪ تنهنجي اي رات جي راڻي،
رهي محدود رات تائين ڇو؟

پاڇي پاڇي جو وَرُنَ آهہ الڳ،
رنگ روشن ڳٽي ٻڌائين ڇو؟

آيو آهين تہ "شيام" تي تا آڇُونس،
در تي هٿن بيهي هچڪچائين ڇو؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جيسين توسان پرين! اچي گڏجان
تيستائين تہ هيڪلائيءَ سان!

هئَنيَ تارن جي روشني نہ رڳو،
رات پاهر ڏٺو مون ڪڙڪي مان!

روپ ريکا ڏٺم جڏهن بہ ڏٺم،
ڪٿي قسمت، جو تنهنجو روپ ڏسان!

چار تارا ھُيا ۽ اُپ تکرو،
پيو ڏسندين چا دوربيني سان؟

رهيو گهيري ۾ ننڊ جي گهيريل،
آچُتو هي وجود سپني جان!

بٽي جيسين نہ پريم- ديواني،
گيت ڳائي بٽي نہ ڪا ميران!

○

○

ڪهڙي سرحد، هي تہ بيحد جو جَهانُ
فڪر تنهنجي جِي اُفق حد جو نشانُ!

جاڳندي جڳُ، ننڊ ۾ سپنو سچو
جيسين جِئَري جندڙي تيسين جهان!

سچ تہ سچ ڪنهن کي مجي ڪيڏو مجان،
ڪونہ ڪو جاڳيو تي هر هڪ ۾ گمانُ!

اي مسافر، توکي برپٽ ٿيو نصيب،
تون تڪين، اڄ برپٽ بہ آهي گلستانُ!

يادگيريون ڪيتريون هِن ۾ اجان،
سچ، ٿيو خالي نہ آهي، هِيُ مڪانُ!

رات چاندوڪي، تون آئيني اڳيان،
ڪنهن جو ڏنڌلوئي سهي هوندءِ تہ ڌيانُ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پاڻ ۾ پاتو لِيو هيڪر نه سو
تو فقط آڪاس ڏي تي پئي ڏٺو!

ڪلهه برابر چنڊ پورو پئي لڳو
ڪِئن چوان اڄ آهه اڻپورو نه سو؟

ڇا هئي ساييا ۽ ڇا هو سچ پلا
مورتي، ماڊل به ان جو تو ڏٺو؟

روپ منهنجو هو جو منهنجي ذهن ۾
آرسي ۾، ان جي ڇو برعڪس هو؟

بيٺي اونده ۾ ڏٺم برقي بتيون
پنهنجي دل ڪي پڻ ڏٺو مون پڇرندو!

منهنجي اونده ۾ ڏئو پاري ويو
پر نه هن ڪان مون سندس نالو پڇو!

ديپ مالا پل رچي ڳڏجي سَين
ته به وجود آهي الڳ هر ديپ جو!

”شيام“ لفظن ۾ ته سُر سَت ئي هُيا
پر نه ڪنهن هڪ ۾ سمايل راڳ ڪو!

○

○

نہ گل حقيقت نہ تون حقيقت،
هئي حقيقت فقط نزاڪت!

اجا اڳاهون اجا اڳاهون،
نہ ڪابہ منزل نہ ڪابہ مُهلت!

سوال دلڪش جواب دلڪش،
ٿي روشني روشنِيَ جي برڪت!

پَئي اُجاگر ٿي بادلن ۾،
هئي جا پلڪن جي پويان صورت!

نہ ير ۾ راڳا نہ هٿ ۾ بنسي،
نہ سمجهي ڪنهن "شيامہ" جي ڳجهارت!

وٺيو ٿي گلدستو چا تہ دل کي،
اچي اٿين ڪنهن پڇي جو قيمت!

ٻڌي، پريو تو چو ساهہ ايڏو،
نہ شعر جي اڄ ڪيئہ شڪايت؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اِجهو اُس پٽَي چنبڙي اِئين گُلن کي،
ٻَکيو چنبڙي جٿن کو آبهه ٽٽن کي!

آسوءَ جي اُسَن ۾ تي محسوس اِئن ٿيو،
هٿن سان ڍڪيو ماءُ پُٽ جي ڳلن کي!

ٻِپهرن جو جڻ اولڙا آرسين جا،
شرارت سُجهي ڪا پِپر جي پنن کي!

سڏيُئہ سندري کي"مِني منهنجي موملؔ"
ڪيئہ ڪن ۾ روشن وساٿل يگن کي!

ٿيو گهرو آنند محسوس من ۾،
سنياري حياتي جي ماٿيل سُڪن کي!

○

اڄ بہ ڪلهہ جان پرهہ ڦُٽي آهي
پوءِ بہ اُن ۾ ڇا تازگي آهي!

موتُ ماياوي سچ جو ٿي نالو
سچي مايا تہ زندگي آهي!

ڪونہ پاٺي ڪڏهن رهيو ساڄيو
لهر هر وقت لهر ٿي آهي!

ڇو ٿي هر شيءِ نظر اچي ڏنڏلي
رات چوڏس جي هئن ڇٽي آهي!

ڳالهہ ڪِن جي نٽي سگهي پوري
صبح مان ٿيندي شام ٿي آهي!

جنهن ڏهاڙي بہ جا ٽڙي مکڙي
ڪنهن نہ ڪنهن پؤنر سا تکي آهي!

”شيام“ ان ۾ ڪڏهن تہ گل رکيا
مليو گُلدان سوکڙي آهي!

○

دوست، جئَن موت ۾ تو کيڪاريو
’پاڻ کي تو لڳان ڏاريو!‘

مان تہ اڻچاڻ ساز ۽ سُر کان
بس ڇُهيم مس تہ تار جهنڪاريو!

زندگي لاءِ شاعري کهڙي
زندگي زندگيَ کي اظهاريو!

ياد سان ياد ائن وئي جڙندي،
وقت شايد ٿي گهاءَ ميساريو!

باغ جي ڪُنڊ، مهل منجهند جي،
يونر هڪڙي ٿي پئي تہ گونجاريو!

”شيام“ وڻ کي ڏسون ذرا ڏوٽي
ڇا ڪون ڪَويل اچا نہ ڪونجاريو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڏسي ڪنهن ڪي ٿي دل لڄي چو پئي
۽ نظر خودبخود جهڪي چو پئي؟

پيار جهڙي هئي ته ڳالهه نه ڪا
پوءِ به سيني ۾ دل لُڇي چو پئي؟

جيڪڏهن ڪا هئي نه مجبوري
ائين آپ ڏانهن اک ڪڄي چو پئي؟

ڪلي توکي چيم ته سچ تو چوان
اندر اندر ئي دل سُسي چو پئي؟

ڳالهه تي درگذر ڪئي به وئي
ياد پيئي ته هئن چپي چو پئي؟

زندگي "شيام" زندگي آهي
ڇا ٻڌايان، مون نيٺ جي چو پئي!

○

○

مون نہ جوانيءَ ۾ ھي تنھنجا انگ سڊول ڏٺا
منھنجي تن من تي اِئن ڇانيل ڪي احساس ھُيا!

توکي ڏسندي ذھن ۾ اُڀريون ڪئين ڪلپنائون،
توکي ڏسي بہ مون تہ ڏٺو پيئي پرين، الائي ڇا ڇا!

ڪنھن کي ڏسندي مُنھن تي نکريَئي سک جون ريکائون،
سچ جا ڪِرڻا ياڻ ڇٽي پيئي بادل مان نڪتا!

ڪن ھڪڙي اِئن مَندجي ويئي تنھنجي فوٽو ۾،
مرڪ مِٽيءَ سان مُنھن تي موھٽي موھہ مڙھيل ريکا!

مشڪي اِئن مون ڏانھن نھاري ويھي ڳالھائي،
ٺھڪ ڏئي تنھنجي چُپ ٽيندي، گونجي اُتي فضا!

مان تو لءِ اڄ ڇا پيو آھيان، آھيان يا ناھيان
تو ۽ مون کي سيّان سمجھندي ڇا ڇا ھِيءَ دنيا!

○

○

شِوالي ۾ وڄي گهنڊ ڪڏهن هوم وڄايو
ٻُڌي گهنڊ جو آواز ڇو اڄ ياد سو آيو؟

هُيو چنڊ ٻه آڪاس ۾، رستي تي بتي پيي
ڏٺو پنهنجو ٻه سايو مون ۽ سايي جو ٻه سايو!

اُهي صورتون، سپنن ۾ سمائي نه سگهيس جي
اُنهن يوت تي اوندهه ۾ ۽ اوجهڙ ۾ رُلايو!

مليم واٽ، پيم واٽ جي هر موڙ جي سُڌ پيي
مگر حيف قدم مون نه ڪو منزل ڏي وڌايو!

سُڪل پن جي ڇٽي پيا تي متان پوءِ ٻه وٽيا پٽي
ڪڏهن دڳ ۾ پڪڙجي ٻه انهن ڇَين وڃايو!

نهاريو مون ته ڪنڊ ڪي ئي ڇانگڻ لَئہ چمن ۾
مگر رنگ گلن جو ڏسي مون هٿ نه لڳايو!

سڃاڻيس نه مترا ۾ نڪي ٻرج ۾ ڪوئي،
يلا ”شيام“ ڪي اِن هوندي ٻه ڪنهن شيام ٻٽايو؟

○

○

بادلن جي چانڊوڪي- اُس جي راند پرمايو مون کي
’اڄ‘ ۾ گهمتاريون ڏياري ’ڪلهه‘ ۾ اُڇلايو مون کي!

رات ڪر موڙيا نه ها، سورج لِيو پاتو نه هو
ڪنهن اُتاري هنڌ مان پاڇن ۾ اُلجهايو مون کي!

دوستَ، تنهنجا دوستي لئه ڪيترا تورا مڃان
تنهنجي ڳالهين متهنجي نظرن ۾ ئي ڪيرايو مون کي!

صبح جو تالاب ۾ ڪيڏو چٽو خود کي ڏٺم
هير آهستي لڳي پٽي ڪٺن نه ڏنڏلايو مون کي!

ڍنڍ جي پر ڏيئي ترندي جٺن لنگهي ويئي بدڪ
عڪس پنهنجو بس وري اڳ جان نظر آيو مون کي!

”شيام“ آهيان شيامُ ئي مان ڪين، پر ڪجهه پيو ٻه ڪي
راز هي سپنن اڄان اڄ رات سمجهايو مون کي!

○

○

مون نہ سمجھو ايندي دعوت عيد جي
تو ’مبارڪ‘ سان مٺائي موڪلي!

گهري اونداهي هئي چَئني طرف
تو ڏنو پاڇن کي ڇُرندو پوءِ پيي؟

الجهندو ڪيڏو رهيس مان ذات سان
پنهنجي غلطي صبح ٿيندي مون ڏٺي!

تانگهہ ڪنهن جي لَئہ اھا دل ۾ ڪَتي
ياد محسوسائہ، اڄ شرمندگي!

ڪنهن گهڙي گذري وِيَل جي سوچ ۾
اڄ نہ بيٺل واڇ جان وٺين بيهجي!

خوبصورت چا نہ رانديڪا هيا
۽ هئي مزدور جي ايءَ جهوپڙي!

زندگيَ تنهنجيَ تي دلڪش طنز جان
مرڪندڙ تصوير تنهنجي پئيَ لڳي!

”شيام“ ڪي شعرن منجهان سمجهي سگهيس
توڻي جو سمجهيم نہ هن جي شاعري!

○

○

”شيام“ پنن جي بيڙي ناهي، گيتن ساڻ پري
سؤنپيم سنڌوءَ جي لهرن کي، من ڪا وير تري!

بي معنا ڳالهايم پئي، پر ڏيئي ڌيان ٻڌءِ،
بامعنا هر ڳالهہ لڳم تنهنجي اِن ڌيان ڪري!

تنهنجو يا توسان گڏ گهاريل پل جي وقفي جو
سپنو لهندي يا سوچيندي اڄ پڻ خوشي سَري!

سچ تہ پراڻي گس تان ڊُڪندي ڏوڙ اُڏاڻي ائين
ڏسندي، واٽ نئين تي ويئي نظرن ڪان ٿي پري!

ڪهڙي جُڳ جو آهيان پوءِ بہ جيان ٿو ڪهڙي ۾
مان هلندي پهتو آهيان ڪٿ پويان پير ڪري؟

هيءَ تہ حيات ڌڙي جان، جنهن ۾ وقت وڏا گهارا
واسينگن جا ڦڦڪارن سي جٺن جٺن واءِ وري!

○

○

ڪارگر ڪنهن ريت آئينو ٿئي،
مون کي منهنجو چهرو ڏيکاري ڏئي!

پنهنجي آئندي جي ڳڻتين ۾ ڳري،
ڪوئي ماضي ۾ ٻين جي ڇو جئي؟

هر ڏئي جو هڪ الڳ آهي وجود،
گرچه روشن هو ڪيو اُن کي ٻِئي!

آهه بخشش لپ مٽي جي صرف، پر،
جي ڏٺي جي راهه ۾ ڪوئي ڏئي!

”شيام“ هئن موزونُ تنهنجي شاعري،
زندگي تنهنجي مگر بي قافِئي!

○

○

انهن ئي اکين آگ دل ۾ لڳائي
انهن ئي اکين آگ دل جي وسائِي!

انهن چور نظرن عجب کيڏ کيڏِي
محبت جتائي محبت نٽائِي!

ڏسڻ جي نہ ڏيکاري هرگز ڏنائين
اکين ۾ چمڪ، ڇا هيس ائن ئي آئِي!

سمهون جو ڏنائين جهڪايائين نظرون
مڙيس جڏّن، نظر هن نہ مون تان هٽائِي!

سندس گفتگو چڻ پراهون پڙاڏو
نگاهون اِئين، ڄاڻ ياڪر ۾ آئِي!

هيو رقص ۾ شيام هر انگ هن جو
نگاهون ملائي ٿي جڏّن مسڪرائِي!

○

○

تنهنجي هِيَ مات تہ ديوار نہ ڪا جئَن ياسي
مرڪ سان اڄ تہ نہ ڍهندي، تي اِها جئَن ياسي!

رات جي سانت ۾ سنگيت جو احساس اِئين
ناچ جي بند ٿيڻ بعد فضا جئن ياسي!

روپ شڪتِيَ جو، لڳين پوءِ بہ تون وهم پري
وچون سانديندي بہ سيتل تي گهتا جئن ياسي!

ڪنڌ نئڙايو گلن ماڪ ڦڙن جي باعث
اهڙو تورو بہ ڪٿڻ ياري خطا جئن ياسي!

صبح جي ويل ڪڏهن شوق وڇان وات پٽي
سواد ورتئہ بہ تہ تي اُس ۽ هوا جئن ياسي؟

ڏوڙ مان آءُ اُٿي هل تہ هماليہ تي ڏسون
ڇا رشين هو ڏنو ۽ "شيام" تو ڇا جئن ياسي!

○

○

راهِيَ ڪوبہ نہ اوسيڙو ڪو،
رستو هي ڪيڏانهن وڃي ٿو؟

ڇائين ڇائين موت بہ ايندو،
ڪوئي حوالو نيٺ جِيَڻ جو؟

جاڳئين ڇا، جي ننڊ نہ آئَہِ،
سپنن ۾ جاڳڻ ٿئي ٿو!

ڪالهہ جهاز ڇڏيو هو بندر،
سواد سار جو ڪيڏو ڪارو!

کهريون کهريون نرم نگاهون،
هي اوسيڙو، هي آسانگو!

تنهنجي گاهي گاهي آمد،
يانئِہ ٿهي ويو ٿِڻ محفل جو!

ماڪ جيان اڌ رات جو آئين،
تون پي نڪتين سج پي نڪتو!

دک تہ حياتي ڀر جو ساٿي،
۽ سک دک جي اڳيان پٺيان هو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تَھہ تَھہ ورائي ھوند ڏيئي انڌڪار جو،
صد رنگ روشنيءَ جي انهيءَ پرده دار جو!

اِئن رنگ رنگ قول وٺن ۾ تڙيل لڳن،
نالو جدا ليپيٽن ۾ لڪيل چڻ بهار جو!

پوتي پڙهي پڙهي به تہ ڦاٽي پيا پنا،
توٽي جو هو ڪتاب نہ بي سمجهہ ٻار جو!

آڪيرو جئن پکي لئہ غزل لئہ رديف آھہ،
هي چيھہ بيت بيت جو، ھُو ھر اُڌار جو!

حاصل نہ ٿي سگهي، جي خوشي پيار جي ڪڏهن،
ساري جمار پوءِ بہ آئت هو پيار جو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هيرو صرّاف جي ڳولا ۾ هٿون هٿ هلندو،
نيٺ لهندو ۽ وڃي مٽ ۾ انهيءَ جي پوندو!

نندڍ تارن کي، نہ دريا کي ملي ويساهين،
پاڳ ۾ جاڳ ڦُٽن جي، ۽ هي هلندو رهندو!

ڪنهن بہ ساحل تان ڪڏهن ڪونہ ڪو موتي پاتو،
لهي پاتار ۾ پوندو جو اُنهي کي ليندو!

جا وري ياد پئي سا تہ حقيقت هوندي،
وسرندو، وسري وري ياد نہ سپنو پوندو!

پير هلندڙ نہ ڪي بيٺل ٿي ڪٿي پير ٽڪل،
جو وڃن مان تو وڃي ڪنهن کي سو رستو لڳندو؟

مينهن ڪڻ، ماڪ ڦُڙا، لڙڪ بہ آخر پاڻي،
جو ڦُڙو موتي بڻيو سو تہ نہ پاڻي بڻندو!

○

○

دل ۾ ياوَ مائيٽا ڪنهن جي روپ جاڳايا،
روپ هي نگاهن ۾ ڪهڙي ياوَ چمڪايا؟

بس چپن ۾ مُرڪيڻ پئي مون ڏي نهاريڻ پئي،
زندگي جا مونجهارا ماٺ ۾ تو سُلجهايا!

رات مدتن کان پوءِ دير ساڻ گهر موٽيس،
چانئجي ويا در تي ڪنهن جي سار جا سايا!

راتڙي سهائِيَ جي سونهن تي جي گل ٻهڪيا،
سي ٿي رات ڪارِيَ جي جڻ سڳند تي آيا!

صرف هڪ ٿي تاري ڏي رات ڀر نهاريندي،
تو خيال پنهنجا هٿا ڪيستائين ڦهلايا!

رات گذرندي ويئي ويئي شانت مَيہ ٿيندي،
هير گُدگُدائي پئي اُن جي سانوري ڪايا!

ڪهڙي سوچ ڪارڻ ٿيو ورن ورن مُنهن تنهنجو
اُس ۽ شاخ جي وچ ۾ گل تي پاسا ڦيرايا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڏرم جو اِئَن وجود آهہ خدا جئَن ياسي،
امن پرائن ۾ ڏنل ڏندڪتا جئن ياسي!

حال آهستہ ڏسيئہ پنهنجي تباهي جو پئي،
هاءِ سِسڪين سان پريل نرم هوا جئن ياسي!

شور ٿي شور هو، مفهوم نہ هو لفظن جو،
گونجندي راڙ ڪرڻ سان غُفا جئن ياسي!

رات سُنسان ۾ اڄ چَين جو احساس اِئين،
بند تقرير ٿيڻ بعد فضا جئن ياسي!

شانت ماحول مگر پوءِ بہ چُپ چُپ هرڪو،
”شيام“ سانڍي وجون گنيير گهٽا جئن ياسي!

○

اونداهيءَ جا دوار کُلي پيا
دک وٿ سک جا جهول جُهلي پيا!

خالي دل، ويرانُ نگاهون
ويني ويني نيڻ چُلي پيا!

پر ۾ وهاري ڪِلي پڇياٺين
اڄ هن پاسي ڪيئن پُلي پيا؟

سچ تہ گهٽو ٿي ڪين ڏکيو پئي
تارن هيئان راز کُلي پيا!

لڪندي هڪ اڌ خال چڙيو مون
اُن تان جو اُفواهہ هُلي پيا!

گرم هوا ۾ رُولو ڪکريون
ڏينهن تتي پاچا بہ رُلي پيا!

پنهنجي مُنهن سِر ڳالهايم پئي
پر وارن جا وات کُلي پيا!

○

○

چنڊُ آڳُرَ ۾ چڙهي، بند ڪمري ۾ اچي،
پاڻ کان هر هر پڇيم: پاڻ کان سگهندين لڪي؟

روشني کان پوءِ ڇا؟ نيٺ اوندهہ آهہ ڇا؟
ذهن کي ڏنڏلو ڪري رات اِئين رمندي رهي!

ڪيتري گهري نظر ڪجهہ تہ ڳولڻ ٿيون اکيون،
يا لڏي آهي اُنهن ڪائي دنيا سوچ جي؟

هيئن ٻچي پاڇن پٺيان پاڻ سان پائي نہ ڪڻ،
ناهہ ڪا ابدي خوشي ڇو تو جهورين جندڙي؟

ٻار ڪمري ۾ اچي ماٺ ۾ نڪري ويا،
ميز تي اِئين ئي رکئي چاءِ تنهنجي تي ٺڏي!

ڪنهن ٻچن ڳاتو اِئين دل گهريو وندن ڪريان،
ديوتا ڪوئي نہ هئو "شيام" ٻيئنس هٿ ٻڌي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

صورت جون رنگتون ۽ محبت جون صورتون
هِن هُن ۾ فرق جون ڪو سچائي نفاستون؟

جڳ ڪان لڪي ڪيائون غُفائن ۾ بندگي،
ليڪن پتين چتين تي جي رنگينُ مورتون؟

ڪوٺارڪ ۾ ڏٺيون مون، ڪجُوراهُو ۾ ڏٺيون،
هر گهر جي زندگِيَ ۾ مگر هي جي عورتون؟

هر هر اُٿيو سوال تي اخلاق جو، مگر،
وينيون ورائي ويڙهي حواسن جون لذتون!

دنيا انهِيَ جي لاءِ هُيَس ”شيام“ جيڪڏهن،
آهيان اِنهيَ ۾، پوءِ چو اُن سان بغاوتون؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چڪي گهونگهٽ تو مُنهن ڇُپايو پيي
هتي پنهنجو هٿڙ جتايو پيي!

هوند نيڻن تان بندشون لاهي
مونجهه من جي ذرا مِٽايو پيي!

دل تي ڪيڏي نه سونهن لِءِ ماندي
ڪا ته صورت سندس ٻڌايو پيي!

خواب آئنده جا ڏسڻ وارا
ڪاش، ماضِيَ جو سڏ اُنايو پيي!

ڪٿن ڏسيان چاهي روح سنڌِيَ جو
روح ڪي روح سان مِلايو پيي!

سارون سارن پنيان سوين ايندين
مارئي هيڪلو تي ڳايو پيي!

○

○

رهيس تو لاءِ قربائتي شخصيت مان
مون کي ڪاش پانيو تو هڪ آدمي جان!

ڏسي آرسيءَ ۾ تو اِئن مسڪرايو،
هجي جڻ نہ ڪو موڪلائيندو ڪنهن ڪان!

لڳم، جڻ سنڌ گرم سواسن ڇُهيو پئي،
ڪٽي تنهنجو فوٽو لڳايم ڇپن سان!

نهاري نهاريم وري پي نهاريم،
اکين ۾ هو تنهنجي نئون ڪي نہ هونءَ ڪان!

چوڻ لاءِ چُپ چوري چوري بہ چُپ هئي،
جهڪايئہ نگاهون هٽائي چو مون تان؟

پلا چا هو اگهہ ۾؟ اگيان چا ڪي ايندو؟
جوابن لئہ سوچيان؟ سوالن ڪي سمجهان؟

○

○

ايڪانت يا ڪ سارَ سگهئين ڪين جا سهي،
ويني اکين مان لڙڪ ڇو آيئہ اِئين وهي؟

اهڙو تہ خير ناهي ڪي دل کي نہ جو وٽي،
پر دلڪشي جبي ڳالهہ اڳوٽي ڪٽي رهي!

سچ پيچ ۾ ٿي تہ مون 'نہ' اڳي پڻ ڪئي هئي،
پر تو ڏني تہ شڪل، جا سچ جي هئي نهي!

روڪيئہ غلط هلڻ کان نہ توڪيئہ ڪڏهن مون کي،
پر منهنجي لئہ قدم تو هميشه کنيو صحيح!

اڇٽو هو ڪير؟ گهر کي سجائڻ ائين لڳين،
سينگار جو خيال بہ دل تان ويئہ لهي!

سيني جو آئِياءُ ڪيو "شيام" تو کِلي،
ڪنهن کان خوشي مليئہ ڪ سا آئين ڪٽان لهي؟

○

○

رستي جي پر، وڻ وڻ هيٺان سُس پُس ڪري هوا
اوسي پاسي توڙي اهڙي ڏسجي پَهر نہ ڪا!

دل جا دڪڙا اورڻ نڪتين آخر اِئن ڪنهن سان؟
ڪو گهر ۾ ئي ناهہ تہ ٻاهر هوندو ڪيئن يلا؟

چُپ چُپ من کي وِيڙهي ويئي آهہ اداسائي
اِن ڏکئي خاموشي جو ڪو ناءُ نہ آهي ڇا؟

هاڻ اُنهن جي ٻاچي ۾ پڻ ڪانہ تڏاڻ رهي
ڪجهہ پائڻ لئہ اُس ۽ لُڪ ۾ جن ٿي پتڏ ڪيا!

ملڪ ۾ ڪائي مارئي هاڻي شايد نہ پيي ملي
پوءِ بہ سچي سڪ جي لئہ ساجهہ ڪا بي آهي ڇا؟

ڪي تانڌاڻا "شيام" اڏامي منهنجي جيءَ منجهان
رات انڌارن پُوڙن ۾ جهرمر لائي بيٺا!

○

○

ڪٿَن چوان تصوير هوءَ هوبهو تنهنجي هئي
پوءِ ٻي تصوير سا هر طرح تنهنجي لڳي!

ماڪ جن گلن تان چڪي، پيچ انهن کان سواد جي،
مون تہ پيتا لڙڪ هٿا جي ڳلن تان پيا ڳڙي!

منهجي هر احساس ۾ سار پڻ شامل رهي،
ڪنهن نظر، ڪنهن روپ، ڪنهن مرڪ، ڪنهن آواز جي!

ها، گڏيا هئاسين اسين ڪنهن سفر ۾ هڪ دفعي،
ياد آيو اوچتو تنهنجو اڄ فوٽو ڏسي!

مون چيو هَٻڪي: مون کي هِتَن ڪرڻ گهربو نہ هئو،
تو چيو: ڇا ٿي پيو، پر وني وينين اچي!

”تنډ تو پڻ ڪجهہ ڪٿي يا رهئين اِٿن جاڳندو؟“
”تنهنجي سر هيٺان لِکي تنڊ منهنجي هٿ ڪٿي!“

ڪوئي آيو هئو ملڻ ۽ ملي موٽي ويو،
پوءِ جا محسوس ٿي تنهن جي ناموجودگي!

جي ڏٺم توکي ڪڏهن آرسي ۾ ٿي ڏٺم،
مختصر محدود ٿي ”شيام“ منهنجي شاعري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اڄ هلي اڄ اٿاهه ساگر ڏي
ڏس اڇي بيڪنار ساگر کي!

مينهن ڇڇڪا ڪري وسيو ڪيڏو،
صرف ڏسجي ٿي جهاڳ ساگر تي!

جوش مان جي ڪناري ڏانهن پڳيون،
موٽي اپنايون لهرون ساگر سي!

گونجندا مندرن ۾ ”شيام“ رهيا،
ڇڏيا ساحل تي شنک ساگر جي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڏسي مون ڏي رکي رکي مرڪيو
نہ پڇي پڻ وري وري تو پڇيو!

هڪ طرف مون ڏي خود وڌي آئين
ٻي طرف مونکي پاڻ ڏي تو ڇڪيو!

موڪلائڻ گهڙي پاڻي
موهہ ڪيڏو اکين ۾ اُٿلي پيو!

ڇا هو آيو نہ ياد ياد ڪندي
ڪي وساريي بہ ڇو نہ پئي وسريو؟

مون ڪي ڇا ڇا نہ پئي سڏيو ماڻهن
نہ سڏيو توئي مون ڪي اِئن نہ سڏيو!

نہ ملڻ جي ميار ڪيئن ڏيانءِ
پاڻ کي پاڻ کان مون ڌار رکيو!

جلي آخر ڏِيو وسائو، پر
تيستائين تہ ڪٿ نہ پئي ٽمڪيو!

ڪيتري پُرسڪون باک ڦٽي
اڄ اکيون کولي ڪو سمهي ٿي رهيو!

○

○

شام جو وڌندي وئي اوندهه گهٽي
جڻ ٻتيون پرنديون ويون جهومر وٽي!

ڇا ڪيو هنگامو رنگن هئو ڪٽي
ڇٽ ڇڻيو ويو سانت جي صورت ٻٽي!

’هان اِجها‘ چوندي ٽوڪوليو در اچي
۽ چنبيليءَ مان به تي گل پيا ڇٽي!

ڪڙ ڪبيتا هانُوَ ۾ چمڪڻ لڳا
جڻ تو مشڪيو مون ڏي پيهر اک ڪٽي!

گهاو اڳ ۾، ياد گهاوَن جي هنئر
پيڙ رِهندي تي اچي توري گهٽي!

ڏيري ڏيري اِئن اُجهاٽي روشني
جڻ ڪِري گل جي پتي پوئين ڇٽي!

ماڪ پوندي آهه پوئين رات جو
صبح ٿوهر تي به چمڪي پئي ڪٽي!

ڪنهن جي سهٽي جسم تي پوندي نظر
دل جي اوندهه ”شيام“ پاڪيزه ٻٽي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بنان سمجهہ سمجهو مون جئن سلسلو
وَتُم داستانن جو مبهم مزو!

هُجي گهر ۾، گهر جو هُيس مان ڪٿي
رَسيءَ تي سُڪائڻ وڌل جئن وڳو!

جتي بي هيس، مان هيس بي وجود
الاهي عقيدت جو هيءُ معجزو!

سڃاڻپ نہ ماڻهوءَ جي آهي هِنئر،
ڪڏهن وڻ ۽ وڻ ۾ وڏو فرق هو!

چٽيل پنڪڙيون پٽ تي پکڙيل هيون،
بصر جون ڪلون ميز تي، شام جو!

هوا جي اشاري نچيو ڪک نہ پئي،
هو پنهنجي ئي مرضي جو مالڪ تہ هو!

اچي جئن پياسين تکي بحث ۾،
ڪري در تي نڪ نڪ تو رخنو وڏو!

حياتيءَ جا ڦيٿا تہ ڦرندا رهيا
نہ ٿيو پر نہ ٿيو ڪجهہ بہ طي فاصلو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

توکي ڪيترين ڪيمر پنهنجي دل جون پارتون
تنهنجو هي نزاڪتون دل جي لاءِ سيکتون!

پنهنجون ئي حڪايتون پاڻ سان شڪايتون،
پاڻ سان محبتون پاڻ کان ئي نفرتون!

ڪٿن نہ تي پيون ڇتيون پنهنجي ئي نگاهہ ۾،
ڪوڙ جي وڏاءَ سان ڪوڙ جون حقيقتون!

اک هجي، نظر هجي، پوءِ بہ شرط ڪو ڏسي،
پاهٺي حقيقتون سخت چهره صورتون!

ڪنڌ يي ڪلهن تي هئو، ٿي سگهيو بہ تي متي،
پر ڏسن گراوٺون، سر جهڪائي غربتون!

دل ئي دل ۾ پئي گهُرڻ منهنجي راهہ تي هلڻ،
پوءِ بہ منهنجي چال تي تنهنجون هي ملامتون!

ٿي اِتي ئي اُس تکي ۽ اِتي ئي چانوَ ٿي،
اي نظر، اِهي هيون، ڪنهن ڪکر جون حرفتون!

○

○

هئي زندگي رڃ جي ريت جان
لڙهيس جنهن جي لهرن ۾ ڏينهن رات مان!

اِئين اوچتو رات جي شانت ۾
اُتي ڪُوڪ بَن جي هڇيل هانُوَ مان!

اوهان جي مٺي گيت جي تال تي،
اڙي گوپيو، ڪيستائين نچان؟

ڇهيو ڪنهن تہ تي هانُوَ ڪي، ذهن ڪي
وئين تون تہ اوندهہ ۾ ڇڏجي مون ڪان!

ڇڏيم ڪيترو پوئتان ڇا سِنورڻ
هتيا پر نہ پاڇا اڃا ذهن تان!

فقط آڱرين سان تي ڳوليائين حُسن،
پيو عشق اندي جي لءِ ڇا چوان!

ڪڏهن "شيام" ڪنهن يي جي ڳاتو ملهار،
سدا دل ۾ احساس جاڳيا نوان!

○

○

ايندڙيون پير ۾ چمنديون لهرون
واري ڪڏنديون پيرن هيٺون!

ڦيٽن تي ئي گهمندڙ دهلي،
هلندي آپ ڪي پائي زهندبون!

پڳل مورتين تي گل چاڙهيل،
ڪهڙيون ڳالهيون وشواسن جون!

سڀُ تہ سُريو پئي پٽ تي پرتان،
منهنجي هانُوَ ۾ پَوَ جون ليڪون!

حاشيَ ۾ لفظن جي معنا،
ڪي سمجهيئہ بہ ڪتاب پڙهڻ مون؟

پوز بڻائي بُت تي بيٺين
پاڻ ڇپايئہ ڪيميرا کون!

ڪيڏو اُجلو نيرو اُڀ هئو
ڪڙڪيءَ مان جو ”شيامر“ ڏٺو مون!

○

○

گيت جو سُر ۽ ليَ جي سمجهون،
ڳايون پريت جو گيت ۽ جهومون!

سونهن ڏنم ساڪار جو تو ئي،
عقل ڇيو ڇڏ سيئي سوچون!

لڄ کان هڪدم نيڻ جُهڪايئہ
ڏسندي منهنجون تکيون نظرون!

پيار ڏنو، سنتوش ڏنو تو،
تو مان ڪيڏو سک پاتو مون!

هانُوَ تي هلڪي تون ڳل وانگر،
ڪيڏيون ڳوريون نظرون تنهنجون!

پاڻي ڪنهن جو سات سُهانو،
اي من، اي اک، ڇا لئہ پڻکون؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مان تہ هڪ يادگار پيڙهين جو
تو چتائي مون کي ڪڏهن نہ ڏٺو!

ڊوڙندو ئي رهيس تلاشيندو،
من ملي ڪوئي هنڌُ ٻيهڻ جو!

مان سمهي پڻ سگهيس نہ ننڊ ڪري
اک لڳي، آيو جاڳ جو سپنو!

زندگي اڻ ڳڻيون تقاضائون
حاصلاتن جو پل شمار نہ ڪو!

موت جو فڪر سربسر بيجا
ڪنهن حوالي م پوءِ بہ نيڪ لڳو!

رڻ تو وجهلي سڃو پڙاڏن ڪان
ايڏو ڪنهن جي صدا تي پتڪي، چو؟

جي چيم لفظ سي سليس چيم
پوءِ بہ مفهوم ڳالهہ جو اوکو؟

ڇا تہ هيڪل وسُوڙي "شيام" حيات
دل سڪي ڪنهن جي سات لئہ ڪيڏو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڏٺو مون چنڊ ڪڙيو سج لٿي ڪان پهرين جو
ڇمان هي چنڊ جو اونده ۾ رات جي نڪتو!

چپن تي رات جي چمڪي تو ڪٿن نہ چنڊ اچا
جيئڻ ۾ آهہ اچا سونهن جو اثر ڪيڏو!

ڪنوڻ نہ ساڳي، نہ ساڳي وري ڪنوڻ جي ادا
ڪنوڻ جڏهن بہ ڪنوي مون اکين ۾ مرڪيو هو.

مون تنهنجي منهن ۾ گلن جون نزاڪتون بہ ڏٺيون
گلن مان اڄ تہ ليا پائي تنهنجو چهرو تو.

ڪُلهن تي تنهنجو رکي سر مون سک ڪيو حاصل
ڪلهي تي تنهنجي رکي سر مون ڏک ڪيو هلڪو!

الائي ڪهڙي بهاني اسان جو سات ٻٽيو
اِئين ٻٽيوئي رهي شل ڇٽي نہ سات اهو.

هئي تہ ”شيام“ فقط هڪ گلاب جي ڪونڊي
تڏهن بہ گهر جو اڱڻ ياںء جهڙو باغيچو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آسهہ چُپ چاپ اُپ جي آهہ تارن کان ٿي نوراني،
ڪٿي بس ڦوڪٽن ٿي هن خلا ۾ رنگ افشاني!

ڏسي هي حال شايد آڳريون ڏندين ڏنيون اٿئي،
مگر مون کي ڏني ايندڙ جي سوچن آهہ حيراني!

هئي پيي، پوءِ پيي ڳٺتي نہ پاڻي مون گذاري جي،
لڳي دل کي رهي ليڪن حياتي جي پريشاني!

غمن گهيريو اِئين منجي ويو احساس راحت جو،
بهار آيو ويو پڻ پر نہ ويئي دل جي ويراني!

خدا وسريو، خوشي ويئي، اڳهائي جندڙي جهوري،
هئي بس تنگدستي جي ڪري بي نُور پيشاني!

ويہ گهَر کان مسائن تائين ويندڙ واٽ تي چا کان،
نہ ويساهين، نہ مرضي سان هلڻ جي ڪائي آساني!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪيترا رستا ۽ ڪيڏا موڙ هئا،
ايندي گهر تائين ڪئين چڪر لڳا!

آرسي آڏو رکي ڪا مهل پٽي،
پنهنجي مُنهن جا رنگ ڦرندا مون ڏٺا!

هي اڪيون، مائيون اکيون، مرڪز هيون،
جنهن جي چوڌاري اُتيا طوفان هئا!

ڪي به ڳالهايو نه تو يا مون، مگر،
ڳالهه جا نڪتي، نه وسري ٿي اجا!

روشني ۽ رنگ جي دنيا وسيع،
جي اکيان هوندين، ڏسي سگهندس به سا؟

مون ڏسي توکي، لکيو ليڪن هينئر،
هي پڙهي مون تي ٿي لکندا ڪي پيا!

سُونهن وينگس جي، مني ڪوئل جي لات،
وات ويندي ڪنهن ڪڏهن مائي به چا؟

رک وسائل رات جي باقي رهي،
صبح ڏوٿيون ويا چڏي جوڳيئڙا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪيڏي موهٽي پريم جي مايا
ساڻُ سدائي ڪنهن جي ڇايا!

عشق تَجيو سنسار-سو ڪهڙو؟
حسن سوين سنسار سجايا!

ڪايا ڪيئن نہ بدلجي ويئي
مون تہ خيال جا تهہ بدلايا!

اک ڪي لهس ڪتان هي آئي؟
سپنن جا هٿا گهاٽا سايا!

ڪنهن جي ڪنڌ تي ڪنهن جو چهرو
سارُن اڄ اِئن ڳنبڊ لڳايا!

مون ڪي رڃ لڳي هي دنيا
پر تو سمجهي رام جي مايا!

پورا تي ويا راڳ پراڻا
پر نہ نوان ڪي سُر ۾ آيا!

○

○

ويچار ڪو تڪرايو اچي دل جي تهَن سان
جهٽڪي سان لنگهي ويئي هوا وڻ جي پنن مان!

آڪاس ۾ ڪڪريون، ڪي پڪي ڍنڍ ڪناري
ڏس دل ۾ ۽ پيچ پوءِ مُڙي پنهنجي اکين ڪان!

سڀ جايون سڄي بلاڪ ۾ جايون ئي لڳيون ٿي،
هڪ ماڙي ٺهڻ سان ٿي ٻي هر جاءِ جُهڪِي جان!

ويساهه بتان هوس، اِئين مور نه آهي،
ويساهه وڃايل وري، پائي نه سگهيس مان!

ڪنهن مورتي ڪيرائِي، ڏٺا ميڙي مون ٽڪرا،
آئي نه نظر مورتي ڪا مورتي ڏاران!

فوٽا به ته ڏنڏلا ٿي ويا هاڻ پتين ٿي،
تفصيل ڏسيا تو ٿي ڏسي جهور نظر سان!

سوڙهو جي ٿيو دائرو آفاق جو پوءِ ڇا،
پيري جي نظرا اپ به ننڊو آهه اڳي ڪان!

○

○

هن ئي وڻ جي ڇانگيل ٽاري
پنهنجن پرسان ڏاري ڏاري!

سج جي پرتو ڪان ڄَر ڄرڪي
سَر ۾ اُونهي آهه انڌاري!

شام اُداس سنيارن وچ ۾
شاهه جي وائي ڪنهن جهونگاري!

بند شهر جو هُل هنگامو
رات جو هاڻ ته ياري ياري!

روشن ڪمرو، اڱڻ اونداهو
وچ ۾ اک جي اڇ وِچ جاري!

"شيام" صبح جو مُشڪئين اِئن پئي
ڄڻ تو بسڪ جي رات گذاري!

○

○

هِن رڻ پٽ جي سخت سفر تي نڪتو آهين ڏينهن تتي
جي هيو ڪجهه نه، ڪٿين ها گهر مان ڪنهن هڪ پت جي پاڇي ڪي!

شايد شام جا چار وڳا هئا، آيس پئي تو ساڻ ملڻ
منهنجي پاڇي سان ٽڪريو ڪو شخص اچي ڪئن رستي تي!

بجلي وئي ته ميڻ بتي لئه هڪڙي جي گهر پهتاسين
رستو پار ڪندي، اوندهه ۾ ڪونه ڏٺوسين هڪڙي ڪي!

رات انڌاري آهي پوءِ به ڏسجي ڪينَ تو اِئن ناهي
تارن هيٺان ڏنڌلو ڏنڌلو ماڻهن جو تو ميڙ لڳي!

هن اونداهي ڪنڊهر ۾ چو پاڪي هيڪل پائين تو؟
سڌ ڏي شايد هيو به هجي ڪو ۽ سڌ جو ورجاءُ اچي!

جِيَ ۾ جهاتي پائڻ ڪاڻ جهروڪو پهرين هوءِ به ڪو؟
ڪيئن چوان ته ڏسي نه سگهئين، جو هوا چڏيل سب در بُوٽي!

من ته گڦا اونهي اونداهي، پر جو اُن مان تي موتيو
جڳ ته چڏيو پر پنهنجو پاڻ به هن ڪي ڪجهه نيارو ئي لڳي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

سخت سيارو سج سامهون پڻ سارو جسم ڪنبي ٿو،
پنتان منهنجو پاڇو پت ڪي چنبڙي ڪٿڻ نہ پوي ٿو!

ڳالهائي مهمان هنئر آ ٽوپي لاهي ليٽيو،
ڏس تہ سندس ٽي ٽوپي هيٺان چِين چِين تِڏو ڪري ٿو!

سفر حياتي جو هئن لنبو ڪيڏو، پنڌ اٺانگو،
گهر کان دفتر، دفتر کان گهر، بابُو روز ڊڪي ٿو!

بس ۾ ڪاليجي نينگر سان گڏ ويٺل هڪ ساڏو،
ڪڙڪِيَ مان استاپ لئہ شايد ور ور ڏئي ڏسي ٿو!

ساندھہ برساتين کان پوءِ اڄ مس نڪتو سج آهي،
سامهون پت تي ويٺل ڪانءُ بہ سهڻو ڇا تہ لڳي ٿو!

ڏينهن تتي جو جهنگل اندر ٺُڪ ٺُڪ ڪاٺ ڪٽي جي،
ساڻ ساڻ آواز ڪهاڙي جو بہ مگر پُڏجي ٿو!

ڪٿڻ نہ چمن جي وڻ هيٺان بي فڪرو ويٺو آهين،
گهُر ڪو سر جو خير، متي ڏس طوطو چمون ٺُڪي ٿو!

○

○

ڏسي گلاب سرءُ ۾ ترڙيل خوشي تہ سَري
مگر پتين ۾ ڪَمي ۽ جهڪي سگهنڌ لڳي!

وڏي وڏي اِهي پاڇا ٿي رات تي پوندا
هنئر وڏن تا تہ تذڪار تي وٺي تِن جي!

انڌاري رات جي چادر ۾ پاڻ کي ويڙهي
لُڇي اِئين ٿي جو جمنا، تِي ڇا جي لاءِ لُڇي؟

ائين ٿي چوھہ پريو مينهن جو پيو ڇيڇڪو
وٺي گلن کان ٿي خالي تي مرڪٽي جُوهي!

ڏٺا خوشي جا هجن يا غميَ جا، باري رک
جو ڪنهن بهاني ٿي، اوندهہ تہ ذهن جي گهٽي!

پلي مون پريت کان دل، پر ڪٽي جو گڏجي هو
خيال ايندي تيس، پاڻ کان ٿي پاڻ شڪي!

الائي ڪهڙي گهڙِيَ اُن مان شيام نڪتاسين
وطن ورڻ تہ ڇا، سرحد ڏسڻ نصيب نہ ٿي!

○

○

فضا خاموش، پويون پهر، چپ تارا، اڪيلائي
مُني دل! توکي سڏڪڻ ڪاڻ هِيءَ ٿي ويل هٿ آئي؟

وڄائي بنسري ڪنهن پٺي پريان، پڙلاءُ پوندي ٿي
ڳگن جي دائري ۾ .پنڪندڙ دل جي اُداسائي!

هئي بس منهنجي دل ۾ روح پرور ياد تنهنجي ٿي
ستارن پوءِ به پوئين رات چت ۾ چٽنگ چٽڪائي!

اُتيو اِئن سُور، مُنهن تي مسڪراهٽ ڦهلجي ويئي
مگر مون کي ڏسي هئن، ڇا ڪون پرجي تنهنجي دل آئي؟

ڳگن جا راز چمڪائي ويو سينگار تنهنجو اِئن
نکاري چندرما جو عڪس جئن پاڻي جي گهرائي!

ڪيا تو ماڪ جي نرميءَ سان ظاهر راز راتين جا
مٺي سرهاڻ سواسن ۾ ۽ هيءَ ڇهري تي سرهائي!

جڏهن پيي روبرو آئين نظر سيڪجهہ نئون آيو
نئين نت تنهنجي گهبراهٽ، نئين نت تنهنجي پنهنجائي!

لڇي پٺي ڏينهن پر سنڌو، هنئر ڪپرن کي ڦهلائي
ستارن کي چمي، پاڪر ۾ لاهي رات کي آئي!
○

○

تارچ شعاع ڪري ۽ ڪا شي چمڪي جئن ڪوهيڙي ۾،
مون ڪي ڏسڻ ۾ تون ائن آئين ماڻهن جي ميڙاڪي ۾.

توکي سينگارڻ چاهيو مون پنهنجن سهڻن سپنن سان،
نڪريو تنهنجوئي سينگار مگر منهنجي هر سپني ۾.

نيريون نيريون اوچايون ۽ روشن وسعتون انبر جون،
سارو ڏينهن عقاب اُڏامي نيٺ لٿو آکيري ۾.

مان تڪجي، وڻ جي ڇايا ۾ وينس منجهند مهل اچي،
جهانڪيو رات جي سناٽي پئي ڏينهن جي هُلَ هنگامي ۾.

ڪامي ڪامي سابہ وسائي، هئي جا هڪ ٿي ميڻ بتي،
منهنجو پاڇو پڻ پرڪاش لئہ سِڪندو رهيو انڌيري ۾.

ڊنڊين منجهہ تري تو پوءِ ڇا؟ هنج تہ آخر رهندو هنج،
اوچي ”شيام“ اُڏار پريندو اُڏندو انبر اُجلي ۾.

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آهيان تہ بوند پوءِ بہ لهرون ڏسي ڏسي
اڇلون ڏئي ٿي دل تہ پوان هوند سمنڊ ۾!

گويا خيالِ جوئي اُتار ۽ چڙهاءُ هئو
ڪئن سرت کي ڇڪي ويون لهرون لهي چڙهي!

پڪڙڻ جي لئہ شرارتي نينگر پنيان تہ هوس
پوپٽ کي پر پڇڻ جي تڪڙ ئي ڪٽي هُئي!

اڄ طَي ڪري سفر تو مڙي راهہ جئن ڏسان
دل کي ڪڏون ڪُبا ۽ دڙا تا ڏين خوشي!

ڳالهيون ڪري تہ پوريون ڪيونسين، مگر اڃا
ڪا ڳالهہ دل ۾ آهہ جا پوري نہ ٿي سگهي!

دل پريت کان پلي مون، ٽيون مدتون، مگر
ڪهڙي سا اهڙي پيڙ اڃا دل سهي پئي؟

ڪومل هئو لڙڪ لڙڪ ڪيو جنهن انگ انگ
ٿهڪن کان ڪنهنجي ٿي پئي پٿر بہ مورتي!

ڇيڙي ڪٽي ۽ ڪنهن هُئي اِئن راڳڻي مَڌرُ
جو سرت ٿي سجاڳ، ويا نيڻ ٻُوٽجي؟

آواز ڪيترو نہ سجاتل لڳو ٿي شيام
صورت ڪا آسپاس سجاتل نہ ٿي لڳي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جُونِ جي هن ٽاڪ منجهند جي سمي
بس اڪيلو ڪانءُ ئي ويٺو لنوي!

ٽاپو ڪائي واٽ سان ويٺين رُسي
ويٺو آهين پوءِ بہ ڪنهن جي واٽ تي!

شام جي سُرهي ۽ ٿڌڙي واءُ جو
جهُونٽو آيو، ويو ڪري ٽنها مون ڪَيَ!

گرچہ نالي جي نہ سُڌ ڪائي هُيَم
چا تہ سهڻو گل ٽڙيل هئو شاخ تي!

چوطرف اُونڌهہ ئي اُونڌهہ آهہ، پر
جو ڏسڻ ۾ تو اچي، اُن مان اچي!

هَل گهڻيَ جي ئي مُهَرَ تائين رڙهي
خود هلي ڏس وقت جي رفتار ڪي!

فڪر ايندڙ جو ڪري ورندو بہ ڪي
موت ۾ چاهي جو اُن تي سوچجي!
○

○

آڌيءَ رات ڏٺو مون جاڳي
حد بيحد جي سرحد ساڳي!

ٿڪن جا هر هنڌ پڙاڏا
توکي ڏسندي ڪُرڻا جاڳي!

ڪِل جي پيڙا، ڪِل جا ڳوڙها،
اک ۾ چمڪو ۽ ڳل ڏاڳي!

دنيا معنيٰ ڪجهه بي معنيٰ،
ڇا هڻ حاصل جي ڪنهن تياڳي؟

ڪل جو رنگ نرالو هرجا،
پر لڙڪن جي صورت ساڳي!

ٿڪن ننڊ ڦٽائي، ليڪن،
لڙڪن آندي شيام سجاڳي!

○

○

آرتي جو آواز اچي جئَن هر مندر مان سانجهيءَ جو
چو محسوس اڪيلائي ٿئي جيڪر ڪوئي هجي ويجهو!

آڌي رات جي خاموشيءَ ۾ هُيُس پاڻ سان هيڪاندو،
سواسن ۾ سنگيت ڪو گونجيو چمڪي پيو سنسار سڄو!

رات جي اونداهيءَ تي ڇانئجي جئَن ٿي گهري گهري شانت،
مهڪي پيئي ويل صبح جي ڦهليو سونهري تڙڪو!

توکي چاهيندي چاهيندي پنهنجي پاڻ ۾ چاهه وڌيم،
تو ۾ پاڻ ۾ فرق نه پايان پيار ٻڌايو هڪجهڙو!

توکي ڪهڙو نانءُ ڏيان مان ڪوئي نانءُ نه پورو نانءُ
هيءُ ٿي ناهين، هُو ٿي ناهين، ڇا ڇا ناهين تون منهنجو!

○

○

رهنديون اڪيون تہ ڪين رئڻ ڪانسوا ڪڏهن
پر لڙڪ روڪي صاف ڪي ڏسنديون نہ ڇا ڪڏهن؟

اي دل، ڪي درد ونڊ تہ همدرد سڀ ٿين
آهي سچو جي درد تہ ٿيندو دوا ڪڏهن!

تنهنجي نهار پيار ڪي بيحد ڪري ڇڏيو
پنهنجا لڳن سي هاڻ جي ڌاريا لڳا ڪڏهن!

سچ ڪان پڇي سگهيون نہ ڪي سپنا ڇڏي سگهيون
ڪهڙيون اکيون رهيون جي رئڻ ڪانسوا ڪڏهن؟

هي زنده لفظ شيام اتم آسپاس جي
جڙندي نفيس نظم انهن مان بہ ڪا ڪڏهن؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪيڏو ئي انڌڪار هجي پل نيڻن ۾ سو نُور هجي
ڏنڌلو ئي پر ڏسبو منظر بيشڪ صاف نظر نہ اچي!

بيشڪ راڳ جي ڏن نہ هجي، ڪو دانهن ڪري ڪو سڏ تہ ڏئي
رات جي گهري خاموشيءَ کي ٽوڙڻ لءِ آواز کپي!

آهي صبح جو پهريون پهر، ڪہ رات جو پويون پهر اچا
پنهنجن پيرن جو آواز بہ ياري ياري شور لڳي!

ساندهہ هلندي هلندي هڪ لئہ آهہ سمائي نس نس ۾
تن بہ تنبوري وانگر تاٺيل، تال ڏئي هر قدم کڄي!

رات وهائي پنڌ ڪندي ۽ منزل آهہ اچا تہ پري
ليڪن وڏندڙ آهہ اُجالو پني فضا، خوشبوءِ بہ اچي!

منهنجو شعر جي تنهنجي دل کي شيام نہ چوري ها
سوچ جڏهن ريکائون ايرن ها، چو هٿن تنهنجي ڇهري تي؟

○

○

دل ۾ غم ۽ منهن تي ملال
ساري جڳ جو ساڳيو حال!

گهرو جيءَ تہ پهريائين
چنچان پوءِ جنهن جنجال!

پتلي کي جنهن پاتم هار
موت جي بوءِ کيو بيحال!

ڦرندي ڦرندي ڇا نہ ڦريو
پاڻ کي ساڳيو سڌڻ محال!

موم بتيءَ جي لاٽ وٺي
وٽ تہ اڇا پيي آهي لال!

شيام وڏي جنهن ويجهائي
وچ وتيءَ جو اُٿيو سوال!

○

○

ڪتي پٽّرن تي بہ ڦَل ڦُل رکياسين
ڪتي پٽّرن مان ٿي ڦَل ڦُل گهڙياسين!

وهيا لڙڪ، اتڪي پٽَي دل نڙيءَ ۾
اچي ڪنهن هنڌان اڄ جٽَين ٿي لنگهياسين!

مُڙي پنهنجو ڏس پار پڇڻو پيوسين
گهڻو خوذ نما ٻڻجي وڏندا رهياسين!

اڄهو ائن هٽَي وات پنهنجي سٽائي
اکيون پوُري ڏينهن رات ٻلندا هلياسين!

زماني جا منجي ويا ماڻ ڪجهہ ائن
اڳٽَين وقت جا شيام هاٿي ٻڌياسين!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

لفظ ائن جادوگري دل تي ڪئي
سا تو سمجهي مون نہ جا معنيٰ چئي!

رات مندر جون وسائيون جڏن بتيون
ڪيتري خوشبو مونکي ويڙهي وئي!

گل لڳو گل کي هوا اهڙي لڳي
بس چٽي چپ چاپ پٽ تي پيا ڀڳي!

ڪونہ تيٽو هئو اُجالو پوء بہ يي
ڪڙ ڪبيتي جان مون تم تم پئي ڪئي!

زندگيءَ جي دل تي ڪڏهين هٿ رکي
هوند تو محسوس ڪجهہ ڏڙڪن ڪئي!

پولي موهن جي دڙي جي ۽ لپي
ساوٽي سنجها ۽ بادل سُرمئي!

ساري وستي تي هئي هڪ ئي چتي،
زور ساڻ ڪيڏي نہ بارش پئي پئي!

شهر مان تي گهر ۾ آيس دير سان،
مسڪرائي ڪين ڪجهہ منهن سان چئي!

شيام، تون همعصر پنهنجو يي نہ تئين
توکي ڪاليداس جي ڪهڙي پئي!

○

○

هر اڱڻ ۾ تہ هئا گل، هئي بيشڪ چانڊاڻ،
صرف ڪنهن ڪنهن جي هئي گهر ۾ سهائي سرهاڻ!

گند جو ڍير تہ هئو جنهن تان اُٿيو هو پوپٽ،
گل ٿهي گل جي مٿان ڪٿن نہ وڃي ويٺو هاڻ!

ڪٿن نہ هيڏانهن ۽ هوڏانهن اڏي يونيورسي،
باغ ۾ ڪيترو ڳوليندي رهي پٽر ڪاڻ!

سوچ جي لهر پٺيان لهر اُٿي رات اِئين،
ذهن ۾ شور محض شور هيو ۽ ڪاراڻ!

رات راوڻ جي سڙڻ بعد ڇو سنسان لڳي،
رام ليلا هئي رام جي راوڻ سان رهاڻ؟

○

○

لهندڙ سورج پٺتّ يري،
پاڇو رهنمائي ڪري!

جاڻ جتي اڻجاڻائي،
ڪير عقل جي هام ٻري!

هوندي اونهي ڏيندي، مگر،
ان تان سينور ڪر نه پري!

سڙيل پن جي بوءِ گهٽي،
ياد جي، ڳس ڪان ٿيءُ پري!

وقت ۽ موت سندي ماڪڙ،
ساهه جي ساوڪ تان نه ٽري!

من مفهوم ڏنو ان کي،
من ئي دنيا ڪاڻ مري!

دل جا ڪامي پيئَي شيام،
هوند ستارن ساڻ ٻري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دل اکين کي ڪتان ڪري قابوُ،
ڪونہ جادوءَ جي لاءِ ڪو جادوُ!

هيو گهونگهٽ ۾ هڪ گلاب ڊڪيل،
ويس ڏاريو گلاب جي خوشبوُ!

وڻ ڇڏي اڳيرو وڌي نہ سگهيس،
ڪَن پٽَي پٽَي رکي رکي ڪُوهُو!

رات پر ڪير ڪهڙي باعث اِئن،
ڪٿي مشعل بہ ٻٽَي ڦريو هر سوُ؟

تون تہ مشعل ڪٿي وڌئين اڳتي،
تنهنجي پويان رُليا جو واتهڙوُ!

توکي ساگر سڏي رهيو اي شيام،
تو لاءِ گنگا نہ تو لاءِ اڄ سنڌوُ!

○

○

رات گهڙيون ڪي آهه اجا پيءِ، پر بہ سمهي چا هاڻ ڪريون
ڪيڏي سانت، فضا بہ پنل، اڄ گڏجي ويهہ رهاڻ ڪريون!

ماضي پنهنجي مستقبل جي مامر نہ جيسين سمجهائي
ڪهڙي حال پچار ڪريون، ڇڪتاڻ ڀلا ڇاڪاڻ ڪريون؟

تو جان آهہ مونکي پڻ گهرڙو، تو جان ناهہ مونکي بہ زمين
گل ٻوٽن جي ڪونڌين سان ٿي، گهر ۾ ڪا ساواڻ ڪريون!

ڪالهہ ٻڌايو ڪوڙ ڪي سهڻو اڄ سچ ڪي بد زيب ڪيو
نديون ڪنهن ڪي اي فنڪارو ۽ ڪنهنجي واڪاڻ ڪريون؟

ڪنڌن جي ٿي ڏک ڏکڻ لاءِ آهہ گلن جو بندوبست
ڇو نہ بغاوت باغن ۾ ٿئي اجا بہ رڪ رڪاڻ ڪريون؟

ورهين جي ڳاٽاٽي سان بس ڳڻ ۾ ايندي ڪانہ حيات
گهرائيءَ يا اوچائيءَ سان شيام سندس سُهڃاڻ ڪريون!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هتي حسن کي هٿ پلا ڇا ڪِي آيو
وڃايو محبّت ته ڇا ڪِي وڃايو؟

مون توڏي نهاريو ۽ تو مسڪرايو
انهيءَ ڳالهه کي ڇا ته دنيا هُلايو!

نه ڪنهنجي سياڻپ نه غلطي ئي ڪنهنجي
محبّت بڻايو محبّت مِٽايو!

ٻُڌڻ ڪاڻ تارا ته ڪن لائي ويٺا
رهي چُپّ اوندهه کي ان پِئي لڪايو!

سريو چين دل کي پرين! توکي ساري
۽ توکي ئي ساري اکئين آب آيو!

پري جي سفر ۾ سمر هئو ضروري،
ڪيو سوچ سياڻو ۽ لڄ لڄ تڪايو!

يڳو پرم اي شيام اوري پري جو،
اکين ڪان جو اوجهل نظر ۾ سمايو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اڄ ستل سورن کي جاڳائي ڏنم
ڪنهن کي ساري دل کي تڙڦائي ڏنم!

پيار ماڻهن سان گهٽو پائي ڏنم
عمر ڀر ماڻهوءَ لاءِ واجهائي ڏنم!

جڳ نہ سمجهي توکي، جڳ کي تون نہ سمجهہ
عشق کي سؤ وار سمجهائي ڏنم!

پنهنجي ڪمزوريءَ تي آيس لڄ نہ ڪا
ڪيترو ئي دل کي شرمائي ڏنم!

روشنيءَ سان ٻُڪ مليو ڀرجي فقط
هٿ ڪٽي اُڀ ڏانهن ٻاڏائي ڏنم!

ڪنهن طرح ڦاٽي نہ لُڇٽي زندگي
دامِ منطق جو بہ ڦهلائي ڏنم!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

صبر خاموشي ڪريان ڪيئن اختيار
ائين تيئن ڏئي پيو تہ هيءَ دل بيقرار!

مون ڏٺو جن جو نہ چهرو هو ڪڏهن
تن جو سوچيندي اکيون ٿيون اشڪبار!

چاهي، دشمن ٿي مصيبت ۾ تہ آهہ
پر مجي دل جو انوکو اعتبار!

چانوَ ۾ گل جي رهان باقي گهڙيون
ڳهاءُ جو دل ۾ چڏي ويو آهہ خار!

ياد لڙڪن جو ڪري هڪ هڪ ڦڙو
ڪئن وساريان شيام ٿهڪن جو شمار؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جتي عمر گذري وئي پٽڪندي ٿي
لڳن ٿيون سچاتل ته راهون اُهي ٿي!

پراڻن ڪتابن جي ڪيڏي سڙيل بُو
ڪباڙيءَ وٽان ته به ڪجي اک نہ پيئي!

ڪٿي اک ڏنٺہ چا پريان دير تائين؟
هيون يادگيريون نظر ويهي ويئي!

اُفق تي ڪڪر ۽ مٿان اُڀ نيرو
ٻہ ڪڪريون اچيون سج هيٺان اُتي ٿي!

وٽڙجي اجهو اندلٺ ويندي، ليڪن
چڏي خواب رنگين ويندي گهٽيئي!

جهلي ٻار ڪي ماءُ ڌمڪايو جٺن پئي
مونکي ٻار سان ڪٺن نہ تي ريس پيئي!

لٿو سج ڳچ دير ڪان پوءِ ٿي هٺو
لٿو ڪٽ خالي ڪري ڪو اڳيئي!

اُسون هن طرح شيام سنسان آهن
پتين جي پنيان چا لڪا اج سيئي؟

○

○

پرانهون پنڌ پيي ناهي، پلي جي ناهه ويجهائي
مگر هئن پاڻ ۾ گڏجڻ جي لءِ ڪيڏي نه ڪٺنائي!

پري ڪان ٿي مون جئن توسان ملڻ لءِ پانهون ڦهلايون
مونکي پنهنجي ئي صورت ڪراس جي صورت نظر آئي!

رهي ماٺهن ۾ جيسين پاڻ کي تنها نه مون پاتو
اڪيلائيءَ کي پنهنجي مون نه سمجهو هو اڪيلائي!

ڪڏهن ڪنهن ساڻ گڏجڻ تي سڃاڻپ ڪنهن ڪرائي تي
نه ٿي پنهنجي به هستيءَ سان وئي منهنجي شناسائي!

لڳي ٿي انڌلٺ ڪنهن اپسرا جي ناچ جو گهيرو
جهڙالي زندگيءَ ۾ ڪنهن به رنگيني نه ڦهلائي!

سڳن جي ئي گهران تنهن رات موتيس ڪلپنا سان پئي
لڳو ٿي اڻ ڪِرِيي ئي چنڊ ساري وات چمڪائي!

ڏسي ڪجهه پئي سگهيس ائن ڪونه هو پوءِ پيي رهيس ڏسندو
هئي گهري انڌاري رات، پُراسرار گهرائي!

○

* سڳن آهوجا سدا حيات، موهن ڪلپنا سدا حيات.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

منهنجي عمر کي پرين! سنواريو تو،
هر خوشيءَ کي ڪلي نکاريو تو!

پر ڀي بيني تہ اڪ ڪٽي نہ ڏٺئہ،
ويندي ويندي مُڙي نهاريو تو!

هئي منهنجي بہ پورڙائي پر،
جنهن سڀاجهائي سان ڏتاريو تو!

هئي موتئَي جي هيڪلي خوشبُو،
چنڊ! چا لئہ مونکي اُتاريو تو؟

ڪنهن کي سڌ ڏين، وتين نہ پر نالو،
نہ تي معلوم يا وساريو تو؟

شيام آئي وئي جو هوش نہ هوءِ،
ڪنهنجو رستو تہ پئي نهاريو تو!

○

○

دير تائين سمنڊ ڏسندي جڏهن تڪَس پوئيم اکيون،
منهنجي اندر ۾ اُتيون لهرون ڪٿان هي اڄ لکيون؟

سج، شفق، ڪڪريون اڇيون گل ڦل، پکي، وڻ ٽڻ، پهاڙ،
مورتيون هن ڪان زياده ڪهڙي مندر ۾ بکيون؟

سُڌ نہ آهي ڪير پاڙي ۾ اچي آهي رهيو،
صحن ۾ ڪونڊيون اٿس موتئي ۽ تلسيءَ جون رکيون!

تنهنجي دنيا اي ڪلي، آهي اجا ٻيي ننڊ ۾،
باک ڦٽندي گنگنائڻ آيون ماکيءَ جون مکيون!

روشنيءَ ۽ رنگ جي دنيا گهٽو آهي وسيع،
پر اڳيان هوندينم جي تون، چا ڏسي سگهنديون اکيون؟

○

○

وقت جي ڇيرين جون بس ڇمڪيون سهي،
زندگيءَ جي ناچڻي نچندي رهي!

ڪا خبر پاڙيسريءَ جي ناهه ڇو؟
چنڊ جي دوري نه اڄ دوري زهي!

شور جو دريا وهيو پئي شهر ۾،
دانهن دل جي پيئي ڪنهن ڪُن ۾ وهي!

واءُ ريڙهي پن سڪل سڀ گڏ ڪيا،
آڌ بهارن لاءِ رستي ۾ تهي!

جهنگ ساري ۾ نچڻ پاڇا لڳا،
جڏهن ڪڪر سرندو ويو سج تان لهي!

حادثن جي ديس ۾ رهڻو ئي آهه،
گهر ٺهيل ڍهندا ته ٺهندا پڻ ڍهي!

شيام چوڪي ۾ ڪشش ڪيڏي نه آهه،
سائي وڻ تان پڻ پڪي آيو لهي!

○

○

رهي ٿي دوُر تہ چاهي اِتي وسي ٿي دل
ٿيو ملڻ ڪان بہ وڇڙڻ گھڻو مشڪل!

ڪتي نصيب ٿيان باڪمال خوبين ۾
اٿم سو ڏک تہ نہ خامين ۾ پڻ رهيس ڪامل!

ڙڪي نگاهہ ۾ نڪتس مگر ٻڌايان ڇا
وڃائجي وئي مون ڪان تہ واٽ ۾ منزل!

چڙهيو هو اٿن تکو طوفان، رخ مٽيو غوراب
نظر نہ هاڻ اچي دوُر تائين تو ساحل!

وِڪون وڌياسين جي تن جو ڪرين ڇو شيام شمار
اڃا تہ آهہ اسان جي گھڻو پري منزل!
○

○

دؤر بدليا اِئين زماني جا،
بس فسانا بڻيا فسانيءَ جا!

آدميءَ جهوپڙيءَ جو خواب لڌو
ڪک ڏنائين جو آشياني جا!

دل تي سوڙهي، تي جڏَن نگاهہ وسيع
ڦرڪ ڏس ڪيئن ڦريا زماني جا!

اڪ سچائي ۽ اڪ تلاش ڪري
دل جا پتڪاوَ ها بهاني جا!

ڪهڙي هستي انهيءَ جي لهرن ۾
پوءِ بہ لوڏن ۾ لوڏ ڪاني جا!

پياس ڪنهنجي مٿائي منهنجي پياس
بند هئا در شرابخاني جا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

رکي رکي پٺيان تو تہ نھاريو مون ذي تيڏين نظرن سان
پر وينو ئي رهيس مان بس ۾ پاسيرو ٿي ڏارين جان!

ڪنھنجي ڏيان ۾ محو هئين ۽ اهڙو ڏيان ۾ محو هئين
آيو ڪونہ نگاهہ ۾ تنھنجي ويهي ڪير اُتيئہ پر مان!

محفل ۾ يا تنھائيءَ ۾ پر ۾ ڪو ڏينھن رات اٿم
ان کي ڪڏهن سھارو سمجھان، بعضي ان جي ڪري ڏڃان!

جڳ جي شور کان پاڻ بچائي، وينس آءٌ اڪيلو ٿي
هاٺي پينگي تنھائيءَ کان پاڻ ڇڏائڻ لءِ ٿڪان!

دل پيي سکٽي، من پيي سکٽو، گهر سکٽو دنيا سکٽي
اوچون آپي جون ديوارون ايندم ڪير چڙهي تن تان؟

تو ۾ پنھنجي پاڻ کي ڳوليم پاڻ کي پائڻ کاڻ سگيس
توکي پاڻ ۾ پائي توسان، هڪ ٿي هاڻ آمان لهان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

گهر جي آڳر ۾ نئؤ ورني ويئي وار سنواري،
پٽ تي ويهي ڪانءُ ڇهنب سان پنهنجا کنڀ لساري!

ملڪ جي حال تي ڳالهائيندي نيتا ڪنڌ جهڪايو،
ننگي ناري بيٺي لڄ ڪان منهن تي گهونگهٽ ڏاري!

ڪنهنجو ڪوئي ڏوهه نه آهي مُند بدلجي ويئي،
هاٺي ڏيڏر ٽي ٽان ٽان ڪن، ڪوئل ڪانه پڪاري!

هلو هلو ته چون ٽا سيئي، ڪيڏي هلڻو آهي؟
مقصد ڏاران رُلندا رڻ ۾ ڇا وهڻن ڪي ماري؟

گس نه ونڻ ڪو گس نه ڇڏڻ ڪو ميڇي، پڪي ۽ شاعر،
پنهنجا پنڌ ۽ پنهنجون راهون پڇي نه ڪو ڏيکاري!

سرد هوا ۾ وٺي سَٽي پٽي وڻ جي سڪٽي ٽاري،
يا لوڏي پٽي ٻانهن مدد لئه ولهه ۾ ڪنهن ويچاري؟

ميلن جي غيرآباديءَ ۾ شيام مَنَهه ۽ ڪيتي،
موڙهل دل ۾ هيءُ نظارو ڪئين نه اُمنگ اُٿاري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

منهن سج ڏانهن هميشه جنهنجو،
ڪيئن ڪندو پاڇي جو پيڇو؟

مرغا ٻانگون ڏيئي چپ ٿيا،
پاڪ ڦٽي ۽ سورج نڪتو!

ڪامي ڪامي شمع اُجهائي،
هاڻ نہ پيٽ تي ڪوئي پاڇو!

ڇهتين ائين جڻ پيٽ تي ڪرڙي،
ڪُسيءَ ويچهو پويٺ هوندو!

ٻتيون ڏينهن جو پڻ پاريونسين،
هاڻُ تہ آهي وقت سنجها جو!

تنهنجي وقت جي ڳالهہ برابر،
ڦٽ مڙندو پر داغ تہ رهندو!

جيٺ ٻپهر هرڻ اُجايل،
پاڻي واريءَ ۾ وجهلي ٿو!

○

توڪي جهوري ڏرم ۽ ايمان جي
ڇاجي لءِ ڳڻتي ڪرين اِنسان جي!

باقي اڌ قصو پڙهي پورو ڪريان
وِنڌ ايڏي ڇو لڳئہ عنوان جي؟

تي ٻريون اوندهہ ڪان اڳ برقي بتيون
ڪانہ ڪنهن پروا ڪئي طوفان جي!

رات ڪيڏا چنڊ چمڪيا چاهہ جا
چاندني اوندهہ ٻڌي ارمان جي!

عقل وارن جي نہ آهي هڪ هٽي
تي هلي دنيا ۾ ڪجهہ نادان جي!

آدميءَ ٻاريو ڏيئو جنهن ڏينهن کان
تي مينسر روشني اِمڪان جي!

ڪهڙي سپني ڪي ڪري ساڪار تي
مورتي خاموش ٻُڌ ڀڳوان جي؟

○

○

ڳالهائڻ تہ اُڇهرو آهي،
لفظ لفظ پر گهرو آهي!

منهنجو چهرو ڇا تو ڄاڃين،
تو مون کي هڪ چهرو آهي!

پنهنجو ڦٽ چو کولڻ ويٺين،
منهنجو پڻ ائين گهرو آهي!

اُپ تي پنهنجو رنگ چٽڻ لئہ،
ڪِرڻو ڪِرڻو اُڀهرو آهي!

اڏ اڏ چهرا غائب، ليڪن
هرهڪ ورتو بهرو آهي!

تارا پهري تي هئن چُپ چُپ،
شايد مَتِن بہ پهرو آهي!

راڳ تہ ساڳيو ڳاتوسين، پر
ڏار ڇو سُر جو لهرو آهي؟

○

○

ڪونہ گڏيو گڏ جنهن سان رهجي،
گڏ سک مائجي گڏ دک سهجي!

سوڙ سوين، پُرپيچ مسئلو،
ڪنهن کي سلجي، ڪنهن سان پهجي؟

علم اُتانهين تي پهچايو،
ڪيئن لهي ڪنهن وَهہ ۾ وَهجي؟

پوپٽڙا لُنءَ لُنءَ ۾ ڦڙڪن،
وينو خواب ڇُهاوَ جو لهجي؟

ڪنهن اڻ ڳاتل گيت جي ڌُن تي،
بس پاڳل جان نچندو رهجي؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ناءُ تِک آندي نديءَ جي ڌار ۾،
گيت هئو ملاح جي پتوار ۾!

هي اچا پوپٽ چنبيليءَ جي مٿان،
سبز پن ڀڄڪڻ لڳا هبڪار ۾!

شاهه سر هينئان ڪري ليٽي پيس،
صرف سنسئيءَ ڪي ڏنم وٺڪار ۾!

هٿ پڪوڙيل جنّن پنيو مون، مٿ ڪٽي،
هوس ڪهڙي سوچ ۽ ويچار ۾؟

هيءُ جو تارو آهه پر ۾ چنڊ جي،
سو اُتس سيوا ۾ يا سهڪار ۾؟

دوستو، تون مان ۽ تون مان ڇو ڪجي،
ڇا رکيو آهي انهيءَ تڪرار ۾؟

منهن تہ ڳالهائڻ لئہ کوليو شيام هئو،
پر نہ آيا لفظ ڪي گفتار ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪنڌ نئڙائي ڏنئہ اڄ تہ مونکي ڪئن نہ متان
مان متي ڪنڌ ڪٽي پيو ڏسي توڏانھن ڏسان!

درد بيچين ڪيو، درد تہ بيچين ڪندو
دل جي سامت جو لڇايو چا انھيءَ لاءِ چوان!

آھہ چا نيت بہ چڪر اِھو چوراسيءَ جو
وينو سوچيان تہ پُلس نقطي پلا ڪھڙي ڪان؟

سمنڊ جھاڳيم، سھي طوفان لھڙيس لھرن ۾
مونکي پاڻيءَ ۾ وڏءِ سو اِئين مقصد ڏاران؟

تو وٽان شيام اُٿڻ ڪان تہ اُتي مان آيس
پر نہ دنيا ۾ ليي جاءِ ٻي جيڏانھن وڃان!

○

○

جيون پورو موت بہ پورو
هيءَ اڌورو هو بہ اڌورو!

سچ 'آهي' جو چاتو آهي
'هئو' ۽ 'هوندو' وهم نسورو!

اوندھ وچ، وچ ڪان پوءِ اوندھ
جنھن بہ ڏٺو ڪي سو اڻپورو!

هيڏو اُڀ ۽ هيڏا تارا
رات جو عرصو پورو سورو!

ڏونهون سرهو هلڪي گرمي
درد جي دونهين چندن چورو!

ور ور سونهن لياڪا پاتا
پيار تہ هئو ڪنهن پور ۾ پورو!

شيام عميق وسيع هجي پي
سمنڊ لڄي جو وقت سمورو؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

صبح جو واري ۾ ويراني رهي
رات لچندي موج طوفاني رهي!

حسن نظرن ۾ ته جسماني هُئم
هانوَ ۾ اُدمانڊ روحاني رهي!

سار مان ڪيڏو مليو دل کي سڪون
گڏ گذارڻ ۾ پريشاني رهي!

بس سڏين ليڪُن ڪي موڙڻ گول مول
علميت مخصوص اِنساني رهي!

مون نه دل جي ڳالهه ڪنهن ٻئي سان ڪئي
گهر جي اندر گهر جي ويراني رهي!

چَپ قتل، جيسين پڇي چلڪو لتو
پيڙ ذهنيَ خواه جسماني رهي!

هت جي پاڇي سان ڪيم محسوس کي
ڏينهن سارو دل ۾ حيراني رهي!

هيترا تارا ۽ سڀ بي نام ته به
تن جي هستي چا ته نوراني رهي!

سچ نه ڪنهنجو پنهنجو پر اصلون اِئين
تنهنجي پنهنجي صرف ناداني رهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

حياتيءَ ڪانسوا دنيا ۾ آهيَ چيز ٻي ڪهڙي
ڏسي ڪوئي ٻڌائيندو تہ صورت موت جي ڪهڙي؟

نهاري پاڻ ۾ پنهنجون ڏنمر جي روپ ريکائون
حقيقت تن جي آڏو آرسيءَ جي عڪس جي ڪهڙي!

لکيل جيڪي بہ آهي سو جڳن کان اڳ لکيل آهي
مگر جائي تي دل جا لاپ تيو هاجي بہ تي ڪهڙي!

سنوارڻ جو تہ چا اُن کي اُجارڻ جو نہ سوچيو ويو
هئي پيڙا ڪان اڳ ۾ زندگي پِيَ زندگي ڪهڙي!

ڪيو محفوظ قانونن، ڪيو محدود قانونن
بنا قانون توڙڻ جي وڌڻ لءِ واهہ ٻي ڪهڙي؟

جتڻ جا ٺهڪڙا تيندا ڪارا هيٺَن لڙڪن سان
خبر ڪنهن کي هئي، آهي سياسي ترٽجدي ڪهڙي!

ڪڏهن شبنم، ڪڏهن موتي، ڪڏهن تارو رهيو آهيان
خبر ناهي تہ منهنجي شيام تو صورت ڏني ڪهڙي!

○

○

سمجھ ڪينڪي جو پڙهندي
سمجھ سو توکي ڏسندي!

بحث چڙيا معلوم ڪري
ماڻ لڳي محسوس ڪندي!

سوکيمر سک ۽ گھري پيڙ
هيءَ پڻ ملندءِ هوءُ ونندي!

گل ۽ گل جي سونهن امر
گل ٽڙندو ڏس گل چٽندي!

تون بہ سچو ۽ مان بہ سچو
سچ رسندو سچ سان ملندي!

چپ چپ منهنجون اکيون ڏڪيئہ
مون تہ نسجاتئہ هٿ رکندي!

بارش پوندي شيام سمهيس
شفق ڏئي مون اک کلندي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دل غمن کان نہ آھہ ڪا آجي،
ڳالهہ ڪا راز جي اوس هوندي!

جوت روشن رکي مون رات سڄي،
نہ جلي دل نہ ڪا نظر چمڪي!

چانئي ڪاري گهٽا پلي چانئي،
هاڻ ڪنوندي رکي رکي وڄ پيي!

ڏيان ۾ ساڪيات اِئن آئين،
مونکي محسوس تنهنجي خوشبو ٿي!

ڏينهن جو جاڳجي ڏهاڙي ٿو،
شيام ڪنهن رات جو بہ ڏس جاڳي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ديوتا ڪهڙو هو مندر ڏاران؟
نظر آيم نه ڪو پٿر ڏاران!

نقش تنهنجو ته نه هئن اُڀري ها
دوست! منهنجي پس منظر ڏاران!

تو چيو واٽ تڪيئي وينو
ڪير هئو واٽ جي پٿر ڏاران؟

گهر سجائڻ جي لڳن جن کي لڳي
گهر ڇڏي سي ٿي رهن گهر ڏاران!

جيسين دردن نه ڪيو هئو ديرو
دل پلا ڇا هئي ڪنڌهر ڏاران؟

لهر جو نيٺ وجود آهي ڇا
ڏس تصور ڪري ساگر ڏاران!

پاڻ ماڻ شيام نه پاهه آئين
تنهنجو گهر هئو ته نه اِئن در ڏاران

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چيم جيڪي چيل ڪنهن پئي جو ناهي ائين تہ ناهي، دوست!
مگر محسوس شدت سان ٿيو مون ڪي، بہ آهي، دوست!

وڇڻ واري جو ڏک ڪهڙو اچڻ واري ۾ ڪهڙي آس
زمانو جنّن بہ آهي گهارڻو ان ۾ ئي آهي، دوست!

اُفق ڪان مٿيرو آڪاس آهي چنڊ تارن ساڻ
مگر اوريان هي وارياسو سگهان دل تان نہ لاهي، دوست!

انڌاري رات جي پردي تي ٻن پاڇن جي چرپر آهہ
ڪہ اِئين ڏيري اکر ان تي لکي پيو ڪوئي ڊاهي، دوست؟

ڏنم ڪاڇن جا وڻ رستي تي، نڪتاسين، گوا مان جيئَن
مٿيءَ جا تهہ جميل تن جي پنن تان ڪير لاهي، دوست؟

سمهي پهٽن تي پهٽن ڪي ئي گاريون پئي ڏنيون جنهن رات
آسر ڪان پاهٽي سو تن مان وينو خواب ناهي، دوست!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪجهہ اڳاهون وقت ڪان تي تو سگهي، سگهندين چئي؟
ڇيهہ تيندو وقت جو آخر ڪٿي، سگهندين چئي؟

رنگ، بوءِ، آڪار، نرميءَ سان ڪيئَہ گل جو خيال
گل جي هستي ڇا هئي ان ڪان اڳي، سگهندين چئي؟

پنهنجي چوڌاري هنيو هٿو چنڊ پڻ آڪاس ۾
پوءِ بہ پڻ ۾ هٿو ڪہ هٿو پڻ ڪان مٿي، سگهندين چئي؟

هيءَ ازل ڪاڻ وقت جوڙيندو رهي جيڪي بہ تو
ڇو ابد ڪي ان جو اُلڪو تو رهي، سگهندين چئي؟

وقت، ڪارڻ، جاءِ جي آڌار ڌاران ڪنهن طرح
ڳالهہ جيڪا سمجهہ ۾ ڪنهنجي اچي، سگهندين چئي؟

ڪوڙ ڳالهائيندي چاهيم بيا نہ ڳالهائين ڪوڙ
ڇو نہ تي سمجهو سنو مون ڪوڙ ڪي، سگهندين چئي؟

تج ڏائيندي جو مشڪيو بار پئي، چاجي ڪري
شيام وڏندي قول ڪٿن تو قول تئي، سگهندين چئي؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پوڄا جي لاءِ وڻن تي گهريو مون گلن جو هار
پر رنگ ۽ سڳنڌ تي ملھ جو رهيو مدار!

ڪيڏيون نہ پنکڙيون بہ ڪريل باغ ۾ هيون
سرهاڻ کي ٿي مون تہ هو سمجهو هوا جو بار!

ڪنهن خواب پڻ ڪڏهن رنو ڪنهن اک جي واسطي
ڪنهن خواب لاءِ ڇاڪون تي آک آهہ اشڪبار؟

تصوير جان هو صبح جو آڪاس ڌنڌلو
تنهنجو پريان اچڻ تي لڳو خواب خوشگوار!

دگ ۾ اڳيان تون روڪ نہ، سونهون مگر هئينم
منهنجي مٿان هئين تون ٿڌي ڇانوَ ۽ نہ بار!

سر سر هئي وٽن جي ۽ آواز بين جو
جاڻان نہ ڳائي، دل هئي ڳائڻ لئہ بيقرار!

اي شيام تنهنجي پيار ڪري ٿي اِئين ٿيو
اڳ ۾ ڪڏهن نہ مون ڪيو سپنن تي اعتبار!

○

○

دوست! ايڏيون ڊوائون ڇاجي لاءِ؟
موت کي اِئن ڀوائتو نہ بڻاءِ!

ڪونہ اِئن زندگيءَ جو راز کلي
موت جي فڪر ۾ نہ عمر وڃاءِ!

موت آهي جو خودبخود ايندو
پر جڏهن لاءِ ڪا تہ ڪار ڪماءِ!

بس هئڻ جو فقط رهيو احساس
سوچ پهچايو آئي اهڙيءَ جاءِ!

شعر تنهنجو پسند جي نہ هجيم
شيام اصلاح جي ڏيان ڪئن راءِ!

○

○

مرڪ منهن جي نہ آلاڻ اک جي ملي
مون وٺي تياڳ، ورتي نجي بي دلي!

ڏس تہ تڪتي ڪتان راهہ پهتي ڪتي
ڇا اِرادو هئو ڪهڙي منزل ملي!

پير منهنجا تڪا صبح ڪان ئي اڳي
چال تارن جي پڻ ڪجهہ لڳم پئي ڍلي!

سوچ ۾ ئي سڄي عمر گذري وئي
ڳالهہ سوچي اها دم ڏنو ڪنهن کلي!

ڳالهہ جيڪا چيئہ شيام هيڪي چيئہ
گفتگو تہ بہ نہ تنهنجي هئي گهرگهلي!

○

○

نفيس گل ڦُٽي نڪرن گهٽيئي روز مٽيءَ مان
مگر مٽيءَ ۾ مليا جي هٿا نفيس گلن ڪان!

الائي ڪم اِهو نوريئڙن جو هئو ڪِ هوا جو
مگر ڪريل هئا ڪيڏا نہ بير بيرِ جي هيٺان!

سرءَ جي منڊ، ٻُسا وڻ پڻ چِٽڻ جي ڪري ٿيا
مگر لڳي ٿو ڪشادو وڌيڪ باغ اڳي ڪان!

ڪئي وئي هئي ڪلهہ رات هت برات جي دعوت
غريب ٻار، ڪتا، ڪانوَ آيا صبح تيئن سان!

رسالو شاهہ جو جڻن شيام رات مان ڪٽي ويئس
ڪيو هو پهہ ڪو پتنگن اچي ڪِريا ٿي بتيءَ تان!

○

○

ستل همت کي جاڳائي ڪبي بيچارگي اهڙي،
خوديءَ کي جا ڪري بيدار گهرجي بيخودي اهڙي!

اڙي او بيخبر، ان ريت ماضيءَ ڏي نہ ڏس گهوري،
ڪري آئيندو اونداهو انهيءَ جي روشني اهڙي!

شڪايت لئہ سبب ڪهڙو جي ڪوئي انقلاب آيو،
انهيءَ کان اڳ هئي ڇا زندگيءَ ۾ تازگي اهڙي؟

بکاريءَ کي ڏنئہ روٽيءَ ٽڪر اُڇلائي اڄ خوش ٿي،
انهيءَ لئہ جئن سياڻي پڻ گذاري زندگي اهڙي؟

ويئہ بس ڀونڄي ڀيئي اکيون، چنڪٽين اِئين ڪل ۾،
اِئين اِنسان ٿئي اندو، خوشيءَ ڪئن ٿي خوشي اهڙي؟

شفق ڪانپوءِ اُجالو پي، شفق کان پوءِ اندارو پي،
اُفق جي ڏِس نہ تو جاچي شفق توکي وٺي اهڙي!

○

○

دوُربينيءَ سان ڏٺم آپ ۾ نرنجن هئو ڪٿي؟
خوردبينيءَ سان مون جاچيو تن مگر من هئو ڪٿي؟

مون ٿي چاڻ خواه ماڻڻ جي نہ خواهش ڪي ڇڏيو،
ورنہ هن سنسار ۾ مون ڪاڻ بندن هئو ڪٿي؟

هي هوائون پوهہ جون ساٿي بہ ڪي ڏسجن نہ ٿا،
ائن ڇٽي وڃ مان ڪِرن پن پيا جو پن پن هئو ڪٿي؟

هيءَ وسائل دل ڪري ٿي آهہ اوندهہ هر جڳهہ،
دل نہ جي روشن هئي سنسار روشن هئو ڪٿي؟

هر مسافر پٺي هليو بي ذوق ۽ بي حوصليٰ،
شوق منزل هئو ڪٿي، رستي ۾ رهزن هئو ڪٿي؟

پنهنجي پنهنجي رنگ، بوُ، صورت تي جا هرڏ ڪنهنجي هوڏ،
قول ڏاران قول جو گلشن ۾ دشمن هئو ڪٿي؟

مرڪ جا گل، پيار جا گل، جت دلين جا گل ترٽيل،
شيام مون ڳوليو گهڻو ٿي اهڙو گلشن هئو ڪٿي؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دوزخ جو ۽ بهشت جو ھيءُ ذڪر زوردار،
رومانس مذهبن جو ۽ رومانس پيو نبار!

تربت ڪتي سماڌ، ڪتي ڪا مڙهي مسيت،
رستو سڌو نه هڪ به مگر شهر ديندار!

پنهنجي ڏني صفائي دليلن سان آدميءَ،
هر جرم لئه خدا ٿيو ثابت جوابدار!

ڪنهن ڪي سندس يقين ڪلٽهاب ٿي ڪيو،
۽ ڪنهنجي شانَ مانَ جو شڪ تي رهيو مدار!

رستي سڌي سان جو به ويو پهتو دير سان،
منزل تي جلد پهچين ته وٺ رستو پيچدار!

اي شيام شمع ٿئين به ته محفل جي شمع ٿئين،
روشن مسافرن لئه ڪندو ڪير رهگذار؟

○

○

ٻري مسجد ۾ ۽ مڙهيءَ ۾ ڏِيو
پر نہ ذرمن جو انڌڪار ويو!

چنڊ تارن سان رات پر ڳالهيون
روز اخبار سان ٿي صبح ٿيو!

گهر ۾ بيشڪ اگربتيون ٻاريم
گند گهر ٻاهران مگر هو پيو!

آبرو لڙڪ ٿهڪ جي پنهنجي
جو جيو دم سليقي ساڻ جيو!

هر ترقيءَ جو ماڻ ڏک آهي
هر ترقيءَ جي لئہ سنو ٿي ويو!

ڪجهہ بہ حاصل ڪرڻ بنا جڳ ۾
شيام ڪوئي جِيو جيو نہ جِيو!

○

عقل ڏيکاريا اکين کي هر قدم خطرا نوان
پر لِکي پردي پٺيان ڪنهن پئي ڏسيا رستا نوان!

اُن جي ڌارا مان ئي ظاهر هئو طرف درياهہ جو
پر هليو ڦرندو تي، وچ تي موڙ جئن آيا نوان!

ڪلپنائون نوجوانيءَ جون نراليون ئي هيون
يا پرين جي ئي ڪهاڻين جا هئا خاڪا نوان!

ڇا ڪڏهن ڪوريئڙي جي ڄار ۾ اٽڪي هوا؟
عقل آخر ڇا ڪري دل ۾ اُٿيا اُڌما نوان!

جئن ٺنڊيا ٿيا ڏينهن ڏک جا، ڏک جون رَاتيون ٿيون وڏيون
وقت ڏيکاريا طريقا مند مٽجڻ جا نوان!

سونهن ئي آهي سچائي سچ تہ آهي رچ جيان
دل لياڻن لئہ بڻهي جا سچ سنوان غمزا نوان!

روح مرڪي پائي پاڪر جسم کي جئن ئي چميو
دل تڙي پيئي ۽ لُنءِ لُنءَ ۾ ڦٽا غنچا نوان!

هڪ صديءَ ڪانپوءِ پڻ شايد ڪي عالم ۽ اديب
شيامر جي شعر منجهان ڳولي لهن نڪتا نوان!

○

هوءَ پنهنجو نہ هئو، پل هجي چو نہ ڏاريو
تڏهن ٻيو وچي ٿو نہ دل کان وساريو!

رهئين ڪن نگاهن جو مرڪز تي پر تو
ڪٿي اک نہ تارن ڏي ڪنهن دم نهاريو!

آلا پنهنجي ٻوليءَ ڪيو ڇا اسان سان
ڪو پنهنجو ٻڌيو ۽ پيو ٿي ڪو ڏاريو!

سگهيس پاڻ روڪي نہ جنهن تي ڪلڻ کان
انهيءَ ڳالهہ ڪيڏو نہ آخر رُئاريو!

سڄي رات ڪنهنجو نہ ويو ڏيان، توڙي
اُجالي انڌاري منجهان پئي نهاريو!

هلي آءُ ڪڏهن پاڻ مان شيام ٻاهر
۽ ڏس پاڻ ڪيڏو نہ آهي پساريو!

○

○

آئي آهه بهار جي موسم، سوچين وينو ائين ڇا ڇا
ڪوئل لنوندي، انب جهليندا ٻور، اسان ڪان پڇڻ سوا!

پنءِ ڪان انبر تائين ڇانيا، سُندر سپنا رنگ رتا
محنت لاءِ نه فرصت ڪنهن کي آيا ڏينهن تمنا جا!

ڇا ته هوا جي جهوٽي جهوٽي آنديون سؤ سؤ خوشبويون
ڦاڳ ۾ پيار کي سونهن مُڪا پٺي دور دور ڪان سنديشا!

هاڻ نه آهي ڇوهه رهيو ڪو پوءِ به دريا ساڳيوئي
ڇاهه جو ڇوهه به ڇوهه هُيو پر هيءَ جا ماڻيٽي ممتا!

خشڪ پنن سان پريل روڊ تي ڇانڊوڪي بي فڪر سُتل
هير جي جهونڪن تي هر پيري چرڪ ته رات پريا ڪيڏا!

ليلا تان ٿي ڇام ڪنٿي دل آخر جنهن کي ڏسي ڏسي
ڪوُنروءَ کي ليلا سمجهو هئو من موهٽي اهڙياڻي ڇا؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جتن پور پچائيندي اک نند ۾ آرسائي
هوءَ پر مان سريءَ منهنجي ياکر ۾ هلي آئي!

سرهاڻ اِئين ساروُن ڦهلايون، چري تي دل
پاڙان پٽي جوُهي مون ٻاهر کٽي اڇلائي!

ڳالهيون کندي سرتين سان گهر ڏانهن ته موٽيڻ پئي
ڏسندي ٿي مونکي، شڪجي تو واٽ ڇو مٽائي؟

تو گود ۾ ٻالڪ کي جئن تڃ ڏني ويئي
معصوم اکهاڙپ تي پاڪيزگي للچائي!

گل تي ٿي ته اک پيئي کو بيو ٿي نظر آيو
دوُري نه رهي دوُري ويجهائي نه ويجهائي!

انبار هي عڪسن جو ۽ عڪس ٻه ڏس کهڙا
ڏنڌلي تي اِئين ويئي آئيني جي اُجلائي!

اي شيام رهائين ۾ کو حرف نه هڪ ڇُلڪيو
ڪيڏي نه هُئي تنهنجي گفتار ۾ گهرائي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هيءَ دنيا جهڙي ڀي آهي
ڀوءِ ٻہ جاءِ جٽڻ جي آهي!

ڇاتي من جو روڳ وڏايو
رات اکين ۾ گذري آهي!

پوري ٿيندي نيٺ حياتي
غم جي ڪاٺ پچاڙي آهي!

رات تہ آهي رات سراسر
ڪيس صفت تو لاتي آهي!

شاخ نندي ڪا، شاخ وڏي ڪا
مند بهار جي ساڳي آهي!

ٻُور پڪل ڦل ٻٽندي ٻٽندي
چا چا رنگت بدلي آهي!

ڪنهنجي سار ۾ رات وهائي
مهڪي ويل صبح جي آهي!

ڦولن سان سينگاريل نڪتين
گهر ۾ واس اچا ڀي آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

واقف ته پئي لڳو پر نالو نه ياد آيو
ڪائنس نه مون پڇيو ۽ پاڻهي نه هن ٻڌايو!

الفت جي آگ توڙي ٻرندي رهي هميشه
نفرت جي ڌنڀ ليڪن ساڳيءَ طرح لڇايو!

ڇا شاندار آهي مندر جي هوءَ عمارت
اندران تي جو به آيو، ڇو ٻڏڪندو تي آيو؟

سڄ شهر ۾ ته اُيري ساڳيءَ طرح ڏهاڙي
گهر گهر ۾ روشنيءَ پر هئن رنگ ڇو مٽايو؟

منجهند جي روشني پيِ ايڏي نه آهه روشن
سنجها جو آهه پل پُراسرار سايو سايو!

سمجهم نه لفظ تنهنجا ڳالهايو پر تو جڏهن تي
آواز مان مون تنهنجي دل جو پتو لڳايو!

من ۾ هجيئي ڪجهه ۽ تن مان نه ٿيئي ظاهر
ڇو شيام پاڻ کي تو ٿي پاڻ کان لڪايو؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪنهنجو پيرو ڪوئي چارو پني ڪٿي
جاڳ، سپني ۾ نہ ڪنهنجو سڳ ليي!

بعضي بعضي پر لڳن تا خواب ڪي
ماڻهو پهچي تو اڏامي چنڊ تي!

لفظ ماڻهوءَ ڪي نہ سمجهائي سگهن
لفظن سمجهڻ واسطي ماڻهو ڪپي!

لفظ جي قيمت سياڻن ٿي ڪئي
لفظ لءِ اڳ هئو پڇڻ وارو ڪٿي؟

گل چٽيٰ طوفان ۾ وتڙي ويا
گندگيءَ جي ڍير تي اٽڪيا بہ ٿي!

سَپُ تہ سرڪي گاهہ تان ويندو رهيو
پر اڪيون ٻَرنِس اجا پيي گاهہ تي!

پنهنجي اڳتان پوئتان وَرَ وَرُ ڏئم
جو نہ هئو دل پئي سِڪي اُن واسطي!

شيام مونکي جن لءِ سڪندي سج لٿو
صبح تائين ڪونہ پر آيا اُ هي!

○

○

جنهن لاءِ تو صبح ڪان ڪيو سازن جو اهتمام
هن گيت ۾ تي رات اِجها سا تہ ٿئي تمام!

گويا پرهہ ڦٽي ۽ ڪليون پڻ ٽڙي پيون
ورتو سياڳي ويل هٿو ڪنهن تہ تنهنجو نام!

تنهنجو هُئڻ هُئوم پرين! چانورو مٿان
تنهنجي سنيار هاڻ ٿي آسيس صبح شام!

ڪنهن وڻ جي چانوَ ۾ او مسافر مٿان وِهين
تارين وڇايو ڏينهن ڏٺي آهہ دڳ ۾ دام!

پوپٽ سريڪو خواه اُتانهون عقاب جان
اي خوش خيال، جئن بہ اُڏامڻ گهرين اڏام!

ساڳيو نہ وِلوِلو نہ اُهو جوش ٿي رهيو
بدليون جو حالتون تہ لڳي مات مات شيام!

○

○

ڪائي ڪائي سمنڊ سمنڊ جي ويرن جا جهٽڪا
ڌرتيءَ جي ڦيري ۾ ڪوئي فرق نہ پوندو ڇا؟

نظرون ايڏو دور هيئہ جو ويجهو ڪجهہ نہ ڏٺئہ
خالي آپ هو ۽ پنهنجي ٻانهن وچ ۾ چيز نہ ڪا؟

ڏينهن ڏني سج جي نالي ۾ رستن جي پر ڪان
پاڇا لڙن وڻن جي هيٺان اهڙي هلي هوا!

ذهن ۾ مورت ويئہ اُڪرجي هر هر سر ٽيڪي
هاڻ گهرين ٿو توکي پڻ اٿن سِر ٽيڪي دنيا؟

رستي تان نہ ڪٽي ڪلهہ اُن کي شيام تراشين ها
دنيا اَڄ هئن ڪين ڪري ها پٿر جي پوڄا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

⊙

سوُر ڪائي شعور پاتوسين
زندگي ۾ جو سوُر پاتوسين!

بس مرڻ جو هراس هو نه ته دوست
ڪو جئڻ ۾ سروُر پاتوسين؟

سڀ ستارا نه هڪ ئي رات ڪڙيا
اڀ ۾ ريل ته به ضروُر پاتوسين!

نانءُ، ناموس، عقل ڪان به عزيز
پيار تنهنجي جو پوُر پاتوسين!

مِٺي ڪومل ڇهاوَ سان اونده
پيار پاتوسين، نور پاتوسين!

دل تي جادو ڪيو تو ڳالهين سان
پوءِ به ويسهه نه موُر پاتوسين!

دل کي گهائي اکين ئي سوچيو شيام
دل وڃائي غروُر پاتوسين!

○

○

سمجهه بيشڪ گهاءُ گهري چاڻ ڪي
پيڙ ماڻ پائيندين پر نرواڻ ڪي!

لهرون لهرن جي پٺيان آيون ڪتان
ڪل انهيءَ جي ناهه خود مهراڻ ڪي!

ماڻ اِتي جو ٿي اِتي آهيان، مگر
تون پڙي مونکان ڪري وٺين پاڻ ڪي!

اوچتو آڪاس مان تارو ڪريو
مون تڪيو پٺي رات جي ڪاراڻ ڪي!

رات جي راڻي، وهائيون چندرما،
ڇا ٿيو سرهاڻ ڪي، چانڊاڻ ڪي؟

اڄ ڏڪيل تن هوس گرميءَ جي ڪري
روئي ويٺي ڇو ڏسي پهراڻ ڪي؟

مينهن ۾ هٿ ۾ پراڻو دستخط
ماڻ پُسڻ کان ڪٿن بچايان پاڻ ڪي!

گهنڊ ماڻ آواز نڪتو گونججي
من ٻه مانو ٿيو ڇڏي ڇڪتاڻ ڪي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪوئي سڪ لءِ گهٽو رُليو هوندو
دل جو دڪ، سڪ تڏهن ٻٽيو هوندو!

هيڏو دونهون اچا ٻه جو آهي
ڇا ٻنا ٻاهه جي اُٿيو هوندو؟

منهنجي رنگت ڏسي تني، ٻڪ توکي
گل ٻڻڻ جو خيال ٿيو هوندو!

آهه سڀ ۾ لڪل سندن مقصد
سڌ پڙاڏو نه هونءَ ٻٽيو هوندو!

تند سهٽي سنهي مگر بيسوڌ
پاڻ مان چار ڪنهن اُٿيو هوندو!

بس اُهو ڪوڏ هئو ڪناري تي؟
هئو نه پيو، ناهه پيو، نه پيو هوندو؟

شيام پڪڙي سگند پر ٻه ڪتان
اوسي پاسي ڪو گل ٽڙيو هوندو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پوپٽ جهڙي حيات ۾ ڪو رنگ ٿو پريو؟
پڪڙيئہ ڪو ڪڙڪبيتو تہ چا گهر ڏيٺو ڀريو؟

ڪوئل رکي رکي لنوي پنهنجي سياءَ ڪان
تون ڪن ڏئي ٻڌڻ لءِ اِئين چو تئين چريو؟

دهليءَ ۾ ڪڙڪبيتو ڏنئہ رات ٿمڪندو؟
بجليءَ جو ٻلب تي تو سگهي پئي ڀريو ٺريو!

سج اُبرندي ٿي روشني ڦهلائي بي حساب
ڪيتن جي پنهنجو پاند پريو، مون بہ ٻڪ پريو!

ماٺي سگهيو نہ حسن ڪوئي پي بهار جو
ڪو گل چنڻ لڳو، ڪو تيو رنگ تي چريو!

خالي مڪان ڪوبہ نہ ڪجهہ پي ڪري رهيو
هوليءَ جي هٿن اچڻ مان يلا چا وريو سريو؟

واٽن جا وَرَ وڪڙ ۽ اميدن جا لاهہ چاڙهہ
ساٿي! سفر حيات جو ڪجهہ اڪ پٽي ڪريو!

قصو قديم آهي هي سهٽيءَ جو شيام پر
جاٽي تي دل تہ ڪوئي ٻڏو ڪٺن ۽ ڪٺن تريو!

○

○

خوشنما سپنا جي سانديم ساهه سان
مونکي آگاتا لڳن ٿا پاڻ کان!

شهر جي مندر ۾ هيءَ ماڻهن جي پيهه
ڪانهه تلسيءَ جي رکيل ڪونڊي ڏسان!

ڏوپ ٻاري پنهنجي گهر پاڙيسري
منهنجو گهر پرجي وڃي سرهاڻ سان!

آرسيءَ ۾ عڪس پنهنجو ئي ڏسي
شور جهرڪيءَ پئي ڪيو ڳچ دير کان!

وڻ جي اڪاٽي چپيل ديوار تي
ڪيترن ڏينهن کان پڙهندو ٿو رهان!

پوپٽن بابت ته سوچيو ٻي نه هوم
مون ته گل پوکيا اِئين ئي شوق مان!

ريل گاڏي جهنگ ۾ بيهي وئي
هيٺ ماڻهو، جهنڊ تارن جا مٿان!

شيام گهر موٽيس تي جئن پاڇن لڙيي
ننڍڙيون پهٽيون به چمڪيون گس وٽان!

○

○

گونجيو گيت فضا ۾ ڪهڙو،
لوچ جون لهرون سارو آپ هوا!

هردم راڳ هلي پيو، ليڪن
ڪنهن ڪنهن مهل ٻڌي تو ڪوڪوا!

گل گل چوندي پاند ڀريو مون،
آتڪي پيو پر ڪنڊن ۾ سوا!

دل ۾ چٽنگ اگر ڪا هوندي،
روشن ٿيندو ديپ ڪلا جوا!

چانڊوڪيءَ ۾ سائو وڻ پيو،
اي اڪ، ڪاروسرو پاسي توا!

شيام ڏياريءَ جي شب سانجهي،
ڏيئي مان، مون ٻاريو ڏيئوا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

”متان گل چنين!“ رڙ ڪيئہ دور ڪان
اچي خود پٽي گل ڏنئہ پيار مان!

بهاري ڏئي هاڻ نوڪر مڙيو
پنيانئُس ڪِريا پن بہ ڪونديءَ منجهان!

اڳيان تنهنجي گاڏي لنگهي جنّن وئي
ڪئي ڪوڪ ڪوئل الائي ڪتان!

اڏيو ڍنڍ تان ٿي تہ آواز .رات
ٽيون ڏيندو ترندو لنگهيو جو متان!

فقط واس چندن جو ڪمري ۾ هو
ملڻ آنءُ آيو هُئُس شيام سان!

○

○

سيڪيءَ جي هڪ نگاهہ ۾ ڏسجي سگهي ٿي بہ ها
دنيا ۾ ڪوجنا ڪا پلا تي سگهي بہ ها؟

ڇو موت ۽ حيات ۾ پائين تضاد تو
ڇا موت ڪانسواءِ ڪوئي جي سگهي بہ ها؟

ڪوئي خوديءَ ڪان دور ٿي جڳ کي ڏسڻ بنا
معنيٰ سچي صليب جي سمجهي سگهي بہ ها؟

سچ جهڙو جيڪڏهن ڪي هجي ها نہ ڪوڙ ۾
ويسهہ ڪري پلا ڪوئي ٺڳجي سگهي بہ ها؟

پڌندي ٿي ڪنهنجو ذڪر ٿي دل بيقرار شيام
نالي ۾ ڪي هجي نہ ها اِئن ٿي سگهي بہ ها؟

○

○

سڄو ڏينهن پاتم ڪُڇڻ مان ڪڙائي
مٺي مٺ ڪان ٿي نه ڪن رات ڪائي!

ڦٽي ننڊ پوَ ڪان ته ڪو در ٺي آهي
۽ گهر ۾ هٺي بس سُڄي هيڪلائي!

ڏٺي مُنهن ڏسڻ لاءِ ڪنيم آرسي، پر
مونکي پنهنجي صورت نظر ٿي نه آئي!

جٺُڻ کهڙو پيرن جي هيٺان نه ڌرتي
اچي موت رک يي هوا ۾ اُڏائي!

سمهي پٺي سگهيس پوءِ ٻيا ٻلاءِ جاڳان،
سمهيس، ننڊ ليڪن اچي يي نه آئي!

ستارن پري رات ۾ شيام جاڳي
شڪايت انڌاري جي آهي اجائي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

سج سامهون جڏهن ڪڪري آئي
چانوَ تڏي پي سرڪي آئي!

لهر لهر سان ڏڪبي آئي
ڪانءُ ڪپر ڏي چڪجي آئي!

بونَد بونَد سان ملندي ملندي
آخر بڻجي ڇولي آئي!

چنڊ اولهه ڏي سج اڀرندي
ڪيتِ ﺑﻪ بيٺي سانجهي آئي!

پاڻ منجهان جڏهن ٻاهر نڪتس
ڪٿي نه اُفق پي سرندي آئي!

تنهنجي مرڪ جي ڳهيري مان دل
نِڪتي مس جو موٽي آئي!

○

○

قسمت ٻٽائي جنهن ٽي خالي هتين هجي
اڄ خالي خالي روح ڪٽي جوڙي زندگي!

تون ٿي ٻڌاءِ آهه رکيو ڇا خيال ۾
جيڪي ڪيئن اهوئي ڪ اُن ڪان وڌيڪ ڪي؟

ڪيڏي اُمنگ ۾ اچي مون ڳل چني ڪنيو
دل ۾ ڇا آنڌماند ٿي تاري ٻُسي ڏسي!

چمڪڻ لڳي ٿي اُس جِتَين پاڻيءَ جي گود ۾
موجودگيءَ ۾ تنهنجي ٻکي منهنجي زندگي!

اڄ 'شاهه جي رسالي' تي نظرون ڪُپي ويون
موتي صدين ڪان پوءِ تي جڻ سنڌ مون ڏني!

جتَن ٿي ٻتيءَ جي سُئِڄ ڪٽي آف شيام مون
ڪمري جي فرش تان وئي جهٽ ڪسڪي روشني!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪڏهن اڳ ۾ نہ ڏيکاري هئي تو بيوسي اهڙي
ٿيئہ محسوس شايد پاڻ ۾ ئي ڪا ڪمي اهڙي!

چپن تي مرڪ، دل ۾ غم، ۽ دل سرهي، اڪيون آليون،
سَنو آهيئَي غم اهڙو؟ ڪڏهن ماٺيئہ خوشي اهڙي؟

خوشي پنهنجي بہ پنهنجي دل مٿان هڪ بار مون ڀانئي،
ڏکاري شڪل دنيا جي هئم ڪڏهين ڏٺي اهڙي!

ڪري قربان جڏجي آڻ پڇينو ھيءَ زندگي جنهن تان،
اچي تِي زندگيءَ ۾ بي بها هڪڙي گهڙي اهڙي!

هجي جا ڪاڻ خوبين جي ۽ عيبن ڪان ٻنهي آجي،
نہ پنهنجي شاعري آهڙي نہ پنهنجي زندگي آهڙي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اي شور ڪاڏي دنيا، چپ پي ذرا ٽِئين ها
ڪجھ اڻ چيل ڪي چئجي گونجڻ تہ ڪي ڏٺين ها!

هڪ هڪ سوال جا هت ڪيئي جواب آهن
سوچين ها، بحث بدلي خاموش ٿي ٽئين ها!

آئين بين جي سامهون ۽ ڪين خوب سمجهڻ
پنهنجي اڳيان ڪڏهن تون خود پاڻ کي ٽِئين ها!

ڪوئل جي لات وانگر ڪي گل جي رنگ بوءِ جان
هستي چِٽي مونکي پي اي زندگي، ڏٺين ها!

سنڌو ۽ سنڌڙيءَ جو وينئي خيال آيو
اي اڪ، مليءَ نہ دل سان ڳوڙها نہ هتَن پٽين ها!

تو روح کي بدن کان ڪٽَن شيام ڏار پانيو
هتَن روح چو مري ها جي جسم سان جِئين ها!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ويندي تيڻ منجهه لقاءُ
ورندي سر ۾ هئو سوداءُ!

موٽ ٿي دانهن ڪئي، ليڪن
ڪنهنجو ڪنهنجو چٽڪيو گهاءُ!

ڳوٺ ڳوٺ منهنجو ٿي ڳوٺ
ماڻهو ماڻهو منهنجو ڀاءُ!

ڳل تي تنهنجي منهنجي ديد
هڪڙي سَڌَ ۽ ٻي ورجاءُ!

قسمت، داءُ لڳي نہ لڳي
پر ٻہ ويو جو هٿئون داءُ!

ساهہ جي ول، ڳل لفظن جا
تقرير چنگيءَ جو چا تہ هڳاءُ!

جيڏو موت جو سناٽو
ايڏو جيون جو پڙلاءُ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جيڏانهن ۽ جڏهن به هليس جنهن به جاءِ تان
هر بار ٻي ارادي لنگهيس تنهنجي در وٽان!

اُپ هيٺ وقت جاءِ ته هر ڳالهه لاءِ پر
مرڪي نهاري ڪو ڪِلي ڳالهائي تو جيان!

جنّن جنّن ملان پيو سان تو تولءِ وڌي اُڪير
ور ور ڪري پيو ۾ تو تولءِ ڏِسيو ڏسان!

پڇتاسين ڪهڙي ماڳ وڃي جا پڇي ڪندين
ها، پڇ ته هن سفر ۾ لنگهياسين ڪٿان ڪٿان!

اڄ ڏرتتيءَ ۾ پنڌ ڪندي ياد تي پوي
ساعت، لنگهيس جا تنهنجي نگاهن جي ڇانوَ مان!

ڪولي دري مون پر نه هُئُم انتظار ڪو
بس آئي هير پاٺمرادو گهڙي اُتان!

توکي ڏسي تي شيام تپسيا ڦڪي ڦڪي
هٿَن روح ۾ جنّن ۽ جڙيل روح جسم سان!

○

○

تنهنجن شعرن مان پئي هر هر جهاتي پائي مرڪي جا
اک جي ميڙيل، دل جي سانديل سونهن ڪٿي اڄ آهي سا؟

پريت ڪان پاڻ پليئہ تہ سهي پر ڪهڙو جڳ ۾ جس پاتئہ،
هاڻي ڪهڙا سک آهن، جي اڳ ۾ بس دک ئي دک هئا!

باهہ دکي پر ڪينڪي پجري دونهين دل کي ڪارائيو،
ان روشن آئيني ۾ مون ڪيڏا اُجلا عڪس ڏٺا!

دل کي خوف اهوئي، ڪوئي ننگو ڪين ڏسي نہ وٺي،
پاتم پنهنجن ويچارن کي لفظن جا رنگين وڳا!

هر گذريل پل سونو پل ۽ روشن هر پل جو ايندو،
ليڪن ڪاري ڪوڏيءَ پاسي گهڙي هنئر جي آهي جا!

متان موت کي ننڊ سڏين، ڪا جاڳڻ جي نہ اميد جتان،
ننڊ ڪڏهن بہ نہ بند ڪيا هئا خواب محل جا دروازا!

سڙي چارُ ٿئي تنهن ڪان اڳ ۾ پڙڪي شعلو ٿيندو شيام،
ڏينهن بہ ڏيندو تاءُ تڪيرو ڪندو اُجالو ويرم ڪا!

○

○

سچ بنياد آهه سپنن جو
پوءِ به مانڊاڻ هي ته ناهه سچو!

ويئي سپنن جي سونهن من موهي
پر انهيءَ جي پنيان اچا ڪجهه هئو!

جسم ۽ روح ڌار ڌار ڪندين
پوءِ نه ماڻهو نه ديوتا رهندو!

اڻ ڏٺل ڪي به ڏس اڪيون پوتي
اڪ پٽي تو ڏٺل گهٽو ئي ڏٺو!

روح ريجهايو انقلاب جي خواب
پر حقيقت ڪيو بدن به جڏو!

صبح سيڪجهه ڏڪيل هو پاڇن ۾
هاڻ منجهند جو ناهه ڪو پاڇو!

تو مونکي ۽ مون توکي ڳوليو پئي
ڪو بنهي مان ڪٿي ته رهجي ويو!

تنهنجي هر ڳالهه کي ڏنم ردڪد
پوءِ به چاهيم هجين تون شال سچو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

وقت ۾ جي پيو ٻه ڪي ناهي
ڇاڪون حد وقت جي ملي ناهي؟

زندگي زندگيءَ لءِ آئينو
موت جي شڪل ڪنهن ڇتي ناهي!

پاڻ ڪي پاڻ ۾ ڇڏيئه ڪوهي
پنهنجي سڌ ڪنهن ڪي اِئن پئي ناهي!

دل ڪي آهن دليل پنهنجا ٿي
عقل ڪي جن جي ڄاڻ ٿي ناهي!

هيڪلائيءَ ۾ پئي هو گڏ ڪوٺي
ڏار تي موت گهڙي ٻه جي ناهي!

تياڳ سنسار جو ڪريان ڪهڙو
منهنجو سنسار ۾ ته ڪي ناهي!

شڪل پنهنجي ڏسي نه ٿي وياڪل
سچ ته هر آرسي سچي ناهي!

ماڻٺي آهي، پوڳٺي آهي
اِئن ته محدود زندگي ناهي!

آدمي آدميءَ جو آئيندو
شيام ڪَل ڪيس حال جي ناهي!

○

○

چانوَ ۾ تنهنجي نگاهن جي هُنَر گهاريون گهڙيون
ڪامندڙ هن زندگيءَ جون سي ٿي ٻاجهاريون گهڙيون!

اوچي ٽاريءَ تي ٽڙي سونهري چمپڪ جي ڪلي
دور هوندي ٻي اُنهيءَ تي منهنجون هيڪاريون گهڙيون!

ڇا ڇوان هيءَ زندگي، هيءَ زندگيءَ جي بيوسي
گهارِٽيون پيئون ڪڏهن پنهنجون سڏي ٽاريون گهڙيون!

’اڄ‘ اُها آهي ’سپاٽي‘ تانگهه جنهنجي ڪلهه هُنَر
چوڄ واريون ڪٿي نه آيون ٻڌجي ويچاريون گهڙيون!

هاڻ اونداهيون گهڙيون ۽ تنهنجو اوسيئڙو اٿم
پٽڪندي مِن هُن لءِ وييون روشنيءَ واريون گهڙيون!

جنگ جون ڪاريون پيانڪ ٿي هيون راتيون اُهي
نرم جهرمر سان تي ٽارن جن جون سينگاريون گهڙيون!

ننڊپڻ ۾ شيام گهاريم جي ڪلفتن ٻيڇ تي
اڄ به تڏهن پُرشور اوياريون ۽ لهواريون گهڙيون!

○

○

دل ۾ باهه دُکي جا آهي جي نه ڪوئي پيي ٺاريندو
آب اکين جو چڙڪي ڪوئي ياري ڀنيت ٻاريندو!

ڪيسين تائين تڪيندين ويٺو، هي سنسان سُتل راهون؟
تنهنجن قدمن جو آواز او راهي، ڪين اٿاريندو!

چاهت جي پڙپانگ ۾ ويهي جي ڪو راڙ مچائيندو
ٿيندو پڙاڏو چرڪ پريندو پاڻ کي ئي ڌيڄاريندو!

جنهن نه بهار جا سپنا سانڍيا پارن وارن ڏينهن ۾
آخر ڦاڳ ۾ سو وڻ ڪهڙا گوُنچ نوان ڏيکاريندو؟

رات انڌاري ٻاٽ هُئي، پر چئني پاسي شور ئي شور
سُتل نه هُئم هي شور اکين ۾ هيڏا روپ اُجاريندو!

ڪنهنجي ڏيان جي چانوَ بنا ۽ ڪنهنجي آس جي اُس ڏاران
هن دنيا جي تتيءَ تڏيءَ ۾ شيام ڪوئي ڪئن گهاريندو؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چو ڇرڪين جي آهٽ تي ڪا ايندي آهي اِئن نہ قضا،
در جي ڪڙڪي تي نہ اُتي وڃ، آهي ايءَ رولاڪ هوا!

رات ڪِڙيو هو چنڊ، انهيءَ جو عڪس ڪِريو اِئن دريا ۾،
لهرن اُن لئہ پاٿي ڇاٿيو تان جو سڀ تارا بہ ٻُڏا!

ڪهڙو شهر هي، ناھ جتي ڪا جاءِ نہ ڪي رهندڙ آهن،
هلچل ۾ پر هيڏي هوڏي آهن پاڇا ئي پاڇا!

پيرن هيٺان پاڇو پڇري اهڙي نٿهڻ اُس آهي،
آئي لهس لباس ڪي آئي لڳّ جلي رک ڇاڻ ٿيا!

منهنجي جهوليءَ ۾ هيءَ آهي ڏوڙ سُکن جي ڏينهن جي،
وقت ڦري چو واڇوڙو تي، نيٺ ڏنو اُن آهي ڇا!

شهر ۾ هٽ هٽ شخص اُهي جي مورت جئن ڳنڀير لڳن،
پنهنجي اڳڻ ۾ سي تہ ڪڏهن ها نچٽا ٽپٽا بار لُچا!

شيام اڪيلو ويندي ويندي بينس ڇپي ڇپي تي،
ايڏي پيڙ هُئي رستي تي هٿي وڏڻ جي جاءِ نہ ڪا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مُرڪندي ڪٿن تہ جِتَن جسم جَڏا جيءَ جهريا
ڪنهن ڪڏهن پنهنجي خوشيءَ لُڙڪ وهائڻ تہ گهريا!

ننڊ ڪي ڪاٿ هٿي خواب ڪٿي ويو ڪوئي
چانڊني رات جون سنسانُ گهٽيون، نيڻ ڦريا!

نيٺ تارا ويا هڪ هڪ ٿي ٻُڏي، باک ڦٽي
ڏوڙ آهستہ اُڏامڻ لڳي، رستا بہ ڇُريا!

مان زماني جي انهيءَ باغ ۾ پهتس، جنهن ۾
چا تہ ڪنڊن جو هئو شانُ گلن ۾ ٿي ٽُريا!

دلڪشي آهہ نگاهُن ۾ نَوَن چهرن جي
هانءَ ۾ شيام پُراڻا ڪي مهانڊا بہ هُريا!

○

○

اڄ نہ سڀي پر هڪ ڏيهاڙي
جڳ کي مَتبو موقعو تاڙي!

'هيئَن نہ ٿئي ها' تي جو سوچي
آهہ بڻي جا سا بہ بگاڙي!

چمڪي ذهن ۾ هلڪي دل ٿئي
سچ کي مُنهن ڏي سپنا ساڙي!

پير پريا اهڙا پڻ پنهنجن
مرڪڻ بيٺا قولُ لتاڙي!

ڪاغذ جا گل مالهائن لءِ
سوين ڪٽيائون باغ اُجاڙي!

ڙي پاڇو، هي ڏيهہُ اُسن جو
متان ڪو نِڪري متي اُگهاڙي!

○

○

روشني اهڙو وئي جادو ڪري
ٻاٽ اوندهہ سان وئي ڪمرو ڀري!

پنڌ ڪيڏو بي خياليءَ ۾ ڪيُم
بي ارادي ڪيترو ڀهتس ڀري!

نرم خوشبو سان فِضا مهڪي پئي
واءُ شايد ڪو نئون جلدي وري!

هوس جيڪي تنهنجي لاڳاپي ۾ هوس
تنهنجي ويجهو هوس يا توکان پري!

هيڪلو سج ڏي مونکي ويندو ڏسي
پنهنجو پاڇو ئي رهيم پيڇو ڪري!

جي هجي ڪوئي ڇپر ڪا ڇانوَ تئي
ڏرتتيءَ جو ڪوئي سِرَ تي هٿ ڌري!

ڏيان تيسين ڇو پتنگن ڏي وڇي
شيام جيسين سج لهي، ڏيپ ٻري!

○

○

عزت اتم ايتري بيشڪ نہ ڪٽي
ويچار ڪان پر تُنهنجي متي آهہ گهٽي!

ڳڻ ڳوت ڪي تو علم جي نعمت سمجهو
پر عمر ملي ڪيتري ايءَ ڳڻ نہ ڳٽي!

ٿاري تي لڏي لاڏ منجهان قول جهلي
لوڏن ۾ ويو قول ئي پن پن تي ڇٽي!

بجڪو نہ مونکان پنهنجو متي تي تو ڪجي
ضد توکي تہ تنهنجو بہ هلان بار ڪٽي!

لِک شعر مگر سوچ نہ اوُنهون اِئن، جو
دنيا جو پسارو بہ پوي ٽُبڪو بٽي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مَليل هر مُنهن تي آهي رنگ رولي
اجوڪي زندگي بهروُپ هولي!

نہ سمجهي ڪوبہ، جي سمجهي لڄي ٿئي
حياتي پروليءَ ۾ ڇڻ ڪا ٺٺولي!

وِهائڻ ڪان وئي دل دوُر تيندي
ڪَئين راتيون لنگهيون ڪنهن اک نہ کولي!

اڪيون پوُٺي، سُڄاڻي سَڏ هليس پئي
اِئين شور ۾ پئي منزل مون ڳولي!

نہ جنهن تي چنڊ چمڪي، مان تہ اهڙي
انڌاري رات ۾ دريا تي ڇولي!

شفق ڏسندي ويو ماحول وسري
وري مون شيام اک اوندهہ ۾ کولي!

○

○

ڪِرڻي ڪِرڻي تي ڪئي صبح پُڇا:
دل جي ڪڙڪي بہ ڪُليل آهي ڪا؟

مون تہ ٻڌندي بہ ڏٺو تارن کي
مون ڏٺا ها اُهي جڻن اُيريا ها!

صبح جو پيڌ ٻڌائي تہ وئين
بس لڳي رات جي چورا ڪورا!

تيو جيڪي بہ ڪنارن تي تيو
موج پنهنجيءَ ۾ وهيو پئي دريا!

گهِرو سناٽو ڪنبي ڪٿ نہ رهيو
ننڊ مان ڇرڪي اُٿيو ڪوئي ڇا؟

هڪ سُڪل پن ٿي ويو دل ڪنبي
ڪيس ڪنبي تي وئي جيئن هوا!

ڏيان منزل جو ڪندي ياد پئي
مون ڪئي وات ۾ ويساهين جا!

شهر ۾ شيام سدا مليو، پر
هرڪوئي پاڻ کي ڀانئي تنها!

○

○

اُس نہ تِڪي ڇايا بہ ڇنڊي
جيون جي سا آئي گهڙي!

مون نہ اڳي محسوس ڪئي
ايڏي سانت ڀري سانجهي!

رنگ رتي سرهاڻ ملي
پر نہ سگهيو گُل حاصل ٿي!

ڪنهن لئہ سِڪندي سال ڪَٽيا
عمر اِئين ڀي ڪجھہ گذاري!

پنهنجو ڇيت نہ جي موتي
اڄ ڪنهن ڪوئل لات لنئي!

آمهون سامهون ڪِن پہ هُئين
وات اسان جي هُئي اُبتي!

سنڌو لهر جي ناهہ ڪٿي
لهر تہ آهي سنڌوءَ جي!

گل اِئن سوچي شيام ٽڙيو
ڪنهنجي اک تہ مَتِس پوندي!

○

○

وڃائي پيار جي نظرن جو اعتبار ڏِنم
هَوَس جي چوٽ لڳل دل کي داغدار ڏنم!

عجيب آهه سراسر هي زندگيءَ جي اُفق
اِتي اُمنگ جي جهِرمِر اِتي غبار ڏنم!

پرم هُنم ته وساري ڇڏيو آٿس، ليڪن
مليو ته پاڻ جيان ڪيس بيقرار ڏنم!

مٽان اچي ڪٽي، در ٿي ڏنم نه اک لاتم
چوڻ بنا ٿي ڪري اُن جو انتظار ڏنم!

اکين ڪان دوُر وڃي هوُ نظر نه آيو وري
جڏهن جڏهن به ڏنم ڪيس پهرين بار ڏنم!

مِٽي مِٽي نه مِٽي شيام ڪنهن طرح دوُري
هليس ته پاڻ سان هلندو هي رهگذار ڏنم!

○

○

مونکي هيساءِ نہ تون موت جو پاڇو بڻجي
جيءُ جرڪاءِ اچي، آءُ اُجالو بڻجي!

ڏيانُ ماضيءَ ڏي ويو اوچتو اڄ ائين، گويا
ڪوئي ڪنڊن تي ڊُکي پيرين اُگهاڙو بڻجي!

هاءِ نظرن جو اگهڻ رات نہ روشن تي سگهيو
آنسوُ آنسوُ رهيو پلڪن تي ستارو بڻجي!

گرچہ ويساهہ جي منزل جي هئم ڳولا، پر
جو بہ ورتم سو پيو وهم جو رستو بڻجي!

زندگي تلخ بڻي پيار جي ميناج بنا
ڪيڏي تنهائي، پوي هوند ڪو پنهنجو بڻجي!

آهہ دنيا جو مَتو ميڙو ڳُجهارت اهڙي
جنهن پروڙڻ جي ڪئي وينو اڪيلو بڻجي!

رات ڪنهن حادثي ڪان پوءِ ٿي رهي دل، ليڪن
هِير گهُلندي ٿي رهيو غنچو نہ غنچو بڻجي!

پنهنجو رستو نہ سگهيو شيام بڻائي افسوس
پيڙ ۾ نيٺ ويو پيڙ جو حصو بڻجي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ٻيل وڏو اِنسانَ ڪان اِنسان جو پاڇو ھُجي،
وقت ٻيرڪڻ لاءِ سج جو ڪجھہ تہ اندازو ھجي!

ڳل ڪرڻ منھن مان ڪوئي تارو تہ جي اڪ مان ڪِري،
رات اونداھي سھي ھر پل سندس سُرھو ھجي!

ويھہ اوندھہ ۾ نہ موڳو ٿي، دري کولي تہ ڏس،
ڪو ڪٿي مشعل متان گھر ٻاھران لنگھندو ھُجي!

رات ساري ھر طرف تولڻہ ڏِٺا ٻاري رکيم،
دل چيو ڪھڙي خبر شايد ڪٿان ايندو ھجي!

بس ٽٽڻ وارو ئي آھي صبح، پَر ڪنھنکي ڏسيان؟
شيام، اوجاڳيل ھجي ڪو، ڪنھنکي اوسيئڙو ھجي!

○

○

هُئا ٻاهر تہ ستائڻ وارا
پر جي اندر هي تپائڻ وارا!

ننڊ پتر جي نگر ساري کي
گهنڊ مندر ۾ وڄائڻ وارا!

عڪس آواز جو ڏسجي تہ نہ ٿو
تنهنجي فوٽي ۾ او ڳائڻ وارا!

پنهنجي نظرن کي چمڻ تا چاهين
نظرون کنهن ساڻ ملائڻ وارا!

رات جا پل تہ هئا خود منجي
شام کي صبحُ بڻائڻ وارا!

جاڪوُن هر وقت اُگهاڙا ٿي لڳن
نت نوان ويس مَٽائڻ وارا؟

’هئن نہ ٿئي ها!‘ تي ٿي سوچن وينا
شيام ماضيءَ کي گنوائڻ وارا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

رات جي پيڙ سمائي جيءَ ۾
صبح بينو ڪو هيو ڪڙڪيءَ ۾

قول تي ڪو تہ منجهانئن اُيري
خواب ڪيڏا نہ مليا منٽيءَ ۾

زندگي پيڙ اڇا پيڙ نئين
ڏس نہ هن گهاوَ جي گهرائيءَ ۾

ڪن بہ بادل بہ هُئي چانوَ ڪئي
سُڌ نہ پئي ڪا اُس جي گرميءَ ۾

تروري مثل ڪنبي هاڻ رهيو
ڪجهہ تہ هو ذهن جي اونداهيءَ ۾

سوچ جي لهر ڪُنن ۾ نينڊءِ
پَهَڻ اُڇلائين تہ تو پاڻيءَ ۾

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ٻيڃ ٻنيءَ جي خاموشيءَ ۾ سِسڪيءَ جو آواز،
ڊيان جا ڪنبي ڪنڊيڙي ويو، ڪٿڻ سوچ ڪري پرواز؟

هي ديوارين تي آئينا، هرڪو ايئن پڇي:
عڪس ويا ڪيڏانهن سي جن تي هن گهر ڪيو هو ناز؟

ڪيئي ڀيرا ٻاهر ٿي پنهنجو در مون کڙڪايو،
مون پٺي ٻاتيو اندران ايندو منهنجو ئي آواز!

جي تون ڪين چوڻ ڪان مڙندين پڇتائيندين ٻي،
زهر هلاهل ڄاڻ، چپن تي آڻ نه دل جو راز!

دوکو ڏيندڙ دوکو ڏيئي گردن هيٺ ڪئي،
تنهنجو دوکي ڪاٺڻ جو ڇا شان ڀريو انداز!

ڪوئي سُر ڪنهن ريت ڏسڻ ۾ آيو ڪونه مونکي،
پردو سيري، جهاتي پائي، شيام ڏنو مون ساز!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آهي صرف پٽَڻ جو نانءُ،
پياس ڪَنان ڪَنِ، خالي ٿانءُ!

سرخ صدائون، زرد سڪوت،
صبح جو چهرو، شام جو هانءُ!

گهر جي ڀِتِ چِت ڊڪيو آتم،
ٻاهر تيندس ننگو آنءُ!

راحت جي ڪِن ڀاري ٿي،
ماڻڻ جو نه هٿو ڪو ڏانءُ!

وائي، دوهو، بيت، غزل،
هرڪو تنهنجي غم جو نانءُ!

دل ۾ دک ته به مُنهن تي مُشڪ،
ڪنهنجي سات ڏئڻ جو ڏانءُ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هوُ جو اڳ هو هاڻ ڪٿي سو
پيچو پاڇي جو اي دل، ڇو؟

شهر سڄو ٿي دَز ۽ دوُنهون
کهڙا ڪپڙا، ڪنهنجو چهرو؟

ڪنهن جي دلاسي رهبو ڪيسين
اُٿبو هاٿي اڳتي وڌبو!

منزل پاڳن ساڻ ملي ٿي
مشڪل ساڻ مليو مس رستو!

ايڏو بارڻ بارِ نہ دل ۾
ان کي تؤ ڏي هلڪو هلڪو!

نيڻن ۾ مون لڙڪ لڪايا
تنهنجي پَلَوَ تي ڪو حق منهنجو؟

سچ پي نڪتو هل گهر موٽي
شيام چريائي چنڊ جو پيچو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

صبح تيڻ ڪان اڳ بيداري،
اونداهي اوندهہ چوڌاري!

منزل نور جي منزل هوندي،
ليڪن راهہ تہ آهہ انڌاري!

منجهند جو اُس لُنءَ لُنءَ ساڙي،
رات وسي پئي اوندهہ ڪاري!

ڪنڊا پهڻ نہ پيرن هيٺان،
ليڪن رڻ جي ڪومل واري!

شيام ٻُڏس پئي ساگر اندر،
لهرن واري هيءَ ڏ يڪاري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪنهنجي مَهڪِي فِضا ۾ رعنائي؟
رات تارن شُگند ڦهلائي!

ڪو ڪلڻ ڪو رئڻ ۾ غرق ٿيو،
پنهنجي پنهنجي ٿي دل جي گَهرائي!

تون ڀڻين ساڻ ته به سِڪيُس تو لئه،
تنهنجي ير ۾ به تنهنجي سار آئي!

دل گهٽو ٿي گهُريو نه ته به هرگز،
التجا ڪا زبانَ تي آئي!

هِتي ڳولين ٿي جنهن کي، چانڊوڪي!
جاءِ ان صبح آهه بدلائي!

شيام چاهت وڏائي جيڏِي مون،
دل جي ايڏي وسيع تنهائي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪڏهن پُلجي بہ ڪائي ڳالهہ تو چوري نہ مون چوري
ملياسين ڪيئي ڀيرا پر اسان ويهي نہ دل اوري!

اڳيان ايندو ڏسي توکي هٽي ٻينس تي پاسيرو
لکي توڏي نهارڻ جي نہ جئن پڪڙي وڃي چوري!

اُتي محفل منجهان تنهنجي هُٿمر جلدي وڃڻ جي، پر
بهانا پڻ مون ڳوليا دير جئن ترسي سگهان توري!

اکين حجت ڪئي توکان بہ آهن سرس سهٽا ٻيا
مِيجي دل ويئي، پر اِن ڳالهہ لاتي جيءَ کي جهوري!

ٻنهي جي لاءِ ساڳيو هو برابر هجر جو صدمو
مگر ان صبر تنهنجي تان تہ منهنجي جندڙي گهوري!

هنئر تنهنجي وڇوڙي جو نہ پر تنهنجو ئي ڏک آهي
سهي صدما محبت ۾ سيائي تي چـو دل پوري؟

چـو پٿر مان تي فنڪارن تراشيون مورتيون هيڏيون
نہ جي ڪنهنکي ڏسڻ ۽ ڪنهن کي پائڻ جي هُئِن لوري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

درد جو ڍُهرو دانُ، سين لءِ هڪجهڙو
عشق جو هي احسانُ، سين لءِ هڪجهڙو!

تو ئي نہ پنهنجو پير وڌايو رستي تي
پنڌ نہ هو آسان، سين لءِ هڪجهڙو!

ڪنهنجي اکين ۾ آب چپن تي ڪِل ڪنهنجي
ناهي دل جو بيان، سين لءِ هڪجهڙو!

هلڪو پنهنجو هانءُ ڪري ڪئن ڪنهن وٽ ڪو
سوُرن جو سامان، سين لءِ هڪجهڙو!

تڪيو ڪنهنکي شمع تہ ڪنهن کي تارن جو
راتين جو امڪان، سين لءِ هڪجهڙو!

ڪنڊن تي ڪي پير ڪي گل پيرن هيٺان
گلشن جو ارمان، سين لءِ هڪجهڙو!

منزل جو آواز پيو ڪَنِ ڪنهن ڪنهن جي
رستو هو سنسان، سين لءِ هڪجهڙو!

○

○

سونپيو پاڻُ تو ماڻُ رکي
منهنجو هٺ نہ سگهيو سمجهي!

ڏسندي جاڳيو درد مگر
دل نہ اکين تي روڪ وِڌي!

اوندهہ وياڪُل ڪمري ۾
چِتِ تي بي سُڌ چاندوڪي!

اڄ ٿي ڪوئي ڏار ٿيو
اڄ ٿي چوڏس رات هُئي!

هِير سباجهي! ٿڦڪي ڏينم
جاڳيو آهيان رات سڄي!

آهہ رڻ لئہ عمر پُٺيان
هُن جي سامهوُن وٺ مرڪي!

تنهنجي ڏسڻ لءِ واجهايم
تنهنجي سامهوُن اک نہ کڄي!

تنهنجن پانهُن جو گهيرو
تن، مَن، روح ويا گڏجي!

○

○

ٻاهر آهي پڪ طوفانُ،
ڇاڪون ورنه لڌيو گلدان؟

شبنم جي ڪڻ تنهنجو ڌيان،
منهنجي پيرا ريگستان!

آخري منزل آهي ڪُفر،
پهريون ڏاڪو هو ايمانُ!

ذات صفات جو سوچج پوءِ،
پهرين ڳول ته ڪو انسانُ!

ماڻهوُ ٻڌجي رهڻ نه ڏئي،
پنهنجي اندر جو حيوان!

سر تي سج به چڙهي آيو،
پوءِ به اُجالي جو نه گمان!

واتِهڙن جو سُڌ نه سماءُ،
رستو سارو ٿي سنسان!

دل جو جاڳڻ هو دشوار،
تنهنجي درد ڪيو احسان!

○

○

مليون نگاهون جڏهن چال وقت جي بہ رُڪي
يُگن جي بار سان ياري اُها نفيس گهڙي!

هُيون اکين جي اڳيان روز صورتون ڪيئي
تڏهن بہ دل جي اڳيان هڪ ئي روُپ هو اڄ پيي!

وِڏيون تو وقت ڪي ڏينهن جون چو هي زنجيرون؟
ڏسيِنس هاڻ چماچم ڪري رهيو ڊوڙي!

نہ اُپ ۾ آهہ وهائو نہ لُڙڪ نيڻن ۾
ٻُڌايو، آهہ اجا غم جي رات ڪي باقي؟

پِيَن جون اوچون پتيون ئي ڏسي لٿس چت تان
چڙهيو هئس تہ اچان ٿو مان شيام چنڊ ڏسي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جهيڻو هڳاءُ، هن جو پڪو ڏيان ڪيترو
جوڳي اُتي ٿيو هو پشيمان ڪيترو!

ڪا ڪِن تہ دل وسي تي وئي ڪنهن کي اچ ڏسي
پنهنجي نظر تي مون ڪيو ايمان ڪيترو!

خوشبوءَ پريءَ هوا ۾ پريل ڏوڙ پيي هئي
بوٽيون مون خود اکيون تي پريشان ڪيترو!

اُن آخري نگاهہ ۾ ڪيڏو نہ درد هو
منهنجي خوشيءَ کي ويندي هو ارمان ڪيترو!

اُن ۾ رکيل هيا جي ڪماڻل ٿي گل هيا
چمڪايو هو ۽ پر اُگهي گلدان ڪيترو!

هر دردمند واسطي همدرد ٿي پيو
پنهنجي خوشيءَ لءِ شيام هئہ حيران ڪيترو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هوا جو ائين ڪوئي جهوُنڪو لڳي ويو
مگر بند دروازو جهٽ ۾ کُلي ويو!

لڪيو ناءُ ڪنهنجو تي مون پنڪڙيءَ تي
آلا گل جي سيني ۾ ڪنڊو چڀي ويو!

ڪٿي تارچ ڪلهه رات ڪوئي لنگهيو ڪو
پر تي منٽ روشن ڪندو هيءَ گهٽي ويو!

رکيو پير سنسانُ رستي تي مس مون
جو پاڇي ڪان آواز منهنجو ڏڄي ويو!

هنئر ياد پنهنجي پر اِئن ايندي آهي
ڪو پنهنجو هٺو جو مونکان بس رُسي ويو!

آلا رات جي خامُشي شيام گهري
مونکي سڏ ڪري ڪو اِئين سانت تي ويو!

○

○

ڏيري ڏيري لهرن کي اِئن واري پي ويئي
بس دريا جي هر شادابي تي رڃ ڏڳي ويئي!

پوپٽ جا چچريل پَرَ نڪتا جئن مون مُٺ کولي
رنگ جي دولت پانيم پئي هٿ آهم اڇي ويئي!

عڪس نزاڪت جو نہ بڪيو اڄ آئيني ۾، ڇو؟
تنهنجي دل پڻ پٿر جان بي حس بڻجي ويئي!

سر تي ڊوئي آوازن جي هڙ، هيڏي ساري
ڍهليءَ ۾ دل خاموشيءَ جي واٽ وٺي ويئي!

پٿر جي ڇپ جنهن سان تون سر ٽڪرائي موٽئين
فنڪارن جي هٿ لڳندي بُٽي تي ديوي ويئي!

ڪنهنجي دانهن هئي جنهن دل کي شيام ڇڏيو جهوري
مونکان پلجي علم عروض جي ڄاڻ سڄي ويئي!
○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مون جا چوري تند انهيءَ جي جهيٽي جهيٽي جهانءِ
ان وانگر اي ساٿي، لڇندي جيڪر دل ٻه ڏسانءِ!

آنءُ ته هڪ آواز، فضا ۾ گم ٿي ويندوسانءِ
منهنجي ملڻ لئه پوءِ گگن ۾ واجهه وڏا وجهجانءِ!

بس ۾ ڪي بس جي ٿيڻن مان ڦرندي گذري وقت
هي گهر، دفتر، روڊ، نگر پَر من نه ڪٿي ترتانءِ!

ڏينهن جي گهاٽي جهنگل ڪانپوءِ رات جي اونهي ڍنڍ
هُن مان پاڻ ڇڏائي، هن ۾ پاڻ ڪي غرق ڪجانءِ!

رات اڪيلائي ۾ تون پٽي جاڳنديئن دير
پنهنجي مُنهن سِر پاڻ سان ناتو جوڙيندين وينئي ياڻءِ!

درپن جان خاموش تون، درپن تنهنجي خاموشي
شيام ڏِسانءِ، ڏِسي جي ڪجهه پڇانءِ ٻه ته ڪيئن پڇانءِ؟

○

○

ڪير ساگر مان نہ ڪو جل نڪتو
مون ولوڙيو تہ هلاهل نڪتو!

گهر ڇڏي ڇانوَ ۾ وڻ جي ويٺين
جهونٽو جهولي جو نہ سيتل نڪتو!

تو ڇنّي قول ڪيو هئَن پن پن
ان منجهان ڪهڙو ڀلا ڦل نڪتو؟

رنگ جي پردي ۾ جيڪو نہ ڏٺم
باغ ئي باهہ ۾ ورتل نڪتو!

وينو تنها جو هيو شخص پريان
سو اُتڻ سان تہ هلچل نڪتو!

وهسندي ڪي جو ڪيائين ڳالهيون
شيام ڪنوٺين ڀريو بادل نڪتو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بهار آهيم هَٿِ وَس جا تو ڏيکارڻ اُها چاهيان
پنن تي سبز وڻ، رنگينُ گل وينو چِٽي ناهيان!

جڏهن گهر جي اڪيلائي گهٽو وياڪُل ڪري دل کي
پتين تي چاڪ سان شڪليون ڪڍي هر هر اُهي ڊاهيان!

ڏسي هي ڍير پٿر، رات جي چپ چاپ ۾ اڪثر
جهلي سگريٽ هٿ ۾، پيو تڪيندو چنڊ ڏي آهيان!

اُتي اڌ رات جو، هٿ پاڻ کي لائي ڪَيَم پڪ پئي
ڪتي ڏينهن جو وساري پاڻ کي آيو تہ مان ناهيان!

رهيس اٿاهڻ گهرائيءَ کان پنهنجي مان تہ اڄ تائين
چڙهيو سينور جو دل جي سطح تي، ڪهڙي طرح لاهيان؟

نہ جنهن مون ڏانهن رستي تي نهاريو اک کٽي پورو
انهيءَ جي گهر ۾ ڳالهين جو بہ مرڪز مان بڻيو آهيان!

نہ هُن جي لاءِ ترسي شيام، آيس مان هليو، ليڪن
مونکي سڌ آهہ ڪهڙيءَ دل سان آيو مان هليو آهيان!

○

○

وڻـڙيـا ڪڪر، سُڳنـڌ اڏائـي
مـوتـي ٽيندي يـي گـڏجائـي؟

ڏاڪـڻ ڪـانــ ڏسـڻ ۾ آئـي
مـاڙيءَ تي ڪنهن مومل مائي؟

هيِر جي جهـوُٽـي وانگـر آئـين
ڦـوُل ٽـڙيـا ۽ جـوت وسـائـي!

هانوَ ۾ تنهنجي سوُنهن هُري ائن
جيئَـن اگـڻ ۾ رات جي رائـي!

تنهنجـو پيـار سڀـاجهـو ايـڏو
جيـڏي تنهـنجي عمـر سيـائـي!

تـو نـہ سجاتم؟ مون نـہ سڃاتُئَـہ؟
مـاٺ رهيـاسـين ڄـائـي وائـي!

مُـون ۾ ڇا هو موهت ٿئَـين ڇو؟
شيـام، پيـچي ڇا ڏيانس ورائـي؟

○

تنهنجي سار جي جوت جلي
رهيو نہ منهنجو پاڇو پيي!

پتر پنهنجي دل تي رکي
چنڊَ ڏني هيءَ چاندوکي!

دل ۾ درد نہ جي چٽڪيو
هئَن تہ مٽيا مُنهن ۾ نہ بکي!

تنهنجي وسيلي نرم نظر
گويا ڪَوِتا ياوَ پني!

پتر ٻٽجي جٽندا جي
اندر ڳرندا ڳوڙها پيي!

وڻ ۾ لٽڪيل چنڊُ نہ هو
واءُ لڳڻ سان لام لُڏي!

شيام وڃڻ تي آهہ مليو
جنهن کيَ ڳوليم عمر سڄي!

○

نہ دل پنهنجي نہ تون پنهنجو،
سهارو مان وٺان ڪنهنجو؟

اُگهيا ڳوڙها نہ ڪنهن منهنجا،
ٻِنل هو پاند جَنهن ٽنهنجو!

گلن جي مُرڪ حاصل ٿئي،
تہ ڪنڊن ۾ رهڻ سنهنجو!

رڳو مرڪي نهارڻ پيي،
پريَن! توکي لڳو آهنجو!

چپن ۾ پئي ڪليو پرسان،
چپن تي ذڪر هو جنهنجو!

○

○

بدلجي نيت تنهنجي سادگي ڳوڙهي ڳجهارت ٿي
مگر جنهن ٿي ڪُلي پيئي عجب تهدار راحت ٿي!

پرين! تنهنجي ٿي پاسي ۾ بلندي پنهنجي پاتي مون
جهليئه ٻانهُنِ ۾ جنهن، محسوس مونکي پنهنجي قامت ٿي!

ملائي سُر ۾ سُر مون سان ڪڏهن تو گنگنايو هو
مٺي هڪ راڳڻيءَ وانگر تڏهن ڪان منهنجي جيوت ٿي!

حيا ڪان تنهنجي، خود داريءَ ڪان منهنجي آهه خامُشي
پڇڻ جي يا ٻڌائڻ جي ٻنهي لءِ ڪانه صورت ٿي!

وڏايو ٻن ڏلين رستو، اِئين تيون پاڻ ۾ ويجهيون
نه سوچڻ جي ڇَپ ڪي ۽ نه چورڻ جي ضرورت ٿي!

اچانڪ واٽ ويندي اڄ ڏٺوسين شيام هڪبئي کي
اسان جو ڇا هئو ناتو مگر جا دل جي حالت ٿي!

○

○

دل ۾ درد جي وير چڙهي سا
موتي موتي نيڻ ٻڌي ها!

لاپ يُگن جو روپ يُگن جو
ڪن پر جيون، جوت جلي جا!

پونم رات، ڪَدَمب جي خوشبوءِ
دل ۾ ڪي ويچار ڇُپن تا!

ڪيڏو دل تي بار هُئو، پر
ڪنهن نہ پڇيو ڪانئس تہ ٿِيُئَہ ڇا!

تنهنجو منهنجو موتي گڏجڻ
چانڊوڪيءَ ۾ پاڻءِ بہ پاڇا!

ويهي گل جي ڳالهہ ڪدي ڪنهن
ساري جڳ تي ڪندا ڪندا!

جسمن جي خوشبوءِ کان خالي
پاڇن ساڻ مڪان پريل ها!

پتر پوچيا ويندا آهن
اي دل، توکي چوٽ رَسي ڪا؟

○

○

ڪنهن کي آيو نہ ڪجھہ نظر آهي
پوءِ بہ هر ڪوئي چشم تر آهي!

زندگيءَ جو شعور يي تہ وَڏيو
پيڙ دل ۾ وڏي اگر آهي!

پنهنجو پاڇو بہ پنهنجي وس ناهي
ڪنهن اُجالي تي منحصر آهي!

هر گهڙي ڪيتري نہ آهہ وسيع
عمر ڪيڏي نہ مختصر آهي!

ڪي انڌيرا هميشه لاءِ مِٽيا
جوت جي لاٽ رات ڀر آهي!

چنڊ تي گڏ ڪيا پهڻ ڪنهن پٽي؟
تو چيو تي تہ شيامُ گهر آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪين مونَ سانَ وڌاءِ پيار اِئين
ياد ايندينمر بار بار اِئين!

مان پريان هوس اوت ۾ بيٺو
هوءِ بس جو ٿي انتظار اِئين!

تونَ تہ گڏجي هلئين ڪنارو ڪري
هُئين گڏجڻ لءِ بيقرار اِئين؟

ڪنهن نہ ڪنهن موڙ تيٰ ڪريو هرڪو
زندگي راهہ پيچدار اِئين!

چوطرف گل جون پنکڙيون پکڙيون
راند ۾ ويو چني ڪو پار اِئين!

لڳو خالي اگڻ، ڏِسي پٽ تي
شيامر جهرڪين جي ڇُپ قطار اِئين!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

صبح تنهنجي جو اُجالو ٿي تہ مان
منهنجي سانجهيءَ جي نہ تون اوندهہ ٿجان!

شام، تنها راهہ ۾ دل پڻ اُداس
اوچتو ٿي تون اچي نڪتين اُتان!

ڪنهن ڪڏي ڳالهين ۾ تنهنجي ڳالهہ ٻي
سلسلو ڳالهين جو ڪٿئن قائم رکان؟

اِئن هوا جو جهوٽو آيو، در کُليو
تنهنجو فوٽو پڻ ڪِريو ديوار تان!

پيار جي پانڌين جي دل ۾ وِسوِسو
ڪير ٽيندو ڏار کهڙي موڙ ڪان؟

چند ٻچندو ٿي ويو منهنجي اکيان
منهنجو پاڇو پٺي هليو مون پوئتان!

هر خوشيءَ، هر غم ۾ ڳوليم توکي شيام
جاءِ جوڙي جيءَ ۾ تو گيت جان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪو هوُند ڏِسي حقيقتون هي
خوابن ۾ ڪتي نزاڪتون هي!

نيڻن ۾ تري رهيا ستارا
گهريون تيوُن جيئن ظلمتون هي!

آئينو اکين جو آهه ميرو
بس دل تي چڙهيون ڪدورتون هي!

شمشان ۾ چڻ گلن جو بارو
اڄ ڪلهه جئن جون رنگتون هي!

ڏانهون ڪري نند مان اُٿيس مان
پنهنجن سپنن جون هيبتون هي!

ڪنهنجو به ملڻ نه اڄ وٺي ٿو
تنهائيءَ جون لطافتون هي!

ٿو ننڊ نه رات ڀر ڪئي شيام
جاڳڻ جي نصيب، فرصتون هي!

○

○

چاھيو ھو مون ٿي، تنھنجي تہ اندر ۾ ڪجھہ نہ ھو،
بس چنڊ جي ڪشش ھُئي، ساگر ۾ ڪجھہ نہ ھو!

ديويءَ جي مورتي ٿي، نميو لوڪ جنھن اڳيان
فنڪار جو خيال ھو، پٿر ۾ ڪجھہ نہ ھو!

خوشبوءِ جي آئي ڇاٽ، ڪڍيا رنگ ڪلپنا
جھونڪو لنگھيو ھوا جو، تہ پل پر ۾ ڪجھہ نہ ھو!

ويرانيون ھُتي ھيون، ويرانيون ھِتي
ڇا شھر ۾ رکيو ھو جي ڪنڌھر ۾ ڪجھہ نہ ھو؟

ھن اُجلي نيل رنگ ۾، ممتا جو ھي لڪاءُ،
سورج جي روشني ھُئي، انبر ۾ ڪجھہ نہ ھو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بنا عمل ۽ امنگ ڏاران بہ زندگي ڪا؟
نہ چوھہ جنھن ۾ نہ جنھن ۾ ڇولي اُھو بہ دريا؟

چمن ۾ آيو تہ هوس دل جي ٿي چين خاطر،
وريس تہ پنھنجو ٿي ذھن مونکي لڳو ٿي صحرا!

پرينءَ جو غم، پنھنجي جانِ جو غم، جھانَ جو غم،
پَلوَ ۾ منھنجي ڪي قولُ، ڪي پن، ڪي خار پڻ ھا!

سڳنڌ آواز جي ڪڏھن پيي نہ بند ٿيندي،
ڪڏھن گلن جي چپن تي ڪنھن مُھر پڻ ھنئي ڇا؟

اڇي مون پٽ تي، لکيو ھو واريءَ تي نانءُ تنھنجو،
مگر ھوائن چٽيا انھيءَ جاءِ نقش ڇا ڇا!

ٿيو ھي محسوس شيام تنھنجي وجھ پڇاڻا،
ھُئين نہ تون صرف تون، ھُئين تون تہ منھنجي دنيا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دنيا آهي ۽ دل آهي
پنهنجي پنهنجي منزل آهي!

اُن کي سير نہ لوڙهي، جنهن لءِ
پاند لهر جو ساحل آهي!

سچ جي راهہ وٺي هلندو هل
ايءَ ٿي جاڻ جي منزل آهي!

پاڻهي آئين تون، هوُنءَ ڪيڏو
توکي پاڻ مشڪل آهي!

دل ڏيئي خوش تيا دل وارا
ڪين بہ تيو ڪي حاصل آهي!

هِير جي جهونڪي لاءِ سڪي دل
ڇا ڪنهن گل ڏي مائل آهي؟

تُنهنجي پَر ۾، جڳ جي سامهون
اڄ ڳائڻ تي دل آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

رهبر جي محو، جي نہ مجو ڪيس هٽايو
تڪليف سهو راهہ جي ينا راهہ مٽايو!

اوندهہ ۾ ججي ساٿ ڪان پٽڪي نہ وجي ڪو
اي ساٿيو، آواز جي مشعل تہ جلايو!

هر ڪن ۾ لڪين روپ ۽ هر پل نئين دنيا
هڪ نند جي جهوٽي ۾ تو ڇا ڇا نہ وڃايو!

شايد ڪا گهڙي چانوَ ۾ ساهي بہ پٽيون ها
رستي ۾ مگر وڻ ڪو ڏسڻ ۾ ئي نہ آيو!

پن پن تي بہ انبر ۾ گهُريو قولَ اُڌامڻ
ممتا وچان يُنءِ ڪيس گلي پنهنجي لڳايو!

مدت تي وئي شيام اڪيلو مونکي رهندي
اڄ پنهنجي ئي پاڇي هو مونکان ڇرڪ پرايو!

○

○

ڏني ڏيپ ڄڃي ڪري اڄ پنهنجو پاڇو پڻ وٺي آئي
جڏهن پيءُ هونءَ ملڻ آئي هميشه هيڪلي آئي!

اهوئي گهر، دريون ساڳيون، وريل تن تي وليون ساڳيون
مگر سا شڪل گل جهڙي ڏسڻ ۾ ڪينڪي آئي!

کُليل بي نوُر اک وانگر لڳو پيئي گهر جو دروازو
اچي بينيءَ تون در تي پاڻ اُن ۾ روشني آئي!

بنهه وسري ويل ڇهرا ڏني تي سال ويا جن کي
پرين! تنهنجي جدائيءَ ۾ اُنهنجي ياد پيءُ آئي!

جدا ٿئين جنهن گهڙيءَ تي اُن گهڙيءَ ڪيڏو نه دل تڙقي
انهيءَ کان پوءِ تنهنجي سار ساري زندگي آئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

نيٺ ينڪي ڪتي پهتو آهيان
مان ئي هڪڙو تہ نہ اهڙو آهيان!

اندلٺ جيان گهٽو ئي رنگين
پوءِ بہ پاڻيءَ تي ئي ليڪو آهيان!

اي ڪلي، بيڪلي ڪهڙي ڪارڻ؟
صبح جي هير جو جهوٽو آهيان!

مون ڏي ڏس، پاڻ کي ڏسندين مون ۾
مان تہ آئينو ئي تنهنجو آهيان!

تون اچڻ لئہ نہ چئي وئين، ليڪن
منتظر تنهنجي اچڻ جو آهيان!

حال مونکان تہ پڇين ٿو، پَر چا
پاڻ کي ايترو ويجهو آهيان؟

منهنجو اڳ ۾ بہ نہ هو ڪوئي، مگر
ڌار توکان تي اڪيلو آهيان!

روح ۾ ڪوئي سمايو آهي
شيام ڪنهن جهڙو تہ اڄ ٿيو آهيان!

○

○

کـهڙن پـوڙن ۾ دل پـيـئـي
تـوکي يـي جـڻ پُـلجي ويـئـي!

غـم جوُن راتيـون اڄ بـہ اُهي ئي
توڙي چـمـکيا تـارا کـيـئـي!

يـاد پيـون چـو صرف جـفـائـون
تـنـهنجا تـورا يي تـہ گـهٽـيـئـي!

صـورت صورت مـون پئي ڳـوليـو
پـن نـيـڻـن لـئـہ ور ور ڏيـئـي!

نـيـڻ مليا مَس کنڌ جهڪائـُـہ
ويـئـي چـوڻ کـان ڳـالهہ اڳـيـئـي!

شـيـام چـوڻ جـو ڏانءُ هجي هـا
بگڙي هـا چـو ڳـالهہ کـنـدي ئـي؟

○

○

اڪ تہ تارن ۾ ٻُڏي، سج ڏي نهاري نہ سگهيس
توکي اي چنڊ، ڏسي پاڻُ سنياري نہ سگهيس!

ڏينهن جي شور ۾ يا رات جي خاموشيءَ ۾
جي وسارڻ بہ گهريم توکي وساري نہ سگهيس!

مان ڪِلي ڪين سگهيس ڏيان اچڻ سان تنهنجي
ڳالهہ دنيا جي ڳٽي لڙڪ بہ هاري نہ سگهيس!

چانڊني رات ۾ پيَّي رات جي راڻي مهڪي
دل تہ ٿي، تنڊ مان پر توکي اُتاري نہ سگهيس!

ذهن مان نقش پراڻا تہ مِٽيا سڀ، ليڪن
دل ۾ ڪي آهہ اچا جنهنکي وساري نہ سگهيس!

ڀٽڪندو خود ٿي رهيس شهر جي ويرانيءَ ۾
ڪنهن کي تنهائي جو احساس ڏياري نہ سگهيس!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پيار جو پيرو پڻ ليي نہ سگهيو
ڪوئي دل سان ڪٿي ملي نہ سگهيو!

آهہ هر دل جي درسنبي ڏنڏلي
صاف صورت ڪوئي ڏسي نہ سگهيو!

خوب سيکاريو زندگيءَ سوچڻ
پر ڪو سوچي جئڻ سکي نہ سگهيو!

شور ئي شور زندگي شهري
دل جو ڌڙڪڻ تہ ڪو ٻڌي نہ سگهيو!

تيو گمراهہ روشنيءَ ۾ اُهو
راهہ اونده ۾ جو ڳُلي نہ سگهيو!

تو چيو سچ ۽ مون بہ سچ ئي چيو
ڇاڪڻ ويساهہ پيو بہ تي نہ سگهيو؟

ڳالهہ کهڙيءَ تي شيام چُپ تي ويو
لفظ پورو بہ جو چئي نہ سگهيو؟

○

○

بي رُخيءَ کي بہ ڪٿَن روا نہ چوان،
ڳالھہ تاھڻ لئہ چا يلا نہ چوان؟

تنھنجي نيٽن ۾ ھي جو ڪجھہ آھي،
تنھنکي ھرگز فقط حيا نہ چوان!

آھہ تو ڏانھن يي ميار، مگر
تنھنجو ڏورايو ڪٿَن بجا نہ چوان؟

جسم جي قيد ۾ ٿي عمر ڪَٽي،
چو جئَڻ کيٰ يلا سزا نہ چوان؟

ڪيس چا چا نہ ٿي چوڻ چاھيم،
آيو آھي، چوانس- يا نہ چوان؟

ان طَرح يل نٿاءِ شيام کِلي،
توکي ڪھڙي طرح خطا نہ چوان؟

○

○

حق حق دم دم حق ٿي ٻول،
شاعر! ڪوڙ جي قلعي کول!

دنيا سچ يا سپنو آهه،
پاڻ ڏسي چؤ، نيڻ ته کول!

ڪَڏ ۾ ڪونه اُٿي طوفانُ،
بيٺو پاڻيءَ کي ڇاڇول!

بيشڪ دنيا کي ڏڳِ لاءِ،
پر اُن پويان پاڻُ نه رول!

ڇَتڪي پاڻُ ڇَڏَ موت جو راز؟
وييون ڇماڙون ويٺو ڳول!

ٻِڪشا ۾ نه هجي ڪو خواب،
نيڻن جو ڪشڪول ڇنڊول!

وهمن ساڻ نه دل پرماءِ،
شيام حياتيءَ جو سچ ڳول!

○

○

متان شيامر تورڙين نگاهن جو ناتو
اجا پاڻ پاتو نہ دل نينهن لاتو!

قِري مُند يا هو نظر جو هي دوکو
مگر مشڪي مشڪي ڪليءَ رنگ لاتو!

ڪٿي چاهہ گولا ۾ نڪتي تہ ٻاهر
وري پير خوشبوءَ چمن ۾ نہ پاتو!

هلياسين تہ گڏ پئي مگر اجنبين جان
هلت مان تہ واقف ڪري ڪنهن نہ ڄاتو!

اڳئين ناتي، ليلا! ملڻ ناهہ ممڪن
چنيسر سان هاڻي نئون جوڙِ ناتو!

هٿن ۾ جهلي هٿ نهاريئہ اکين ۾
پڳو پرم منهنجو مون ويساهہ پاتو!

ٻُڌي پنهنجون ڳالهيون اکيون پرجي آيون
غزل منهنجو منهنجي اڳيان ڪنهن ٿي ڳاتو؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جي پري پاريمر اُنهن مان نت نيوُن
مون پنيان جوتيون سدا جلنديون پيوُن!

هيڪلي سک چين جي ساعت اُها
جنهنکي گوندر جون گهڙيون ويڙهي ويوُن!

رات جا تارن مڙهيل ڪيڏا نه دامر
ڪنهن طرح ڪنهن ۾ اکيون اٽڪي پيوُن!

هُن وهائوءَ ڪي اُفق وٽ صبحدمر
ڪي تہ ڳالهيون چنڊ سُس پُس ۾ چيوُن!

تون ئي چؤ ڇا ڇا انهن ۾ تو ڏٺو؟
دل جي آئيني جوُن ٽُڪريون تو ڪيوُن!

چنگ هٿ ۾ ڪڻ مون سر تان هٿ ڪنيو
تو ئي تي گرنار جون ڳالهيون ڪنيوُن!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مان هوس هتي ٿي تہ اڙي چنڊ، اي ستارو
ڪن ٿي تہ لڳي اڪ، ويو ڪيڏانهن نظارو؟

اِئن ٻيو تہ ٿيو ڪيئي دفعا آهہ سفر ۾
آڪاس مان تارن ڪِري ڦهلايو انڌارو!

ٻُڏتر ۾ رهي ناءُ اِرادن جي سچو وقت
هيڏانهن ڪنارو هيو هوڏانهن ڪنارو!

ڪلهہ رات گهُريو گهيڙ تي ڪنهن پيلو پڳل پٽي
دريا ۾ ٻُڏڻ لاءِ بہ گهربل هو سهارو!

رڻ جو ڏِسي لهرون بہ وڌيو شوق ٿي تنهنجو
دريا تي اچي پڻ وئي وينس مان ڪنارو!

○

○

ڪيڏو سوڙن جو سامانُ
سک جو هو نہ ڪوئي امڪانُ!

سيتل ڇايا ڪنهنجي ياد
رڻ جو پنڌ ٿيو آسان!

تنهنجو صدين جنو وشواس
تنهن ۾ منهنجو هاڻ گمان!

ڦوٽو پاڻيءَ جو هو ڪالهہ
اڄ تہ اٿاهہ سمنڊ انسان!

سر ٽڪرائي ساحل ساڻ
ماٺو ٿي ويو هر طوفان!

موتيءَ جي هر هنڌ پچار
پر ڪو سپ جو ناءُ نشان؟

جاڳيو آهين ٿيءُ سجاڳ
ڪيسين سپنن جو احسان؟

صبح ڪہ شام جي آهہ شفق
شيام اٿيئي ڏس جو ڏيان؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪٿَن ڇانوَ لاءِ ديوار جي پاسي ۾ نهاريو
وقت آهه ٻپهريءَ جو اِهو ڇو تا وساريو؟

اُڀ مان تہ ڇِني ڪنهن ٻہ ٽلاٽو ڪوئي تارو
مٽيءَ مان سين ٿاهي ڏِئو مهل تي ٻاريو!

باندي تہ نہ ڪو شيش محل دل جي مان نڪتو
ٻاهر جي نظارن ٻلي ڪيڏو بہ ڏٽاريو!

بس ڇٽني طرف رنگ ۽ سرهاڻ اُڏامي
طوفان خزان يا ڪِہ بهار آهہ اُٿاريو؟

نيڻن ۾ ترِيا لڙڪ، نچي مرڪ چپن تي
مون ڏانهن نهاريو تو، مون تو ڏانهن نهاريو!

هيءَ درد جي دولت ڪوئي سؤنپيندي ڇٽي ويو
هن ساڻ حياتيءَ ڪي بگاڙيو ڪہ سنواريو!

○

○

ڪنهن کي ساريو ڪنهن کي وساريو
مون تہ ائين ئي وقت گذاريو!

خاموشيءَ جي گهري غفا ۾
ڪنهن سنگيت جو ديپڪ ٻاريو؟

سچ تہ ڏاڙهي ايري تو، پر
اڄ هڪ ڪِرڻيءَ روح اُجاريو!

جنهنجي نظرن جهوري لاتي
تنهنجي نظرن جيءَ قراريو!

دل ۾ ساگر ۾ چاندوڪيءَ
اڄ ٻي جهلمل شور اُٿاريو!

مشڪ چپن تي، شڪل ڏُکاري
ڪهڙيءَ دل سان شيام نهاريو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ورهه ۾ ائين ايڪانت لڳي پئي
جڻ تو پاڻ رهاڻ ڪئي پئي!

تارن جا هئَن جهُنڊ بڻائي
ڪهڙي ڳالهه تي رات نچي پئي؟

تال ڏئي چپٽي تي وڄايئَه
موسيقيءَ جي ڪلي ڦٽي پئي!

سهڻن تارن ڏي گهوُريم تي
سونهن ته ڪانئَن مون نه ڪسي پئي!

بوڳن ول جي چانوَ گلابي
پر بس آفس ڏانهن هلي پئي!

لفظن ۾ نه هئو سڀ مطلب
خاموشيءَ ۾ رمز رکي پئي!

○

○

چَپ نہ چُريا اک ڳالھايو پئي
سامھون ڪير اِئين آيو پئي؟

دل مانِ تي نيڻن ۾ چمڪي
مون اُن مُرڪ لِءِ واجھايو پئي!

رڻ ۾ راڙ، سڪوت چمن ۾
ڪنھن تہ پڪاريو، ليلايو پئي!

پياس ٻڏڻ سان ڪينڪي لھندي
سھڻيءَ کي ڪنھن سمجھايو پئي!

منھنجي گھر بہ اُھي ئي تارا
تنھنجو اڱڻ جن چمڪايو پئي!

شيام تون ڪئن ھن پاسي آئين؟
جنھن بہ ڏٺو تنھن ورجايو پئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڏسي شڪل پنهنجي پيم شڪ انهيءَ ۾
ورائي ورائي ڏٺم آرسيءَ ۾!

گهميس شهر ۾ پئي اڪيلو اڪيلو
ته ڪو ياڻ جهڙو مليو ڪنهن گهٽيءَ ۾!

گذاريون اتم رڻ ۾ راتيون ٻه، ليڪن
ڪنبي ساهه تو شهر جي خامُشيءَ ۾!

سڪڻ هيڏو آئت جي هڪ لفظ خاطر
الا پيڙ ڪيڏي نه اِجِ زندگيءَ ۾!

هُيو روح جڻ تن جي تختي تي لٽڪيل
هُئي ساهه جي ڏور، ڦاسي ڳچيءَ ۾!

دونهاتيل دليون ۽ اکيون چا ته ڳاڙهيون
دُکي آگ شايد هُئي آدميءَ ۾!

وڏو گهر تو ڳولهين ته سامهون اتيئي
پچين شيام لءِ تو ته هن جهوپڙيءَ ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

منجهند مهل گلن جو واس
ٿڪ ڪانُ ڳوڙهو تنهنجو سواس!

بس ۾ پرسانُ ڪو ويٺو
جسم جي خوشبو جو احساس!

نانءُ ته چاٺان ته پر ساٿس
دل کي نسبت جو وشواس!

اوسيئڙي جو آخر روپ
مُرڪ چپن تي، نيڻ نراس!

آيو سچ پسائڻ پاڻ
خواب خيال جو ڇا ته لباس!

ڪنهنجي دل جي کهڙي سُڌ
پنهنجي خوشيءَ تي ڪونه اُداس!

غم کان ڏيندو ڪيئن نجات
شيام وجود جو هي احساس!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

راهي ڪِريو تي اوريرو جنَّن هجي هجي
منزل لڪائي ويجهڙي گهندبن وجي وجي!

روڪيو ڳُنهہَ جي راهہ ڪان تنهنجي نگاهہ ٿي
منهنجو وڏيو نہ پير ڪڏهن ڀي ڪجي ڪجي!

هيڏانهن آرسيون هُيون هوڏانهن آرسيون
مان پاڻ ڪان ڀڄي نہ سگهيس ڪي، ڀڄي ڀڄي!

جاڳي اُفق اُفق تي بنا ڪنهن اميد جي
تارا تہ اِئن نہ رات ڪَٽِن ها سجي سجي!

اي شيام، هيڪلو ٿي ڪو وِڏندو رهيو اڳيان
۽ پويان راهہ تي لڳي ڪيڏي لجي لجي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

گَنجار جي بہ لار هُنئي اڄ هُڳاوَ ۾َ
کهڙو گمان پؤنر ۽ گل جي لڳاوَ ۾!

هڪ نقش خوشنما هئو پاڻيءَ جي سطح تي
اُڇلايو تو تہ ٻار جان پٿر تلاوَ ۾!

اي شمع پوئين پهر جي، ڇو تين ڦڪي ڦِڪي؟
تو ئي تہ آندو رات کي سج جي اُهاوَ ۾!

ڇاتيءَ لڳي سمهي ڇو اچي هاڻ رات جو؟
ڳولئي لڌي تہ ڇانوَ نہ منجهند جي تاوَ ۾!

آئي ڏسڻ ۾ ديوي، ٿي ياڪر ۾ مورتي
اهڙو بہ ڇا اثر هئو منهنجي ڇهاوَ ۾!

واپس ڪيئہ ڪتاب جو، اُن ۾ هي پنکڙيون
ڪيڏو لڳين ٿي شيامر رُکو هوُنءَ سياوَ ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جي ڪلهه ڪِلي نگاهه ملائي هلي ويا
اڄ سي خيال ڪان بہ پراهون وڌي ويا!

اُڏندي پکين جو پاڇو پيو پٿي تلاءَ تي
پاڻيءَ جهليو تہ ٿهڪي تہ اُڃلي پکي ويا!

پڙهندي ڪهاڻي اوچتو بجلي هلي وئي
ڪردارِ پنهنجي چا تہ چڙي روشني ويا!

هن شهري زندگي ۾ مشين جي شور ۾
اورڻ تہ پنهنجو پاڻ سان ماڻهو سکي ويا!

آيو هُو آهہ شيام ڪِ دل جو فريب آهہ؟
اک تي چوي تہ ڪيس ڏِٺي ڏينهن تي ويا!

○

○

ڳالهائيندي نيڻ جهُڪيئہ ڇو؟
ڳالهہ ۾ ڪو ور هو مطلب جو؟

سچ تہ ڪڏهونڪو اُپريو آهي
اولهہ ڏانهن تڪين ڇا وينو؟

پنهنجي آپي ڪان اچ ٻاهر
ناهين دنيا ۾ تون هڪڙو!

ڪير بهارن تائين پهچي،
آيو سو ڪنڊن ۾ ڦاٿو!

ماڳ هٿيو، جت راهون گڏ ٿيون
پلجي پانيو مون ڇڙواٽو!

پاڇو ٻڻجي رهيو جيسين
سر تي سچ جو بار تہ رهندو!

آهي آه نہ دانهن ڇپن تي
گهِرو ڪو احساس ستم جو!

ڏير ٽٽل عڪسن جو ۽ مان
درپن ٽڪرا، سچ جو ٽڙڪو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آرھڙ جي آس، ھيڏو رستو
ليڪن وِڪ وِڪ تي ھو پاڇو!

نرم نگاھن تي دل خوش آھ
عشق تي لڳندو نيٺ ھي جذبو!

تون ڳنڍ آھين نند نہ آھي
توکان وڇڙي ھو اوجاڳو!

تانگھہ تلاش ھجي يي ڪنھنکي
توکي پائڻ ناھي اوکو!

مون نہ ڏسيو پر تو نہ ڏٺو ڇا؟
کھڙو مونکان حال پڇين تو؟

پوئين پھر جي چاندوڪيءَ جان،
جھيٺو جھيٺو تنھنجو لھجو!

ھت آلا ۽ ڪارا ڇاڪان
شايد ڳوڙھا شيام اُگھيا تو!

○

○

چنچل مُرڪ، نگاهه لچاري
پنهنجي پنهنجي، نياري نياري!

پيار بڻايو توکي سهڻي
سونهن بڻايو توکي پياري!

مرڪي، نيڻ جهُڪائي مُرڪي
اڄ ڪنهن تنهنجي ياد ڏياري!

رات رهين مهمان تي، ليڪن
تو ئي ڪئي هر خاطرداري!

جوت ڪيئہ گل اندر ايندي
مهڪي پيئي روم انداري!

صبح جو نکريو رنگ ئي اُلٽو
سُرمئي گل تہ اکيون رتناري!

هيٺ اکيون پر پوءِ بہ ڏنئہ پئي
دل کي اِئن بہ ڏنئہ دلداري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دوُر ڪنارو رات انڌاري،
بيڙي پوءِ بہ تو هاڪاري!

شايد صبح جي منزل آئي،
راهون پنڌ پيون چوڏاري!

صبح، شفق جي سُرخي اُڀ تي،
دهلي دونهين ڪان تي ڪاري!

ڪڪري هڪڙي ڪيڏو وسندي،
ڌرتي ساري پياس جي ماري!

شيام صبح جو مشڪئين اِئن پئي،
چڻ تو سک جي رات گذاري!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اڪين ۾ دل جي شمعن ڪي تہ ٻاريو شيام آهيئي
مگر اونداهي اوسيڙي جي راتين جي نہ ٻجي ويئي؟

ڪِري جا وِچ هُئي اُپ مان، وئي ڌرتيءَ ۾ پيهي، پر
لڳي جا آگ گلشن ۾ اجا تائين ٻري پيئي!

جڏهن مان تنگ ٿي ڪلهہ ڪوهہ ۾ ڪنهن پاڻ کي اُڇليو
ترِي پيو لاش، ليڪن آتما ان جي ٻُڏي ويئي!

اِنهن لفظن ۾ جا ڪنهن ٻئي نہ پنهنجي دل ۾ سوچيو هو
ڪُڇيو مون اِن ڪري تهمت فقط مون تي ڌري ويئي!

ڪندي جا دلفريبي حسن جي، جادو نگاهن جو
پنيان منهنجي تڪيندين پيو جي دنيا ويئي سڌ ڏيئي!

پچارون سور جون ڪيڏيون نہ نڪتيون روبرو تنهنجي
رکيل آئينو آئيني اڳيان هو، عڪس ها ڪيئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

منهنجي دل ۾ اِئين شڪي آهي
دوست! تنهنجي نہ بي رُخي آهي!

ڏيان تنهنجو ڪڏهن نہ بہ هو
زندگانيءَ جي بيوسي آهي!

پاڻ سان پڻ لڙي رهيو آهيان
منهنجي دنيا سان جنگ ٻي آهي!

تي ڏنو پاڻ کي جلائي مون
روشني مون ۾ ڪيتري آهي!

مسڪرائڻ هي موڪلائڻ وقت
ياڻ وڃڙڻ جي پڻ خوشي آهي!

ڪنهن تہ دانهون ڪيون ٿي ڏينهن ڏٺي
روشني آهي؟ روشني آهي؟

زندگيءَ جي سفر ۾ مون سان شيام
ياد تنهنجي بہ گڏ هلي آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

رات بيشڪ اَماس جي آھي،
چا تہ اونڌھہ ٿِڙي پئي آھي!

جيڪي مون پئي ڏِسڻ گھريو ڪنھن ۾،
تو ۾ اُن جي جھلڪ ملي آھي!

دل ڪي ڪيڏي لڳي سجاتل ٿي،
شڪل ھيءَ مون نہ اڳ ڏٺي آھي!

ياد تنھنجي ڇو بار بار آئي؟
تنھنجي دل ۾ بہ ڇوٽ تہ ڪي آھي!

جن ڪي تنھنجن چپن ڇھيو نہ ڪڏھن،
تن چپن تي ئي شاعري آھي!

شمع ھڪ، چوطرف ھي آئينا،
چا تہ محفل ۾ روشني آھي!

شيام چُرپُر سُڪل پنن ۾ ٿي،
چا ھوا صبح جي لڳي آھي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دل جو راز نہ خود کي ٻڌايو،
مُنهن آئيني کان بہ لڪايو!

مان جو آهيان، سامهون آهيان،
مون نہ ڪوئي ٻهروُپ سجايو!

هيءَ بہ ڏسو مهمان نوازي،
سڏ ڏيئي ڪنهن پاڻ لڪايو!

پنهنجي ئي سڏ جو هيءُ سڏ هو،
ٻئي ڪنهنجو آواز نہ آيو!

اُس کان ڪيسين تائين لڪبو؟
ڇانوَ ۾ ترسڻ آهہ اجايو!

ڇو رفتار زماني جي سان،
هر وک تي تا ڇال مٽايو؟

هر هر موتيس ڇڏواتي تي،
منزل جي ڏگ ڪنهن نہ لڳايو!

پاڇو پاڇي ۾ جئن گم ٿئي،
ڏک ۾ ڏک اِن ريت سمايو!

شيام حيات جو آرهڙ اِئن هو،
سر تي اُس، پير ۾ سايو!

○

○

مومل مومل سُڻ مُنجهايو
ڪو هڪ راڻو جنهن سلجهايو!

ڪوئي خيالن ۾ ڦٿڪيو پئي
ذهن ۾ ڪنهن هو چار وچايو!

پٽ تي پاڇي جي چُرپُر تي
دل پيي ڪجهه ويساهه وڃايو!

غرق نه گهري ساگر ۾ ٿئين
لهرن سان تو سر ٽڪرايو!

هَنجُن هاڻ پنهنجن نيڻن
ڏنڌلو جيون روپ پَسايو!

گل جي سيج تي ماڪ ستل کي
سج جاڳائي عرشِ اُڏايو!

پوُري نيڻ ڏٺي جي سپنا
مون تن سپنن کي جاڳايو!

دل جي ڳالهه ڪڏهن ٿي پوُري؟
شيام نه پيچ چا دل ۾ آيو!

○

○

سهڻيءَ کي لهرن تي هٽايو
مُنهن نہ ڪپر ڏي هُن ڦيرايو!

چنڊ اُداس ڏسي وڻ پويان
تنهنجو نانءُ چپن تي آيو!

نيٺ تہ ڏسندين پنهنجائيءَ سان
اڄ تہ ڏسندي پئي شرمايو!

دل ۾ اڪ تہ پريان ٿي خوش ٿيون
بيهي گڏ نہ اسان ڳالهايو!

تون ناهين، ڪم ٿي ڪم آهن
تو هوندي ڪي ياد نہ آيو!

دک جي دڳ تان ويندي ويندي
وِک وِک تي پيو سک جو سايو!

ڏکڻو شيام تہ هو اڳ ۾ ئي
تازو ڪنهنجي گهوُرن گهايو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اِئن تہ سين جي رات وهائي
پر ڪنهن پوڄي ۽ ڪنهن مائي!

سُرخ اُفق جا ڏنئہ صبح جو
رات جي اک اوجاڳي هائي!

حال پڇيو پنهنجن ۽ پراون
دل جو دک نہ سگهيو ڪو چائي!

آياسين تہ سِپون ئي سوڌڻ
پر جي هوندو گهرو پائي!

مُند نئينءَ جو واءُ وريو جٺن
گذريل رُت جي ڏوڙ اُڏائي!

پُل تي بيهي ڪئن نہ ڏنئہ پئي
گهوڙي گهوڙي وهندڙ پائي!

دهلي هيڏي ساري بستي
شيام تڏهن پي دل ويڳائي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ويساهہ مُرڪ تي نہ ڪو آنسُن تي اعتبار
اهڙي جڳ جي لاءِ تئين ڇا تہ بيقرار!

مون پئي ڏٺو اکين کي، اکين پئي ڏٺو مونکي
سوچيم تي پاڻ تي ۽ هو آئينو رازدار!

اُس تيز، دوُر تائين ڪو آيو نظر نہ تي
وڻ وڻ جي ڇانوَ ۾ تي ڪيو راهہ انتظار!

بجلي بتيون ٻريون تي سڙڪ جي ٻنهي طرف
پاڇن ٿي هر قدم تي ڪيو مون لئہ ڏنڌڪار!

نَهُرن ندين ۾ آيون گهڻو ئي لڇي لڇي
ساگر! تون ڪر وڌيڪ نہ لهرن کي بيقرار!

ڇاتل مفاصلن کان گهڻو دوُر دوُر شيام
تنهنجي نہ هٿ هڻڻ ڪري دل جو ويو قرار!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اچڻ جي هئي نہ ڪا اُميد يا وعدو ڏنل تنهنجو
انهيءَ هوندي بہ ڪرڻو هو اکين کي تنهنجو اوسيئڙو!

اِئين ٿي ويني ويئي گهر خيال آيو اُتي نڪتس
اُچي رستي تي بينس جڻ هُئم ڪنهنکي وٺي اچڻو!

هيون راتيون جدائي جون تہ ايذيون ڪين اونداهيون
ينل پلڪن تي ڪنهن ڪنهن مهل تارن جو بہ چمڪو هو!

پريين! اڄ ياد اِئن آئين مون ڪان ويو پاڻ ٿي وسري
سچيتائي جئين آئي لڳو سنسار پڻ سپنو!

اسان جا جسم رک تي چڙوچڙ تيندا هوائن ۾
فضا ۾ شيام پر آواز منهنجو توکي ڳوليندو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪڏهن جي، ڪنهنجي ڪنهنجي ۽ ڪٿان جي ياد اچ پيئي
ڪلي ڪنهنجي نهارڻ دل کي پهچايو ڪٿي نيئي!

هوا لڳندي ڪليون ٽڙنديون ته پوپٽ ٿرٿرائيندا
دليون لچنديون، پرن سان پنکڙين جي پاند لڳندي ٿي!

محبت جي اکيان جي حسن ايندو رنگ آئيندو
رکي آئينو آئيني اکيان ڏس صورتون ڪيئي!

متان تارين بتي، پوري ڪري سمهندس ڪهاڻي هيءَ
لڳي پيو منهنجي حالت کي ڏسي آهه لکي ويئي!

هجڻ کان هيترا چهرا سجاتو پر نه هڪڙي ڀي
وڃڻ کان ڪنهن مونکي روڪيو نه ڪي ترسايو هٿ ڏيئي!

جڏهن کان پتڪي آهي شيام بس پتڪي رهي آهي
وهي نه ته مدتن تائين نظر هيءَ چهري هڪ تي ٿي!

○

○

ڏٺي ٿَهڪ ساري فضا ڪي پريان
مگر دل جون ويرانيونَ- ڇا ڪريان!

اسان بيھي گڏ، گڏ هٿاسين ڪٿي
الائي ڇا سمجھو تي دنيا پريان!

اتم ڪون ان ساڻ ناتو مگر
هجي جي اڳيان، ڇا اکين کي ڪريان؟

آلا جيئري اِنسان جي بيوسي
نہ ڪو حرف اي شيام، توتي ڏريان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪمري ۾ هئي چُپ چپات
تنهنجي فوٽي ڇيڙي بات!

تنهنجي منهنجي هڪ هستي
تنهنجي منهنجي ڌار حيات!

اي اَڪ، ڪنهنجو اوسيڙو؟
هيءَ تہ آهہ وِرهہ جي رات!

تنهنجو نانءُ بہ ڄاڻان ڪين
پوءِ بہ تنهنجي وائي وات!

ڏينهن جو جڳ سان هلئو آهہ
آئي رات تہ پنهنجي تات!

صبح هُئي هڪ آڌ ڪَڪِري
پر جا رات پئي برسات!

شيام حيات بہ نعمت آهہ
ويتر شامل شعر جي ذات!

○

○

ڪِنَ ٻه وهائوءَ جو هيءَ جلوو
اي اڪ، رات سڄي اوجاڳو!

چنگ نہ چُري پر آنچل سِرڪيو
اهڙو ڪهڙي هوا جو جهونڪو؟

تنهنجي مرڪ سرءَ جي سانجهي
تاريلي سڪ سانت جو پرتو!

وچ ۾ جسمن جون ديوارون
ڪَٽَن ٽُٽي دل سان دل جو رشتو!

اچي اچي ٻيي لهر نہ آئي
ساحل ساڳيو آهہ اڪيلو!

رڪ جو ڍير، سڙيل آڌ ڪاٺي
رمتو رات رهيو ڪو هوندو!

پوئين پهر جي تنهائيءَ ۾
سَڏَ سان شيام پريو ڪنهن سڏڪو؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پيڙا دل ۾ پيهي ويئي
ڪل تي ٻاهر رهجي ويئي!

ڪيڏي ڪومل مورت نڪتي
پٿر جي دل ڪاٽي ويئي!

رڻ جون راهون پڙڪائيندي
ڪکري سج تان هٽندي ويئي!

ٻول ٻُڌي منصور سريڪا
سُوري آخر سرچي ويئي!

قيد جي ڪِڙڪي ڳِڙڪي ٻسان اڄ
وقت جي اک ٻي پٽبي ويئي!

شيام لُڙاتيل لهرن ڪارڻ
سنڌوُ تانگهي سمجهي ويئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڦٽي باک، هائي ڪنڊينءَ ڇا جلي؟
اڙي شمع، پروانا پڻ ويا هلي!

ستارن مٿان هو ستارن جو ميڙ
بلنديءَ جي حد ڪان وئي اڪ آلي!

ٻهارن جي رنگت تا ٻُل مان سَڌينِ
هٿن تي جا ميندي خزانَ هئي ملي!

جلي شمع، محفل مان اوندهہ وئي
ڪيو سوجهرو ڪو پتنگن جلي؟

جهڪي ڪينڪي ڇو جهڪي ڪينڪي
گهٽو علم جي شاخ ڦوڙلي ڦلي؟

عجب! سک سمهيا شيام، جنڪي مِلي
سمهڻ لاءِ رستي جي پر يا گلي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جنڊُ جلائي جڳ ۾ جيءُ
جل، محفل جي مشعل ٿيءُ!

ڪيرَ سمنڊَ جو آهه رتن
وهسِي زهر هلاهل پيءُ!

جيون جاڳ نه جوين جاڳ
سپني ۾ هڪ سپنو هيءُ!

تنهنجا صبح تيڻ تائين
رات جي راڻي، تارا هيءُ!

شيام سڏيو ڪنهن درد منجهان؟
تڙفي روحَ ڪئي "جيءُ جيءُ!"

○

○

هل جذبات جي وَهہِ وَهَندو
جو رڪندو سو ئي ٻُڏندو!

دنيا پنهنجي غمر ۾ غرق
اڄ اڄ پيچو ڪيرُ ڪَندو؟

ڪنڌن منجهہ تڙيو گل آهہ
ڏسندو پوئر سِڪي مَرَندو!

هيئَن عميق وسيع هُجي
ساگر لُڇندو پيو لُڇندو!

جنهن ۾ تارن جي جهرمر
تنهنکي اوندهہ ڪو ڇَوندو؟

تارا جهيڻا، ديپ ڦِڪا
اي دل، چاڻ تيو سُجهندو!

ڪنهنجا پيرا؟ گس ڪهڙا؟
ڪئَن ڪو سپني ۾ لَيَندو؟

○

○

سپنا پيڙيون، راتيون دريا
ساييا واري ۾ اُس ۽ صحرا!

آهٽ ٻڌندي صبح ٻه تي ويو
در تي ٺڪ ٺڪ راتِ نه تي ڪا!

سوڙَ پچارَ سيڻ ڪي ساڳي
پوءِ به هرڪو تنها تنها!

ڪهڙن طوفانن مان نڪري
ٻيڙا ڪهڙي ڪنڌئين پهتا!

ننهن اُس ڪان وياڪُل ٻڄي
سُسندي سُسندي چا تيا پاچا!

ڪنهنجا پيرا ڪٽي متي تي
رڻ ۾ ڊوڙن پيا واچوڙا؟

جن ڪي شيام شڪايت سچ جي
ڪهڙي چانڊوَ اُهي وڻ ڏيندا؟

○

○

اڄ نہ ايذاءَ ڪندڙ وَسايو
رنگ بوءِ پڻ نہ دل کي ليايو!

رنگ بوءَ جو تہ احساس ٿيو، پر
گل ۾ اڄ گل نظر ڇو نہ آيو؟

حال گلشن جو چالئہ پڇو ٿا
وات غنچن جو ڇو ٿا ٻَڌايو؟

ڪنهن پنيان، تيلي اوندهہ ۾ ٻاري
چرڪ پنهنجي ئي پاڇي ڀرايو!

ڪيڏو آڪاس، ڪيڏا نہ تارا
رات لءِ دل کي ايڏو سِڪايو!

مرڪ تنهنجي فقط مرڪ ناهي
هي اکين ۾ ڪتان تاب آيو؟

وِچ جيان، هستي لڇندي تہ هوندي
سک سمهڻ لءِ نہ ڪو شيام ڇايو!

○

○

سپنن جا ڪي ٽڪرا ڏيئي
ويئي رات وهامي ويئي!

اوجاڳو بيسود، سمهي پؤ
جيسين ڀاڳ وري جاڳيئي!

اُس جي قيمت پڇ سسئي کان
جنهنکي رات رڻن ۾ پيئي!

جنهن جنهن ويل تي غم کان آجي
دل بدلايا پُنءِ اُپ ٻيئي!

سوپيا سپنو، پريت ڪهاڻي
پر دنيا جا پراڻ اِهيئي!

جئن اڪ غنچي غنچي کولي
ٻاري ٻاري جاڳي پيئي!

ڪيتن ۾ اڄ ساهه ڪٽي ڏس
سُرها آهن رنگ سيئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

وهائوُ تڪيان، باک ڏي يا نهاريان؟
اَجل کي سڏيان، زندگيءَ کي پڪاريان؟

گناهن پريو ئي، مگر ديوتا آهه
ڏڪاريان مان ڪئن آدميءَ کي ڏڪاريان؟

ٻُڏڻ ئي نصيبن ۾ آهي لڪيل جي
تہ طوفان طوفان ڇا لءِ پڪاريان؟

جهنّم ۾ جالي بہ جنّت ئي جوڙيان
حياتيءَ تان جيءُ جيءُ ڪري جان واريان!

پرين! پيار تنهنجو ۽ وهنوار جڳ جو
سنياريو سنياريان، وساريو وساريان!

انڌارو هئو انڪري شمع ٻاريم
اِجهو صبح ٿيو، ڇا اجا پيي نہ ٺاريان؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آهہ ظاهر ڪِي گلستانن ۾
۽ لڪل آهہ ڪِي ويرانن ۾!

ڦاڳُ باغن جون حدون اورانگهي
ڦول مهڪائي بيابانن ۾!

نيل گنبد ۾ فقط رنگ ۽ نورُ
ڪجهہ گهٽو بحر جي تهخانن ۾!

هي بُڌن پنهنجي، چونِ هوُ پنهنجي
فرق ڏاهن ۾ نہ ديوانن ۾!

پنکڙيون ويڀون چٽي هڪ هڪ تي
گل بہ رهندا وڃي افسانن ۾!

آمن ساحل جو تہ اڪ ۾ بہ نہ هو
شيام ڪو حسن هو طوفانن ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

زندگي عين دوست جو ديدار!
دوست ڏاران فراق جئڻ دشوار!

ڪئڻ رئڻ لاءِ ڪنهن کي ڏوهہ ڏجي
ڪهڙو دل جي وجود کان انڪار!

ڪير توکان وڌيڪ پيارو آهہ
ڪنهنکي توکان گهڻو ڪريان مان پيار؟

نيل آڪاس، زندگي، ڪامڻ
مفلسي جنهنجو ڇڻ نہ آر نہ پارَ!

سچ گلن ئي ڏِسڻ جو راز ڏسيو
تي ڪليل اک ڏِسي خزان ۽ بهار!

مون تي سمجهيو ڪنارو، نڪتي لهر
دل جو دريا اجا اُئين ئي آپار!

ياگ تنهنجي سان ريِس ڪا شاعر!
زندگي تنهنجو تاج، تنهنجو بار!

○

○

هوءُ پري ڪان اُهاءَ جو احساس
ڪنهنجي لءِ آءُ ياوَ جو احساس!

تهه ۾ نفرت ڀريل نگاهن جي
هئو هڪ گهرو چاهه جو احساس!

ڪو هليو چنڊ ڏي فضا چيري
دل ۾ ڌرتيءَ جي گهاءَ جو احساس!

منهنجي ڀر ۾ ته هئو نه ڪوئي ٻيو
پو به ڪنهنجي ڇُهاءَ جو احساس!

پار ڪي ڪنهنجي هنج مان وٺندي
ڇا ته دلڪش هڳاءَ جو احساس!

شيام تنهنجو ئي پيار پائي، ٿيو
زندگيءَ سان لڳاءَ جو احساس!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

وٺي واريءَ ڪٿا ورڻ وارا!
واهه، تارن جي ڳهڙ ڪرڻ وارا!

تو تہ خاڪو خوشيءَ جو ڪينچيو هو
رنگ غم جو منجهس ڀرڻ وارا!

عمر ڀر جي صبر جي عزّت
ڪوهي تو ”اُف“ ڪري مرڻ وارا!

ماڪ تر دامنيءَ جو ناهہ ثبوت
ڳل مٿان تهمتون ڌرڻ وارا!

تو پڻ جون ملامتون بہ وڌيون
جام هٿ ۾ ڏئي ڀرڻ وارا!

ويٺي ويتر وڌائي چاهت کي
مشڪ تنهنجي ”اونهون“ ڪرڻ وارا!

چوري چوريءَ ڪٿان اچي نڪتين
پير اندر لڪي ڌرڻ وارا!
○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جنهن کي سيني ۾ دل ملي هوندي،
سُڌ انهيءَ کي ئي سوُر جي هوندي!

شاخ هڪ جنهن هنڌان ٽُٽي هوندي،
ٻِي اُتان ئي ڦٽي رهي هوندي!

نہ تصور، نہ خواب ئي ڪوئي،
بي عمل ڪيئن زندگي هوندي؟

نہ تمنا، نہ حوصلو، نہ اُمنگ،
دل ۾ ڇا ايڏي بي حسي هوندي!

چشم روشن ۽ پڻ بلند نظر،
لاتَ اوچي ضمير جي هوندي!

جهنجهلائي اُتيا جو دل ۽ دماغ،
ڪا تہ شيءِ اک ۾ ڪتڪندي هوندي!

نہ خوشيءَ جي خوشي، نہ غم جو غم،
شيام دل ڇا تہ دل ٻَڏي هوندي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

صرف وچ سير ڏانهن مائل جو
ڪِٿَن ڏِسي سو پسارو ساحل جو؟

بس جي ڦيٿن تي ئي حيات ڦري
ڪوئي آهي به موڙ منزل جو؟

لهرون ساحل طرف ڏُڪن چو تيون
کو آتن پي ضرور ساحل جو؟

راهون واهون گهٽنئي تي پونديون
جي هجي اعتبار منزل جو!

پنهنجي ٻيڙي نه ڪو متان ٻوڙي
ڦهري ڪُن آهه فڪر ساحل جو!

هئي دنيا اگرچه پس منظر
نقش اُڀريو نه پر متس دل جو!

رات ڍهليءَ جي، شيام ننڊ ڦٽل
چنڊ جي چانڊني، دونهون مل جو!

○

○

رڳو پير ڪڻ، ڳس ۾ چارا گهڻا
نہ دل لاهہ پانڌي! سهارا گهڻا!

اُجالو انڌاري جو دامن پري
جِتئين رات ڪاري ستارا گهڻا!

هيجي دل ۾ ساهس تہ مشڪل بہ ڪيل
جهلي تابُ جي اک نظارا گهڻا!

ڍهي پِيتِ پيا. تل پرانا، مگر
نوان ڏس ڪترا تيا متارا گهڻا؟

گهڻن ساڻ گهارين تہ لهرن ۾ آءُ
اتئِي ورنہ اي دل، ڪنارا گهڻا!

نظر سُر جهلائو نہ هڪ ٻئِي جي تي
جي سُر ۾ اکين جي دوتارا، گهڻا؟

هنئَر جيڪي چاهين چئِي ڏي ڪُلي
ڪيئہ شيام مبهم. اشارا گهڻا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪڏهن غير دل مان اُچي اچ ملو پيو!
ڪلهي هٿ وڌايو وٺي هٿ ڪلو پيو!

قسم کائي لڙڪن جو کلندا رهياسين
غمن جي وڏڻ سان وڌيو حوصلو پيو!

مون پاڻ گهريو، تو وڃائڻ نه چاهيو
اِئين خواهش جو جُڙيو سلسلو پيو!

نه رڃ ۾ نه ساگر ۾ پاڻي اُڃَن لءِ
ڪريو هوند اٿهوُند جو فيصلو پيو!

نظارو ڪجهي چا، تِکن ڪڻَن نگاهون؟
تڏَي وقت جو قافلو ڪِي ڍلو پيو!

نگاهون ڪٽي، دل ڪٽي ۽ ڪٽي تون
هٿو رهگذر ڪانسوا فاصلو پيو!

نه هو صرف هڪ واقعو تنهنجو گذڃڻ
اڪُت حادثن جو هُئو سلسلو پيو!

اِهي راهون ريڪائون تنهنجن هٿن جون
هلي آءُ، هٿ ڏي، وڏي قافلو پيو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تکي ناهہ رفتار جي ڪاروانءَ جي،
تہ ڀاليکبي ڪاهلي ساربان جي؟

خبر ناهہ ڪنهن ڪنهن جا پَرَ هاڻ پَٽبا،
پئي گهرج شهباز کي آشيانءَ جي!

گلن جي مٿان ڪڙڪندي پڪ، چمن ۾،
تباهي ڪري برق هر آشيانءَ جي!

هنئَرِ غور سان ڏِس زمينءَ جو بہ قيرو،
ڏني آهہ گردش تو اڳ آسمانءَ جي!

اُٿيو چمڪي اڄ خاڪ جو ذرّو ذرّو،
کٽي آهہ اهڙي چمڪ ڪهڪشانءَ جي!

ٿيو منهنجو هر سواس جهونڪو بسنتي،
مونکي شيام سانير نہ آهي خزانءَ جي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بي صدا پازيب جي جهنڪار آهه
تيز ڪيڏي وقت جي رفتار آهه!

اُن کي سلجهائيندي وئي ساري ڄمار
زندگي ڪيڏي نه گهنڊيدار آهه!

هُن ملي پي اک ملائي ڪينڪي
اي ضدي دل، ڪٿن نه ڪٿ ٿي هار آهه!

منهنجي دنيا منهنجي آهي پوءِ بي،
تنهنجي دنيا ڪان نه هرگز ڌار آهه!

هجر جو غم ۽ نه ڏوراپو ئي ياد،
ان طرح اڄ آئي تنهنجي سار آهه!

سونهن تنهنجي سر ملايل ڇڻ ستار
منتظر مضراب لءِ هر تار آهه!

سار جان رنگن ۽ ريڪائن ۾ شيام
ڪنهن شگفته روح جي هبڪار آهه!

○

○

اوهان جي دور منزل ۾ آگها آهن هلڻ وارا
ملڻ دشوار، تارن جي جهروڪن مان تڪڻ وارا!

انڌيرو ئي نه جڳ ۾ آهه رکوالو اجالي جو
اڙي او صبح کان ئي رات جي جهوريءَ جهڄڻ وارا!

سڏين ٿو ڪهڪشان جنهن کي سو رستي جو غبار آهي
ڏسيندا ڏڳ وڃن منزل جو، منزل ڏي وڌڻ وارا!

زماني کي ڪيو پابند تنهنجيءَ تيز رفتاريءَ
اُفق جان دوُر تي ويندءِ، هجي ويهي رهڻ وارا!

اگر هموار ناهي راهه، هيڪڻ يا منجهڻ ڇا جو؟
ڏسن لاهيون نه کي چاڙهيون قدم اڳتي کڻڻ وارا!

اَجل ڳوليندي تن کي ڪينڪي پائي سگهيو هرگز
هتّا بس زندگيءَ ۾ مَحوُ ڪجهه اهڙو جٽڻ وارا!

○

○

اسان جا پير اونده ۾، اسان جي روشني دڳ ۾،
گذاريون شمع وانگر تا جلائي پاڻ کي جڳ ۾!

لڳي ڏُن صبح جي اهڙي ڏنوسين پڻ نہ تارن ڏي
ڪَٽيسين رات اونده ۾ مگر اُيريو نہ سج اڳ ۾!

گلي ڪنهنکي لڳايان ۽ چني چيهون ڪريان ڪنهنکي؟
جگر منهنجي جو رت آهي پريل هر گل جي رڳ رڳ ۾!

هئيلي دل جي ڪارڻ ئي متو هنگامو دنيا جو
فقط هيءَ دل تئي راضي تہ تيندو اَمن هن جڳ ۾!

وئي دل ذوق خودبينيءَ جي منزل کان پريان نڪري
نہ هرگز پيد ڪو نيڻن رکيو همراه ۽ ٺڳ ۾!

نہ تنهنجو شڪر جي آهي، شڪايت پي تہ ڪا ناهي
ڏنئہ جيڪي بہ وينس سو قرائي تنهنجي مارڳ ۾!

اهائي تنهنجي محفل لوڪ ۽ پرلوڪ منهنجي لئہ
اِتي آهيان، اِتي هوندس، اِتي ئي هوس مان اڳ ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

غم جي بحر ۾ طوفانن جا جهٽڪا ۽ ٺڪيڙا سڀ سهندا،
پهتاسين ڪناري تي آخر لڏندا ڪڏندا وَهَہ ۾ وهندا!

اي هم سفرو، بيهي نہ رهو . پل ڪانہ اڳيان ڪا واٽ هجي،
جنئن واٽهڙوُ وڏندا هلندا رستا پاڻهي ويندا ٺهندا!

خود راهہ بہ ٿئي هموار اگر هموار نظر، هموار قدم،
جي ڊنگ ۾ هلڻ جو ڄاڻن سي آڏيءَ مانجهيءَ هلندا رهندا!

ڪا رنڊڪ جي ايندي بہ ڪٿي جي ساهسي رڪباسي نہ ڪي،
پلبا بہ جي ڏير، سڌير ٻٽي پنهنجي منزل ڳولي لهندا!

ڪر ساهي اکيون مهٽي مهٽي هوُ ننڊ نهوڙيا جيسين اُٿن،
ڪهڙي ڪل ان عرصي اندر ڪيڏا سوُرج چڙهندا لهندا!

سي سُر نہ اڳيان، تانون نہ اڳيون سي ساز اڳوڻا شيام مَٿيا،
اڄ راڳ پراڻا ڳائڻ، چوُ ماحول نئين ۾ ڪئن ٺهندا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

لڙيا لڙڪ معنيٰ خوشي ناهہ ڇا؟
خوشيءَ کان ڪڏهن اک ڇُلي ناهہ ڇا؟

نہ جي چنڊ اُڀريو تہ ڇا تي پيو
ستارن ۾ ڪا روشني ناهہ ڇا؟

اڃا تائين دل ۾ نہ جاڳي اُميد
اکين باک ڦٽندي ڏٺي ناهہ ڇا؟

ٽيو بند دروازو ميخاني جو
پٽڻ لاءِ بس جاءِ ٻي ناهہ ڇا؟

ٻُرن جو ڇو آئيندو هوندو نہ ڪو
ڇڳن کان ويو وقت ٿي ناهہ ڇا؟

مثل قوم ۾ روح ڦوڪي ڇڏي
مرڻ ڪنهنجو اٿن، زندگي ناهہ ڇا؟

ڪِري پَٽ پوڻ تي پلا هيءَ زمين
اُٿڻ لءِ سهارو ٻڻي ناهہ ڇا؟

پريل شيام ڪيڏو نہ سر ۾ خمار
تون ٿي ڇو خودي بيخودي ناهہ ڇا؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مٺا خار ڀانيا مون ماڪيءَ جي ميٺ
۽ جوندين تون ٿي قول ها قول نيٺ!

نهارين ڇو اُپ ڏي اکيون اِئن ڪٺي
ڪوئي آس جو ترورو ناهي هيٺ!

ٻُونٽَيِ آدميءَ لئه هندورو ٻٽي
مگر ڪيسين هوندو ڪوئي پار نيٺ؟

ڪندو ڪير پرديس دائم پسند
هجي سرگ ته به گهر ته گهر آهه نيٺ!

هزارين دفعا شيام ڪنهن سان ملي
اجا تائين آهي نه تي ڏيٺ ويٺ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

حسن کي ضد نہ هو حجاب نہ هو
پر اکين کي ڏسڻ جو تاب نہ هو!

غنچي غنچي زبان کولي، پر
تنهنجي چُپ جو ڪوئي جواب نہ هو!

هئَي رنگت جوانُ جسم جي سا
موتئَي ۾ ملِيل گلاب نہ هو!

مَؤ چڙهيو ئي رهيو، اکيون نہ کليون
صبح جي هير هئَي شراب نہ هو!

شيام تاريلِي رات جو منظر
ياڳ هو ياڳ جو حساب نہ هو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ھڪ نظر ۾ سوين زمانا ھا
ھڪ حقيقت گھڻا فسانا ھا!

زندگي آھ دائمي پرواز
گھٽ قفس ڪان نہ آشيانا ھا!

ڪٿُن نہ پوريل خزانو ڪوٽيندي
ڪيئي پوريا ڪليل خزانا ھا!

صرف عنوان ”حسن فاني“ ھو
اَبَدي عشق جا فسانا ھا!

نہ ٻُڌا ڪنھن ٻڌا تہ سمجھيا ڪين
سُر نوان ھا نوان ترانا ھا!

لڄ ڪري شيام چپ رھئين تون ئي
گفتگو لئہ تہ سؤ بھانا ھا!

○

○

لڙڪ روڪي پلي مُبسڪرائي
ڪوئي ڪيسين مگر غم لڪائي؟

باغ گهُمندين، چني گل به ڪٽندين؟
هل ته ڪنڊن کان دامن بچائي!

خوب ڪنوندي ڪنوڻ کي ڏٺوسين
ڪونه پيو مينهن جو اُڄ اُجهائي!

ياد تنهنجو اتم غم اچا پي
چا ڪندو ته خوشين جو ڪو پائي؟

ڳالهه ساڳي ئي سيني ڪٽي پٽي
چو پڏي ڪوئي ۽ چا ٻُڌائي؟

گل ۽ غنچا رهيا مُنهن تڪيندا
هير چوندي وئي چا الائي!

جڳن به چاهي، هلي پل جواني
هيءَ ندي خود ڪنارا ٻٽائي!

زندگي راڳڻي روح رُچندي،
شيام پر ڪو ڪلاونت ڳائي!

○

○

چاهه لڪائڻ جا چڏ حيلا
مُنهن تہ متي ڪڻ او شرميلا!

راڌا چونہ رسامو سڪندي
چنيل چبيلا شيام هٺيلا!

غم، غصّو، لڄ، موهہ ۽ ماڻو
نيڻ پنل، سڀ ڀاوَ رسيلا!

دل وارا ڪ اجنتا وارا
فنڪارن جا پٽ پٿريلا!

پاڻ نہ روئي رُئارِيُئہ، چارڻ!
گيت سُريلا، سُر درديلا!

نرموهي جڳ ڪي چا چئجي
قول چٽي ويا چا تہ سجيلا!

واءُ لڳي تو لهرون پانيون
سَر ۾ ها جي سَپ زهريلا!

ويهي گندي نالي تي ڪئن
شيام تو چيڙيا سُر سپنيلا؟

○

○

نيڻن وانگر چنچل جوين
تيڻ بڻيا جوين جو درپن!

جيون – پيڙا پوڳي پوڳي
هوش ۾ آئي سُرت آچيتن!

چمڪي چٽنگ ۽ سُرهو دونهون
سوز پري دل آرتي چندن!

نيٺ ته ڪندبن پي ڪجهه لهڻو
ڪانٽن ڪيئن ڇڏايان دامن؟

چنڊ ڪڙيل، ڪي ڪڪريون اُپ ۾
ڪهڙي سوچ ۾ شاعر جو من!

شيام اُماس به آهه ڏياري
اوسيڙي جو ديپ جي روشن!

○

○

زندگيءَ تي، جي دوست! سوچيندين
ڪجهہ نہ ڪجهہ بس اُداس ٿي ٿيندين!

سج لٿي روئي تو پسايو پاند
خشڪ اکڙين ۾ رات ڪاٽيندين؟

تيءَ نہ پنهنجن کان بدگمان اِئين
مفت غيرن اڳيان ڏنو تيندين!

حال منهنجو نہ جي ٻڌين تہ چڱو
گونگو روئي تون جيءُ جهوريندين!

ڇانئجي ڇانئجي گهٽا تي گهٽا
ڪٿن ڪِلڻ کان ڪنوڻ کي روڪيندين؟

تاڪُتُون ڏاڍو دل جو سڌاتو
شيام اُف بي ڪندين تہ توڙيندين!

○

○

دل کي ڪنهنجو پيار مليو
سونهن پريو سنسار مليو!

وِک وِک تي تي پير چُميس
پَنءِ کي رولُو يار مليو!

جنم مرڻ اک پٽ اک پورَ
وچ ۾ ڪو وستار مليو!

سورن ساڻ رهاڻ ڪندي
راحت جو ڏس پار مليو!

جيءَ ڪٿو ٿيو دنيا مان
ڪنهن کان ايڏو پيار مليو!

لهرئين لُڙهندي عمر ڪَٽي
ڪڏهين آر نہ پار مليو!

راهہ تڪيندي تارن جي
صرف سنهري غبار مليو!

جنهنجو نالو شيام حيات،
تنهن ۾ ڪونہ قرار مليو!

○

○

پاند کھڙو نہ جو ينل آهي؟
کھڙي دل کي نہ دک لڳل آهي؟

ميڙي اسباب هيترا سک جا
آدمي پوڻ بہ ڏک-ڏڌل آهي!

صورتون غم جون کيتريون نہ ڏٺم
دل جو آئينو اِئن پڳل آهي!

زندگي مسئلا هزار، مگر
مرگ تنهنجي سين جو حل آهي!

پاپ جو بج چِتيوَ اکين ڏسندي!
ديد جنهنجي پچن جو ڦل آهي!

نہ رهيو پردي جو رواج بہ هاڻ
آڻ ڏٺل پو بہ اڻ ڏٺل آهي!

نہ ڏسي آرسيءَ ۾ عکس ڪمال
حسن سينگار ۾ رڌل آهي!

ڪير ڄاڻي گھٽيون صديون گذريون
جلد آيو نہ 'هيءُ پل' آهي!

○

○

هت دوزخ، هت جنّت آهي،
پنهنجي پنهنجي قسمت آهي!

وات اِجها هيءَ ماڳ اِجهو هوءُ،
اڳتي تنهنجي همّت آهي!

تنهنجا چارا تارن مان، پر
پوءِ بہ منزل ظلمت آهي!

گل جي رنگ ڏتاريءَ دل نہ ته،
ڪنڊن ۾ بہ نزاڪت آهي!

راحت ڏئي نہ هميشه راحت،
بعضي غم بہ ضرورت آهي!

هيرو پٿر، پٿر هيرو،
گهرج نہ گهرج ٿي قيمت آهي!

هرڪ بہ هارن لڙڪ بہ هارن،
شيام اکين جي عادت آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چانـدنـي رات ۾ اڪيـلائـي
ننـڊ نيڻـن ۾ هـاءِ، شـرمـائـي!

پـاڻـڪـان پـاڻـڪي لڳـان ڏاريـو
ويئي ڪيڏانهن تنهنجي پنهنجائي!

بند پلڪون. تيون شرم بوٽيءَ جان
اڪ ملائيـنـدي تـوکي لـڄ آئـي!

شـوق ڪان نيڻ جڻن تيـر رتـنـار
مُـرڪ آنـدءِ ڳـلـن تـي لالائـي!

تنهنجي هر مُرڪ تان نثار بهـار
چا تہ رنگينـي، چا تہ رعنائـي!

ڳـل چـهـڻ سـاڻ گـلَ تـڙيا گـويا
آئي چـرچـي ۾ اٿن بهـار آئـي!

دل جي ڳالهين تي پهرين تو جهٽڪيو
پو بہ دل شيام، تـو ئي پرپـائي!

○

○

خزان حال دل جو گلن کي ٻڌايو
ٻڌي، مرکي تن غم نہ پنهنجو لڪايو!

اکين ساڻ پٽي ڪنهنجو پيرو ڪنيوسين
اسان واٽ تي سر تڏهن هو جهڪايو!

ڪناري تي ويهي اسان لڙڪ لاڙيا
تہ وچ سير ۾ پي اسان مُسڪرايو!

ملين زندگي ۾ گهڙين جي تڏهن پي
گلن جي ٽڙڻ ۾ نہ ڪو فرق آيو!

انهن جي مٽي مرڪ مان آهہ ظاهر
تہ شبنم گلن کي نہ آهي نپايو!

اگر زندگيءَ جي شڪايت ڪيَم ڪا
پرين! اک ملائي تو چاتيءَ لڳايو!

لتو سج، وڏيو شيام جڻ جڻ انڌيرو
ڏِئي ڪنهن هِتان ڪنهن هُتان جهلملايو!

○

○

ڪٿي ڪا سار اچ، آئي معطّر تي صبا آهي،
اکين جي آب سان شاداب تي ساري فضا آهي!

ڏنئہ پهرين ٿي ڏکٽي دل وري هيءَ ڏات ڏکڙن جي،
اکين جو پاند لڙڪن سان پريئہ، تنهنجي سخا آهي!

الا، هيءَ صاف اُپ، اڌ رات جي خاموش چانڊوڪي
جو نوشهري ۾ ڏسندو هوس هيءُ ٿي چندرما آهي؟

هزارن راڳڻين سان جا سنواري ويئي خاموشي،
ملي سا ڪنهنکي مس هڪ عمر ڪان پو ڳاٿا، آهي!

تصوّر، مورتي، سنگيت، رقص ۽ شاعريءَ تائين،
نزاڪت پُرنزاڪت زندگيءَ جي اِرتقا آهي!

اسان انبر جي راهن سان ملايو پُنءَ جي راهن کي،
اجا منزل ڪٿي آهي، سفر جي اِبتدا آهي!

جهُڪي جنهنجي ڪري شاهي، غريبي مرتبو پائي،
ڪينجهر ۾ گندري نوُريءَ سريڪي ٻي بہ ڪا آهي؟

چون ٿا شيام تنهنجو قدر اڳتي ٿي هلي ٿيندو،
تہ سچ سنڌيءَ جي لئہ زنده رهڻ جي هيءَ دعا آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هڪ مصّور ڪي صديون ٿيون ته هو ديوانو ٿيو،
هر جبل شيام اُنهيءَ بعد صنم خانو ٿيو!

عقل جي ڪانه هلي، دل جي مچي هرڪوئي،
آهه ديواني پٺيان لوڪ ٿي ديوانو ٿيو!

بس زبان اٽڪي ايئن بدلجي وئي ڳالهائيندي،
هاڻ پڌندي به ته سمجهڻ جو نه افسانو ٿيو!

ڪاڪ ڀڪي ٿي، هُئَي جيسين ڪنواري مومل،
هيءَ راٽي جي وني ٿي ته هوُ ويرانو ٿيو!

مونکي ديدار کان محروم رکيو خودبينيءَ،
هوُند شيشي جي پٺين ساڻ نه بتخانو ٿيو!

○

○

رڃ جي فريب ۾ نہ اچي، چا، ڪبئہ ڪمال؟
جي اُڃ هجيئي ها تہ بچڻ هو گهٽو محال!

دنيا ۾ بيقرار ڪوئي، دربدر ڪوئي
هڪ خواب آهہ سڪِ تي سمهڻ جو هتي خيال!

آيو تڏهن نہ موت، اچي هاڻ چا ڪندو
مشڪل اڳي جئڻ هئو ۽ هاڻي مرڻ محال!

سڄ اُيرندي ٿي رات جي اوندهہ هٽي وئي
گهٽ آهہ روشني سو تہ آهي جدا سوال!

هڪ آڻ ڏني خوشيءَ جي امانت اتم اِهي
ڳوڙهن ۾ منهنجي ڳول نہ تون رنج يا ملال!

آيو ڪتانَ، هو ڪير ۽ ڪيڏانهن شيام ويو
ڪنهن کي ڏسي حيات بڻي منتظر سوال؟

○

○

رهي پتنگ جلائڻ جي شمع ڪي تي حَوس
نہ ڪِي بہ دل ۾ اتس، سڀ زبان تي ئي آتس!

پلي هُما جو سَيَر پَرُ ۽ مک جو پَرُ آيرو
مگر بنهي ڪي رهي تي متي اُڏڻ جي حَوَس!

سنوار زندگي پنهنجي ڳڇيءَ جو ڳت نہ بناءِ
مرڻ جي واسطي آتا! مرڻ نہ پنهنجي وس!

اُڏامندي تہ پکي ڪونہ ڄار ۾ ڦاٿو
سميٽي پَرَ ڪٽي وينو تڏهن ٿي پيد پيَسَ!

نہ چنڊ گود ۾ آيو نہ ڪو سُتارو، مگر
بنهي زمين جي ممتا ڪي ٻنيلايو آوس!

گل پٽيندي چُبيم خار، ڪنهنڪي ڪهل پئي
ڪنياڻين سيلهہ ۽ ڪوتي پڇياڻين: هاڻ تہ بس؟

هٽِي نگاهہ محبّت نگاهہ پهرين ئي
نگاهہ بي تي پئي شيام هڪ نگاهہ حَوَس!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مُئلن ماڻهن جو هي مُلڪ جتي پٿر جا پُتلا
موت جي گهرائيءَ سان جڙن تي هڻن مُشڪن بيٺا!

شهر جي چؤنڪن تي هي پٿلا ڏِس ڪهڙين هستين جا
جن تي سرٽيون پاريهل ڪن ڪٿَن نہ وِٿين جي ورڪا!

جنجي ٻيڙي پرزا تي پٿي ساحل سان ٽڪرائي
ڇو نہ تباهيءَ پنهنجي تي ڪن واڪا: 'دريا! دريا!'

جسم تہ آزاديءَ جو ليڪن روح سندس مجبوري
اهڙو جڙو جيءَ ڪندو ڪي، ڪار سنواريندو ڪا؟

ڇا، دريا جي پيشانيءَ جا گهنج هيون هي لهرون
غيرت وارا ساحل تان ٿي ڇو هڻن موٽيا پياسا؟

ڪنهن لئہ جهاتي پاءِ اڙي اک، ڪونڪو جلوو پسنديِنءَ
پردي وارا صرف بهاني لئہ واجهائن وينا!

جيون شيام پهاڙ اُتاهون، ياري ياري پٿر
ڪو بُت ساز هُجي تہ تراشي هاڻ نئون دل وارا!

○

○

ڪجهہ جاڳ جو، ڪجهہ خواب جو نيڻن تي اثر آهہ
اوسيڙي پري رات سڄي عين سحر آهہ!

دل ڏانهن نهاري تي جگر ڏانهن ڏنائين
غم ڏيئي ڏنائين تي تہ ڇا اُن جو اثر آهہ!

وچ سير ۾ ٿي وهندي رهي ناءُ اسان جي
ڪنهن ڪُن ۾ نہ پيئي، نہ مليو ڪيس ڪپر آهہ!

وِڪ وِڪ ڪري چمڪات ۾ بجليءَ جي هليو هل
برسات پري رات، اڳيان لنبو سفر آهہ!

پرگهور بهارن جي نظر هيٺ تي ان جي
پلجي بہ خزان کي متان سمجهين تہ نڌر آهہ!

پتڪڻ جي اها راهہ، رَسڻ جي بہ اها راهہ
دنيا تا چئون جنهنکي، عجيب راهگذر آهہ!

تدبير جو پتڪاءُ ڪِہ تقدير جي گردش
ٿِرڻ تانءِ هتي شيام نہ ٿيو ڪوئي بشر آهہ!

○

○

گل جي رنگ تي دل هرڪي، جو مون گل ڏانهن نهاريو
جيڪس اکڙڪتان ها، جي نہ سندس سرهاڻ ڏتاريو!

ڪنهن سان نئين سڃاڻپ تي، مون مرڪي هٿ وڌايو
ساڳئي ناليٰ سان وابستہ، يادن پي ڪيڪاريو!

پياس نہ مٽندي پو بہ، جنڻ جي لئہ پٽئو ٿي پوندو
چوٽا هاريو؟ پاڻ ڪي چو تا اڄ وِڳهي اِئن ماريو؟

باک ڦٽيءَ جي لاءِ دعائون گهڙندي رات گنوايو
اوندهہ ڪي نہ پِٽيو هٿن ويهي شمع اُٿي ڪا ٻاريو!

ڪوئي ڏيهہ فقط ساٿيهہ نہ پر پرڏيهہ بہ آهي
سيني لاءِ بہ پنهنجو ناهي، ڪنهن لئہ ڏاريو ڏاريو!

واري واري چوڏاري، واري چوڏاري واري
رڻ اُتئو ڪنهن ڊوڙي ڦان تي پاڻيءَ لاءِ پڪاريو!

سنّاٽو ئي سنّاٽو، ڪو ڪونہ سگهي ڳالهائي
چرڪ پريو سنّاٽي، اوچتو باغيءَ ڪنهن للڪاريو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

سنگ نہ ساز نہ اُن سان لاڳ
هاڻي راڳ بڻيو ويراڳ!

سونهن، پيار جو سدا بهار
پيار، سونهن جو سدا سهاڳ!

هي ڪومل تن وچندڙ ساز
روپ مڌر ڇڻ راڳ وهاڳ!

ڪنهن گل جي رنگين مراد
پوپٽ جي پيرن تي پَراڳ!

هيئَن پِنيءَ پيءِ جنهن ۾ جين،
اُن دُنيا جو ڪهڙو تياڳ؟

دک ۽ سک جون ڪنڌيون ڇڏ
جيون آهي سمنڊ آجهاڳ!

دل ۾ دونهيون ڇا تہ دکيون
نيڻن ورتو جڻن ويراڳ!

مرڪي ڪنهن ڪڙڪي ڪولي
شيام ڪُليو اڄ ڪنهنجو ڀاڳ؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اگ اڻ ڄاتل ڪِرندي لاءِ،
اوندا هيءَ ۾ جهاتي پاءِ!

سرڳ ۽ نرڳ مُئن جي جاءِ
دنيا هيءَ ٿي جيئرن لاءِ!

ڇورا ڪورا ۽ ڏُک ڏوڙ
هِت تِرتانءَ نہ ڪا دلجاءِ!

منهنجي وس ڪان ٻاهر آهہ
پاڳل دل کي تون سمجهاءِ!

سُر سان صرف نہ ٿئي ڳانو
تال وني مُهرو بہ چُڪاءِ!

انبر سارو ممتا روپ
آءُ آءُ ڪي پَرَ ڦهلاءِ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

روشني راهہ تي، اِئين ناهي
راهہ اُن ۾ ملي، اِئين ناهي!

رات آهي اماس جي، ليڪن
تاهہ ڪا روشني، اِئين ناهي!

منهنجي ٻيڙي تہ ٿي ڪپر ٻيڙي
ٿاڪُڙن گهٽ ڪئي، اِئين ناهي!

شوق منزل گهٽڻ ڪي هو پرڪو
هليو همراهہ ٿي، اِئين ناهي!

تنهنجي جهوري تہ جيءَ کي آهي
پر نہ ٻي ڪا لڳي، اِئين ناهي!

تون جتان جو اتان جو مان بہ مگر
ڪا سڃاڻپ وڌي، اِئين ناهي!

مان ڀڳس پئي تہ غم ڇڏي پيڇو
ڪا اڳيان هئي خوشي، اِئين ناهي!

شيام غم کان نجات پائي، دل
ڪنهن طرح ٿي سُکي، اِئين ناهي!

○

○

دل کي ڄَرَ آئي، اک ڀني، چاهي!
اک ڀني دل جي تازگي، چاهي!

عشق جي دل رکڻ لءِ پاڻ مُڙيو
هيئَن هيئانهين حسن جي، چاهي!

ڀانءِ هڪ مرڪندڙ پريشاني
هيءَ اسان جي حيات ڀني، چاهي!

چنڊ جي، رات جي چپن تي مِٺي
بس اِئين ئي پرهه ڦٽي، چاهي!

اهڙو غم جنهن جي واسطي خوش ٿي
دل لٽائي سڄي خوشي، چاهي!

ڪوبه ويساهه ساهه تي ناهي
هر گهڙي آخري گهڙي، چاهي!

جن ستارن وسائي سال ٿيا
تن جي اڄ رات روشني، چاهي!

درد کان پوءِ درد جا ئي گيت
درد ۾ شيام دلڪشي، چاهي!

○

○

رخ تو اِئــن بي رُخيءَ جو ڏيکاريو
پــاڻکـي پاڻ کـان لـڳان ڌاريــو!

ڏيئـي ڀــولـي ڪَـيُـئـَم ويـچــارو
ڇــو پڪــارڻ تو ڪين سيـکـاريــو!

مُنهن منجهان هوُنءَ تہ تي لڳا پنهنجا
ويهـي پـر ۾ ڀہ جن نہ ڪِـيـڪـاريـو!

مـون ٿي هـڪ ڪي فقط اُڪارينديـن
مـونـکـي ڀـوڙي تو ناڪـئـا، ماريـو!

مــوت جي آرسي رکي ســامـهــون
زنـدگـيءَ ڇـا تـہ پـاڻ سيـنـگـاريــو!

تـو هـنـلـي شيامر هن لءِ آڻيـو جـامر
شـمـع هـڪ ڀي بہ وات تـي ٻاريـو!

○

○

تس تس ۾ حوس جي جڻ هڪ سرېٽي لهرائي
چا ڦوهه جوانيءَ ۾ رات آهه هنئر آئي!

جذبات جي بيچيني، اُميد جي تنهائي
پرواز خيالن جو، تون روح جي گهرائي!

ڪيڏي نہ جتن ساڻ تو دل منهنجي تي وتدرائي
اڄ تنهنجي پنيان آهي ساڳي ٿي اُداسائي!

هڪ هٿ تي رکي ڏيئو، پئي ساڻ ڏکي اُنکي
تو روشني ڦهلائي، هڪ زندگي چمڪائي!

سورج مکي ٻنجي تو، سونهري ڪيو هر ڏينهن
۽ رات جي راڻي تي، هر رات بہ مهڪائي!

هيءَ چنڊ جي چاندوڪي، رابيل جي خوشبو پي
جاڳن سي ٿي ماڻن، هن ساعت جي سياڻائي!

آئينو رکي سامهون، سينگار ڪيائين پئي
پر ڏيئي پُٺي پڻ تو، اک مون ۾ ٿي اٽڪائي!

اي شيام اڪيون پوتي، بيخود هئين ڪنهن ڌُن ۾
ڪو ساز هُئي شايد، چاهت جي اڪيلائي!

○

○

تو لاءِ ڳوليم پٽي آڪاس،
پَنَ ۾ مان آيو تنهنجو واس!

ڪيڏو پيارو هڪ سواس،
سواس ۾ آهي ڪنهنجو واس؟

شعر ته آهي پُنءِ جي ذات،
منّي روح ڪي آئي راس!

عشق ڪي ٿاري ڳالهين ۾،
حسن چو بٺيو آهي اُداس؟

رات سريڪا نيڻ ملول،
ننڊ اُچاٽ، نگاهه نراس!

گهر گهر لڳي پر گڏجڻ لاءِ،
مجبوريءَ جو هٿَن احساس!

مبهم خوشبو، ڪاري رات،
دل ۾ نامعلوم هراس!

شيام وهائڻ جان مُرڪي،
ڪاري رات جو رمز شناس!

○

○

ٿورڙي ڪل خوشي، گهٽي آهي!
ڪا ڪنوڻ ٿي ڪنوي، گهٽي آهي!

موت ڪانپوڻ نہ آرزو ٻيءَ جي
آهي هيءَ زندگي، گهٽي آهي!

وڃ هوندي تہ اولڙو ٿيندو
مينهن جي هڪ ڪٽي، گهٽي آهي!

نيڻ ۾ لُڙڪ ٻئي جا، پنهنجو غم
پنهنجي پنهنجي خوشي، گهٽي آهي!

نہ آسين ٿي آهي نہ ڏينهن اُهي
هاڻ هيءَ بيخودي، گهٽي آهي!

ڪيس هو تنهنجي ٻي رخيءَ جو يقين
تو اڳيان دل شڪي، گهٽي آهي!

ڏک ونڊڻ لءِ مِڙيا تہ ڏک وارا
آهي آهي خوشي، گهٽي آهي!

شيام دنيا بہ آهہ شِوَ جي برات
ڏنگ ۾ ننگ جي، گهٽي آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تنهنجي موجودگيءَ جي خوشبو ۾
زندگي، زندگيءَ جي رنگيني!

ڪتڪتائيءَ تي ڪلڪي روپهلي
راڳڻي، راڳڻيءَ جي رنگيني!

سائي پيلي تي لال تي لچ ڪان
دل لڳي، دل لڳيءَ جي رنگيني!

پهر پويون، چمڪ ستارن جي
خامشي، خامشيءَ جي رنگيني!

جهلملايو اکين ۾ آنسن شيام
بيوسي، بيوسيءَ جي رنگيني!

○

○

خاموشيءَ جو سَڏُ پڙلاءُ
هر ڏِس جھٽڪ ڏنو ورجاءُ!

لنءَ لنءَ ۾ تارا جُھٽڪيا
هيڪلي رات جو نرم ڇُھاءُ!

گل ته نه ها نزديڪ ڪٿي
پو به فضا ۾ چيا ته هڳاءُ!

تنھنجو حسن ۽ تنھنجو خيال
پنھنجو ڪھڙو سرت سماءُ!

آئيني ۾ آئينو
جڳ جو حيرت پريو لقاءُ!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ويئي ويل نہ ورندي موٽ
رهندو گذرئي جو پڇتاءُ!

ڇا تيو پير پريا گپ ۾
جهوليءَ پيٽيون، هٿ هڳاءُ!

واعظ جو عمامو خوب،
جوڳيءَ تي پي ڏس تہ جڙاءُ!

قول جني وينئين تہ سهي
پاڻهي پوندءِ پو کهڪاءُ!

دل جي سوڙهہ لهي ويندءِ
آءُ ڪُلڪئي اُپ هيئان آءُ!

تنهنجو گيت رسيلو شيام
جڳن راڌا جو سهج سُياءُ!

○

○

جي بہ وينا ھُتَا، ھُتَا دانا،
ڪنھنجي ايندي اُتيا تي ديوانا؟

ڪٿان آيون ھوا ۾ خوشبوئون،
ويا وسري گھڙيءَ لئہ ويرانا!

آگ آھي اجا بہ آگ آھي،
تيا جلي خاڪ صرف ڪک ڪانا!

شام فرقت اداس ۽ خاموش،
جھلملايا فضا ۾ افسانا!

ھي انھن جي ٿي پٽرن جا پير،
جي اڏيا عشق پاڻ بتخانا!

ديد جون دعوتون ازل لاڪون،
پو بہ اڄ تائين نيڻ نيرانا!

ڳول فرصت تہ دل ڪريون آباد،
ڏينھن پن ۾ وسن نہ ويرانا!

ھٿا پوپٽ اگر تڙيل گل تي،
شمع روشن تي شيام پروانا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪٿڻ اونده ۾ ساهه تيو دشوار،
شمع ٻاري رکو مزار مزار!

سهسين طوفان، سهسين واچوڙا،
ڇا ته ڌرتيءَ جي دل تي آهه غبار!

ڪير ٻُڌندو ضمير جو آواز؟
رڙهي لوٽن مٿان رڙي پيو ٻار!

دين ڪن لاءِ امن جو پيغام،
ڪن ڏنو جنگ کي ٿي دين قرار!

آڌ سڙيل لاش، جنگ جو ميدان،
رات ڪاري، هڏي هڏي ۾ شرار!

مردو ڦوڪي مساڻ مان موٽيا،
مُنهن ۾ ماڻهن جي آمن جو اظهار!

ڪير هونئن جوت لاءِ سوچيندو؟
چانئجي چانئجي اچا انڌڪار!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اُجلي نيڻن جي ڪارڻ،
نيڻ جي گهرا نينهن نياڻ!

تڙندي پن پن تي ويا قول،
سُرها سُرها جن جا پراڻ!

سناٽو ۽ هِت هُت آگ،
جيون، آڌيءَ رات مساڻ!

خون ۾ ڪفنايل هي لاش،
مذهب ۾ دفنائڻ ڪاڻ!

اهڙو آهه اسان جو پنڌ،
رهزن رهبر تي تيا سڀاڻ!

اڻ يونيو تي هلندين ڪيئن،
جڳ ۾ پنهنجي راهه سڃاڻ!

ڪونه جڳڻ جنو ڏانءُ ڏسي،
ماڻ حياتي پنهنجو پاڻ!

دنيا ساري غل غوغاءُ،
ڪومل تنهنجي شيام، رهاڻ!

○

○

سوُر تہ ساڻ اِئين جئن ’هاٿي‘
سک جي ساعت يانءِ ’سياٽي‘!

سچ تہَ پکي ۾ پنهنجي رهندي
قدر ڪڪن جو ڪونہ سڃاڻي!

ساگر موتي ماڻڪ، ليڪن
پاتارانِ ڪو پيهي آڻي!

ڪوئي سک جي خاطر پڻڪي
ءِ ڪو پڻڪڻ ۾ سک ماڻي!

راند اکين جي ڪيڏن ڪيئي
ڪوئي روح وروُنهن بہ ڄاڻي؟

ڇت ۾ سهسين سورج چمڪيا
جوت ’جلي جئن سانجهيءَ ٽاڻي!

ساگر جنهن ڪي ڇاتيءَ لائي
سو البيلو موجون ماڻي!

پهريائين هيءَ رات تہ ڪنجي
صبح جي ڳُٽي شيام سياڻي!

○

○

علم ڪُنڍي، زنجير حيات،
ڏيندي هيءَ تهذيب نجات؟

نچٽيون ڪنوٽيون سهٽيون پو بہ،
گهورڻ ڪيت اياڻي بات!

آپ جو سينو گهاوَ ئي گهاوَ،
ڪيڏي دل جي ڪاري رات!

هڏيون بہ پِيي خطري جو چتاءُ،
هوڏي سخت ڪُتي جي ذات!

دپ، جئن طوطو پڃري بند،
سيخ ۾ چنبا، سهميل لات!

هر دَمُ، موت جو هڪ احسان،
ائتم يُگ ۾ شيام حيات!

○

○

چارڻ، سورٺ ناهي راڳ،
راڳ لُٽيو سورٺ جو سهاڳ!

چوڙيون ڀڃ نہ شهيد پنيان،
ڪامڻِ! تنهنجو آمر سهاڳ!

روح جي راحت لئہ ناهن،
جيءَ جهريل هن جڳ جا راڳ!

ڪيڏا ٻيڙا تي ويا غرق،
سمنڊ ڪلي ۽ ڳاڙي جهاڳ!

روئيءَ لاءِ چِتا جي آگ،
چمڪيا پيٽ يَريَنِ جا ياڳ!

صبح سفر ۽ شام جي اونَ،
روشن راهون، ڏنڏلا ماڳ!

○

○

ڏيري دم ڪڻ، ڏيري هل،
آهہ مجاز جو شيش محل!

ذره ذره سراپا سوز،
هرهڪ هڪ سورج منڊل!

هلڪو ڪلهہ يي هانءُ نہ هو،
اڄ تہ برابر آ پوجهل!

ماٺو سَر ۾ ڪاري رات،
باک ڦٽيءَ لئہ لڇي ڪنول!

حسن نظر جي ڇانوَ هئي،
راه عمل ۾ ڏينهن تتل!

لهر لهر ۾ لهر اُٿي،
هاڻ تہ هڪ طوفان اُجهل!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دنيا ڪيڏي ويجهي آهي،
پت تي پاڻ نه چِٽ نڪتل!

رات جو راهي اڇٽو آهي،
جل جل، مشعل، جل جل جل!

شيام حيات جي حسن متان،
آهي آزل کان چريو آجل!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڪونہ ڪنارن تي ويساهہ
پائيندو يي آ درياهہ!

هر هر هٿن اَپ ڏانهن نگاهہ
هاءِ، مُنيءَ دل جو ويساهہ!

مون وٽ تہ نہ تارا نہ چراغ
رستو آهي راتو واهہ!

رنگ رتي سرهاڻ مٿان
حرص پري گنجار سياهہ!

پوپٽ جا پر ٽوڙيئہ ڪيئن
ايڏو چو رنگين گُناهہ؟

رات جي راتي، ڪاري رات
هِت هُت خوشبوءُ جئن افواھہ!

روئي عشق ٿيو خاموش
حسن ڪنيو هڪ سڪ جو ساھہ!

ڳائجي اڄ موهن جو دڙو
ڪلهہ ٿي هئي تهذيب تباھہ!

وسريا ڏينهن، وسيا ها مينهن
هاڻ نہ اُتلي ڪو درياھہ!

اُس ۾ لُڪ ۾ پنڌ سهي
وات تِي آھہ جهَجهي وڻراھہ!

لُڙڪن ۾ ئيَ پيهي شيام
پائي سگهنديِن دل جو تاھہ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تنهنجو لاڏ پريو انداز،
دل ۾ چاهه، نظر ۾ ناز!

ناز بہ راز نياز بہ راز،
راز ئي راز، سندءِ انداز!

لُنءَ لُنءَ ۾ آ جهيٽي جهانءِ،
ڪنهن آ چوريو دل جو ساز؟

محفل محفل شمع و سرود،
ڪهڙو سوز ۽ ساز تي ناز!

دل جي وس جو هو نہ جتن،
مرندي مهل کليو هي راز!

چنڊُ نہ لاهي ٻُڪ، چڪور!
چوڳي لاءِ بہ ڪَرَ پرواز!

رات جي دل جي ڌڙڪن شيام،
صبح جي آهٽ جو آواز!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چنڊ ٻيج جو سنهڙو سنهڙو
ساڪي آهه سهائي پڪ جو!

منهنجا آنسون ديپ ته ناهن
دک ڪان من ۾ نه آهه اونداهو!

تون ٻي ڪر ڪا سچ جي سُس پُس
نعرو ڪو منصور به هڻندو!

نانءُ جڻڻ هو ڇا اِنجو ٿي
اوسيئڙو ٿي اوسيئڙو هو!

تنهنجي ياد هئي اِئن دل ۾
گويا رڻ ۾ سج جو تڙڪو!

چمڪيا چمڪيا ٻيرا ڪنهنجا
نيٺ سفر ٿيو سؤڪو سؤڪو!

هاڻ ڪڪيءَ هائي نه مهائي،
سڱ سمي جو سُرهو سُرهو!

○

○

تاهي خواب خيال جا ڪوٽ،
ڪيسين گهاريندين هٿن گهوٽ؟

قول ڇٽي ڪرندا ٿي رهيا،
سؤ سؤ پوپٽ ڪهڙي اوٽ؟

ننڍڙي لڪ ڇپ، وڏڙي تياڳ،
تنهائيءَ جي اوٽ ۾ موٽ!

سک نہ هُتي هو، سچ هِتي،
لهر ڪپر تان ڪاڏي موٽ!

شيام اچي پئين ٿهڪن ۾،
غم تي پاڳلپڻ جي چوٽ!

○

○

سياجهو عشق، ڏني حسن سادگي اُن جي
لطيف راز ٻڌايائين بيخودي اُن جي!

قدم قدم تي تڏيو پئي نسيم غنچي کي
ڏسي ها ڪوئي انهيءَ دم شگفتگي اُن جي!

هئي نگاهه جا پهريائين ترورو هلڪو
سڄي جهان تي اڄ ڇانئي روشني اُن جي!

اکين ۾ لُڙڪ سهي، پر چپن تي مشڪ هئس
ٻڪي تي ڪوڙي رُسامي ۾ سڪ سچي اُن جي!

سڊول جسم جو هر انگ راڳڻيءَ جو روپ
ڪمال نغمه هئي شيام، خامشي اُن جي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

حسين دام ۾ ڪير ھو جو نہ آيو؟
رڳو پاڻڪي مون نہ پاڻهي ڇڏايو!

ڏسي مونکي دنيا کَچيو ڪين، ليڪن
ستارن ڀڳي آڪ، گلن مسڪرايو!

عجب ڍنگ آھن اوھانجي ڏسڻ جا
نہ ڏاريا لڳو ۽ نہ پنھنجو لڪايو!

أھي گُل ھُٽَيَن ٿي ڇَٽي ھيٺ ڪِرندا
اکيون ڇو جهڪايو، ڇو دل کي سڪايو؟

صراحيءَ ۾ ساقيءَ جي آھي اجا پي
پيالو وڌايو، متان ھٿ ھٽايو!

غزل سان نيائڻ وڏي ڳالھہ آھي
تخلص ۾ چاھي، نہ آيو نہ آيو!

○

○

اُتي چرڪي، بس ڪاوڙي، مسڪرائي،
لڪي ڪنهن ڪَيَس پير تي ڪتڪتائي!

اُڏائس تي عرشين، تو اک جنَّ ملائي
مگر ساگهڙي ءِ تو نظر جنَّ جهڪائي!

وڇوڙي ۾ پهرينءَ نظر جون سنيارون،
ڪڏهن جي ڪتي ڳالهہ اڄ ياد آئي!

مونکي پنبڻين سان هوا پئَي ڪيائين،
الا، ننڊ نيڻن تي ڪنهن ويل ڇانئَي!

انهي آءُ آدر کي ڪئَن پيار سمجهان،
ڪتي هاڻ ڪاوڙ آجائي سجائي!

هيَمر غم تہ ڪو حال محرم نہ آهي،
مگر حسن تنهنجي جي هيءَ هيڪلائي!

محبت کي جاتو تہ عشرت کي جاتو،
نہ پر ڪنهن ڏنو ڪيئَن اک هوءَ لجائي!

ڪُليو ڪنهنجي چاهت ۾ ڳجهہ زندگيءَ جو،
سڏيون جنهنکي پنهنجي سا آهي پرائي!

○

○

جوين ۾ روپ ساڻ، امنگ آنگ آنگ ۾
من ۾ نچي امنگ، نچي من اُمنگ ۾!

من موهني تون مورتي سنگيت ساز جي،
توکي ڏٺو ڀڌو تي مون طائوس چنگ ۾!

وارن ۾ سونهن رات جي، چهري ۾ چنڊ جي،
نيڻن ڏٺو هو توکي تہ سپنن جي سنگ ۾!

ڇا رس ڀري رهاڻ ۾ جهنڪار ماڪ جي،
ڌڙڪڻ ڪلين جي دل جي سنڌءِ انگ انگ ۾!

جڳ جي خوشي خوشي نہ لڳي شيام، جيڪڏهن،
رڱجي نہ بار بار اُمنگن جي رنگ ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جيڏي پنهنجي سونهن لڪايئه
ايڏي منهنجي دل ھرڪايئه!

ڪلهه تو مونکي ڪيڏو چينيو
آئيني کان اَڄ لڄ آيئه!

بينو چنڊ ۽ وقت بہ بينو
ويني کهڙا پور پچايئه!

ساري سُرت وساري وينين
اهڙي کهڙي چيز وڃايئه!

ڇت ۾ چنڊ لڪل، تيو پڏرو
مرڪي چانڊوڪي ڦهلايئه!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چا تيو بند تيا ميخانا،
چشم ساقي جا ڇُلن پيمانا!

اڄ به ساڳيائي مَنَهه ڊاک پيريل،
لاهه اميد نه او مستانا!

هيءَ پنهنجن جي هئي پنهنجائي،
جو نه بيگانا لڳا بيگانا!

خاص پنهنجن لءِ رهيا ڏوراپا،
صرف ڌارين لءِ هئا شڪرانا!

حسن مغرور، محبت بيباڪ،
شمع پچرائي، نچن پروانا!

شيام، نظرن ۾ چمن ها آباد،
ها اکين آڏو فقط ويرانا!

○

○

حُسن تہ ڪوئل! جادوءُ آهي
جادوءُ تنهنجي ڪوءُ ڪوءُ آهي!

ڪنڌ متي نرگس نہ ڪنيو، ڇو؟
پنهنجي اک جو جادوءُ آهي!

چيٽ ٻپهري، هير ڏکڻ جي
ڦهلي سوني خوشبوءُ آهي!

ويراني، ڪنڌيءَ تي ڳيرو
مان آهيان، هوءُ هوءُ هوءِ آهي!

ٻي ڪا آهي دل جي ٻولي
هندي آهي نہ اُردوءُ آهي!

گنگا جمنا امرت امرت
ليڪن تَيَجُ تہ سنڌوءُ آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دل جي معصوم هاڻ ٻي آهي
پر سندس اڪ سڄاڻ ٻي آهي!

نينهن جي هر نظر، نظر پهرين
سونهن ۾ نِت نواڻ ٻي آهي!

خامشي خامشي تہ آهہ، مگر
ٻن دلين جي رهاڻ ٻي آهي!

اڳ ۾ ايڏو جي آءُ ڀاءُ نہ هو
قرب ۾ هاڻ ڪاڻ ٻي آهي!

وقت ڪيڏا نہ گهاوَ ميساريا
دل ۾ پر پيڙ هاڻ ٻي آهي!

○

○

گهري اونده ۾ آئي گهرائي
برق بادل ۾ جيئَن لهرائي.

گيت پنهنجو ٿي گنگنائيندي
رات ڀرجي ڇو ڏل اِئين آئي؟

ساڻ تنهنجو خيال ٻي نه رهيو
هاءِ تنهائي، هھڙي تنهائي!

رات ڪاٽي آسان ٻنهي جاڳي
نيٺ ڪنهن ڪنهنجي ننڊ چورائي؟

شيام آندر ۾ ڇٽنگ ڇٽڪي پئَي
باھ ڪجھ بنسريءَ ٻه ڀڙڪائي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پچيم مسڪرائڻ، گهرينم وڻين آلي
جهلي مون او چِتَ چور، چوري جهلي!

سنڌءِ ’قول بنگلو‘ ڏنو مون چڱيان
هئي گرچہ خوشبو جي سوڙهي گلي!

جدائيءَ جو احساس هاڻي بہ تڳي
تيا ڏينهن مون پريت ڪانَ ذل پَلي!

اها آهہ وچ وانگي روشن حيات
رڳو بيڪلِي، بيڪلِي، بيڪلِي!

تِڙي پيئون مڪڙيون، ڏٺا گل تيا
اَسر جي هوا آهہ شايد هلي!

ڇڏيندي چمن کو رکي حرف ويو
يلي گل بہ سوچي، ڪي سمجهي ڪلي!

○

○

نيڻن ۾ خوش خواب تي آيو هو ڪير؟
دل ۾ ٻڄي چاهه سمايو هو ڪير؟

سپنا سپنا نيڻ ته دل ياوَ ٿي ياوَ
ڪچڙي ڪچڙي ننڊ تي ڇانيو هو ڪير؟

هوري هوري ماڪ پٺي پٺي ڀُڻ تي
چپ چپ پوئين رات جو آيو هو ڪير؟

پڙڪي جهت ۾ ڪٺن نه وئي ڳل تي جوت
ڪاوڙجي ان ريت لڄايو هو ڪير؟

”شاعر آهي شيام“، چيائون تنهن ڏينهن
تنهن تي مرڪي ڪنهن ورجايو هو، ”ڪير؟“

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مرڪي بند ڪلي تو ڪولي
ماڪيءَ جهڙي ٻولي ٻولي!

ماڪ پنا رابيل چنا تو
چنڊ وڃائي پنهنجي جهولي!

آخر سڪ جي آندي آئي
ڀريئين ڇڪ جي جهولي جهولي!

نينهن ڪرائي ننڊ آبد جي
سورٺ سُر ۾ ڏيئي لولي!

پنهنجي رنگ ۾ خوش هرڪوئي
آهه حيات ٻه پاڻ ته هولي!

رلندي پئي رولاڪ ستارن
نوراني ٻولي ته نه رولي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جي ڪٽي پنهنجو هٿ مون وڏايو پرين!
ڇو نہ پنهنجو پلؤ تو ڇڏايو پرين؟

هيٺ نظرون ڪري، مسڪرائي اِئين
حوصلو دل جو تو ئي وڌايو پرين!

چاهہ منهنجن اکين مان بکيو پئي، مگر
ڇؤ تہ تنهنجن اکين کي لڪايو پرين!

روح تارن جو مستيءَ ۾ جهومڻ لڳو
جڏّن ڪٽي نيڻ تو مسڪرايو پرين!

رات ڳالهين ڪندي چنڊ آڏيءَ لڙيو
دل کي ڪيڏو نہ وهمن ورايو پرين!

لڙڪ آيا فضا جي اکين ۾ تري
مرڪندي تو جڏهن موڪلايو پرين!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

لنگھي ٻون اڳيان، پوءِ مُڙي تو نھاريو
پيءُ ياد ڪي يا ھُيءُ ڪي وساريو؟

ڇتني وڻ، ڇني وڻ کي رابيل ھڪڙو
مونکي چنڊ ور ور ڪري پئي ڏٺاريو!

ھُيءَ صبح جو وار وتڙيل اٿين ٿي
گھٽو شام جو ڪين تو پئي لساريو!

ڪلي ھڪ ٽڙي، رات ھڪڙي وھاڻي
نہ معلوم ڇو ماڪ ھئن ھانءُ ھاريو!

خموشي جي دل ۾ وڇون ڇڻڪ لرزيون
اُتي شيام، اڄ رات ڪنھن پئي پڪاريو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

شيام. مون ڪنهن تي هرڪ چو هاريو
هوند ڪوئل نہ هيئَن ڪوُنجاريو!

هيڪلائي ۽ چانڊني چپ چاپ
ڪجهہ تہ پئي ڪائنات ويچاريو!

چا نہ رابيل جي بکي خوشبوءِ
چنڊ اڄ ڪنهن ڪي ياسندو ڏاريو؟

سونهن ڪيڏي نہ اڄ ڪڍي سرهاڻ
هڪ نظر ۾ ئي جيءُ هبڪاريو!

چنڊ چوڏس جو ۽ شگفتہ گلاب
رات جيڪو مون ڪنهن کي ڏيکاريو!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هڪ ٿي اشارو پائي ڪُل ڪائنات چمڪي
نوري نگاهہ پوندي ڪن ۾ حيات چمڪي!

تنهنجي سنيار آئي دل جو ڪنول ٽڙي پيو
نڪتو ڪو ذڪر اهڙو جو بات بات چمڪي!

آواز رنگ لاتو ورتي خيال صورت
ذاتر جي ذات چمڪي، شاعر جي تات چمڪي!

آڌيءَ سمي اچانڪ جرڪي پئي خموشي
اِئن مسڪرايو تارن اي شيام رات چمڪي!

○

○

دنيا جو سارو حسن اتم هڪ نهار ۾
ائن ٿي نظر وسيع سنڌ انتظار ۾!

لفظن ۾ آرزوءَ جي نزاڪت ڪٿان اچي
نازڪ سوال ٿئي ته ادا ٿئي نهار ۾!

پهچي سگهي نه جيڪا نظر تائين آرزو
لڙهندو ڏٺم انهيءَ کي ٿي لڙڪن جي ڌار ۾!

گل گل الڳ هجي ها، ٻٽي ها نه باغ باغ،
پوئين نه ها بهار کي وارن جي تار ۾!

آهي سنڌ چين تي اڄان مرڪ مڌ ڀري
آهي ڪشش اڃا به گلن ۾، بهار ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اسين سوز ۾ ساز جو روپ ڏاريون
جلي دل مگر تند منڙي تنواريون!

ٻڌئين تون تہ خود زندگي ئي اسان جي
مگر زندگيءَ کي اسان ئي سنواريون!

لڳائي هيئَہ هڪ لڳا چڻنگ چت ۾
تيون پيون ٽيندي يون جڳان جڳ ڏياريون!

وڏي رات آهي، پري صبح آهي
تہ ڪا شمع ٻاريون، ڪوئي ڪاج ساريون!

اچن لاهيون چاڙهيون مگر ماڪ ٻڌجي
ڪڏهن گل ڪڏهن سج جي پاڪر ۾ گهاريون!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

عشق نہ شال کڏهن ضد واري،
حسن آپالو هنجون هاري!

ڪاڪ جي ماڙي رات نہ چمڪي،
مومل ويني شمعون ٻاري!

چانڊوڪيءَ کي ٻاڪر پائي،
سونهن ستل هئي، ڪاڪ ڪناري!

گهاءُ رسيو جو نينهن جي دل کي،
چنڊ نہ ان جو ناءُ سهاري!

چهرو چنڊ، چڪور نگاهون،
مومل وَرَ جي واٽ نهاري!

آشائن جون شمعون گل ٿي،
دل ۾ وييون پارڻ پاري!

عشق آنڌي جو آنڌو رهندو،
حسن پاڻ کي سؤ سينگاري!

○

○

مسڪرايو تہ سهي، لڙڪ لڪايو تہ سهي؛
زندگيءَ ساڻ گلن وانگي نڀايو تہ سهي!

چمڪندو روپ نگر چاهہ جي چاندوڪيءَ ۾
دل ڪي، ڪجهہ گهاوَ سهي، چنڊ ٻڏايو تہ سهي!

ياڳ جاڳي تہ ڪوئي درد بہ دل ۾ جاڳي
درد جي ذات ملي، تنڊ ڦٽايو تہ سهي!

اڻ ڳڻيا راز، سندس هڪ ئي نظر سان کلندا
ناز جي ننڊ مان نرگس کي جڳايو تہ سهي!

جاءِ رتنار چپن تي چا، دلين ۾ بہ ملي
پنهنجي هستيءَ کي مڌر گيت بڻايو تہ سهي!

سارو سنڌوُ تہ نہ ڪوئي بہ ڪڏهن پي سگهندو
ڪي پيالا تہ پيو، پياس بجهايو تہ سهي!

وهم جي واٽ ئي ويساهہ جي منزل تي چڙهي
پنڌ پورو تہ ٿئي، وک بہ وڌايو تہ سهي!

هي اڳيون شيام تہ ناهي، هوُ اڳيون شيام ڪٿي؟
غم جانان! غم دوران! ڪي ڀڏايو تہ سهي!

○

○

ڪونہ تارن جو ڪو ٻئيو همر راز
ڪنهنجي دک سک ۾ ڪين سوز نہ ساز!

غنچي غنچي جو همزبان ٻئجي
چپ ۾ سرهو پڌان پيو آواز!

هر نظر غور سان تڪيان وينو
آنءُ چاٺان اکين جو راز ۽ ناز!

آسمان آهہ حد نگاهن جي
دور ان کان خيال جو پرواز!

نيڻ پوتيل ۽ منهن تي خاموشي
شيامر ڪنهن سان تہ آهہ راز نياز!

○

○

ڪونہ تارن جو ڪنهن ٻڌو آواز،
ڪوئي تقدير جو سلي ڪٿَن راز؟

گل بہ پنهنجا، بهار ٻي پنهنجو،
پهرين پهرين جڏهن ڪيم پرواز!

بار ڪٽٽو پيو زماني جو،
دل تہ چاهيو ڪٽڻ تي ڪنهنجو ناز!

هاءِ، دنيا ڪي، ڪو اڪيون ٻوٽي،
ڪيسين تائين ڪندو نظر انداز!

شيام چا خامشيءَ مان تنگ اچي،
آهہ ڇيڙيو وري تو غم جو ساز؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڦِرڻ رنگ پويان، ملڻ بُوءِ گل سبان
رهان هوند رولاڪ بڻجي صبا جيان!

هوائون نہ لڳنديون مگر شيام ڏسجڻ
متان ماڪ چلڪي ڪنول جي گلن تان!

چوين تو تہ اپ ۾ مان ٽُٽو آهہ تارو
لڳي تو تہ ڳوڙهو ڳڙيو ڪنهن جي اک مان!

زماني جا آهن ستايل سيئي
پڇي حال پڇندين، پرين! ڪنهن ڪان ڪنهن ڪان؟

زمانو اسان کي مِٽائي نہ سگهندو
مليو آهہ خود ڪيس نالو اسان ڪان!

ڏسيان توکي اڄ پنهنجون ڳالهيون تو جيڪي
سياڻي اُهي ٿي ٻين کي تون ڏسجان!

سين شيام کي پنهنجو همراهہ ڀانيو
هيو چنڊ جو ڳُڏ هليو پئي سين سان!

○

○

محبت بگاڙيو، صحبت سنواريو،
حقيقت ۾ ڪنهن پي نہ جيتيو نہ هاريو!

چمن مان لنگهڻ وقت پانيان پيو، چڻ،
گلن جي وِني اوٽ ڪنهن پئي نهاريو!

هُيءَ صبح جو وار وٺڙيل اهي ٿي،
گهٽو شام جو ڪين تو پئي سنواريو!

اِئين ويٺي ويٺي چو بيچين تي دل،
نگاهن نگاهن ۾ چا ڪنهن پڪاريو؟

ڪئي ڪوڪ ڪوئل ڏنو دل پڙاڏو،
هنئي چاٽ بادل اکين نير هاريو!

نہ ڪنهن پئي نموني نتائي سگهين ها،
ڪلي ڳالهہ ڪي شيام تو خوب تاريو!

○

○

پرين! ننڊ ۾ پڻ مون توکي پڪاريو
ڪٿي اک نه تو خواب ۾ ٻيي نهاريو!

وري رات آئي مگر تون نه آئين،
مونکي خواب سمجهي تو شايد وساريو!

غمن ئي غمن کي سنياري سنياري
نه پيچ زندگيءَ ۾ مون چا چا وسارئو!

ڏيي رات کي موت سڏڪن ۾ ساري
کلي کنهن نموني اسان ڏينهن گهاريو!

اکين کان لڪي، دل ۾ پائي لياڪو
ستل زندگيءَ کي اچي ڪنهن اُٿاريو؟

ڪرن لڙڪ جئن جئن، ٿين ذرو ذرو
سڄڻ! تنهنجي غم زندگيءَ کي سنواريو!
○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آئين، ڪيڪاريئَہ ڪلي پر هاڻ مان
گفتگو توسان ڪريان، توکي ڏسان؟

شعر پڙهي سوچيمر جڏهن در مان گهڙئين
ڪي بڻيو يا بڻجي بگڙيو، ڪئَن چوان؟

ننڍڙي لاڪون اتمر توکي ڏنو
هيءَ ڪشش تو ۾ هنئَر آئي ڪٿان؟

پيري پيري سان جڏهن توکي ڏٺمر
ڪجهہ ڪٿل پانيو مون پنهنجو پاڻ مان!

نند مان هر صبح جو اٿندي، پرين
شامر نظرن ۾ رهي هڪ خواب جان!

نيڻ لڙڪن وانگي چمڪائي ويون
جي خوشيءَ جون ساعتون گهاريون اسان!

○

○

پيون ياد جڏهن رات تنهنجون رهاڻيون
ڪڏهن چنڊ سان تنهنجون ڳالهيون پراڻيون!

انهن مرم مارين لچارين اکين جون،
پچائون نہ وسريون، نہ وسريون وراڻيون!

ڪٿيو چنڊ موتي نہ سو سج تي اُڀريو
تڪيندي ٿيا ڏينهن، راتيون وهاڻيون!

مٺيون صحبتون، ساهہ جن لئہ سڪي پيو
وري ڪيئن ماڻيون، ڪٿان ڪين آڻيون؟

ڪٿان آڻيون روشن گهڙيون زندگيءَ جون
نظر پيئي جنهن مهل شمعون وساڻيون!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ٻڏل دل کي آخر ۾ تاري ڇڏيوسين،
لڙهيل کي لڳائي ڪناري ڇڏيوسين!

ڪنارو ڪيوسين ٿي لهرن ڪان، ليڪن،
ڪنارو سندن ئي سهاري ڇڏيوسين!

جلي پاڻ تنها ٻه گل ٿيندي ٿيندي،
هزارن چراغن کي ٻاري ڇڏيوسين!

لڳائي هيئن چٽنگ هڪ جا، انهيءَ مان،
هزارن چراغن کي ٻاري ڇڏيوسين!

هئاسين ته شعلا مگر ضبط ڌاري،
گلن ساڻ وڻ وڻ سنواري ڇڏيوسين!

تصور سان تنهنجي نه جو جام ڇمڪيو،
ڇپن تائين آئي ٻه هاري ڇڏيوسين!

ڪڏهن ياد تنهنجي، ڪڏهن ذڪر تنهنجو،
الا، وقت ڪئن ڪئن گذاري ڇڏيوسين!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جو سيني ۾ چٽڪي اٿم زخم ذاتي،
مگر پيڙ آهي منجهس ڪائناتي!

ڪڏهن پاند گل ڪان بچائڻ هو سهنجو،
هنئَر چٽنگ چوليءَ ۾ آهيم پاتي!

غمن جي حقيقت، خوشيءَ جو تصور،
اِهائي حياتي، اِهائي حياتي!

زماني جي غل ۾ ٻڌڻ ۾ نه آئي،
مڌر راڳڻي ڪا نه پئي دل به ڳاتي!

هئا ٻول منهنجا ۽ مفهوم تنهنجو،
نه ڪنهن راڳ ۽ ساز جي رمز ڄاتي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اهي نگاهون، اهي آدائون، اهي اِشارا اجان بہ آهن،
مٺي محبّت جا زندگي لءِ، سہر سهارا اجان بہ آهن!

دلين ۾ نيڻن ۾ پهہ نرالا، نوان نظارا اجان بہ آهن،
انڌاري آهي نہ رات غم جي، ڪڙيل ستارا اجان بہ آهن!

ڳهليون غمن جون هوائون جڳن ٿي، ترڙي پيون ڪي ڪليون دلين جون،
خزان جي موسم تہ آهہ، ليڪن ڪي قول پيارا اجان بہ آهن!

ڪئي نہ ڪنهن پي ڪٿي جي روشن، انڌاري رهندي نہ واڻ ساٿي،
هوا جي جهونڪن ڏيا وسايا، تہ چنڊ تارا اجان بہ آهن!

وطن ڇڏڻ وقت مون ٿي سمجهيو، ڪندو نہ پلجي ڪو ياد، ليڪن،
ايازِ، احسان، راز پارا، ڪي قرب وارا اجان بہ آهن! *

○

* شيخ مبارڪ اياز، احسان احمد بدوي مرحوم ۽ شيخ عبدالرزاق راز مرحوم.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پنهنجو پنهنجو سوُر سين ڪي، هرڪو پنهنجو سوُر سٺائي،
ڪوئي ڪنهن جي پيڙ نہ ڄاڻي، جيسين پاڻ بہ ساڳي چوٽ نہ کائي!

پنڌ تہ راهي ڪن پر ڪوئي، ڳس بہ سجهي ڪو دڳ پيي لائي
چنڊ ۽ سج جي بستيءَ ۾ هتَن، اوندهہ ڪٿَن تي ڪير ٻڌائي؟

شاخ شاخ کي چٽنگ نہ لڳندي، ممڻ نہ مچندو ٻيو ڇا ٿيندو
غنچا ڪيسين غنچا رهندا، ڪيسين سگهندا آگ دٻائي؟

عشق نہ پروانن جي دل ۾، پياس نہ آگ پيڻ جي تن کي!
ٻوءِ بہ شمع جي پيماني وٽ، ڇا ڪان هرڪو ڦيرا پائي؟

پل تہ سوَن ۾ سياٽا گذجي، ٽڪڙو قدم وڌائڻ چاهن
جيسين سر ۾ سؤدا ناهي، موُر نہ سگهندا منزل پائي!

آخر ڳالهہ ۾ آهي ڇا، جو چنڊ ٻٽي ٻُتِ مات ۾ آهي
ڍنڍ جي بيٺل پاڻيءَ ۾ اڄ، اڄ تہ ڏسون پٿر اڇلائي!

ڪنهن ڪنهن خاص گهڙيءَ جي ڪارڻ، ماٺهو ڪونہ ٿو سڄي ماٺهو
هرڪنهن خاص شخص جي پويان، پورو يگ ٿو نالو پائيُ!

○

○

ڪجهہ وڃائن بہ تا پائڻ وارا،
ڇا نہ پائن تا گنوائڻ وارا؟

تي رهيا عشق ۾ موڳا موڳا،
رنگ محفل ۾ ڄمائڻ وارا!

نينهن ڪي سونهن سريڪو تہ ٻڌاءِ،
سونهن وٽ نينهن ٻُڌائڻ وارا!

هاءِ، سنگدل ڪي بہ رُئاري وينئن
روئي احوال ٻُڌائڻ وارا!

بارُ راحت جو بہ کڻندو ڪو ڪو،
قصو سورن جو سڻائڻ وارا!

ثابتي ماڪ نہ تر دامن جي
گل تي الزام لڳائڻ وارا!

ٻوٽو ٻاريئہ ٻہ تہ کهڙو ٻاريئہ؟
آڳ ڳل ساڻ لڳائڻ وارا!

رويو روئندين تہ ڏسي چا سگهندين،
نور نيڻن جو ڳنوائڻ وارا!

اڳيرو پاڻ نہ دنيا ڪان ٿيءُ،
اڳتي دنيا کي وڌائڻ وارا!

هر آنڌارو تہ آنڌارو ناهي،
نور جي مام ڀُلائڻ وارا!

موتَ جا ئي تہ فرشتا ها شيام،
دڳ حياتيءَ کي لڳائڻ وارا!

○

○

پاڻُ نظرن کان لڪائڻ وارا!
آءُ نيڻن ۾ سمائڻ وارا!

’روح سان راس رچائڻ وارا!‘
آءُ نيڻن کي سڪائڻ وارا!

ديد دعوت ۽ خموشي حجت،
نہ سڏائي بہ سڏائڻ وارا!

تون ئي چؤ ڇا نہ لڪائڻ مون کان؟
دل جو احوال پُڇائڻ وارا!

صدقي، اِن ريت ورائي تہ نهار،
اڄن!او مجبور ڇوائڻ وارا!

پنهنجي ديواني جواني تہ سنڀال،
مرڪي مرڪي بہ نچائڻ وارا!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏيتهن ڪيڏا نه تيا اڄ وچڙئي،
ياد آئين چو ٻُلائڻ وارا!

پوڻءِ جا چپ به ڦُتي پيا آهن،
سمنڊ تي مينهن وسائڻ وارا!

روح منهنجو به انڌيري ۾ رُلي،
جوت تارن جي جلائڻ وارا!

ايڏو گنيير تي ڪٺَن تو ڳاتو؟
لوچ لُنءَ لُنءَ ۾ لڳائڻ وارا!

سر ڏئي مان ته بٽيس راءِ ڏياچ
ڇاتو ڳاتو پٽي ڳائڻ وارا؟

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مون چڳِي شمعِ فڪر ٻاري رات
ڪامندي ڪامندي گذاري رات!

شام کان غرق هوس اوندهہ ۾
پئي جلي شمع سا بہ ساري رات!

شمع ٻرندي ٿِي ٿِي پيو روشن
رات ڪيڏي نہ هئي انڌاري رات!

نُور تارن جو ڀي ڪو نُور آهي؟
چنڊ ڏاران ٿِي رات ڪاري رات!

چٽنگون چٽگون بدن ستارن جا
ڏس، جلِي يسمر تئي نہ ساري رات!

○

○

گلزار ۾ گلن جون اکيون شبنمي ڏسان
بلبل چمن کان دور، آلا، تڙڦندي ڏسان!

تر جون پِنون پري ۽ پري سنڌ جون پِنون
اڄ پاڻ وٽ کو شاهه نه کا مارئي ڏسان!

مون لک ڪٽيا سڏا جي تين هي ڪڏهن ڪُٻا
فرصت ڏئي زمين ته اپ ڏانهن پِي ڏسان!

سپن جون سندريون نه کهاڻين جون ڪامنيون
ساڀيا سڄاڳ ۾ نه جهلڪ حسن جي ڏسان!

توڏانهن هٿن تڪيان پيو ناراض تين متان
مان پاڪي تو تنهنجي اکين ۾ ڏسي ڏسان!

○

○

نہ فرشتن ۾ نہ حيوانن ۾،
هوندو اِنسان نہ اِنسانن ۾!

روشنِي صبح جي تارن ۾ ڪٿي؟
زندگِي ڳول نہ شمشانن ۾!

لهرون ٽڪرائي رهيون ساحل سان،
آمن ساحل تي نہ طوفانن ۾!

مُنهن ڏني جي ٿي اُتن پريت او شمع،
هجر جو تاب نہ پروانن ۾!

پنکڙيون ويئون ٽڙي پکڙي نيٺ،
گل بہ رهندا وڃي افسانن ۾!

○

○

نگاهن، آدائن، اِشارن جي ٻولي!
نئين آهه نت ناز وارن جِي ٻولِي!

نه سمجهي سگهيو ڀيو ڪوئي حسن ڌارانءِ
تمنا ڀري نينهن وارن جي ٻولِي!

مٺي آهه ڪوئل جي ڪُوڪو مٺِي آههءِ
مٺي آهه سچ بيقرارن جي ٻولِي!

لکيل چاهي لالا جي هر هڪ ورق تيءِ
پڙهي ڀي ڪوئِي ڊاغدارن جي ٻولِي!

مٺيءَ جي ذرن جو نه ڪجهه راز سل تونءِ
ڏکي ناهه سمجهڻ ستارن جي ٻولِي!

خزان حال اوري نه ڪنهن ساڻ اوريءِ
سييئي سکيا جي بهارن جي ٻولِي!

آلا، ائن نه ٿٽي جو ڪتابن ۾ پڙهجيءِ
نه هٿِي سنڌ ۽ سنڌ وارن جِي ٻولِي!

○

○

سڄي جهانَ جي اونده جي زور لائيندي
تہ ڇا چراغ اسان جو ڪوئي وِسائيندي؟

لهي جي ڏينهن ويو پوءِ بہ پوُ نہ اونده جو
اسانجي رات ستارن سان جڳمڳائيندي!

شعور منهنجو اُجالي جا گيت ڳائيندو
نگاه منهنجي مسلسل ڏيا جلائيندي!

اسانجا پير اکين تي رکڻ لي ماندِي آه
اسان کي واٽ ڇڪي توڙ تي رسائيندي!

پلي تہ هيبتي صورت بڻائي اڄ شيطان
سندس شبيه نہ انسان کي ڏڪائيندي!

ٿيو ڇا موت جو گهيرو پيو جي چوڦيرو
حيات نيٺ مٿس شيام سوپ پائيندي!

○

○

بهار ۾ بہ ڪڏهن تازگي نہ هوندي آهہ!
گلن جي هوندي بہ ڪا دلڪشي نہ هوندي آهہ!

ڪڏهن حيات ۾ آهڙيون بہ تيون تين راتيون
برن چراغ بہ پر روشني نہ هوندي آهہ!

ڪڏهن ڪڏهن تہ محبّت ۾ اٿن بہ تيو آهي
ملي مٺن سان بہ دل ۾ خوشي نہ هوندي آهہ!

نہ اون ڪنهنجي آچڻ جي نہ غم گذاري جو
تڏهن بہ رات سجي ننڊ ئي نہ هوندي آهہ!

اکين مان لڙڪ وهن چو الائي هانءُ ٻڏي
آگرچہ آهڙي تہ ڪا ڳالهہ ٻي نہ هوندي آهہ!

○

○

مُرڪ راحت کي جنهن ڏني هوندي
درد ۾ دل سندس ڀني هوندي!

پيار دل ۾ ته سونهن دنيا ۾
شمع هوندي ته روشني هوندي!

ڇا فقط ڏوڙ آهه ڌرتيءَ تي
چنڊ تي صرف چانڊني هوندي؟

غم ته غم پر خوشي به هيڪاندي
حد ٽپڻ کان ٿي دل ڏني هوندي!

سواس تنهنجو ڇو شيام اُڪرٽيل آهه
پيار جي تند ڪنهن ڇني هوندي؟

○

○

برق سان پنهنجو قدم شيام ملائين تہ ميجاڻ!
آسمانن تي چڙهي وارو وڃائين تہ مڃاڻ!

خوش بياتيءَ جي گل افشاني منجهان ڇا ورتدو،
ڏوڙ شهراه عمل ۾ جي اُڏائين تہ مڃاڻ!

جهوٽو سچ چنڊ ۽ تارن جو نظام آهہ فريب،
رات ۽ ڏينهن جي معنيٰ ٿي مٽائين تہ مڃاڻ!

آدميت جو حسين چهرو ڪيو جنهن بدزيب،
صاف سو داغ غلاميءَ جو مٽائين تہ مڃاڻ!

پيڙي اِنسان کي انسان هي اونده تہ ڏسو،
ڪنهن طرح شمع مساوات جڳائين تہ مڃاڻ!

آهہ چيني ڪوئي روسِي تہ ڪوئي امريڪي،
آدمِي زاد کي اِنسان بڻائين تہ مڃاڻ!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪھڙي دنيا ڪي خبر آھ ڇا تنھنجي دل ۾،
پنھنجي دل جو تون ئِي اندازو لڳائين تہ مڃانءِ!

ياڻ ڪان ياڻ ڏڪيءُ پرده وجهي ڏاهپ جو،
ڪنھن طرح پرده اهو وچ مان هٽائين تہ مڃانءِ!

لڙڪ اکڙين مان لڙي ڳل تي ڪرن اڳ ان ڪان،
مسڪراهٽ ڪي لبن تي جي نچائين تہ مڃانءِ!

شيام خود موت ٻڌي مست ٿي جھومي ۽ نچي،
زندگيءَ جي سا مڌر راڳڻي ڳائين تہ مڃانءِ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هڪ سُرڪ سان بي سڌ نہ بڻايانءِ تہ چئجانءِ!
جي سرت سموري نہ پلايانءِ تہ چئجانءِ!

لڙڪن ۾ جهلڪ جي نہ پسايانءِ تہ چئجانءِ،
غم کي بہ جي دلڪش نہ بڻايانءِ تہ چئجانءِ!

تنهنجي اچا نندڙاکڙي مکڙين جي جواني،
هيءَ نند مٺي جي نہ ڦٽايانءِ تہ چئجانءِ!

گل سرخ ڪرن زرد ڳلن تي هُو اکين مان،
رتنار سرءُ جي نہ بڻايانءِ تہ چئجانءِ!

هن حال حقيقت کي جي هڪ خواب بڻايان،
۽ خواب حقيقت ۾ مٽايانءِ تہ چئجانءِ!

هارينديِ رهي لڙڪ، جا دنيا جي ستم کان،
اُن دل کي نہ جي شيام کلايانءِ تہ چئجانءِ!

○

○

ستارن سان خوابن کي بيشڪ سجاءِ،
حقيقت کي پي ڪجهه تہ روشن بڻاءِ!

هنئَر پار ناهين وڏي ٿئين جوان،
مڙي چا ڏسين ٿو؟ اڳيان وک وڌاءِ!

نہ جو ٿي سگهي وقت سان هم قدم،
انهيءَ جي رهڻ لاءِ جڳ ۾ نہ جاءِ!

گهٽو پنهنجي قسمت تي روئن ڪيئي،
هنئَر آفتن جي مٿان مسڪراءِ!

مِٽائي محبت سنواري ٿي نيٺ،
بگاڙي ائين تون حياتي بڻاءِ!

الائي تو ڪهڙي ڪنئي ڳالهہ شيام،
اچي سمجهہ ۾ پي نہ ٿي پر پڌاءِ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چو ستارن تي ائين جهاتيون لڪي پاتيون، هاءِ.
رات جي پردي پٺيان اڄ نه ملاقاتيون، هاءِ.

پوهه جون سرد سهايون ۽ اڪيليون راتيون،
منگهه مان ڪمري اندر چنڊ وجهي جهاتيون، هاءِ.

سرد، خاموش، سيه مست ۽ من موهيندڙ،
هاءِ سي پيار سندا ڏينهن ۽ برساتيون، هاءِ.

ڀهڪندڙ چهري مٿان وار هوءُ ڪارا ڪارا،
هاءِ سي حسن جون راتيون ۽ سي پرڀاتيون، هاءِ.

منهنجي گيتن جي نزاڪت تو بنان سڀ ضايع،
جٺَن سياري جون سڃيون چنڊ چٽيون راتيون، هاءِ.

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دل هڻن ملول ڇا لءِ ڀلا ڀانئجي پِئي
محفل تہ اڳ ڪان سرس سوا ڀانئجي پِئي!

هر شخص ڏس تہ ڪَئَن نہ ڪٿي سست سست ساهہ
شايد مرڻ ۾ دير ذرا ڀانئجي پِئي!

جٿَرا ۽ جاڳندا ڪئين مُردا ٿرن پيا
دنيا تہ ناهہ سرد چِتا ڀانئجي پِئي!

اِنسان جو هي خون وهي پل اچا وهي
سرخيءَ جي لوڙ جڳ کي اچا ڀانئجي پِئي!

ڇا زلزلن جا خوف ڀريا پيا ڀڄهن ڏکاوَ
ٿڪر ۾ زندگيءَ سان فنا ڀانئجي پِئي!

ڪوچنڊ ۾ نہ ٺار نہ ڪمي سڄ جي تاوَ ۾
بدليل زمين جِي بہ هوا ڀانئجي پِئي!

ڪيڏي نہ ڏيمي پوءِ بہ ڪيڏي نہ تند تيز
ڇا چال انقلاب جِي ڇا ڀانئجي پِئي!

ٿرندي تہ لفظ لفظ جِي معنيٰ ٿري وٿي
ساڳي ٿي ڳالهہ ڳالهہ جدا ڀانئجي پِئي!

گذريل جڳن جِي چانوَ پيل آهہ اڄ تي شيامؔ
هر ڳالهہ جٹڪ ڏند-ڪٿا ڀانئجي پِئي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

باهہ مجبور جيَ محفل کي لڳايون، ساٿي!
جوت جا دل جي وساڻي سا جلايون، ساٿي!

ڇا ٿيو ساز پڳل آهہ تون ڇيڙينس ڪٿي،
ڪنهن طرح ڏيان تہ محفل جو ڇڪايون، ساٿي!

ڪيسين ائن راهہ جي ڪنڊن ڪان بچائيندين قدم،
خون سان تن کي بہ رنگين بڻايون، ساٿي!

آهہ اِنسان جي سر تي جو غلاميءَ جو داغ،
صاف سو داغ غلاميءَ جو مٽايون، ساٿي!

جنهن اڳيان چنڊ ۽ سورج بہ لڳن شيام ڦڪا،
جوت سنسار ۾ اهڙي ڪا جڳايون، ساٿي!
○

○

توکي بهار جو قسم، جام تي جام ڏي پري،
دؤر فلڪ نہ روز روز هيئَن تہ ساقيا وري!

ڪالهہ وسامي جا وئي، شمع فقط اها نہ هئي،
سيني ۾ هر پتنگ جي شمع تہ اڄ بہ ٿي ٻري!

آهہ عجيب سربسر عشق ۾ بي خوديءَ جو خواب،
آگ تي ڏس تہ ڪئَن مٺي ننڊ پتنگ ٿو ڪري!

پاند ۾ ڪائنات جي لعل سوين لکين پريل،
تنهنجي اکين مان لال لڙڪ، ڇو ٿا ڪرن ذري ذري؟

منزل خوش نما تکين، راهہ جون رنڊڪون ڳڻين،
پير ڪٽڻ سان پهچندين، شيام وهڻ مان ڇا وري؟

○

○

ساراھہ ڪريان راھزنيءَ جي ڇا عطا جي
خدمت تہ سرانجام ڏيان راھنما جي!

ڪامل نہ گناھن ۾ نہ تقويٰ ۾ مڪمل
افسوس، ملي پشت نہ شيطان نہ خدا جي!

اڪ لڙڪ سان، منهن مرڪ پريو، آيا چمن ۾
ٻڌندي ئي صدا گل، اجهو شبنم ۽ صبا جي!

آزي نہ ڪر اي عيش، ملنديءِ سو وٺي پيءُ
جنّن گل جي ڪٽوريءِ نہ ٽٽي جمني گدا جي!

ڇتڪايو حسين چهري تي جڻ شيام گلاب آھہ
ڏس حسن جي دريا ۾ اُٿي لهر حيا جي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

نردوش بدن چندر ڪرڻ پاڻ پسائي
ان سونهن جي قابل نہ سگهان گيت بڻائي!

يڪسان انڌاري ۾ اچي يامني مورت!
پرڪاش ۽ ڇايا جي ڇڏيءِ ڇار وڇائي!

پياريون ۽ لڄاريون جي اکيون ڪاريون هي تنهنجون
اڌ رات سندن اوٽ وٺي سج کي لڪائي!

جيسين هي سنڌءِ روپ ۽ هيءَ منهنجي نظر آهہ
گل پينگهو ٻڌي توکي مٺي ننڊ ڪرائي!

هن دل کي ڏٺائين جو نہ ڪِي نورُ نہ ڪِي رنگ
چمڪائي جو ذرن کي، گلن کي تو ڪلائي!

○

○

تاريءَ تي گل، گل تي شبنم، شبنم تي چاندوڪي
جيسين جئندس ساريندس پيو مان رات اها ڪالهوڪي!

روپا پل ۾ پر دريا جي، گونجيا گيت فضا ۾
سونهن ۾ سڪ جي ڇا ته انوکي محفل سا راتوڪي!

هيٺ اکيون ۾ پيشانيءَ تي اوُجل اوُجل موتي
وڻ جي ڪڙ ڪڙ پيي جوين جي ڇا چنچلتا روڪي؟

تون ته نه آئين پر اڄ تنهنجو سپنو به نه آيو، ڇو؟
راهه سندس ڪنهن روڪي يا ڪيس به ڪنهن سمجهايو ڪي؟

○

○

پاڻ انڪار ڪَرين، زور ڀرين پاڻ پئَي
جيڪڏهن چاهين نہ تِي اٿين ڏسين ڇاڪاڻ پئَي؟

درد بي چين ڪَئي لوڪ جي لڄ ڪان نہ ڪُڇي
دل ۾ ڇا سمجهہ پريءَ سونهن جي ڇڪتاڻ پئَي!

مون نہ ٿي سمجهيو تہ ايڏي اٿم دل توسان
مون ڇيو رسُ بس ڀلي رسُ ڪا اٿم ڪاڻ پئَي؟

بس ملاقات جي ڏينهن جي بہ ٿي شام اچي،
وقت ڇاڪي تا ڇوَن ڇاڻ اها هاڻ پئَي!

زندگي ٿهڪ نہ پر شيام ٽٽولي آهي
اڳي سوچيندو هُئس هاڻ مگر ڇاڻ پئَي!

○

وعدي جي رات ويَم پاءُ پلڪ ننڊ ڪٽي
عمر پر وصل جي اميد لءِ سا وينڻ ٻٽي!

خالي خالي تو لڳي ڏينهن اُجڙ رات لڳي
منهنجي پر پر اچي وينو ٿي هئين دير گهٽي!

نہ ستارن پر ٿي چُرپُر نہ هلي منهنجو پساهہ
ڏس تون ٿي درد فراق! آهہ رهي رات گهٽي؟

چمڪندو ڏ سجي تو چپر تي وهائو تارو
هجر جي رات ڪٽي ڪيئن مون جاڻي تو ڏٺي!

عشق جي غم جو فقط بار ٿي ياري ناهي
حسن جو لچڪي بدن بار نزاڪت جو ڪٽي!

ڇا جي رعنائي هجي ها نہ اگر رنگيني
گل بنا ماڪ بہ ڇا ڪنهن ڪي ڪڏهن شيام وٺي؟

○

○

ادا شوخ چنچل معطّر بدن جي
وراڪا ڏئي صحن ۾ بوُ چمن جي!

سندس عضوو عضوو نزاڪت نزاڪت
لڳي ڪايا مومل جي، مالا گلن جي!

وٺس رنگ، رس، روپ ۽ واس بسيڪي
ڪليءَ جي چپن تي ٿي دولت چمن جي!

چپن تي هيو ذڪر جنهن جي اکين جو
اکين ۾ هئي پياس تنهن جي چپن جي!

گل افشان ٻٽي شيام مشهور ناهي
پري ڪيترو ويندي خوشبو گلن جي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ويني ويني جي ڪَتيون تي اڄ اُهي راتيون ڪٿي
تيندي تيندي جي تيون تي اڄ سي پرياتيون ڪٿي؟

رس رهائين ۾ پرين ۽ جي ملڻ ۾ سک پرين
هاءِ سي راتيون ڪٿي اڄ هاءِ سي باتيون ڪٿي؟

اٿبٽت يي ناهه، اڄ وچ يي اڳي جان آهه پر
پوءِ يي ڪنهن سان اُهي پهريون ملاقاتيون ڪٿي؟

چٽَن جهوٽن چٽَن بوندن سان چمن سرها ٿيا
اڄ ڪٿي ساڳيون هوائون، ساڳيون برساتيون ڪٿي؟

ننڊ نيٽن کي اچي جن ۾، اهي راتيون پيون
ننڊ جي لاءِ رنج يا راحت پريون راتيون ڪٿي؟

سونهن، سک جو راز راتين ۾ وڇوڙي جي پروڙ
شيام ڳچ ڳارڻ جي لئي هي دک پريون راتيون ڪٿي؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آرزوي۽ ڪمال ڪير ڪري؟
ماهِ ڪامل مثال ڪير ڪري؟

زندگي زندگي بڻائي فراق
آرزوي۽ وصال ڪير ڪري؟

آهي سڀ خواب جي ٿي رنگيني
پر ٻہ اهڙو خيال ڪير ڪري؟

هرڪو ڏسندي ٿيو سراپا ديد
ڪير سوچي خيال ڪير ڪري؟

جي تڪا پير ان ڪري ويهي
جستجو پائمال ڪير ڪري؟

من جي در تائين شيام پهتاسين
ڳالهہ آهي سوال ڪير ڪري؟

جيڪو آيو اچي سو ويٺو شيام
ويو پاسي م خال ڪير ڪري؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

آدميءَ جي بہ زنـدگِي چـاهـي!
ڪن خوشي، عمر ڀر غمِي، چاهي!

جي تو ويـچارجي تہ چا ناهي
ائن تو ڏسجي تہ زندگِي چاهي!

جڳري سڪ جي گهڙي غنيمت ڄاڻ
موت ڪان پو اٽل خوشي چاهي!

لهس آئِي نہ شمع کي ڪائي
ويـا پـروانا چـار تي چـاهـي!

شـال اِنسـانُ تي سگهي اِنسـانُ
ڪو بڻيو حور يا پري چاهي!

غم ٿي اِنسان جي گهڙت تو ڪري
غم بنان شيام آدمِي چاهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اِيءَ اُن جي عجب سخا نہ آھي؟
ڇا مونکي تيو عطا نہ آھي؟

راحت جو جھان، غم جي دنيا
دل ھڪڙي ڏس تہ-ڇا نہ آھي؟

راحت جو سواد پڻ ڇکيوسين
ھيءَ مئي بہ تہ غم ريا نہ آھي!

انڪار جفا، جفا تيو پر
اقرار وفا، وفا نہ آھي!

تون دل کان سدا جدا گذارين
دل توکان مگر جدا نہ آھي!

ڇو شيام وڃي مان ڪنس ڳوليان
ڇا منھنجو خدا، خدا نہ آھي؟

○

○

نظارو لاجواب آهي برابر لاجواب آهي
اکين کي ڇا ڪجي، جن کي ڏسڻ جو ئي نه تاب آهي؟

اڄوڪي رات ڪنهن ذرّي ذرا ۾ ي ڪين اک لاتي
زمين جاڳي رهي، اڇتو سياڻي انقلاب آهي!

حياتيءَ ۾ ڪٿي ويساند يا بيهڪ ميسر تي
حياتي انقلاب آهي، ها، مسلسل انقلاب آهي!

ٿيو هي ڇا؟ڪڏهن؟ ڇو؟ڪئن؟ڪٿي؟ڪجهه غور ڪر انتي
ڪِ هر ايجاد ان مان ڪنهن نہ ڪنهن هڪ جو جواب آهي!

هجي بگڙيل ڀي بهتر زندگيءَ جا خواب ڏيکاري
خراب آهي حياتي پر نہ ايڏو سا خراب آهي!

اڃا اکڙين تي تنهنجي رات جي سپنن ڀري ڇايا
سنَهري صبح ڀي ڄڻ جاڳندي جو ڪوئِي خواب آهي!

آلا! هي صاف آپ، اڌ رات جي خاموش چاندوڪي
جو ڏسندو هوس نو شهري ۾ هيءُ ئي ماهتاب آهي!

خوشي ۽ رنج تنهنجي جي خبر ڪهڙي پوي ڪنهن کي
نہ منهن ۾ مرڪ آهي ڪا، نہ اک ۾ شيام آب آهي!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

O

پڄان ٿو دور دنيا کان جو چاهيان ٿو نہ تنهائي
اڪيلائي وڃي جيڪر اچي جي هٿ اڪيلائي!

وسارڻ جي وڃي وسري ستائي ياد ڇو ايڏو
وساريم ان کي جتَن جتَن تي سندس تتَن تتَن تي ياد آئي!

اچا معصوم مڪڙيءَ چا ڏٺو هو باغ عالم ۾
ٽڙي هڪ رات ۾ ۽ رات ۾ ئي هاءِ، مرجهائِي!

هزارين حسن جا جلوا انهن مان پيا لِيا پائن
مگر ڪنهن اشڪ پيهم جِي نہ پاتِي آهہ گهرائِي!

خزان ۾ پڻ بهاريءَ جي نہ ويئي دل منجهان رنگت
اتس لالاڻ لالاراز جِي چا شيام چورائي؟

O

○

اکين تي تو چڙهي رنگ شباب آهسته آهسته
وڏي شوخين جي جهرمٽ ڏي حجاب آهسته آهسته

پري روپي پيالي ۾ شراب آهسته اٿن ساقي!
ڏئي جڻ چنڊ کي نور آفتاب آهسته آهسته!

ڪڇن مستن ڏي ساقيءَ جون اٿين ننڊاکڙيون اکڙيون
هٽائي ڪنوار جڻ منهن تان نقاب آهسته آهسته!

اڃاڻائي، لنوائڻ، تورو مشڪڻ، نيٺ ڳالهائڻ
انهيءَ حد تي رسيو آهي حجاب آهسته آهسته!

اڃا اٿن شوق پرور زندگيءَ جي هر گهڙي گذري
هٽائي ڪنوار جڻ منهن تان نقاب آهسته آهسته!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ماهپارن کي ڏسڻ جي مهل آهه
رات، تارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

چوڏهين جي رات، شرنائين جي لات
سُونهن وارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

موڪلائي چنڊ تو لاکي جي مهل
سرد تارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

ڪوئلن جي آهه ڪُوڪُو تي شروع
بيقرارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

مٺ پڪوڙيل، لال ڳل، نيچي نظر
شرمسارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

پاڻ جان مخمور اکڙيون جئَن ڪٺن
نازَوارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

چيٽ جي منجهند، نُمن جي ڇانوَ هيٺ
شيام پارن کي ڏسڻ جي مهل آهه!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بلبل کي بس اُهوئي اجا انتظار آهه
آيو نه آئي جهڙو چمن ۾ بهار آهه!

زاهد! اٿين اُبهرو نه تِي باغ عيش ۾
گلزار کان نفيس هتي خارِ زار آهه!

لوڏي هندورو شاخ جو گلزار ۾ صبا
غنچي ۾ آهه ڦول کِ تنجڻ ۾ پار آهه؟

گلزار جي اُکنڊ رهي دل ۾ تي مدام
گل سان فقط نه، خار سان پڻ مونکي پيار آهه!

کوٺن ۾ قيد جسم ۽ پتڪي پٽن ۾ دل
سک جسم کي نه آهه نه دل کي قرار آهه!

مونکي نه چيڙ ان جي تصور ۾ اي بهار
هن وقت رنگ وَ بو به طبيعت تي بار آهه!

امڪان ۾ آندو عيش ۽ سورن وجود ۾
ڏک سک تي ئي اسان جي جيَڻ جو مدار آهه!

هوريان هندورو هانوَ جو اي شيام پيو لڏي
جاڳڻ تي زندگيءَ جي نه ڪو اعتبار آهه!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بي سود بهار آهہ نہ جي جامِ شراب آهہ
مطلب نہ ڪو جلوي جو، ڏسڻ جو نہ جي تاب آهہ!

جهولي ڀِي صبا مست ٿي، بلبل بہ لٽوي لات
مکڙيءَ تہ اجا لاٿو ئي منهن تان نہ نقاب آهہ!

راتيون هِي وڇوڙي جون، نہ ڏس چنڊ، نہ گهم باغ
سچ، منهنجو چوڻ مڃ نہ تہ تولاءِ خراب آهہ!

انجام ڏٺئون گل جو مگر پو بہ ٽڙن هيئَن
غنچن کي بہ ڪٿَن ڏوهہ ڏجي نيٺ شباب آهہ!

هڪ سُرڪ پرڻ ساڻ ڻِي چا رنگ ڏسان ٿو
ساغر ۾ اي ساقي، هي شراب آهہ ڪِ خواب آهہ؟

ڪندين ڪان ڇڏائڻ لءِ ڇڪيم پنهنجو پلوَ شيام
پن پن تي ڇٽي هيٺ ڪِريو قول گلاب آهہ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هر قدم اهڙيءَ طرح اڳتي وڌائيندا هلو
نوجوانو! بس وڏن جا وڻ وڇائيندا هلو!

زندگي ۽ زندگي جي تلخين جي باوجود
جهومندا نچندا ۽ ڳائيندا وڇائيندا هلو!

هر نئين مشڪل سان دل ۾ شوق پيدا ٿئي نئون
مشڪلن تي ٿهڪ ڏيندا وک وڌائيندا هلو!

دشمنيءَ سان ڇا اوهانجو، دوست ٻڌجي عام جا
جي ٻڻ ڇاهي ڪوئِي دشمن، ٻڌائيندا هلو!

ياند ڪنهن دل جو وجي رهجي نه خالي درد کان
دوستو اِئن درد جي دولت لٽائيندا هلو!

پنهنجي مقصد کي ڏسڻ کان جي ڏسو معذور آهه
نور ٻڌجي اک ۾ دنيا جي سمائيندا هلو!

هر قدم آهي اوهانجو چڻ بهارن جو قدم
برپٽن ۾ باغ جي رنگت رچائيندا هلو!

پنهنجي قدرت ساڻ بدلائي هنئر جهونو نظام
شيام دنيا ۾ نئين دنيا وسائيندا هلو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

جي مڙيا بادل هوُ ڪارا ڇا ٿيو؟
پل وهائي بجلي آرا، ڇا ٿيو؟

نوجواني ۾ ڏجي طوفان ڪان
هن طرح ڳولي ڪنارا، ڇا ٿيو؟

جي حقيقت ڪان اکيون پوتي ڏٺئہ
خوب خوابن جا نظارا، ڇا ٿيو؟

زندگيءَ کي روشنيءَ جي آهہِ لوڙ
اُپ منجهان لاٿئہ ستارا، ڇا ٿيو؟

جا اُتل ڪاڻِي ڪري بستيون اُجاڙ
پل هجي گنگا جي ڌارا، ڇا ٿيو؟

وڪ ڪنئي نُورا سنڌءِ ميرا تين
سؤ ڪري منزل اِشارا، ڇا ٿيو؟

○

○

هڪ جوانيءَ جو ٿِي سهارو هو
شوق دل جو نہ ڪو ڪنارو هو!

ٽمڪندي پو بہ شمع شوق رهِي
گرچہ چئنِي طرف انڌارو هو!

چا نزاڪت سان اڪ پري بيٺو
سج لٿي اُڀ ۾ هڪ ٿِي تارو هو!

آرزو، خواب، تنهنجو سنڌر روُپ
چاهہ پيي چنڊ بيج وارو هو!

اڪ ۾ اُميد، منهن ۾ مرڪ پريل
شيام هو يا ڪو شيام پارو هو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پاڻ ئي حال پڇڻ لءِ هيئين آتو اهڙو
خوش ٿئين ها پڇي، سمجهو هئو ڇا تو اهڙو؟

ذڪر تنهنجو جي ٿئي منهنجو به ڳڌ ناءُ ڳڻهن
لاهي دل تان ئي ڇڏيئہ،تنهنجو تہ ناتو اهڙو!

هلڪي خوشبو ڪِ مڌر گيت ۾ ليڪن ڪنهن ريت
پيا پيغام اچن، ڪير تيو آتو اهڙو؟

اڳ ڪڏهن چانوَ ۾ سپنن جي سمهيو هوس نہ مان
ساهہ سپنن ۾ اڙيو نينهن سڃاتو اهڙو!

خواب ۾ ٻيي تي ڏئم مرم اکين ۾ تنهنجي
’نرلڄ‘ تو لقب ڪئن مونکي لاتو اهڙو؟

قول ڪان سرس چئو، سرس لڪل خوشبو ڪان
اک ڏنو توکي ائين، دل توکي ڇاتو اهڙو!

○

○

تون هئين يا ڪوئي تو جهڙو هو
دگ جهلي منهنجو ڪو ته بيٺو هو!

ڏينهن جان سهڻو، رات جان پُرڪيف
توکي سچ، ڪنهن ته چنڊ سمجهو هو!

ڪنهن تي گيتن مان ائن ليا پاتا
ڪير ڪنهن لاءِ ايڏو آتو هو؟

جا ڏسي محو تي نگاهه وئي
ڪجهه به آڏو نه هو، نه اوڏو هو!

ههڙي محفل ڇڏي ويو اڄ مان
شيام ڇي هو هتي جو ويٺو هو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

اهي گهريون گهريون ۽ ڪاريون اکيون
سُهڳ رات جان سهڻيون پياريون اکيون!

ڪڏهن ڏس تہ پنهنجن کان پنهنجون گهٽو
ڪڏهن ڇڻ تہ ڏارين کان ڏاريون اکيون!

شرارت تہ بس ڪوئي ڪانئَن سکي
اهي جي لچاريون لچاريون اکيون!

محبت سان ڪنهنجو نہ ڪجهہ وس هلي
نمائيون ٻٽيون ماڻ واريون اکيون!

هُو پاڪن جو گهونگهٽ اڏورو ڪليل،
ڪنواريون لڳن اڄ ڪنواريون اکيون!

اِشارن ۾ اورن سچو حال سي
ڪچن ڪينڪيِ مرم ماريون اکيون!

مڏر خواب سيئَي ڏسن شيام، جن
اکين ۾ پرين۽جون وهاريون اکيون!

○

○

کهڙي دنيا مٽيءَ جي ڳالھه ڪريون
اُڳھه اکيون، ڪل خوشيءَ جي ڳالھه ڪريون!

موت تي روئبو به پر هاڻي
مرڪندڙ زندگيءَ جي ڳالھه ڪريون!

آهه ڪاراڻ يي منجهس ليڪن
چنڊ جي چانڊنيءَ جي ڳالھه ڪريون!

ختم اونده جون ڪر اِهي ڳالهيون
اڄ تہ ڪا روشنيءَ جي ڳالھه ڪريون!

گل ڪماڻا ڪٿي تہ پيو چاهي،
ويهه، ٽڙندڙ ڪليءَ جي ڳالھه ڪريون!

بس خوشي اڄ جي، ٿهڪ پڻ اڄ جا
هن گهڙيءَ، هن گهڙيءَ جي ڳالھه ڪريون!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

حال دل ڪولي زبان ساڻ ٻڌايان ڪئن مان
پنکڙيِ هڪڙيِ ڪٽي آڳ لڳايان ڪئن مان؟

ڪجي جيڏانهن نظر، هاءِ، جهنم ڏسجي
ويهي جنت جا هتي پور پچايان ڪئن مان؟

جن ڏسي ڪنيسُ، اکيون بند ڪيون هئن آهن
سڏ ڏئي چؤ تہ سندن تندِ ڦٽايان ڪئن مان؟

تو ٽٽي صبح، مگر پاڻ اجا خواب لهن
مست اکڙين کي حقيقت بہ پسايان ڪئن مان؟

اڳتي دڳ لاٿٿو آهيم هزارن کي هلي
راه منزل تي مڙي، پير هٽايان ڪئن مان؟

زندگيءَ جون ڪي گهڙيون هاڻ رهيون ڳاڻ ڳڻيون
تون ئي چؤ، تن کي بہ ڳالهين ۾ وڃايان ڪئن مان؟

دل نہ احساس کان خالي، نہ ڪمي گيتن جي
ساز ناساز تي ڳايان بہ تہ ڳايان ڪئن مان؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

شمع محفوظ ٿِي وسامڻ کان
ڪين رهندا پتنگ ڪامڻ کان!

آسمان تي نظر، پرن ۾ ڦڙڪ
باغ ڪا روڪ ٿِي اُڏامڻ کان؟

مُڙِي ماضيءَ ڏي بار بار نہ ڏس
دل بچائج انهِي جي ڪامڻ کان!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

شڪسته دل جي ڪري بحث ۾ نه پوندا سين
پڳل تتل چئي ڪي لفظ، ڇا ڪي چوندا سين؟

ڇنين صبا ڪي اچي پر پتيا گلن، افسوس،
وڏيڪ باغ ۾ تن ڪي ڏسي نه سگهندا سين!

هتي به ڪجهه نه ڏٺوسين، اُتي به ڪجهه ڏسبو
هتي به ڪجهه نه مليو، ڪجهه اُتي به وٺندا سين!

ملي مٽيءَ ۾ به مائل ٿيون نه خاڪ طرف
بلندين تي فلڪ جي نگاهه رکندا سين!

رهيو جي هوش سلامت ڏسڻ سان اُنجي شيام
نگاهه هوشريا جو تماشو پسندا سين!

○

○

جي درد ٻڌجي ڪوئي سنياري تہ ڇا ڪريان
دل جي ڌڙڪ ڌڙڪ ۾ پڪاري تہ ڇا ڪريان؟

هيءَ رات، هِي سهائِي، هي خوشبوُ ڀنل هوا
گذريل گهڙين جي ياد ڏياري تہ ڇاڪريان؟

اڪ جو لڳڻ قرار نہ دل بي قرار جو
جي دل ۾ جاڳي درد اُٿاري تہ ڇا ڪريان؟

بي لطف زندگي، هِي اڪيلائِي، ماٺ ميٺ
هر هر جي تنهنجي ياد ڏياري تہ ڇا ڪريان؟

تارن جو گرچہ پورو ٿي سگهندو شمار ڪين
وعده بہ جي سگهان نہ وساري تہ ڇا ڪريان؟

اُن ناز تان نثار، پوي منت هڪ قبول
پيهر تہ چوَ اٿين ٿي نهاري تہ 'ڇا ڪريان؟'

هر حال شيام مان تہ خوش آهيان مگر اڄهو
مونکي ڏسي هو لڙڪ جي هاري تہ ڇا ڪريان؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

شوق گلزار ۾ اکڙين جي ڦهارن سان وروُنهن
تا ڪريون، داغ پريل دل جي نظارن سان وروُنهن!

حد کان آهه گهڻو راڻو وڏوڻو، منومل!
هجر جي رات ڪرين ڪٿَن تي ستارن سان وروُنهن!

چڻنگ چولي کي لڳيَّي شال نہ ڪڏهين راڻا
تو ڪرين حسن جي لڙڪن جي شرارن سان وروُنهن!

ڪين ڪِل ڪنهنجو ڏسي پاند پريل ڪنڊن سان
سي گلن ساڻ رهن، ڪن تا جي خارن سان وروُنهن!

دل جي ڪوماڻي ڪليءَ ڏانهن نظر هڪڙي فقط
شل رهئي جوڙ جوانيءَ جي بهارن سان وروُنهن!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

يـري آه، دل ۾ تي خـود بـاهہ باريـم
وسائڻ جي لـئ تـي وري لڙڪ هاربيم!

ويو هوس اُن جي بہ محفـل ۾ ليـڪـن
چوان ڪئَن تہ پنهنجي ڪتي دل وساريم؟

ڏڪيا هٿ، ڪٽوريِ نـہ مونکان ڪنئَي ٿي
تہ ساقيءَ نظر سـان ڏِي اوتي پيـاريم!

مونکان پيچ، پچيـن چال جي آسمان جي
سجـي رات تـارا تـڪـيـنـدي گـذاريـم!

ڪجي ياد تـن کي جي وسـري وڃن ٿا
نہ جي شيام ساريم اُهي ڇا وساريم؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

چڏ رسڻ جي ريت راڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾
تو بنان ٿيا پينگ پاڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

منهنجا مالڪ! تنهنجي لءِ هي ساه، سوپيا ۽ سرير
ڪئَن ڪريان ہي ساڻ ماڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

ڪاڪ جي ڪپ تي ڪمل ڪومل ڪمل بدني ڪنوار
گل ڪماڻا، لڳ وساڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

ڇا اکين آڏو نہ آهئي 'سُرڳ جي سپنن جِي رات'
وار سي سرڪنڊ هاڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

سونهن جي پاڪر ۾ ليٽي هت ڪيئہ تي لاڏ ڪوڏ
ڪئَن سَرئي تي تنهن پڇاڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

هاءِ سومل سان سمهڻ ڪان جي رنو مون ڪانڌ لءِ
هوند ٿيا مهڻا نہ ماڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

هو مهارو، سيج هوءَ، هو سيج تي مکڙيون سکل
کهہ پيل کٽ تي وهاڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

باجهہ ڪر، هن واجهہ وجهندڙ ڏانهن پيرو ڪر پتار
ساهہ سيباڻا، سياڻا، آءُ تہ پرچون پاڻ ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

مسرت ۽ راحت جا رنگين سپنا! تبسم تي تارن جي اڄ انجمن ۾
نوا بڻجي بلبل جي رنگ چمن ۾، بهاري تي مکڙين جي اڄ پيرهن ۾!

ڪليمي سوالن جي ورجاڻين ۾، فقط حسن جي شوخين ۾ نہ آهين
وسين تون محبت جي نيچي نظر ۾، وسين تون ٿي ممتا ڀريل پڻ سخن ۾!

هجان لطف گلشن مان واقف ڇوان ڪجهہ، ڪريان ڇا؟ ڇيو گرچہ سيني اڻين تي
ٽڙيل غنچو غنچو هئو منهنجي خاطر، هئي مرڪ مون واسطي ٿي گلن ۾!

ڪٿي مسڪراهٽ مان مکڙين جي ايندس، ۽ تن سان ستارن جو سنگيت ڪومل،
ڇڏيندس نہ تنهنجي مناڻ جو حيلو، زمين تي چمن ۾ يا اوچي گگن ۾!

گلن جي پڳل دل ۽ شبنم جا آنسون، پرن ساک ها ڇو نہ منهنجي بيان جي
مگر توکي غم دل جو ڪنهن پر ٻڌايان؟ فلڪ تان مان ڪٽن چنڊ آڻيان چمن ۾؟

پڙهي شعر پنهنجو ڇڏي بزم نڪتين، رهي اُن جي هرگز نہ ڪجهہ ڄاڻ ڪنهنکي
سڄي بزم جي بزم تي محو ويٺي، نزاڪت ڀريل تنهنجي شيرين سخن ۾!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

دنيا سان رک ثابت لاڳ
وهم نسورو آهي تياڳ!

اُت ڪجهه ڪر، اٿن ڪٿي نہ ويهہ
ڏکن سکن جو هي ڪتراڳ!

آهہ ڌڻ تي جهونو نظام
ٿِي رهيو هن يگ جو ياڳ!

اکڙيون چنين تارا هاڻ
ننڊ منجهان تي رات سجاڳ!

نقش قدم يا روشن جوتِ
چال سنڌءِ يا ديپڪ راڳ!

دل جو ڪوليو حال نگاه
جاڻجي جڳن الاپ مان راڳ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

پرندن جا نغما ۽ گل گل جي رنگت ۽ حسن مجسّم جو انداز نازڪ!
پسائڻ جهلڪ ڪنهنجي ۽ ڪنهنجو جلوه، پڌائڻ مڌر ڪنهنجو آواز نازڪ!

هجي گاه تي يا هجي گل تي شبنم، هجي جهنگ ۾ يا هجي باغ اندر
بڻن سج سنڌا ترورا پر سندس، ڪو، ڏسي صبحدم اُن جو پرواز نازڪ!

سمندر جي گهرائي چاهيان، نه مالڪ! نه طوفان جو شور غوغا پيانڪ
مونکي ڏي تنديءَ لهر جي دل سڀاجهي، انهيءَ جي رواني ۽ آواز نازڪ!

معطر هوا جو اهو ناهه جهوتو، مگر شيام مضراب جي چوٽ آهي
ٿيو ايتري قدر احساس نازڪ، ٿيو ڪيتري قدر هي ساز نازڪ؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

عشق کي ٻڄي، وري متجي وڃڻ جو آهہ شوق
حسن کي متجي، وري موٽي ٻڻڻ جو آهہ شوق!

ڪٿَن نظر يڪ جا تڪي ان حسن تي سگهندي پلا
جنهنکي ڪڏهن گل ۾ ڪڏهين رخ تيڻ جو آهہ شوق!

جي تيان متجي متي من ماڻ واري تيان متي
تنهنجي پيرن جي پٽي ٻڄي رهڻ جو آهہ شوق!

ديد جي راحت ڪتي پيغام مان حاصل ٿئي
ڪين سو چاهي ٻڌڻ جنهن کي ڏسڻ جو آهہ شوق!

شعلہ ترقي جئن نہ ٿڙڪن شيامر پر پروانہ جا
شمع کي ڇا حسن ڪنهنجي تي جلڻ جو آهہ شوق؟

○

○

هميشه بخت جي در تي اميدوار به ڏس
سواءِ قول ۽ اقرار انتظار به ڏس!

پريئڻ شراب بلوري پيالہ ۾، ساقِي!
پيالہ پنهنجو به ڏس ۽ لب نگار به ڏس!

اڙي! متو تہ متي ڪڻ ڪرين اهو چا پيو
قدم صنم جا بہ ڏس، پنهنجي سر جو بار به ڏس!

گلن ۾ جيڪي تُريا، هاڻوَ تي هڻا هلڪا
ڏسڻ بہ بار تيا، جڳ جو ڦيرقار بہ ڏس!

انهيءَ ڪان اڳ جو تري جو لڳائين اندازو
جواهرن جڙي هر لهر جي ڪنار بہ ڏس!
○

○

اِيءَ نگهہ، آفاق جو دامن اُڏوڙ
باک کڻ، اونده کي پاڙن کان اُکوڙ!

اُٿ، ستل قسمت کي ڏونڏاڙي اُٿار
غفلتن جِي هيءَ طلسمي جوڙ توڙ!

بيوسيءَ پنهنجيءَ ۾ پيدا ڪر تون زور
بس مقدّرِ جون جهلي ٻانهون مروڙ!

ديوتائن لِئِ رڳو امرت نہ هو
پِي سگهين ٿو تون بہ، ساگر کي ولوڙ!

رخ مٽائي ٿو زمانو يا نہ، ڏس
چنڊ ۽ سج جي ڇڪي تون واڳ موڙ!

شيام جتّن ريلا ڪري دريا وهي
خشڪ پٿّر کي ائين مٿ ۾ نچوڙ!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

خير جي دائري کان بس ٿيا ’ڪلھ‘ ۽ ’سيان‘ ٻاھر
ويو ھُو پھچ کان نڪري ٿيو ھُو پھچ کان ٻاھر!

فقط ’اڄ‘ جو ڏھاڙو آھہ پر تنھن لئِ بہ ڇا چئجي
گھڙيءَ جو ڀروسو ناھي، اھو ڀِي ٿيو وسان ٻاھر!

تڏھن ڀِو اڄ تہ دل کولي، ڏيون ڪي ٿھڪ ٺھڪن تي
ڇتِي اھڙي طرح، نڪري اچون غمخانہ مان ٻاھر!

اچوڪي رات اڄ اوتيون، پيون ۽ مست ٿي ڳايون
گھٽوڙِي قبر ۾ سمُھبو، ڪِي جاڳون قبر کان ٻاھر!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تو ۾ ٿي دلبر وسي، دل ڪي نہ اِئن پرماءِ ڪجھہ
جنھنجي لئہ پتڪين ٿو، تنھنکي پي تہ اِئن پتڪاءِ ڪجھہ!

وڃ جيان مرڪِي، ڪرين ڇو جهانُوريون منھنجون اکيون
ڇو هلين حيلا، مون کان لڙڪن لڪائڻ لاءِ ڪجھہ؟

ڪِن ۾ چمڪي مرڪ پيئَي، ڪن ۾ لڙڪن جي لڪا
ڪن اکين آهي ڏِني ديوانگيءَ کي جاءِ ڪجھہ!

ڪل خوشيءَ جي ٿهڪڙي جو جت پڙاڏو ڪين ٿي
جي هجي سونو محل، دل ۾ نہ اُن ليءِ جاءِ ڪجھہ!

هتڪندڙ لڙڪن ڪنان ۽ هپڪندڙ مُرڪُن ڪنان
دل جي منڙي درد جو ڳجھہ مونکي پڻ سمجھاءِ ڪجھہ!

توکي ترسڻ ليءِ زبردستيءَ مجايون شيام ڪيڻن
ڇا اِتڻون لُڙڪن بنان توکي مجائڻ لاءِ ڪجھہ؟

○

○

اي زندگي! وٺان تو مان پنهنجي خبر جي وات
هائي سلام، ترڪ ڪيم عمر ڀر جي وات!

رڳ رڳ بدن جي، هاءِ، پئي تازيانو ٿي
اي جان! حيف، ترڪ ڪيءِ اِئن سفر جي وات!

جي تون هلي سگهين ٻه ٿو، چاهين ڏسڻ ٻه ٿو
وِڪ ڪڻ اکين سان، آهه اڳيان جئن نظر جي وات!

جي اِئن ٻين جي پير تي هلندين نه پهچندين
هل پنهنجو ڊگ وٺي ڇڏي هِن هُن بشر جي وات!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

هيڏو روشن هجر جي رات،
ڪير ڏسيندو راز جي بات.

ڪوئل ڪاري ڪارا نيڻ،
نڳه نڳه چڻ منڙي لات!

عشق اها شطرنج جي راند،
جيت به جنهن ۾ آهي مات!

موت مفت ۾ ٿيو بدنام،
جنهن کي ماريو، ماريو حيات!

وڏندي اونده ڏئي ٿي ساک،
ٿيندي چاڻ اِجهو پرڀات!

آسَ جهلڪَ اِئَن ڏيکاري،
ڪوئي پارُ ڪري جئَن بات!

جيون منهنجو، منهنجو ساز؛
منهنجا گيت هي ڏينهن ۽ رات!

ڪنڊا ڪيئَن نه لڳندا شيام،
گل گلاب جو آهه حيات!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

بشاش ستارن جي شرارت کي ٿيو ڇا؟
اڄ چنڊ جي گنڀير نزاڪت کي ٿيو ڇا؟

هڻن سرد ۽ بي حس بڻي دنيا ڇو سموري،
خورشيد جي جان بخش حرارت کي ٿيو ڇا؟

چڪتاڻ جي چؤطرف اِجهو پڙڪي اٿي باهہ،
ڪٿڻ پچري رهي آمن جي دولت کي ٿيو ڇا؟

زردار ڌڙن ڪيڏو نہ مزدور جو رت پي،
اِنسان جي الفت ۽ مروت کي ٿيو ڇا؟

مذهب بہ ڪيو راڄ ۽ دولت بہ ڪيو راڄ،
مزدور جي، افسوس، مشقت کي ٿيو ڇا؟

تدبير پڇي پوري ٿي ماڻهو جي طلب؟ بس؟
ايجاد پڇي پيئي، ضرورت کي ٿيو ڇا؟

طوفان جي جهٽڪن کان ڏڇي ڳولي ڪنارا،
اي شيام جوانيءَ جي جسارت کي ٿيو ڇا؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

ڦـوهـ جـوانـي چـنـچـل ڏارا،
روڪي سگهندا ڪٺَن پہ ڪنارا؟

شـوخ جـوانـي، چـنـچـل بـادل،
مرڪ سندس يا وڄ جاَ اِشارا!

مست تي جهولن ڪاريهر ڪي،
وار لـُڏن اِئـن ڪـارا ڪـارا!

گل جي شوخي، ماڪ جي نرمي،
سواس هي ڪنهنجا سُرها سارا!

ڪير جو تن کي قاتل ڪوني،
نيـڻ نـشـيـلا پـيـارا پـيـارا!

آهي ڪـوئـي سُور وتـڏي جو،
آيـا آهـن سُـورن وارا!

سيني ۾ ائن تنهنجون سنيارون،
آڀ ۾ جئَن اي شيـام سـتـارا!

○

○

تالي ٻڌڻ سان دل ائين ترقي سگهي نہ ها،
وسريل هجين ها، اک اِئين چلڪي سگهي نہ ها!

آهن دکي دلين جا ڪي ڳوڙها ڳڙيا هتي،
هيءَ خاڪ ايترو نہ تہ چمڪي سگهي نہ ها!

تارن سان تنهنجو ذڪر نہ ڇيڙيان ها هجر ۾،
گذري نہ رات ها ڪي سحر تي سگهي نہ ها؟

گلشن منجهان ڪٿي بہ تہ هٿ ۾ ڪنيئي بہ گل،
جهولي پرڻ گهرين ها تہ پرجي سگهي نہ ها؟

سنڌوءَ ۾ جي نہ شيام تہ گنگا ۾ ايري ها،
ايري تہ ها هي لهر ائين تي سگهي نہ ها!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

تصور ۾ مون جي ڏٺا روپ تنهنجا،
ڏسين ها، تون خود هرڪ هاري وهين ها!

اکين جي اکيان آهه اهڙو نظارو،
نگاهن کان روپوش ٿي ساري دنيا!

خدا لڳ صبا! ڪر نه ڪا ڇيڙ سانڻ،
ڪُلِين اڪ ته غنچا پريشان ٿيندا!

نگاهون نگاهون ٿي ڇيندڙ نگاهون
هتي حسن لاءِ صرف ڪندڻ جي مسيحا!

رهن اڻ ٽڙيل شال غنچا اِئين ئي،
ٽڙيا تا ڪندا پنهنجي گلشن کي رسوا!

ٻٽي حسن جيڪي سمايو اکين ۾،
رهيو شيام دل ۾، ٿي دل جي تمنا!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

متجي دنيا کي سنئين راه لڳائڻ وارا،
عمر خضري جو تيا قدر گھٽائڻ وارا.

جن جو هر لفظ زماني کي ڪري زير و زبر،
مُهر برلب سي تيا صبر ڪمائڻ وارا.

ياد آيو سندءِ احسان تجليءَ وارو،
هوش آيو اتم اي هوش ڀلائڻ وارا!

مان نہ توڏانهن نہ دل ڏانهن نهاري تو سگهان،
جلوه گہ ناز جو هن دل کي بڻائڻ وارا!

ڏس، ڇڏائي نہ وڃي صبر جو دامن مونکان،
اي هٿن منهنجي مان دامن کي ڇڏائڻ وارا!

بيخوديءَ ۾ جتي آيوسين ڪيوسين سجدو،
آهيون سر خاص ڪتي ڪين جهڪائڻ وارا.

باهہ ٻي شيام جلائي نہ سگهي تي ڪن کي،
پر هتي ٻي شرر آهن ڪي جلائڻ وارا.

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

○

منو سرود هي جهرڻن جو، گيت نهرن جو،
ٻُڌاءِ جلوا اهي ڪنهن جا؟ ڪنهنجي قدرت جا؟

هي رنگ رنگ ڪيو جو چمن ۾ ڦوٽهڙو
ٻڌاءِ ويس اهي ڪنهن جا؟ ڪنهنجي فطرت جا؟

گلن جي مرڪ مٺي ۽ بسنتي باک ڦٽي
کُلن تا راز لڪل ڪنهن جا؟ ڪنهنجي الفت جا؟

جبل جي چوٽ تي چانديءَ جا ڍير ۽ انبار
ڏين تا اُهيچ اهي ڪنهن جا؟ ڪنهنجي دولت جا؟

هوءُ ساوڪ ۾ عجيب اندلٺ جا نقش نگار
کلن تا رنگ اهي ڪنهن جا؟ ڪنهنجي رنگت جا؟

ڪلائون چنڊ جون سُندر ۽ تيج سج جو انوپ
چٽيا هي چتر ويا ڪنهن جا؟ ڪنهنجي صورت جا؟

تري سمونڊ تي ٻيڙي تي تيز طوفان ۾
نظر نشان اچن ڪنهن جا؟ ڪنهنجي رحمت جا؟

○

○

ڪلپنا نيٺ ڇا بڻائيندي؟
ديد جي دوري ڪٿَن وڃائيندي؟

سامهون هوندي بہ پنڌ سان پڇبو
ڪٿَن نظر توڙ تي پڄائيندي؟

ننڊ ٿي ننڊ ڪيستائين نيٺ؟
ننڊ سايا ڪي ڇا ڀُلائيندي؟

رهي دائم نظر ستارن ۾
دل جي اوندھ ڪي ڪٿَن مٽائيندي؟

هڪ گهڙي جسم کي نہ آھ قرار
آتما چين خاڪ پائيندي؟

دل جو غم ۽ ڪندي زبان بيان؟
پنکڙي هڪ ۽ چر لڳائيندي؟

○

ڏسٽي (INDEX)

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏسڻي (INDEX)

ماڪ ڦڙا، 1953ع

غزل جي پهرين سٽَ

	صفحو	ذات ۽ حيات جو صفحو	راهون پنڌ پيرن جو صفحو
حال دل ڪولي زبان ساڻ ٻُڌايان ڪنهن مان؟	104	24	412
هي ڇاڪون ويٺي ويٺي وڃي دل اداس ٿي؟	105	45	386
ڪلپنا نيٺ ڇا بڻائيندي؟	119	-	43
دنيا سان رک ثابت لاڳ	123	19	420
مٺو سرود هي جهرڻن جو، گيت نهرن جو	124	-	434

رنگ رتي لهر 1956ع

	صفحو	ذات ۽ حيات جو صفحو	راهون پنڌ پيرن جو صفحو
منجهي دنيا ڪي سنئين راهه لڳائڻ وارا	11	9	433
تصور ۾ مون جي ڏٺا روپ تنهنجا	12	10	432
ٿالي ٻڌڻ سان دل ائين تڙڦي سگهي نه ها	13	11	431
ڦوهه جواني چنچل ڏارا	15-14	12	430
بشاش ستارن جي شرارت ڪي ٿيو ڇا؟	16	-	429
هيڏو روشن روشن هجر جي رات	17	14	428
اي زندگي! وٺان ٿو مان پنهنجي خبر جي واٽ	18	-	427
تو ۾ ٿي دلبر وسي، دل ڪي نه ائن پرماءِ ڪجهه	19	-	426
خبر جي دائري کان بس ٿيا 'ڪَلهه' ۽ 'سڀان' ٻاهر	20	-	425
اِيءَ نکهه، آفاق جو دامن اُدوڙ	21	-	424
هميشه بخت جي در تي اميدوار ٻه ڏس	22	16	423
عشق ڪي ٻڌجي، وري منجهي وڃڻ جو آهه شوق	23	-	422
پرندن جا نغما ۽ گل گل جي رنگت ۽ حسن مجسم جو انداز نازڪ!	24	-	421
دنيا سان رک ثابت لاڳ	26-25	19	420
مسرت ۽ راحت جا رنگين سپنا! تبسم ٿي تارن جي اڄ انجمن ۾	28-27	-	419
ڇڏ رسڻ جي ريت راڻا، آءٌ ته پرچون پاڻ ۾	29	-	418
پري آه، دل ۾ ٿي خود ٻاهه ٻاريم	30	-	417
شوق گلزار ۾ اکڙين جي ڦهارن سان ورونهن	31	-	416
جي درد ٻڌجي ڪوئي سنياري ته ڇا ڪريان	32	-	415
شڪسته دل جي ڪري بحث ۾ نه پونداسين	33	-	414
شمع محفوظ ٿي وسامڻ کان	34	-	413
حال دل ڪولي زبان ساڻ ٻڌايان ڪنهن مان	35	24	412
کهڙي دنيا مٿيءَ جي ڳالهه ڪريون	36	25	411
اهي گهريون گهريون ۽ ڪاريون اکيون	37	27	410
تون هئين يا ڪوئي تو جهڙو هو	38	-	409
پاڻ ٿي حال ٻڌڻ لءِ هئين آتو اهڙو	39	29	408

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هڪ جوانيءَ جوڻي سهارو هو	40	-	407
جي مڙيا بادل هُو ڪارا ڇا ٿيو؟	41	30	406
هر قدم اهڙي طرح اڳتي وڌائيندا هلو	43-42	32	405
بي سود بهار آهه نه جي جام شراب آهه	44	34	404
بلبل کي بس اُهوئي اڃان انتظار آهه	45	35	403
ماهپارن کي ڏسڻ جي مهل آهه	46	-	402
اکين تي ٿو چڙهي رنگ شباب آهسته آهسته	47	-	401
پڇان ٿو دور دنيا کان جو چاهيان ٿو نه تنهائي	48	36	400
نظارو لاجواب آهي برابر لاجواب آهي	49	37	399
ايءَ اُن جي عجب سخا نه آهي؟	50	-	398
آدميءَ جي به زندگي ڇا هي!	51	-	397
آرزوءِ ڪمال ڪير ڪري؟	52	38	396
وڻي وڻي جي ڪٽيون تي اڄ اُهي راتيون ڪٽي	53	-	395
ادا شوخ چنچل معطر بدن جي	54	39	394
وعدي جي رات ويم ٻاءُ پلڪ ننڊ ڪٽي	55	40	393
ٻاڻ انڪار ڪرين، زور ڀرين ٻاڻ ٻٽي	56	41	392
ڳاريءَ تي گل، گل تي شبنم، شبنم تي چانڊوڪي	57	42	391
نردوش بدن چندرڪرڻ ٻاڻ پَسائي	58	-	390
ساراهه ڪريان راهزنيءَ جي ڇا عطا جي	59	43	389
توکي بهار جو قسم، جام تي جام ڏي پري	60	-	388
باهه مجبور جي محفل کي لڳايون، ساقي!	61	-	387
دل هتَن ملول ڇا لءِ پلا پانتجي ٻٽي	63-62	45	386
ڇو ستارن تي اٿين جهاتيون لڪي ٻاتيون، هاءِ	64	-	385
ستارنِ سان خوابن کي بيشڪ سجاءِ	65	-	384
هڪ سُرڪ سان بي سڌ نه بڻايانءِ ته ڇنجانءِ!	66	-	383
برقِ سان پنهنجو قدم شيام ملائين ته مڃانءِ!	68-67	48	382-381

روشن چانورو 1961ع

مُرڪ راحت کي جنهن ڏني هوندي	25	107	380
بهار ۾ به ڪڏهن تازگي نه هوندي آهه	26	102	379
سڄي جهانَ جي اوندهه جي زور لائيندي	27	-	378
نئين آهه نت ناز وارن جي ٻولي	28	106	377
نه فرشتن ۾ نه حيوانن ۾	29	-	376
گلزار ۾ گلن جون اکيون شبنمي ڏسان	30	28	375
مون چگي شمع فڪر ٻاري رات	31	59	374
ستل همت کي جاڳائي ڪبي بيچارگي اهڙي	32	-	162
ٻاڻ نظرن کان لڪائڻ وارا!	34-33	52	373-372
ڪجهه گنوائڻ به تا پائڻ وارا	36-35	53	371-370
پنهنجو پنهنجو سور سين کي	38-37	110-109	369
اهي نگاهون، اهي اُدائون، اهي اشارا اڃان به آهن	40-39	75	368
جو سيني ۾ چٽڪي اٿم زخم ذاتي	41	-	367

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻڏل دل کي آخر ۾ تاري ڇڏيوسين	42	76	366
پيون ياد جنّن رات تنهنجون رهائيون	43	-	365
آئين، کيڪاريئہ کلي پر هاڻ مان	44	77	364
پرين، ننڊ ۾ پڻ مون توکي پڪاريو	45	87	363
محبت بگاڙيو، محبت سنواريو	46	-	362
ڦرڻ زنگ پويان، ملڻ بوءِ گل سان	47	78	361
ڪَونہ تارن جو ڪنهن ٻڌو آواز	48	-	360
ڪونہ تارن جو ڪو بڻيو هم راز	49	-	359
مسڪرايو تہ سهي، لڙڪ لڪايو تہ سهي	51-50	111	358
عشق نہ شال ڪڏهن ضد واري	52	-	357
اسين سوز ۾ ساز جو روپ ڌاريون	53	79	356
دنيا جو سارو حسن اُتم هڪ نهار ۾	54	-	355

ماک پنا رابيل ، 1964ع

هڪ ئي اشارو پائي ڪُل ڪائنات چمڪي	83	117	354
شيام، مون ڪنهن تي هِرک چو هاريو؟	84	86	353
لنگهي مون اڳيان، پوءِ مُڙي تو نهاريو	85	88	352
جي ڪٿي پنهنجو هٿ مون وڌايو پرين!	86	81	351
مرڪي بند ڪِلي تو ڪولي	87	113	350
نيڻن ۾ خوش خواب تي آيو هو ڪير؟	88	63	349
پڇيم مسڪرايُءِ، گهريم وٺين الي	89	114	348
گهري اوندهہ ۾ آئي گهرائي	90	-	347
دِل جو معصوم هاڻ پِي آهي	91	116	346
حُسن تہ ڪوئل! جادو آهي	92	118	345
ڇا ٿيو بند ٿيا ميخانا	93	-	344
جيڏي پنهنجي سونهن لڪايءُ	94	131	343
جوين ۽ روپ ساڻ، اُمنگ انگ انگ ۾	95	-	342
اُٿي چرڪي، بس ڪاوڙي، مسڪرائي	96	46	341
حسين دام ۾ ڪير هو جو نہ آيو؟	97	89	340
سباجهو عشق، ڏني حسن سادگي اُنجي	98	115	339

واريءَ پريو پلاند، 1968ع

ٿاهي خواب خيال جا ڪوٽ	7	61	338
چنڊ ٻيج جو سنهڙو سنهڙو	8	90	337
تنهنجو لاڏ پريو انداز	9	-	336
کهڙو ڪنارن تي ويساهہ	10	105	335-334
ڏيري دم ڪڻ، ڏيري هل	11	72	333-332
ڳائنا، سورٺ ناهي راڳ	12	70	331
علم ڪُنڊي، زنجير حيات	13	60	330
سُور تہ ساڻ ائين جئن 'هاٿي'	14	119	329
هيءَ تن نيڻن جي ڪاراڻ	15	85	328

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪٿڻ اوندهه ۾ ساهه ٿيو دشوار	16	-	327
جي ٻه وڻا هئا، هُئا دانا	17	-	326
خاموشيءَ جو سڏ پڙلاءُ	18	132	325-324
تنهنجي موجودگيءَ جي خوشبو ۾	19	120	323
ٽورڙي ڪل خوشي گهٽي آهي	20	121	322
تو لءِ ڳوليم پنهنجي آڪاس	21	68	321
نس نس ۾ هَوس جي جڻ هڪ سرهٽي لهرائي	22	124	320
ٻي رُخيءَ جو هِي رخ تو ڏيکاريو	23	91	319
دل کي ڄر آئي، اک ڀني، ڇاهي!	24	123	318
روشني راهه تي، اٿين ناهي	25	122	317
اڳ اڻ ڇاتل ڪرڻي لاءِ	26	133	316
سنگ نه ساز نه اُن سان لاڳ	27	71	315
گل جي رنگ تي دل هرکي، جو مون گل ڏانهن نهاريو	28	92	314
ڪجهه جاڳ جو، ڪجهه خواب جو نيڻن تي اثر آهه	29	103	313
مُئلن ماڻهن جو هي ملڪ جتي پٿر جا پُتلا	30	56	312
رهي پتنگ جلائڻ جي شمع کي تي هَوس	31	17	311
رڃ جي فريب ۾ نه اچي، ڇا، ڪيءَ ڪمال؟	32	20	310
هڪ مصور کي صديون ٿيون ته هو ديوانو ٿيو	33	-	309
ڪٿي ڪا سار اچ، آئي معطر تي صبا آهي	34	125	308
خزان حال دل جو گلن کي ٻڌايو	35	93	307
چانڊني رات ۾ اڪيلائي	36	126	306
هت دوزخ، هت جنت آهي	37	-	305
ٻانڊ کهڙو نه جو ڀنل آهي؟	38	127	304
دل کي ڪنهنجو پيار مليو	39	94	303
زندگيءَ تي، جي دوست! سوچيندين	40	83	302
نيڻن وانگر چنچل جوين	41	84	301
چاهه لڪائڻ جا ڇڏ حيلا	42	57	300
لڙڪ روڪي ڀلي مسڪرائي	43	128	299
هڪ نظر ۾ سوين زمانا ها	44	-	298
حسن کي ضد نه هو حجاب نه هو	45	95	297
مٺا خار ڀانيا مون ماکيءَ جي ميٺ	46	62	296
لڙيا لڙڪ معنيٰ خوشي ناهه ڇا؟	47	49	295
غم جي بحر ۾ طوفانن جا جهٽڪا ۾ ٿڦيڙا سڀ سهندا	49-48	-	294
اسانجا پير اوندهه ۾، اسانجي روشني دڳ ۾	50	74	293
اوهانجي دور منزل ۾ اگها آهن هلڻ وارا	51	51	292
بي صدا ٻازيب جي جهنڪار آهه	52	104	291
تکي ناهه رفتار جي ڪاروان جي	53	-	290
ڪڏي غير دل مان اُچي اچ ملو ڀي!	54	112	289
رڳو پير ڪڻ گس ۾ چارا گهڻا	55	50	288
صرف وچ سير ڏانهن مائل جو	56	96	287
جنهنکي سيني ۾ دل ملي هوندي	57	-	286

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وِني واريءَ ڪٿا ورڻ وارا!	58	54	285
هو پريان ڪجهہ اُهاءَ جو احساس	59	69	284
زندگي عين دوست جو ديدار!	60	65	283
آهہ ظاهر ڪي گلستان ۾	61	73	282
وهائوُ تڪيان، باک ڏي يا نهاريان؟	62	80	281
سپنن جا ڪي ٽڪرا ڏيئي	63	129	280
اڄ نہ ايذاءُ ڪندِئن رَسايو	64	97	279
سپنا ٻيڙيون، راتيون دريا	65	55	278
هل جذبات جي وَهہ وَهندو	66	98	277
جند جلائي جڳ ۾ جيءُ	67	134	276
ڦٽي باک، هاڻي ڪنديءَ ڇا جلي؟	68	-	275
پيڙا دل ۾ پيهي ويئي	69	130	274
ڪن ۾ وهائوءَ جو هيءُ جلوو	70	99	273

آچيندي لڇ سوان، 1972ع

ڪمري ۾ هئي چُپ چپات	21	141	272
ڏٺي ٿهڪ ساري فضا ڪي پريان	22	155	271
ڪڏهن جي، ڪنهنجي ڪنهنجي ۽ ڪٿان جي ياد اڄ پيئي	23	176	270
اچڻ جي هئي نہ ڪا اُميد يا وعدو ڏنل تنهنجو	24	162	269
ويساهہ مرڪ تي نہ ڪو آنسن تي اعتبار	25	-	268
اٿن تہ سين جي رات وهاڻي	26	177	267
لَهرن سهٽيءَ کي تہ ٻُڌايو	27	157	266
مومل مومل سُٽ مُنجهايو	28	159	265
دل جو راز نہ خود کي ٻڌايو	29	-	264
رات بيشڪ اُماس جي آهي	30	201	263
منهنجي دل ٿي ائين شڪي آهي	31	178	262
اکين ۽ دل جي شمعن کي تہ ٻاريو شيام آهيئي	32	175	261
دور ڪنارو رات انڌاري	33	-	260
چنچل مُرڪ، نگاهہ لچاري	34	182	259
آرهڙ جي اُس، هيڏو رستو	35	160	258
ڳالهائيندي نيڻ جهڪيڻ ڇو؟	36	161	257
جي ڪلهہ ڪلي نگاهہ ملائي هلي ويا	37	135	256
ڳنجار جي بہ لار هُئي اڄ هڳاوَ ۾	38	144	255
راهي ڪريو ٿي اوريرو جنن هجي هجي	39	179	254
منجهند مَهل گلن جو واس	40	143	253
جُڙي روپَ ريکا نہ منهنجي انهيءَ ۾	41	145	252
چپ نہ چريا اک ڳالهايو پئي	42	180	251
ورهہ ۾ اٿن ايڪانت لڳي پئي	43	181	250
ڪنهنکي ساريو ڪنهنکي وساريو	44	165	249
ڪٿَن چانوَ لءِ ديوار جي پاسي ۾ نهاريو	45	163	248
ڪيڏو سُورن جو سامان	46	148	247

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مان هوس هتي ئي تہ اڙي چنڊ، اي تارو	47	164	246
جي ٻري ٻاريم انهن مان نت نيون	48	149	245
متان شيام توڙين نگاهن جو ناتو	49	100	244
حق حق دم دم حق ئي ٻول	50	-	243
بي رُخيءَ کي بہ ڪٿن زوال نہ چوان	51	-	242
پيار جو پيرو ڀڻ ليي نہ سگهيو	52	166	241
اک نہ تارن ۾ ٻڏي، سج ڏي نهاري نہ سگهيس	53	67	240
ڪهڙن پورن ۾ دل پيئي؟	54	184	239
ٻئي سري شهر جي پهتو آهيان	55	150	238
ڊني ڊپ جي ڪري اڄ پنهنجو پاڇو ڀڻ وڻي آئي	56	185	237
رهبر جي ميو، جي نہ ميو ڪيس هتايو	57	167	236
دنيا آهي ۽ دل آهي	58	186	235
بنا عمل ۽ اُمنگ ڌاران بہ زندگي ڪا؟	59	-	234
چاهيو هو مون ئي، تنهنجي تہ اندر ۾ ڪجهہ نہ هو	60	168	233
ڪو هوند ڏسي حقيقتون هي	61	188	232
صبح تنهنجي جو اُجالوئي تہ مان	62	151	231
ڪين مون سان وڏاءَ پيار ائين	63	152	230
ڪنهنکي آيو نہ ڪجهہ نظر آهي	64	195	229
دل ۾ درد جي وير چڙهي سا	65	136	228
بدلجي نيٺ تنهنجي سادگي ڳُوڙهي ڳجهارت ٿي	66	189	227
نہ دل پنهنجي نہ تون پنهنجو	67	-	226
تنهنجي سار جي جوت جلي	68	191	225
وٺڙيا ابر، سُڳنڌ اُڏاڻي	69	190	224
بهار آهيم هٿ وَس جا تو ڏيکارڻ اُها چاهيان	70	153	223
ڪير ساگر مان نہ ڪو جل نڪتو	71	174	222
مون جا چوري تند انهيءَ جي جهيٽي جهيٽي جهانہ	72	202	221
ڏيري ڏيري لهرن کي ائن واري ڀي وئي	73	183	220
هوا جو ڀُلل ڪوئي جهَونڪو ڇهي ويو	74	169	219
جهيٽو هڳاءُ، هُنجو پڪو ڏيان ڪيترو	75	170	218
مليون نگاهُون جڏهن چال وقت جي بہ رُڪي	76	192	217
ٻاهر آهي ڀڪ طوفان	77	-	216
سؤنپيو ڀاڻُ تو ماڻُ رکي	78	193	215
درد جو دهرو دان، سين لءِ هڪ جهڙو	79	171	214
ڪڏهن ڀلجي بہ ڪائي ڳالهہ تو چوري نہ مون چوري	80	194	213
ڪنهنجي مهڪي فضا ۾ رعنائي؟	81	-	212
صبح تيڻ کان اڳ بيداري	82	-	211
هُو جو اڳ هو هاڻ ڪٿي سو	83	172	210
آهي صرف ڀتَڻ جو ناڻءُ	84	-	209
ڀيڃ ڀنيءَ جي خاموشيءَ ۾ سسڪيءَ جو آواز	85	-	208
رات جي پيڙ سمائي جيءَ ۾	86	147	207
هتا ٻاهر تہ ستائڻ وارا	87	137	206

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

205	-	88	پل وڏو انسانُ کان انسان جو پاڇو هجي
204	197	89	مونکي هَيساءِ نہ توَن موت جو پاڇو بڻجي
203	146	90	وڃائي پيار جي نظرن جو اعتبار ڏنم
202	198	91	اُس نہ تکي ڇايا بہ ڇلهي
201	138	92	ڪرڻي ڪَرڻي تي ڪني صبح پُڇا:
200	-	93	مَليل هر منهن تي آهي رنگ رولي
199	199	94	عزت تہ اتم ايتري بيشڪ نہ ڪٽي
198	200	95	روشني اهڙو وٺي جادو ڪري
197	187	96	اڄ نہ سهي پر هڪ ڏيهاڙي
196	139	97	مرڪندي ڪنن نہ جنّن جسم جڳا جيءَ جهُريا
195	-	98	ڇو ڇرڪين جي آهٽ تي ڪا ايندي آهي ائن نہ قضا
194	173	99	دل ۾ باهہ دکي جا آهي جي نہ ڪوئي پيي ٺاريندو
193	156	100	ڇانوَ ۾ تنهنجي نگاهن جي هُنم گهاريون گهڙيون

سڪي ويل صبح جي، 1983ع

192	253	7	وقت ۾ جي پيو بہ ڪي ناهي
191	227	8	سچ بنياد آهي سپنن جو
190	205-204	9	تنهنجن شعرن مان پٽي ور ور جهاتي پائي مرڪي جا
189	214	10	جيڏانهن ۽ جڏهن بہ هليس جنهن بہ جاءِ تان
188	254	11	ويندي نيڻن منجهہ لقاءُ
187	207	12	اي شور ڪاڏي دنيا، چپ پيي ذرا ٿئين ها
186	108	13	ڪڏهن اڳ ۾ تہ ڏيکاري نہ هني تو بيوسي اهڙي
185	251	14	قسمت بٺائي جنهن ئي خالي هٿين هجي
184	246	15	لهر لهر سان ڏڪبي ائي
183	234	16	سچو ڏينهن پاتم ڪُڇڻ مان ڪڙائي
182	206	17	سيڪي جي هڪ نگاهہ ۾ ڏسجي سکهي بہ ها
181	215	18	”متان ڪل چنيں!“ رڙ ڪيئہ دور ڪان
180	-	19	گونجيو گيت فضا ۾ کهڙو
179	216	20	خوشنما سپنا جي سانديم ساهہ سان
178	228	21	پوپٽ جهٽي حيات ۾ ڪو رنگ تو پريو؟
177	229	22	ڪوئي سک لہ گهٽو رليو هوندو
176	236	23	سمجهہ بيشڪ گهاءُ گهري چاڻ ڪي
175	222	24	سُور ڪائي شعور پاتوسين
174	208	25	ڪائي ڪائي سمنڊ سمنڊ جي ويرُن جا جهٽڪا
173	213	26	جنهن لہ تو صبح ڪان ڪيو سازن جو اهتمام
172	237	27	ڪنهنجو پيرو ڪوئي چارو پيي ڪٽي
171	231	28	واقف تہ پٽي لڳو پر نالو نہ ياد آيو
170	239	29	هيءَ دِنيا جهڙي پيي آهي
169	238	30	جنّن پور پچائيندي اڪ ننڊ ۾ آرسائي
168	203	31	آئي آهہ بهار جي موسم سوچين وينو ائن چا چا
167	230	32	هُو پنهنجو نہ هئو، پل هجي چر نہ ڏاريو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

عقل ڏيکاريا اکين کي هر قدم خطرا نوان	33	218	166
ٻري مسجد ۾ ۽ مڙهيءَ ۾ ڏيو	34	-	165
دوزخ جو ۽ بهشت جو هيءَ ذکر زوردار	35	-	164
دوربينيءَ سان ڏٺم اُپ ۾ نرنجن هنو ڪتي؟	36	-	163
ستل همت کي جاڳائي ڪپي بيچارگي اهڙي	37	-	162
نفيس گل ڦٽي نڪرن کهٽيئي روز مٽيءَ مان	38	217	161
مرڪ منهن جي نہ آلاڻ اک جي ملي	39	196	160
ويچ! ايڏيون دوائون ڇاجي لاءِ؟	40	255	159
پوڄا جي لہ وٺڻ تي کهريو مون گلن جو هار	41	211	158
ڪجهہ اڳاهون وقت ڪان تي تو سکهي، سکهنديں ڇٽي؟	42	240	157
ڇيبر جيڪي ڇيل ڪنهن ٻئي جو ناهي ائين تہ ناهي دوست	43	210	156
ديوتا ڪهڙو هو مندر ڌاران؟	44	219	155
دل غمن ڪان نہ آهہ ڪا آجي	45	-	154
سمجهہ ڪينڪي جو پڙهندي	46	241	153
حياتيءَ ڪانسواءِ دنيا ۾ آهي ڇيز ٻي ڪهڙي	47	242	152
صبح جو واري ۽ ويراني رهي	48	247	151
جيون پورو موت بہ پورو	49	101	150
ڪنڌ نئڙائي ڏٺہ اڄ تہ مونکي ڪٿي نہ مٽان	50	220	149
ناءُ تک آندي نديءَ جي ڌار ۾	51	-	148
ڪونہ ڳڏيو ڳڏ جنهن سان رهجي	52	-	147
ڳالهائڻ تہ اُڇهرو آهي	53	-	146
توکي جهوري ڌرم ۽ ايمان جي	54	244	145
منهن سچ ڏانهن هميشہ جنهنجو	55	-	144
گهر جي اڱر ۾ نئ ورني ويئي وار سنواري	56	-	143
رکي رکي پٺي تو تہ نهاريو مون ڏي تيڏين نظرن سان	57	221	142
دؤر بدليا ائين زماني جا	58	209	141
رهي تي دور تہ ڇاهي اِتي وسي تي دل	59	-	140
وقت جي ڇيرين جون بس چمڪيون سهي	60	-	139
دير تائين سمنڊ ڏسندي جٺن ٽڪس پوٽيم اکيون	61	-	138
منهنجي غم کي پرين! سنواريو تو	62	-	137
پرانهون پنڌ پيي ناهي، پلي جي ناهہ ويجهائي	63	243	136
جتي عمر گذري وئي پٽکندي ئي	64	335	135
صبر خاموشي ڪريان ڪيئن اختيار	65	15	134
پيار ماٺهن سان گهڻو پائي ڏٺم	66	22	133
هتي حسن کي هٽ پلا ڇا ڪي آيو	67	232	132
رات گهڙيون ڪي آهہ اجا پيي پر بہ سمهي ڇا هاڻ ڪريون	68	224	131
دل اکين کي ڪتان ڪري قابو	69	-	130
لهندڙ سورج پُٺ پري	70	-	129
هر اڱڻ ۾ نہ هنا گل، هٽي بيشڪ چانڊاڻ	71	-	128
لفظ ائن جادوگري دل تي ڪئي	72	252	127
ڪتي پٿرن تي بہ ڦل ڦل رکيا سين	73	225	126

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دل ۾ غم ۽ منهن تي ملال	74	212	125
ڪيڏوڻي انڌڪار هجي پل نيڻن ۾ سو نُور هجي	75	250	124
رهنديون اکيون ته ڪين رڻ ڪانسوا ڪڏهن	76	223	123
آرتي جو آواز اچي جتڻ هر مندر مان سانجهيءَ جو	77	233	122
آڌيءَ رات ڏٺو مون جاڳي	78	245	121

نه سو رنگ- نه سا سرهاڻ، 1987ع

اُهي ڳهريون ڳهريون ۽ ڪاريون اکيون	61	27	410
انهن ئي اکين آگ دل ۾ لڳائي	62	249	84

ٻوند، لهرون ۽ سمنڊ، 1988ع

جُون جي بيڪار منجهند جي سمي	65	299	120
آهيان ته بوند پوءِ به لهرون ڏسي ڏسي	66	300	119
تارو شعاع ڪري ۽ ڪا شيءِ چمڪي جتي ڪوهيڙي ۾	67	268	118
فضا خاموش، پوپون پهر، چپ تارا، اڪيلائي	68	301	117
ڏسي گلاب سرهُ ۾ ٽڙيل خوشي ته سَري	69	302	116
سخت سيارو سج سامهون پڻ سارو جسم ڪنبي ٿو	70	-	115
هتي رڻ پٽ جي سخت سفر تي نڪتو آهين ڏينهن تتي	71	303	114
هن ئي وڻ جي چانگيل تاري	72	304	113
ويچار کو تڪرايو اچي دل جي تهَن سان	73	269	112
ڪيڏي موهني پريم جي مايا	74	256	111
ڪيترا رستا ۽ ڪيڏا موڙ هتا	75	-	110
اَسهه چپ چاپ اُپ جي آهه تارن کان ٿي نوراني	76	-	109
ڏٺو مون چنڊ ڪرڙيو سج لٿي کان پهرين جو	77	286	108
مان ته هڪ يادگار پيڙهين جو	78	287	107
گيت جو سُر ۽ لَي جي سمجهون	79	-	106
ايندڙيون پير به چمنديون لهرون	80	272	105
هُتي زندگي رڃ جي ريت جان	81	270	104
توکي ڪيترون ڪيم پنهنجي دل جون پارتون	82	273	103
بنان سمجهه سمجهو مون جتي سلسلو	83	288	102
شام جو وڌندڙ هُتي اوندهه گهٽي	84	305	101
ڏسي مون ڏي رکي رکي مُشڪيو	85	289	100
اڄ هلي اچ اٿاهه ساگر ڏي	86	306	99
ڪٿي چوان تصوير هُوءَ هُوبهُو تنهنجي هتي	87	307	98
رستي جي پر، وڻ وڻ هيٺان سُس پِس ڪري هوا	88	258	97
ايڪانت ياڪ سارَ سکهئين ڪينَ جا سهي	89	-	96
رهيس تولئه قربائتي شخصيت مان	90	274	95
ڇڪي گهونگهٽ تو مُنهن ڇپايو پي	91	308	94
صورت جون رنگتون ۽ محبت جون صورتون	92	275	93
چنڊُ اُڪر ۾ چڙهي، بند ڪمري ۾ اچي	93	309	92
اُونداهيءَ جا دوار کُلي پيا	94	259	91

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏرم جو لرڻ وجود آهہ جنڻ ياسي	95	310	90
دل ۾ پاوَ مائيٽا ڪنهن جي روپ جاڳايا	96	260	89
هيرو صراف جي ڳولا ۾ هٿون هٿ هلندو	97	290	88
تهہ تهہ ورائي هوند ڏٺُہ انڌڪار جو	98	-	87
راهيَ ڪوبہِ نہ اوسيڙو ڪو	99	-	86
تنهنجي هيَ مات تہ ديوار نہ ڪا جنڻ پاسي!	100	312	85
ڪارگر ڪَنهن ريت آئينو ٿئي	101	-	83
”شيام“ پنن جي ٻيڙي ٿاهي، گيتن ساڻ ڀري	102	311	82
مون تہ سمجهو ايندي دعوت عيد جي	103	313	81
بادلن جي ڇانوَ - اُس جي راند ڀرمايو مون کي	104	314	80
شِوالي ۾ وڃي گهنڊ ڪڏهن هومَ وڄايو	105	291	79
مون نہ جوانيِ ۾ هي تنهنجا انگ سڊول ڏٺا	106	261	78
ڏسي ڪنهن کي ٿي دل لڄي ڇو پئي	107	315	77
دوست، جنڻ موٽ ۾ تو ڪيڪاريو	108	292	76
اڄ بہ ڪلهہ جان پرهہ ڦٽي آهي	109	316	75
اڄهو اُس پئي چنبڙيِ اٿَن ڪلن کي	110	317	74
نَہ گل حقيقت نہ تون حَقيقت	111	-	73
ڪلهہ برابر چنڊ پورو پئيَ لڳو	112	296	72
ڪهڙي سرحد، هي تہ بيحد جو جَهانُ	113	276	71
جيسين توسان پرين ! اڄي ڳڏجان	114	277	70
ويندي ويندي ائين ڏٺائين ڇو؟	115	-	69
تو رستي تي ڇو مشڪيو پئي	116	-	68
پاڻ ۾ تنهنجو منهنجو لاڳاپو	117	293	67
نہ جي پهٽن تان هلندي ٽاٻڙيا ها	118	262	66
لنيو پئي پکيِ ڇا گهٽيَ مهل کان	119	271	65
پنيار نہ پاسي ساپيا جهڙو	120	-	64
ننڊ نيٽين اٽئي نہ ڪا ڇاڪاڻ	121	280	63
تو ڏينهن ڏٺي ديپ تہ ٻاريو	122	294	62
نگاهہ تنهنجي بدن تان کڄي کڄي نہ کڄي	123	318	61
مون ڏٺو هر روز جيڪي ٽا ڪريو	124	-	60
هي اسان جوئي حافظو آهي	125	319	59
مون ۾ آهين تون وهم ٿي پايان	126	-	58
پيار کان، پيڙ کان بچي سگهندين	127	278	57
اڄ اڄ سائي وڻ جي هيٺان	128	279	56

ڏات ۽ حيات، 1988ع

زندگي تي زندگيءَ جي لاءِ محنت جو سبب	13	55
لوڪ جيِ اک کان لڪائي تنهنجو نت پوڇن ڪندس	18	54
رهان تو دُور تہ ڇاهي اِتي وسي تي دل	21	53
جاڳڻ کان پوءِ دل نہ پويَ اضطراب ۾	23	52
موج طوفاني متان ڪشتي ڪڏيون ٽا اسين	26	51

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

50	31	پن ڇڻ جي تال تي هو ترانو بهار جو
49	33	هيو پونر آيو تہ سانگائتو
48	44	خلوصِ شوق رکي کر تہ جستجُو گل جي
47	47	ڇوڻ کَي هني شمع هڪڙي وساڻي
46	58	دوزخ وهم، بهشت حڪايت
45	64	ساهہ اوندهہ ۾ ٿيو کڻڻ دشوار
44	66	هوند تارن جو ڪو بڻيو همراز
43	82	هي پنڙيون هوائون هي ڪاريون گهٽائون
42	140	ان ڪان تہ اکيون ئي نہ هجن ها
41	142	ٿَهڪن تي اعتبار نہ آنسن تي اعتبار
40	154	جوئي آهيان سوئي آهيان
39	158	مَتان پاڻ کي پاڻ لڪايو
38	226	تون تہ لنبيِ مثنوي بڻجي پئين
37	248	سورٺ چنگ کي چوريندي
84	249	اُنهن ئي اکين آڳ دل ۾ لڳائي
36	257	مون ڏسي توکي ڪئي محسوس جا
35	263	پڙهندو ڏٺہَ ڪتاب، پريہَ چرک: "هيءَ ڇا؟"
34	264	جنهن نزاڪت سان هيٺہ قول سجايا
33	265	ڏٺي ڏيان ڪوئي ٻُڌي ڇو نہ ها
32	266	نت نوان روپ نيڻن جي آڏو هُيا
31	267	ڪچنار تار تار رڱا گل بهار ۾
30	281	نيڻن آڏو روپ جو درسن
29	282	سامهون نہ جي هجيم تہ ساٿس ڪٿان رُسان
28	283	شيام، لفظن سان رهان ٿو هاڻ مان
27	284	اڇي ٽڪ لاهہ، ڏس پيي، سوچ پيي ڪجهہ، ويهہ وڻ هيٺان
26	285	هيءَ جا رنگ رتيَ سرهاڻ
25	295	سَگهيو سڏ ۾ سڏ ڏيندو يا ڪي سڏيندو؟
24	297	منهنجو اڄ ڪيڏو نہ سرهو سواَس هئو
23	298	تو اُميدن کي آسمان ڪيو
22	320	تو سڏيو مٿيا سڄي سنسار کي
21	321	آهيس لاشعور ۾ ڇا پيڙ ايتري
20	322	هني ڪيڏي ورهہ جي پيڙ مِني
19	323	هيڏو اُپ ۽ هيءَ موڪائي
18	324	هٿن سان مُنهن ڍڪين ڇو تي اکينِ ۾ ڪي لڪائين ٿي
17	325	جڏهن آئين سامهون ڏسي مسڪرايُہَ

راهون پنڌ پيرون (مڪمل غزل) نارائڻ شيام

روشني

سڃاڻپ

نالو: نارايڻ 'شيام' نارايڻ داس گوڪلداس ناگواڻي.

جنم: 22 جولاءِ 1922ع

جنم هنڌ: ساهتيءَ جو ڳوٺ، ڪاهي قاسم، ضلعو نوشهرو فيروز، سنڌ.

تعليم: بي. اي. (1942ع) ڊي. جي. سنڌ سائنس ڪاليج، ڪراچي.

ملازمت: 45-1946ع نوشهروفيروز ۾ پرشين ٽيچر، ورهاڱي بعد دهليءَ ۾ پوسٽ ۽ ٽيليگراف کاتي جي آڊٽ آفيس ۾ ڪلارڪ.

رٽايرمنٽ: 1980ع ۾ هيڊ ڪلارڪ جي عهدي تان.

شعري مجموعا:

1. ماڪ ڦڙا 1953ع (هري دلگير سان گڏ)
2. پنکڙيون 1955ع
3. رنگ رتي لهر 1957ع
4. روشن ڇانورو 1962ع
5. ماڪ ڀنا رابيل 1964ع
6. واريءَ ڀريو پلاند 1968ع
7. آڇيندي لڄ مران 1972ع
8. مهڪي ويل صبح جي 1983ع
9. نه سو رنگ- نه سا سرهاڻ 1987ع
10. بوند، لهرون ۽ سمنڊ 1987ع
11. ذات ۽ حيات 1988ع

ترجما:

1. ڪبير (پرڀاڪر ماچوي جي انگريزي مونوگراف جو ترجمو) 1980ع
2. غالب (ايم. مجيب جي انگريزي مونوگراف جو ترجمو) 1986ع

ديهانت: 10 جنوري 1989ع نئين دهلي، ڀارت.

A ROSHNI BOOK
Poetry
Pakistan Rs. 200.00

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندڙ نسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، جُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙُ، ياڙي، ڪاٺُو، ياجوڪڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعني e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نسُل (پَ نَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعوىٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَ نَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. بين لفظن ۾ پَنَ ڪا خُصوصيِ ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَبِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَن پاران ڪتابن ڪي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي کُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڌِ کان وَڌِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي همٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي ڄڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،

جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رِڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حساب سان اٽڃاٽائي ڪي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاٽي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ نادانيءَ جي نشاني آهي.

پَڙهڻ جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪچي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اٽڃاٽن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَڙهَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پَڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چـو، چـالاءِ ۽ ڪـيـئـن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشَ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽـتر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻَ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ڀاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)